

การดำเนินงานของซอู้เพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษาในวงเครื่องสายปี่ชวา
ของครูจี้รพล เพชรสม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PERFORMANCE METHODS OF SAW-U FOR PHELNG THEP NIMIT SAM CHAN FOLLOWED
BY KRAW NOK PASA IN KHREUNGSAI PIJAVA BY KRU JIRAPON PETCHSOM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai Music
Department of Music
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
Chulalongkorn University
Academic Year 2022
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การดำเนินงานของซออุ้เพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอก ภาษาในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม
โดย	น.ส.ชุตติกาญจน์ กลั่นฤทธิ์
สาขาวิชา	ดุริยางค์ไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์)	
.....	กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ชำคม พรประสิทธิ์)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรระ คมขำ)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ เชิดชู)	

ชุตติกาญจน์ กลั่นฤทธิ์ : การดำเนินทำนองซออุ้เพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษา
ในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม. (PERFORMANCE METHODS OF SAW-
U FOR PHELNG THEP NIMIT SAM CHAN FOLLOWED BY KRAW NOK PASA IN
KHREUNGSAI PIJAVA BY KRU JIRAPON PETCHSOM) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.พร
ประพิตร์ ฝ้าสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์เรื่องการทำนองซออุ้เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาใน
วงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม วัตถุประสงค์เพื่อศึกษามูลบทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน
ทำนองของซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวาและการดำเนินทำนองของซออุ้เพลงเทพนิมิต สามชั้น
ออกกราวนอกภาษา สำหรับการบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม ผลการศึกษา
พบว่าซออุ้เป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในวงเครื่องสายปี่ชวา การบรรเลงซออุ้ของ
ครูจีรพล เพชรสม ในวงเครื่องสายปี่ชวาต้องใช้ทักษะขั้นสูงในการปฏิบัติ มีความรู้แตกฉาน
บรรลุนิติภาวะทางดนตรี สามารถเลือกใช้สำนวนกลอนอย่างเหมาะสม สร้างสีสันให้แก่วง และสร้าง
ปฏิสัมพันธ์ทางดนตรี ผู้บรรเลงต้องแม่นยำในทำนองหลักและมีปฏิภาณไหวพริบที่ต้องตัดสินใจและ
ปฏิบัติรวดเร็ว เนื่องจากวงเครื่องสายปี่ชวาเป็นวงที่มีแนวในการบรรเลงเร็วผู้บรรเลงต้องมีวิธีในการ
ผูกทำนองเพื่อให้การทำนองของซออุ้มีคุณภาพ โดดเด่น และเกิดความสมดุลในการบรรเลง
รวมวง เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาของครูจีรพล เพชรสม ใช้กลวิธีในการทำนอง
ทำนองซออุ้ได้แก่ 1. การล้วงจังหวะ 2. การย้อยจังหวะ 3. การโดดเสียง 4. การกล้ำเสียง
5. การย่ำเสียง 6. การรูดนิ้ว 7. การสะบัดนิ้ว 8. การสะบัดคันชัก 9. การพรมนิ้ว 10. การเน้นคัน
ชัก ลักษณะดังกล่าวเป็นการดำเนินทำนองเฉพาะของครูจีรพล เพชรสมในการสร้างเสียงซออุ้ที่เป็น
เป็นเครื่องดนตรีเสียงทุ้มต่ำให้ปรากฏเสียงดัง ฟังชัด ไพเราะและอรรถรสในการทำนองของ
ซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวา

สาขาวิชา ดุริยางค์ไทย
ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6382001335 : MAJOR THAI MUSIC

KEYWORD: The performance method of Saw-U Khreungsai Pijava ensemble Jirapon Petchsom

Chutikarn Klanrit : PERFORMANCE METHODS OF SAW-U FOR PHELNG THEP NIMIT SAM CHAN FOLLOWED BY KRAW NOK PASA IN KHREUNGSAI PIJAVA BY KRU JIRAPON PETCHSOM. Advisor: Assoc. Prof. PORNPAPIT PHOASAVADI, Ph.D.

The study aimed to explore the context of Saw-U performance in Khreungsai Pijava ensemble and study the performance method of Saw-U for the song "Thep Nimit Sam Chan" followed by "Kraw Nok Pasa" in Khreungsai Pijava ensemble by Master Jirapon Petchsom. The findings showed that Saw-U played a vital role in the ensemble. Master Jirapong Petchsom's performance with the Saw-U in the ensemble required advanced skills: extensive musical knowledge, achieving a state of musical transcendence, selecting suitable melodies to perform, and rendering musical interactions. The performer must be precise in the main melodies of the tunes and possessed quick decision-making and execution abilities. Given the fast tempo characteristic of Khreungsai Pijava performances, Saw-U performers were required to possess the proficiency to skillfully devise melodic structures. The study revealed special techniques used by Master Jirapon Petchsom for this tune including (1) *luang jangwa* (advancing phrasing); (2) *yoi jangwa* (delaying phrasing); (3) *dot siang* (wide intervals); (4) *klam siang* (gliding); (5) *yam siang* (repetition); (6) *rood niew* (sliding); (7) *sa-but niew* (triplet by fingering); (8) *sa-but khan chak* (triplet by bowing); (9) *prom niew* (trill); (10) *nen khan chak* (accentuated bowing techniques); These techniques represented the distinctive style of Master Jirapon Petchsom in creating the sound of Saw-U, a low-pitched musical instrument, to produce resonant, clear, and aesthetical performances of the Saw-U in the Khreungsai Pijava ensemble.

Field of Study: Thai Music

Student's Signature

Academic Year: 2022

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณครูจิรพล เพชรสม ที่ได้กรุณาถ่ายทอดการดำเนินทำนองซออุโพล่ง เทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาสำหรับบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาให้แก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตา ตลอดจนมอบองค์ความรู้เกี่ยวกับการบรรเลงซออุโพล่งและการนำไปใช้ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่คอยให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดจนแนะนำแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลในเรื่องของวงเครื่องสายปี่ชวา อีกทั้งยังให้ความรู้แก่ผู้วิจัยอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บินทสันต์ รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ศาสตราจารย์ ดร.ข้ามคม พรประสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูษณาภิรมย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรระ คมขำ อาจารย์ ดร.ดุขฎิ สว่างวิบูลย์พงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ เชิดชู ที่กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้วิจัยที่คอยสนับสนุนผู้วิจัยอยู่เสมอ นายศุภพิพัฒน์ โพธิ์สุวรรณ นายภัทรภูมิ นิลวรรณ นายเมธีพัฒน์ ชุ่มชื่น รวมถึงเพื่อน ๆ ปริญญาโท ศิลปกรรมศาสตร์รุ่นที่ 20 และพี่น้องสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ทั้งนี้ขอขอบพระคุณสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มอบโอกาสเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อนำองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับไปสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและสืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรมดนตรีไทยสืบไป

ชุตติกาญจน์ กลั่นฤทธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
บทที่ 2 มूलบทที่เกี่ยวข้องของวงเครื่องสายปี่ชวา.....	8
2.1 ประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายปี่ชวา.....	8
2.2 การบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา.....	15
2.2.1 รูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวา.....	16
2.2.2 บทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายปี่ชวา.....	21
2.3 ประวัติครูจืรพล เพชรสม.....	33
2.3.1 การศึกษาของครูจืรพล เพชรสม.....	34
2.3.2 ด้านประวัติการทำงาน of ครูจืรพล เพชรสม.....	35

2.3.3 การได้รับการถ่ายทอดและประสบการณ์ในการบรรเลงซอฮู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาของ ครูจีรพล เพชรสม.....	39
2.3.4 อุปนิสัยของครูจีรพล เพชรสม.....	40
บทที่ 3 เพลงเทพนิมิต สามชั้นและเพลงกราวนอภาษา.....	44
3.1 ประวัติเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกราวนอภาษา.....	44
3.2 โครงสร้างทำนองเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกราวนอภาษา.....	51
3.2.1 เพลงเทพนิมิต สามชั้น	51
3.2.2 เพลงกราวนอภาษา	53
บทที่ 4 วิเคราะห์การดำเนินทำนองซอฮู้เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกราวนอภาษาในการบรรเลง วงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม.....	113
4.1 สัญลักษณ์และข้อกำหนดในการบันทึกโน้ต	113
4.1.1 สัญลักษณ์แทนเสียง.....	113
4.1.2 สัญลักษณ์แทนกลวิธีพิเศษและลักษณะการดำเนินทำนองทำนอง.....	113
4.1.3 สัญลักษณ์แทนกลุ่มเสียงปัญญามูล	115
4.1.4 ตารางบันทึกการดำเนินทำนองซอฮู้.....	115
4.2 วิเคราะห์การดำเนินทำนองซอฮู้เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกราวนอภาษาในการบรรเลงวง เครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม.....	115
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	227
5.1 สรุป	227
5.2 ข้อเสนอแนะ	228
บรรณานุกรม.....	229
ประวัติผู้เขียน.....	231

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	37
ตารางที่ 2 โครงสร้าง สังคี่ตลัษณั จัังหวัฉฉัังแลลหวัทบั	111
ตารางที่ 3 สรุปลักลุ่มปัญจมูล.....	222

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูปีบ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ).....	10
ภาพที่ 2 รูปแบบที่ 1 วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องเดี่ยว.....	17
ภาพที่ 3 รูปแบบที่ 2 วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่.....	17
ภาพที่ 4 รูปแบบที่ 3 วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่ (มีซออู้ 1 คัน).....	18
ภาพที่ 5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์อาจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน.....	20
ภาพที่ 6 ตำแหน่งการเล่นรดดอกซอด้วง.....	24
ภาพที่ 7 ครูจีรพล เพชรสม.....	33
ภาพที่ 8 รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน (บรรเลงจะเข้) ครูเซวงศักดิ์ โปธิสมบัติ (บรรเลงซอด้วง) ครูจีรพล เพชรสม (บรรเลงซออู้).....	35
ภาพที่ 9 ครูจีรพล เพชรสม ได้รับตำแหน่งนักวิชาการละครและดนตรีด้านดนตรีพื้นบ้านภาคอีสาน	36
ภาพที่ 10 ครูจีรพล เพชรสมเข้ารับพระราชทานเข็มที่ระลึกเนื่องในงาน “วิศิษฎ์ศิลปิน”	37
ภาพที่ 11 หนังสือหลวงไพเราะเสียงซอฝากไว้ (ซออู้) ระบบ P.Q.C.T.....	38
ภาพที่ 12 ครูจีรพล เพชรสม.....	40
ภาพที่ 13 ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเข้ารับการถ่ายทอดเพลงเทพนิมิตออกกราวนอภาษา.....	48
ภาพที่ 14 วงเครื่องสายปี่ชวา งานจุฬาวาทิต ครั้งที่ 38 วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2536	49
ภาพที่ 15 วงเครื่องสายปี่ชวา “วงศิษย์ครูละเมียด จิตตเสวี บรรเลงเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอภาษา” งาน 100 ปี คุณครูละเมียด จิตตเสวี วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557.....	50

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วงเครื่องสายปี่ชวา เกิดการประสมวงรูปแบบใหม่ระหว่างวงปี่ชวากลองแขกและวงเครื่องสายไทยราวสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วงเครื่องสายปี่ชวามีระดับเสียงที่ดังและสูงเนื่องจากมีปี่ชวาเป็นประธานและใช้ขลุ่ยหลิบ โดยตัดขลุ่ยเพียงออออกจากวงเครื่องสายไทย นำกลองแขกเข้าควบคุมจังหวะแทนโทนรำมะนา (บุญธรรม ตราโมท, 2481 น. 12) ดังนั้นวงเครื่องสายปี่ชวาจึงมีระดับเสียงสูงและมีระบบเสียงที่ใช้บรรเลงซับซ้อนและมีความเป็นเอกลักษณ์ ดังนั้นผู้ที่สามารถบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวานั้นต้องมีทักษะการบรรเลงสูงและชำนาญในระบบเสียงและมีประสบการณ์ในการดำเนินทำนองในวงเครื่องสายไทย เนื่องจากวงเครื่องสายปี่ชวานั้นเป็นวงที่ต้องใช้แนวการบรรเลงค่อนข้างรวดเร็ว ผู้บรรเลงจึงต้องมีไหวพริบ ความคล่องตัวและมีความรอบรู้ในการบรรเลงเป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นวงที่เปิดโอกาสให้กับผู้บรรเลงทุกเครื่องได้มีอิสระในการแปรทำนองและนำความสามารถที่สั่งสมมา แสดงศักยภาพของผู้บรรเลงทั้งในการใช้กลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการบรรเลงเพื่อแสดงให้เห็นปรากฏในเชิงประจักษ์

นักดนตรีในวงเครื่องสายปี่ชวาของกรมศิลปากรในยุคแรกนั้นมีนักดนตรีที่มากความสามารถ เช่น ครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น ดุริยะชีวิน) บรรเลงซออู้ ครูเทียบ คงลายทอง บรรเลงปี่ชวา ครูละเมียด จิตตเสวี (นางสนิท บรรเลงการ) บรรเลงจะเข้ ครูประเวศ กุ่มพู่ บรรเลงซอด้วง เมื่อระยะหลังครูหลวงไพเราะเสียงซอมีอายุมากขึ้น ทำให้ลูกศิษย์ของท่านได้เริ่มเข้าร่วมบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาแทน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน บรรเลงจะเข้ ครูเชวงศักดิ์ โพธิสมบัติ บรรเลงซอด้วง ครูจิรพล เพชรสม บรรเลงซออู้ ครูป๊อ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) บรรเลงปี่ชวา ครูจิรพล สมเพชร สมเป็นหนึ่งในบุคคลที่สำคัญและเชี่ยวชาญด้านการบรรเลงซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์จากครูผู้มีฝีมือและได้รับการยกย่องในอดีตจวบจนปัจจุบัน

ครูจิรพล เพชรสม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องสายไทยที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดและถือได้ว่าเป็นศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดการบรรเลงซออู้โดยตรงจากครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น ดุริยะชีวิน) ท่านได้สั่งสมองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านเครื่องสายไทย มีความสามารถและเชี่ยวชาญในการบรรเลงซออู้ทั้งในการบรรเลงเดี่ยวและการบรรเลงรวมวง รวมไปถึงการบรรเลงซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาที่ต้องใช้ความสามารถขั้นสูงและประสบการณ์ในการบรรเลง ครูจิรพล เพชรสม มีผลงานทั้งด้านการบรรเลงและด้านวิชาการเป็นที่ประจักษ์ในกลุ่มนักดนตรีและได้รับการสืบทอดระเบียบวิธีในการบรรเลงซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา

เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา 4 ภาษา ได้แก่ ลาว ชาว จีน และญวน ซึ่งเป็นเพลงที่นิยมบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวา เป็นเพลงทางพื้นและเพลงบังคับทาง รูปแบบเพลงดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้บรรเลงแสดงทักษะเฉพาะตน ความสามารถ ปฏิภาณไหวพริบ การดำเนินทำนองของซอฮู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาที่แตกต่างกันด้วยข้อจำกัดของระดับเสียงและด้วยเหตุดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาทวิวิธีการบรรเลงของซอฮู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม โดยการศึกษาวิธีคัดสรรสำนวนกลอนและวิธีผูกกลอนเพื่อดำเนินทำนองให้เสียงของซอฮู้เกิดความโดดเด่นให้ผู้ฟังให้ได้ยินอย่างชัดเจนและมีปฏิสัมพันธ์ทางดนตรีกับซอด้วง จะเข้ ปี่ชวาและขลุ่ย ผู้บรรเลงซอฮู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา ผู้บรรเลงจำเป็นต้องอาศัยทักษะความชำนาญในการบรรเลงขั้นสูงเพื่อให้เกิดเป็นลักษณะเฉพาะบุคคล รวมถึงเกิดสุนทรียรสของวงเครื่องสายปี่ชวาเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านดนตรีไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษามูลบทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินทำนองซอฮู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม เพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษา

1.2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินทำนองซอฮู้เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา สำหรับการบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1.3.1 รวบรวมข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดต่าง ๆ ได้แก่

- สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หอสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักหอสมุดแห่งชาติ
- ห้องสมุดดนตรีสมเด็จพระเทพรัตน์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- กลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
- ห้องสมุดดนตรีจุลกระหม่อมสิรินธร

1.3.2 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ทั้งหมด 8 ท่าน ได้แก่

1.3.2.1 รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3.2.2 ครูจีรพล เพชรสม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องสายไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ ร้อยเอ็ด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.3.2.3 รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน อาจารย์ประจำคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

1.3.2.4 ครูเชวงศักดิ์ โพธิสมบัติ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องสายไทย วิทยาลัยนาฏ-ศิลปเชียงใหม่ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.3.2.5 ครูปัป คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

1.3.2.6 อาจารย์ ดร.ดุษฎี สว่างวิบูลย์พงศ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์-ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3.2.7 ศาสตราจารย์ ดร.ข้าม พรประสิทธิ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางค-ศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3.2.8 รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทร คุมขำ หัวหน้าภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 ดำเนินการเข้ารับการถ่ายทอดวิธีการบรรเลงซออยู่ในวงเครื่องสายปี่ชวาจากครูจิวพล เพชรสม

3.4 รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์

3.5 สรุปผลการวิจัยและจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มฉบับสมบูรณ์

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทราบมูลบทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของซออยู่ในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจิวพล เพชรสม เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา

1.4.2 ทราบการดำเนินงานของซอเพลงเทพนิมิต สามชั้น และเพลงกราวนอกภาษา สำหรับการบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจิวพล เพชรสม

1.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5.1 ด้านวงเครื่องสายปี่ชวา

พูนพิศ อมาตยกุล (2527) หนังสือดนตรีวิจักษ์ มีเนื้อหาอธิบายเรื่องเครื่องสายปี่ชวาว่าเป็นวงเครื่องสายผสมที่นิยมในรูปแบบหนึ่ง แต่ปัจจุบันไม่ได้หาฟังได้บ่อย ใช้ปี่ชวาบรรเลงทำนองหลัก ประกอบกับซอด้วง ซอด้วง ซอด้วง จะเข้ ฉิ่ง และกลองแขกที่เป็นเครื่องกำกับจังหวะ เรียกว่าเครื่องสายปี่ชวาวงเล็ก แต่หากเป็นวงใหญ่จะมีเครื่องดนตรีที่เพิ่มเข้ามาเป็นจะเข้ 2 ตัว ซอด้วง 2 คัน ซอด้วง 2 คัน เพิ่มเครื่องประกอบจังหวะคือฉาบเล็ก กรับเสภา และโหม่ง เป็นต้น แต่ในปัจจุบันจะหาคนที่ดีจะเข้ฝีมือดีในการบรรเลง 3 คนมาบรรเลงรวมกันนั้นค่อนข้างยาก คนเป่าปี่ชวาดีนั้นก็ยังมีน้อย นักดนตรีทุกเครื่องในวงต้องเป็นผู้ที่มีฝีมือจัดจ้านในการบรรเลง เช่น ซอกก็ต้องบรรเลงในทำนองที่เร็วได้ แต่ต้องเรียบบ่อย เนื่องด้วยเสียงของปี่ชวาที่สูงและแหลม รวมถึงบรรเลงด้วยความเร็วที่มากกว่า

วงดนตรีอื่น ๆ นักร้องคนวงนี้ก็ต้องร้องในเสียงที่สูงขึ้นไปให้เท่ากับวง ส่วนการบรรเลงมักมีเพลงที่เป็นเพลงบังคับของวงเครื่องสายปี่ชวาโดยเฉพาะ เช่น เพลงโหมโรงสรรหม่า เพลงเรื่องชมสมุทร ออกภาษาต่าง ๆ (พูนพิศ อมาตยกุล, 2527 น. 43)

ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน (2559) เสนอหลักการผสมเครื่องสายปี่ชวา ตำแหน่งการวางเครื่องดนตรี ขอบเขตของเสียง บทบาทหน้าที่ สุนทรียรสของวงเครื่องสายปี่ชวา ระเบียบวิธีการบรรเลงทั้งในเรื่องของระดับเสียงที่ใช้ การเทียบเสียง แนวในการบรรเลง การสอดทำนองของเครื่องดนตรีแบบแผนในการบรรเลงและเพลงที่นิยมใช้ในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา อีกทั้งมีกรณีศึกษาในการแปรทำนองของจะเข้สำหรับวงเครื่องสายปี่ชวา จากหนังสือดังกล่าวปรากฏเนื้อหาสำคัญที่มีความเชื่อมโยงกับงานของผู้วิจัยในเรื่องของมูลบทที่เกี่ยวข้องของประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายปี่ชวา

พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์ (2559) มีเนื้อหาอธิบายถึงวงเครื่องสายปี่ชวาเป็นวงที่นำปี่ชวาเข้ามาประสมในวงเครื่องสายและเป็นเครื่องดนตรีหลักในวง ซอจึงต้องเพิ่มระดับเสียงให้เทียบเท่ากับปี่ชวา อีกทั้งยังเปลี่ยนจากการใช้ขลุ่ยเพียงออกมาใช้ขลุ่ยหลิบ เปลี่ยนจากการใช้โทนรำมะนามาใช้กลองแขก เพื่อให้มีเสียงที่ดังมากยิ่งขึ้น วงเครื่องสายปี่ชวานั้นจะเน้นการบรรเลงที่สนุกสนานพร้อมกับการอวดฝีมือของผู้บรรเลง ดังนั้นผู้บรรเลงจึงต้องเป็นนักดนตรีที่มีทักษะขั้นสูง ซึ่งเพลงที่ใช้ในการบรรเลงนั้นส่วนใหญ่จะเป็นเพลงพวงหน้าทับทยอยที่มีความเร็วและสนุกสนานหรือโหมโรงเสภาที่มีการออกเดี่ยวสรรหม่าสำหรับปี่ชวาที่เป็นเครื่องดนตรีหลักของวง (พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์, 2559 น. 96)

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2513) อธิบายถึงวงเครื่องสายปี่ชวาว่าเป็นวงที่นำวงเครื่องสายปี่ชวาไปกับวงเครื่องกลองแขก แต่นำเครื่องดนตรีบางชนิดที่มีเสียงพ้องกันหรือทำหน้าที่ในการบรรเลงที่คล้ายกันออก เมื่อมีปี่ชวาขลุ่ยก็ไม่มีและมีการกลองแขกที่เข้ามาเท่ากับหน้าทับโทนรำมะนาจึงถูกตัดออกเช่นกัน ดังนั้นวงเครื่องสายปี่ชวา ประกอบด้วย ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ปี่ชวา และเครื่องประกอบจังหวะ คือ กลองแขก ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง (อุทิศ นาคสวัสดิ์, 2513 น. 202)

บรรพต โปทา (2556) ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายปี่ชวา รูปแบบในการบรรเลง บทบาทและวิธีการบรรเลงจะเข้ในวงเครื่องสายปี่ชวา รวมถึงลักษณะเฉพาะทางจะเข้ในวงเครื่องสายปี่ชวา กรณีศึกษาจากรองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน โดยการวิเคราะห์เพลงทั้งหมด 5 เพลง ประกอบด้วยเพลงเรื่อง 1 เพลง เพลงโหมโรงออกทำยาภาษา 2 เพลง เพลงเถา 1 เพลง และเพลงทยอย 1 เพลง จากการวิเคราะห์ได้ลักษณะเฉพาะในการบรรเลงจะเข้ของรองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อนที่นิยมใช้กลวิธีการบรรเลง เช่น วิธีการตีตึง วิธีการสับตึงเสียงเดี่ยว เป็นต้น อีกทั้งในด้านการใช้สำนวนกลอนจะเข้ เช่น สำนวนการใช้เสียงขีด สำนวนการใช้วิธีลิ้งเชื่อมต่อกัน มีการเปลี่ยนกลอนที่เหมือนกันเพื่อให้เกิดความแตกต่างและยังคงอยู่ในกลุ่มเสียง

พวงเพ็ญ รักทอง (2539) ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายปี่ชวาพบว่าเริ่มประสมวงขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 ในชื่อวงกลองแขกเครื่องใหญ่ ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นวงเครื่องสายปี่ชวา

ในด้านการสืบทอดพบว่าแบบแผนการบรรเลงในปัจจุบันมาจากกรมศิลปากรที่สืบเนื่องมาจากกรมมหรสพ ด้านบทบาทหน้าที่ของวงนั้นเป็นการบรรเลงเพื่อความสนุกสนานและได้แสดงความสามารถในการบรรเลงของผู้บรรเลงอย่างเต็มที่ อีกทั้งวิธีการบรรเลงยังแสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่เป็นเลิศของผู้บรรเลง ด้านอัตลักษณ์ของวงเครื่องสายปี่ชวาที่มีแบบแผนนั้นมีความพิเศษในการบรรเลงเพลงโหมโรงที่ออกด้วยสรหม่าจบด้วยเพลงภาษาเรียกว่าเพลงเรื่องเครื่องสายปี่ชวา เสียงที่ใช้ในการบรรเลงจะมีเสียงที่สูงกว่าวงเครื่องสายและวงมโหรี รวมถึงการใช้กลอนในการบรรเลงมีความซับซ้อนยิ่งกว่าและมีแนวในการบรรเลงที่เร็วกว่า พบเพลงเฉพาะของวงเครื่องสายปี่ชวา คือเพลงเรื่อง ชมสมุทร เพลงโหมโรงราโค เป็นเพลงที่พบในการบรรเลงทั่วไปและเป็นเพลงที่สามารถอดฝีมือในการแปรทาง ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้บรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาที่จะต้องความรู้ความสามารถประกอบกับมีปฏิภาณไหวพริบที่สูง

นันทพงศ์ สุขุมาลัย (2549) ศึกษาประวัติความเป็นมาของเพลงเรื่องชมสมุทรที่ประพันธ์ไว้โดยครูหนูดำและได้ถ่ายทอดเพลงนี้ไว้กับพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) โดยท่านได้เข้าไปต่อเพลงกับครูหนูดำภายในถ้ำภูเขาทอง ในส่วนของเพลงเรื่องชมสมุทรประกอบไปด้วย 4 เพลง คือ เพลงชมสมุทร เพลงโฉลก เพลงเกาะ เพลงระกำ เพลงมีความพิเศษบางเพลงมีจังหวะเกินบางเพลงมีจังหวะขาด แต่เป็นเจตนาที่ครูหนูดำได้ทำไว้และห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลง เพลงดังกล่าวนั้นมีความโดดเด่นในเรื่องของการดำเนินทำนอง ศึกษาวิเคราะห์ทำนองหลักเพลงเรื่องชมสมุทรใน 4 ประเด็น คือ สังคีตลักษณ์ จังหวะ กลุ่มเสียง ลักษณะการดำเนินทำนอง และศึกษาความสัมพันธ์ของกระสวนทำนองของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายในวงเครื่องสายปี่ชวา กรณีศึกษาจากเพลงเรื่องชมสมุทรใน 3 เครื่องดนตรีได้แก่ จะเข้ ซอด้วง และซออู้ ลักษณะการดำเนินทำนองของจะเข้มีความใกล้เคียงกับทำนองหลักมากที่สุดและซอด้วงมีความใกล้เคียงรองลงมา ทั้ง 2 เครื่องดนตรีมีการดำเนินทำนองที่สัมพันธ์กัน แต่ซออู้ที่มีลักษณะในการดำเนินทำนองซับซ้อนต่างออกไปในบางช่วงบรรเลงค่อนข้างห่างจากทำนองหลัก แต่เมื่อบรรเลงร่วมกันแล้วเกิดความสัมพันธ์ในกัน จากงานวิทยานิพนธ์ดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับงานของผู้วิจัยในด้านบรรเลงซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา

1.5.2 ด้านการบรรเลงซออู้และการผูกกลอนซออู้

จิรพล เพชรสม (2555) อธิบายกลวิธีในการสอนของครูจิรพล เพชรสมตั้งแต่การปูพื้นฐานขั้นเริ่มต้นจนถึงระดับการบรรเลงขั้นสูง เช่น รูปแบบการถ่ายทอด การเรียนการสอนเพลงพื้น การเปรียบเทียบความงามระหว่างการวาดภาพกับดนตรี ขบวนการเรียนการสอน วิธีการเรียน ปัญหาและวิธีแก้ไขดนตรีไทย องค์ประกอบของการฟังดนตรี องค์ประกอบของดนตรี ทำนองของซออู้ การวางนิ้วในการสีซออู้ ระบบการเปิดและปิดนิ้ว ระบบการใช้คันชัก การควบเสียง แบบฝึกหัดในการสีซออู้ในระดับขั้นพื้นฐานจนถึงระดับขั้นสูงคือเพลงเดี่ยว เป็นต้น เนื้อหาที่เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย

สอดคล้องในด้านลักษณะการดำเนินทำนองในรูปแบบกลอนต่าง ๆ ของซอฮู้และการแปรทำนองซอฮู้ของครูจิวพล เพชรสม

ประชากร ศรีสาคร (2560) เขียนบทความวิชาการเรื่องการร้อยเรียงสอดทำนองซอฮู้ ศึกษาในเรื่องการผูกสำนวนสำหรับซอฮู้ พบว่าลักษณะลีลาของการบรรเลงทำนองซอฮู้ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1. ทำนองล่องหน้า 2. ทำนองย้อยจังหวะ 3. ทำนองอิหลักอิเหลือ โดยซอฮู้สามารถสร้างความโดดเด่นในการบรรเลงได้โดยการใช้กลอน ได้แก่ กลอนฝาก การพัน กลอนไล่เสียงขึ้นและลง ซึ่งซอฮู้นั้นมีลักษณะสร้างสีสัน หยอกล้อ เย้าแหย่กับเครื่องดนตรีอื่นในวงเพื่อวงมีความกลมกลืนและเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถเติมเต็มให้กังวลง โดยมีหลักการร้อยเรียงสอดทำนองซอฮู้ทั้งหมด 5 ประการ ได้แก่ 1. ต้องรักษาเสียงตกในทำนองหลักไว้ 2. ต้องดำเนินทำนองให้กลมกลืนกับทำนองหลัก 3. ต้องดำเนินทำนองให้มีสัมผัส 4. หลีกเลี่ยงการดำเนินทำนองซ้ำ ๆ กัน 5. เลือกดำเนินทำนองให้เหมาะสมแก่กำลังของตน แต่สิ่งที่สำคัญในการฝึกร้อยเรียงสอดทำนองจะต้องทำความเข้าใจทำนองหลักเสียก่อน จากนั้นสังเกตการเคลื่อนที่ของเสียงในทำนองหลัก ซึ่งแบ่งออกได้ 3 วิธี คือ 1. การเคลื่อนที่ของเสียงในแนววิถีขึ้น 2. การเคลื่อนที่ของเสียงในแนววิถีลง 3. การเคลื่อนที่ของเสียงในแนววิถีคงที่ ในด้านการฝึกเรียงสอดทำนองซอฮู้จากทำนองหลักเริ่มจากการสังเกตสำนวนกลอนจากวงดนตรีชั้นครู สังเกตลักษณะการผูกกลอนและแยกแยะเสียงของเครื่องดนตรีให้ชัดเจนจนเกิดความชำนาญ จากนั้นเริ่มจดจำลักษณะกลอนแล้วจึงเริ่มทดลองฝึกการผูกสำนวนกลอนของซอฮู้ในหลาย ๆ รูปแบบจากทำนองหลักเดียวและหลีกเลี่ยงการใช้กลอนพาด เมื่อฝึกการเรียงร้อยสอดทำนองซอฮู้เป็นประโยคจนกระทั่งจบเพลงผู้ฝึกต้องประเมินตนว่ากลอนที่เรียงร้อยนั้นมีความเหมาะสมและกลมกลืนกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ในวง หากสำนวนกลอนประเมินว่าตรงตามที่ประสงค์จึงสามารถเลือกนำสำนวนกลอนไปใช้ได้ จากบทความที่กล่าวมานั้นมีความเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยในด้านการผูกกลอนซอฮู้

ประชากร ศรีสาคร (2563) เขียนบทความวิชาการเรื่องแนวคิดการผูกสำนวนกลอนซอฮู้ เพลงฉิ่งมุล่ง ชั้นเดียว กรณีศึกษารองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ศึกษาแนวคิดการผูกสำนวนกลอนซอฮู้เพลงฉิ่งมุล่ง ชั้นเดียวของรองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรีและการผูกกลอนซอฮู้เพลงฉิ่งมุล่ง ชั้นเดียวที่ได้รับแนวคิดมาจากครูหลวงไพเราะเสียงซอ จากการศึกษาพบว่ารองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรีมีแนวคิดในการถือความสำคัญของการผูกสำนวนกลอนที่มีสัมผัสเช่นเดียวกับการประพันธ์บทร้อยกรองอย่างในวรรณคดี โดยสำนวนกลอนที่ผูกขึ้นนั้นมาจากรากฐานกลอนพ้อ กลอนแม่ที่ส่งผลในการสร้างความกลมกลืนระหว่างทำนองซอฮู้และทำนองหลัก โดยยึดทำนองหลักเป็นสำคัญ สามารถใช้กลอนพาดในกรณีที่ต้องการเพิ่มเสน่ห์ของเสียงซอฮู้ และในการผูกสำนวนกลอนซอฮู้ในเพลงฉิ่งมุล่งได้ใช้แนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นในการผูกกลอนและหลีกเลี่ยงการใช้กลอนพาด แต่เมื่อจำเป็นต้องใช้กลอนพาดสามารถแก้โดยการแบ่งระดับเสียงเป็นกลุ่ม เช่น ดำเนินกลอนที่สัมผัสใน แต่อย่างไรก็ตาม

ในเพลงจึงมุล่งมีลักษณะกลอนเฉพาะ ไม่ควรปรับเปลี่ยนเพื่อไม่ให้เสียงอัตลักษณ์ของเพลงหรือเปลี่ยนได้เล็กน้อยตามความเหมาะสม

สมภพ เขียวมณี (2562) บทความวิชาการเรื่องเดี่ยวซออุ้เพลงกราวใน ทางหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยะชีวิน) กรณีศึกษาครูจืรพล เพชรสม ศึกษาประวัติและผลงานด้านดนตรีของครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยะชีวิน) และครูจืรพล เพชรสม ศึกษาการเปรียบเทียบทำนองเพลงเดี่ยวซออุ้เพลงกราวในทางครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยะชีวิน) กับโครงสร้างทำนองหลักของเพลงกราวในสองชั้น และการใช้กลวิธีพิเศษต่าง ๆ รวมถึงวิธีการดำเนินทำนองของเดี่ยวซออุ้เพลงกราวในทางครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยะชีวิน) จากการศึกษาพบว่าในด้านประวัติการสืบทอดครูหลวงไพเราะเสียงซอได้ถ่ายทอดการบรรเลงซออุ้ให้กับลูกศิษย์และผู้ที่มีฝีมือเป็นที่ประจักษ์ในด้านเครื่องสายไทยโดยเฉพาะซออุ้คือ ครูจืรพล เพชรสม ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยะชีวิน) โดยตรงและได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวต่าง ๆ จากบทความที่กล่าวในด้านประวัติและความเป็นมาที่มีความเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยในด้านประวัติของครูจืรพล เพชรสม รวมถึงแสดงให้เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญทางด้านการบรรเลงซออุ้เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วไป

บทที่ 2

มูลบทที่เกี่ยวข้องวงเครื่องสายปี่ชวา

งานวิจัยเรื่องการดำเนินงานของซอู้เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยแบ่งประเด็นการศึกษาได้ 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 ประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายปี่ชวา

2.2 การบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา

2.2.1 รูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวา

2.2.2 บทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายปี่ชวา

2.2.3 ลักษณะการดำเนินงานของซอู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา

2.2.4 โอกาสในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา

2.3 ประวัติครูจีรพล เพชรสม

2.3.1 การศึกษาของครูจีรพล เพชรสม

2.3.2 ด้านประวัติการทำงาน of ครูจีรพล เพชรสม

2.3.3 การได้รับการถ่ายทอดและประสบการณ์ในการบรรเลงซอู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม

2.3.4 อุปนิสัยของครูจีรพล เพชรสม

2.1 ประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายปี่ชวา

ครูประเวช กุมท ได้กล่าวถึงวงเครื่องสายปี่ชวาในหนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 11 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ความว่า “วงเครื่องสายปี่ชวา คือวงเครื่องสายไทยผสมกับวงกลองแขก” (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521, น. 37) ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าวงเครื่องสายปี่ชวาเป็นการรวมกันระหว่างวงเครื่องสายและวงปี่ชวากลองแขก ซึ่งวงเครื่องสาย ราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายคำว่า วงเครื่องสาย ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ไว้ว่า “ชื่อวงดนตรีไทยประเภทหนึ่ง ประกอบด้วยเครื่องดนตรีที่ใช้สายเป็นต้นกำเนิดเสียง เช่น ซอ จะเข้ คม จังหะด้วย โทน ฉิ่ง และรำมะนา” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 1095) ข้อมูลราชบัณฑิตยสถานได้อธิบายถึงวงเครื่องสายว่าเป็นวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีที่มีเสียงจากการสั่นสะเทือนของสายทำให้เกิดเสียง ซึ่งวงเครื่องสายนั้นมีเครื่องดนตรีหลายชนิด โดยรองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงวงเครื่องสายในหนังสือวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

วงเครื่องสาย หรือวงเครื่องสายไทย เป็นวงที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีดำเนินทำนองประเภทตีดี สี และเป่าเป็นหลัก โดยเริ่มต้นจากวงที่มีเครื่องดนตรีผสมชนิดละ 1 ชิ้น เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วงเครื่องสายวงเล็ก หรือ วงเครื่องสายเครื่องเดียว นับว่าเป็นวงดนตรีสำคัญและถือเป็นหลักว่า วงเครื่องสายไทยจะขาดเครื่องดำเนินทำนองสิ่งหนึ่งสิ่งใดเสียไม่ได้ เพราะแต่ละสิ่งล้วนดำเนินทำนองและมีหน้าที่ต่าง ๆ กัน เมื่อผสมขึ้นเป็นวงแล้ว เสียงและหน้าที่ของเครื่องดนตรีแต่ละอย่างก็จะประสานทำนองกันเป็นอย่างดี (ปกรณ รอดช้างเผื่อน, 2559, น. 3)

จากข้อความข้างต้นรองศาสตราจารย์ปกรณ รอดช้างเผื่อน อธิบายการผสมของเครื่องดนตรีเกิดเป็นวงเครื่องสายวงเล็กหรือวงเครื่องสายเครื่องเดียว สอดคล้องกับศาสตราจารย์นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ที่กล่าวถึงเครื่องดนตรีในวงเครื่องสาย ความว่า “วงเครื่องสายไทยนั้น มีมานานตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัย เครื่องดนตรีหลักมี ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขลุ่ย และเครื่องประกอบจังหวะ คือ ฉิ่งกับกลอง บางครั้งอาจจะมีโหม่ง และกรับร่วมด้วยก็ได้ ถ้ามีเครื่องดนตรีอย่างละหนึ่งชิ้น ก็เรียกววงเครื่องสายนั้นว่า เครื่องสายวงเล็ก” (พูนพิศ อมาตยกุล, 2529, 57)

วงเครื่องสายมีเครื่องดนตรีประเภทตีดี สี และเครื่องเป่าเป็นเครื่องหลักในการดำเนินทำนอง ได้แก่ ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขลุ่ย และเครื่องตี ได้แก่ ฉิ่ง โทน รำมะนาเป็นเครื่องกำกับจังหวะ หากมีเครื่องดนตรีชนิดละหนึ่งชิ้นเรียกว่าวงเครื่องสายวงเล็กหรือวงเครื่องสายเครื่องเดียว

วงดนตรีที่นำมาผสมกับวงเครื่องสายก่อนที่จะเกิดเป็นวงเครื่องสายปี่ชวาขึ้นคือ วงปี่ชวา กลองแขก เป็นวงที่ใช้บรรเลงในงานพระราชพิธีต่าง ๆ โดยราชบัณฑิตยสถานได้อธิบายถึงวงปี่ชวา กลองแขกไว้ในหนังสือสารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย-ดุริยางค์ ความว่า

วงดนตรีไทยแบบหนึ่ง ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากชวา แต่เดิมมีเครื่องดนตรี 3 ชนิด คือ กลองแขก 1 คู่ ปี่ชวา 1 เล้า ฆ้องโหม่ง 1 ใบ ไทยเปลี่ยนฆ้องโหม่งเป็นฉิ่ง การบรรเลงไม่ว่าจะเป็นงานใด ก็ใช้เครื่องผสมวงเพียงเท่านี้ เดิมใช้ในการฟ้อนรำ เช่น รำกริช กระบี่ กระบอง ต่อมาใช้นำกระบวนเสด็จและเป็นเครื่องประโคมในพระราชพิธีต่าง ๆ คู่กับวงปี่พาทย์มาตั้งแต่สมัยอยุธยา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545, น. 153)

จากข้อความข้างต้น วงกลองแขกหรือวงปี่ชวากลองแขกได้รับอิทธิพลจากชวา ปัจจุบันมีเครื่องดนตรี ได้แก่ กลองแขก ปี่ชวา และฉิ่ง ใช้บรรเลงประกอบการแสดง ต่อมาในสมัยอยุธยาใช้บรรเลงประโคมนำขบวนเสด็จและบรรเลงในพระราชพิธีต่าง ๆ คู่กับวงปี่พาทย์ ครูปี่บ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) ได้อธิบายความเป็นมาของวงปี่ชวากลองแขก ความว่า

วงปี่ชวาคลองแขกแต่เดิมจะบรรเลงอยู่หน้าวงพิธีทั่ว ๆ ไปในวงปี่พาทย์พิธีมีปี่ใน ระยะเวลาเอก ระยะเวลาทุ้ม ฆ้อง ตะโพน ฉิ่ง เพลงที่จะบรรเลง เช่น เพลงชุดเวียนเทียน จะบรรเลงงานต่าง ๆ เช่น งานเปิดคอนเสิร์ต งานพิธีเจิม ซึ่งเป็นพระราชพิธีในวัง ครุจิรัศ อัจฉรงค์ ท่านเคยสาคิดว่าถ้ามีพิธีก็จะมีปี่ชวาคลองแขกบรรเลงอยู่พร้อม ๆ กัน เช่น พอได้สัญญาณ สมมติว่าเป็นปี่พาทย์บรรเลงเพลงสาธการ ปี่ชวาคลองแขกก็ บรรเลงเพลงสรรหมาไทย บรรเลงพร้อมกันเลยเกิดเสียงแข็งแ่ ปรากฏว่าทำให้ผู้บรรเลง กิติ คนฟังกิติ ไม่มีสมาธิ ฉะนั้น จึงเปลี่ยนเอาปี่พาทย์ไว้บนบก ส่วนวงปี่ชวาคลองแขกให้ ไปอยู่ในขบวนเรือพยุหยาตราทางชลมารค ซึ่งวงนี้จะอยู่ในเรือที่เรียกว่า เรือแดงโม เป็นเรือกองใน จะลอยลำอยู่หน้าเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ และเรืออู่เหล็ก เรือกองนอก เป็นเรือหน้าขบวน จะบรรเลงเพลงสรรหมาไทย เป็นเนื้อคลองแขก มีตัวผู้และตัวเมีย เสียงสูงและต่ำโดยใช้มือในการตี ฉิ่ง และปี่ชวาเท่านั้น จะบรรเลงในงานมงคลเท่านั้น ไม่ บรรเลงในงานอวมงคลเด็ดขาด (ป๊อบ คงลายทอง, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2565)

ภาพที่ 1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูป๊อบ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ)

ที่มา : เมธีพัฒน์ ชุ่มชื่น

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ครูป๊อบ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) สรุปได้ว่าวงปี่ชวาคลองแขกที่มี หน้าบรรเลงพร้อมกับวงปี่พาทย์พิธีในงานพระราชพิธีต่าง ๆ ได้ปรับเปลี่ยนไปบรรเลงอยู่ในขบวนเรือ

พยุหยาตราทางชลมารคแทน ซึ่งมีความสอดคล้องกับรองศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ ที่ได้กล่าวถึงความเป็นมาของวงปี่ชวาolongแขก ความว่า

วงปี่ชวานั้นมีอยู่ 2 วง ประกอบไปด้วยวงที่หนึ่งใช้กับงานอวมงคล เรียกว่า ปี่ชวากลองมลายู วงที่สองใช้ในงานมงคล และเป็นเรื่องของเจ้านาย บทเพลงที่ใช้จะเป็นเพลงสรหมาใหญ่หรือสรหมาไทยจะบรรเลงคู่กับการเสด็จพระราชดำเนิน บรรเลงคู่กับปี่พาทย์พิธีซึ่งมีอยู่ 3 เพลง ได้แก่ เพลงช้า สาธุการ กราวรำ ดังนั้น เมื่อเสด็จพระราชดำเนินในพระราชพิธีที่เป็นมงคล จะประโคมคู่กันอยู่ตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น เมื่อฮ่องช้อยล์ัน แตรสังข์เป่า ปี่ชวากลองแขกก็จะตั้งสรหมาขึ้นมา ต่อมาในสมัยหนึ่งบุคลากรในกองการสังคีตไม่เพียงพอ จึงเป็นหนึ่งเหตุผลที่หาคนเป่าปี่ ตีกลองลำบาก เนื่องจากมีบุคลากรที่จำกัด และเพลงที่บรรเลงนั้นเป็นเพลงเฉพาะ วงปี่ชวากลองแขกจึงถูกถอดออก และอีกหนึ่งสาเหตุที่สำคัญคือเรื่องของสุนทรียรส เนื่องจากปี่ชวาเป็นกลุ่มเสียงของเครื่องสาย แต่เสียงของปี่พาทย์จะสูงขึ้นไปอีกหนึ่งเสียง เมื่อบรรเลงรวมกันแล้วไม่เข้ากัน ดังนั้นครุมนตรีและครูจิรัส มีการถอดวงปี่ชวากลองแขกออกตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จึงไม่ได้ถูกบรรจุลงในเรื่องของงานพระราชพิธี กระทั่งได้เริ่มกลับมารื้อฟื้นในสมัยรัชกาลที่ 9 ท่านได้โปรดเกล้าฯ ให้วงปี่ชวากลองแขกนั้นลงเรือสองลำ ได้แก่ เรือแดงโมและเรืออิเหลียง ปี่ชวากลองแขกจึงได้มีการรื้อฟื้นเพลงสรหมาขึ้นมา ซึ่งเพลงสรหมานั้นมีอยู่ 4 ท่า ของปี่ไม้กลองอยู่ 3 ไม้ ได้แก่ ไม้ตัน ไม้โปรย ไม้แตก ดังนั้นจึงเป็นเรื่องเฉพาะทางที่จะต้องศึกษา (ภัทระ คมขำ, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2565)

วงปี่ชวากลองแขกแต่เดิมเป็นวงดนตรีที่บรรเลงเพลงสรหมาไทยหรือสรหมาใหญ่คู่กับวงปี่พาทย์พิธี (ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฆ้องวงใหญ่ ตะโพน ฉิ่ง ปี่ใน) ในงานพระราชพิธีต่าง ๆ ที่เป็นมงคลของกษัตริย์ ต่อมาด้วยเหตุของบุคลากรที่มีจำนวนจำกัด รวมถึงเรื่องของเสียงที่เกิดขึ้นเมื่อทั้งสองวงบรรเลงพร้อมกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งทางด้านกลุ่มเสียงที่ใช้บรรเลง จึงได้ถอดวงปี่ชวากลองแขกออก ในสมัยรัชกาลที่ 4 จากการบรรเลงควบคู่กับวงปี่พาทย์พิธีและนำมาบรรเลงในขบวนเรือพยุหยาตราทางชลมารค ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 9 ได้มีการฟื้นฟูการบรรเลงวงปี่ชวากลองแขกซึ่งได้รับการบรรจุ ลงในขบวนเรือพยุหยาตราทางชลมารค โดยบรรเลงเพลงสรหมาไทยในเรือสองลำ ได้แก่

เรือแดงโม¹ และเรืออีเหลือง² ดังนั้นวงปี่ชวากลองแขกจะมีเครื่องดนตรีได้แก่ ปี่ชวา ฉิ่ง และกลองแขกที่มีตัวผู้และตัวเมียใช้การตีด้วยมือเท่านั้นและจะบรรเลงเฉพาะในงานมงคลเท่านั้น

จากการสัมภาษณ์บุคคลทั้งสองท่านข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า บทบาทหน้าที่ของวงปี่ชวา กลองแขกมีความแตกต่างกันทางด้านพิธีกรรมและงานพระราชพิธี จนกระทั่งการผสมของวงเครื่องสายปี่ชวาที่เกิดขึ้นได้ปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่เดิมของวงที่ใช้สำหรับงานที่เกี่ยวข้องกับพระราชพิธีให้กลายเป็นกิจกรรมความบันเทิงในรูปแบบหนึ่งสำหรับนักดนตรี ตลอดจนการบรรเลงเพื่อการฟังสำหรับบุคคลทั่วไปจนกระทั่งปัจจุบัน

เพื่อให้ความหมายของคำว่า “เครื่องสายปี่ชวา” มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ค้นคว้าความหมายของชื่อวงดังกล่าว โดยราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายคำว่า “วงเครื่องสายปี่ชวา” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ความว่า

วงเครื่องสายปี่ชวา คือ วงเครื่องสายไทยทั้งวงบรรเลงประสมกับวงกลองแขกโดยไม่ใช่โทนและรำมะนา และใช้ขลุ่ยหลีบแทนขลุ่ยเพียงออ เพื่อให้เสียงเข้ากับปี่ชวาได้ดี เดิมเรียกว่า วงกลองแขกเครื่องใหญ่วงเครื่องสายปี่ชวานี้เกิดขึ้นในปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545, น. 39)

หนังสือคำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย โดยนายบุญธรรม ตราโมท พ.ศ. 2545 กล่าวถึงความเป็นมาของวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

ในตอนปลายสมัยรัชกาลที่ 4 มีผู้เอาเครื่องสายทั้งวงนี้ผสมกับเครื่องกลองแขก โดยเอาทับกับรำมะนาออกเสีย ใช้ขลุ่ยหลีบแทนขลุ่ยเดิม (ซึ่งเดี๋ยวนี้เรียกว่ากันขลุ่ยเพียงออ) เพราะจะได้เข้ากันกับเสียงปี่ชวา เรียกววงที่ผสมนี้ว่า “กลองแขกเครื่องใหญ่” แต่ในสมัยนี้เรียกกันว่า “เครื่องสายปี่ชวา” จนบัดนี้วงเครื่องสายทั้ง 2 อย่าง (เครื่องสายและเครื่องสายปี่ชวา) ก็ยังเป็นอยู่ตามแบบที่กล่าวนี้ (บุญธรรม ตราโมท, 2545, น. 20)

ข้อความจากราชบัณฑิตยสถานและครูมนตรี ตราโมท อธิบายถึงการผสมวงของวงเครื่องสายและวงปี่ชวากลองแขกในราวสมัยรัชกาลที่ 4 รวมถึงได้ตัดและเปลี่ยนแปลงเครื่องดนตรีบางชนิด เช่น ตัดโทนรำมะนาจากวงเครื่องสาย เปลี่ยนขลุ่ยเพียงออเป็นขลุ่ยหลีบที่มีเสียงแหลมสามารถให้เสียงที่กลมกลืนกับเสียงปี่ชวาได้ดีกว่า เกิดเป็นวงกลองแขกเครื่องใหญ่ หรือวงเครื่องสายปี่ชวา

¹เรือแดงโม เป็นเรือกองในที่ลอยลำอยู่หน้าเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์

²เรืออีเหลือง เป็นเรือกองนอกที่ลอยลำอยู่หน้าขบวน

หนังสือพระราชทานเพลิงศพครูประเวช กุมุท ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร วันพฤหัสบดีที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2543 กล่าวถึงเนื้อหาบทบรรยายรายการวิทยุทางสถานีวิทยุมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยครูประเวช กุมุท เกี่ยวกับเรื่องเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

...วงกลองแขกกับวงเครื่องสายมารวมกันแล้วตัดเครื่องมือในวงเครื่องสายบางอย่างที่มีเสียงซ้ำกันหรือที่ไม่มีประโยชน์ในการผสมวงออกเสีย เช่น โทนรำมะนา ซึ่งซ้ำกับกลองแขก กับขลุ่ยเพียงออ ที่มีเสียงกลาง ๆ ออกไป ก็เป็นวงเครื่องสายปี่ชวา... (ประเวช กุมุท, 2543, น. 45)

จากหนังสือดุริยศาสตร์ในหนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพนายมนตรี ตราโมท ณ เมรุพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันอาทิตย์ที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2538 พบหลักฐานเพิ่มเติมที่ปรากฏการเรียกชื่อวงรวมถึงเหตุที่เครื่องดนตรีบางชนิดยังคงอยู่และบางเครื่องดนตรีที่ถูกคัดออกจากวง ได้กล่าวถึงวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

เครื่องสายปี่ชวาเป็นวงที่ผสมด้วยกลองแขกวงหนึ่งกับวงเครื่องสายวงหนึ่ง วงกลองแขกซึ่งเราได้แบบแผนมาจากชวา มีเครื่องบรรเลงคือ ปี่ชวาเลาหนึ่ง กลองแขกคู่หนึ่ง และฉิ่งคู่หนึ่ง ส่วนวงเครื่องสายก็มีซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขลุ่ยเพียงออ ขลุ่ยหลีบ โทน รำมะนา ฉิ่งและฉาบ แต่เมื่อนำเข้ามาผสมเป็นวงเดียวกัน ก็จะต้องวินิจฉัยตามหลักที่กล่าวมาข้างต้น โดยคัดเอาเครื่องดนตรีบางสิ่งออกเสียบ้าง เช่น ขลุ่ยเพียงออ ซึ่งมีเขตเสียงอยู่ในระหว่างเขตเสียงของปี่ชวาและเสียงก็เบากว่า เมื่อมีปี่ชวาเข้ามาผสมก็หมดโอกาสที่จะส่งเสียงลอดออกไปให้เป็นประโยชน์แก่วงได้ ทั้งการปฏิบัติก็ลำบาก จึงต้องเอาออก ส่วนขลุ่ยหลีบมีเสียงสูง สามารถหาหนทางหลีกเลี่ยงไปได้จึงคงไว้ ฉิ่งมีซ้ำกันก็เอาออกเสียข้างหนึ่ง โทนกับรำมะนา มีหน้าที่อย่างเดียวกับกลองแขกแต่เสียงเบากว่า ถ้าเอาโทนรำมะนาไว้ ก็ไม่สามารถต้านทานเสียงปี่ชวาได้ จึงเอาโทนรำมะนาออก เอากลองแขกไว้ (มนตรี ตราโมท, 2505, น. 28)

วงเครื่องสายปี่ชวาหรือวงกลองแขกเครื่องใหญ่เป็นวงที่เกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นการผสมกันระหว่างวงเครื่องสายไทยกับวงกลองแขก มีเครื่องดนตรีได้แก่ ปี่ชวา กลองแขก ฉิ่ง ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขลุ่ยหลีบ มีการตัดเครื่องดนตรีบางชนิดออก เช่น ตัดโทนรำมะนาออกเนื่องจากนำกลองแขกเข้ามาบรรเลงแทน ตัดขลุ่ยเพียงออเนื่องจากมีขอบเขตเสียงอยู่ในระหว่างเสียงของปี่ชวาและเมื่อบรรเลงอยู่ในวงมีเสียงเบา จึงใช้ขลุ่ยหลีบที่มีเสียงที่สูงสามารถทำให้

เกิดเสียงลวดออกจากวงได้มากกว่าเข้ามาแทน และฉิ่งที่มีซ้กันจากการรวมกันของทั้งสองวงจึงตัดออกให้เหลือเพียงคู่เดียว

เมื่อเกิดวงเครื่องสายปี่ชวาขึ้นจึงเกิดบุคคลสำคัญในการสืบทอดวงเครื่องสายปี่ชวาตามประวัติการสืบค้นคือ ครูหนูดำ ซึ่งเป็นครูปี่ของพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ข้อมูลจากหนังสือนามานุกรมศิลปินเพลงไทยในรอบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ กล่าวถึงครูหนูดำ ความว่า

ครูหนูดำ เป็นครูปี่ของพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) แต่งเพลงไว้หลายเพลง ที่มีชื่อเสียงมาก ได้แก่ เพลงโหมโรงเรื่องขมสมุทร ประกอบด้วยเพลงขมสมุทร โฉลก เกาะ และระกำ สำหรับบรรเลงด้วยเครื่องสายปี่ชวา ได้เข้าไปจำศีลอยู่ในถ้ำสระเกศจนตลอดชีวิต (พูนพิศ อมาตยกุล และคณะ, 2532, น. 383)

พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ท่านเป็นศิษย์ที่ได้เรียนกับครูหนูดำ และเรียนปี่พาทย์กับครูซ้อย สุนทรวาทีน ซึ่งเป็นบิดาของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทีน) ภายหลังพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ได้เข้ารับราชการในกรมพิณพาทย์หลวง ร่วมกันพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทีน) (มนตรี ตราโมท, 2523, น. 552) จากการสัมภาษณ์ครูปี่บ่ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) ได้กล่าวถึงครูที่บรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาในยุคของกรมศิลปากร ความว่า

วงเครื่องสายปี่ชวาเริ่มต้นมาจากเจ้าคุณประสาน คุณตาหลวงไพเราะสีซออุ้ว พ่อเทียบ ครูประเวชสีซอดั่ง ครูละเมียดดีดจะเข้ ครูมิ พ่อพริ้ง ดนตรีรส ครูพริ้ง กาญจนผลิน ครูโชติก็ไปตีกลองแขกด้วย จากครูโชติรุ่นหลัง ๆ ก็มาเป็นหม่อมตู่ (หม่อมหลวงสุรักษ์ สวัสดิ์กุล) ไปตีกลอง มีอาจารย์มนตรีท่านชอบเป่าขลุ่ยหลีบตีกลอง คนที่บรรเลงเพลงชุดนี้ถือนักดนตรีแต่ละท่านมีความคล่องตัวสูงมาก ทุกเครื่องมือปี่ กลอง จะเข้ ซออู้ ซอดั่ง ขลุ่ยหลีบ ฉิ่ง ต้องไปด้วยกันทั้งกลุ่ม เอกลักษณ์อีกอย่างของวงนี้คือได้เล่นด้วยความนิยมชมชอบ และมีความผูกพันกับเจ้าภาพ ไม่ได้คิดค่าวง และสมัยก่อนเล่นบ่อยมาก ๆ ตอนที่ครูมาอยู่ที่กรมศิลป์ ปี 07 ครูก็เห็นรุ่นพ่อเทียบเล่นกันแล้ว บางทีครูเวชก็สีด้วย บางทีก็ร้องด้วย นักร้องก็จะมีครูแช่มซ้อย ครูเชื่อม ครูเหนียว ไม่มีที่ไหนนอกจากกรมศิลปากรที่เดียว จนกระทั่งครูปรกรณ์ ครูเซวงศักดิ์ ครูจิรพล มาเป็นนักเรียนนาฏศิลป์ก็ได้มาบรรเลงในวงนี้ อาจารย์บุญช่วยเป่าปี่ มีครูบุญช่วย ครูสมาน มาช่วยตีกลอง (ปี่บ่ คงลายทอง, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2565)

เครื่องสายปี่ชวาจากหลักฐานพบว่าเริ่มมาจากครุฑนาคา ทั้งยังเป็นผู้ประพันธ์เพลงสำหรับใช้บรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาไว้มากมาย และเพลงสำคัญที่บรรเลงได้เฉพาะวงเครื่องสายปี่ชวา ได้แก่ เพลงโหมโรงชมสมุทรร องค์ความรู้ทางเครื่องสายปี่ชวาในยุคแรกได้ถ่ายทอดมายังพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทีน) ครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น ดุริยะชีวิน) บรรเลงซออยู่ ครูเทียบ คงลายทอง บรรเลงปี่ชวา ครูประเวช กุมุท บรรเลงซอด้วง ครูมิ ทรัพย์เย็น ครูพริ้ง ดนตรีรส ครูพริ้ง กาญจนผลิน ครูโชติ ดุริยประณีต หม่อมหลวงสุวัฑฒ์ สวัสดิกุล บรรเลงเครื่องหนัง ครูมนตรี ตราโมท บรรเลงซอขลุ่ยหลีบ นักร้อง เช่น ครูแช่มซ้อย ดุริยพันธุ์ ครูเหนี่ยว ดุริยพันธุ์ ครูเชื่อม (สุดา เขียววิจิตร) ครูประเวช กุมุท ลูกศิษย์รุ่นหลังที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านเครื่องสายปี่ชวารุ่นถัดมา วงเครื่องสาย ได้แก่ ครูจิรพล เพชรสม บรรเลงซออยู่ รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน บรรเลงจะเข้ ครูเชวงศักดิ์ โพธิสมบัติ บรรเลงซอด้วง ครูบุญช่วย โสวัตร บรรเลงปี่ชวาและขลุ่ยหลีบสลับกับครูป๊อ คงลายทอง และครูบุญช่วย แสงอนันต์ ครูสมาน น้อยนิത്യ ตีกลอง

2.2 การบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา

หนังสือสารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์ ราชบัณฑิตยสถานได้อธิบายถึงการบรรเลงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

การบรรเลงเครื่องสายปี่ชวานั้น นักดนตรีจะต้องมีไหวพริบและความเชี่ยวชาญในการบรรเลงพิเศษ โดยเฉพาะฉิ่งกำกับจังหวะจะต้องเป็นคนที่มีความอดทนที่สุดจึงจะบรรเลงได้อย่างไพเราะ เพลงที่วงเครื่องสายปี่ชวานิยมใช้บรรเลงเป็นเพลงโหมโรง ได้แก่ เพลงเรื่องชมสมุทรร เพลงสรรหมาแล้วออกเพลงแปลง เพลงออกภาษา แล้วกลับมาออกเพลงแปลงอีกครั้งหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545, น. 39)

ข้อมูลจากราชบัณฑิตยสถานทีกล่าวถึงการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาสอดคล้องกับคำกล่าวของครูประเวช กุมุทที่อธิบายไว้ในหนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 11 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 23 ธันวาคม 2521 ความว่า

กระบวนการและแนวการบรรเลง ปกติก็บรรเลงโดยเริ่มจากเพลงโหมโรง และเพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ของวงเครื่องสายปี่ชวาเมื่อจบเพลงโหมโรง ก็จะต้องออกเพลงสรรหมาแล้ว อันเป็นเพลงที่จะได้ยินเสมอในการรำไหว้ครูกระบี่กระบองหรือมวยแล้ว ต่อด้วยเพลงแปลงออกภาษา แล้วจะไปจบด้วยเพลงแปลง เป็นจบกระบวนการโหมโรงของเครื่องสายปี่ชวา จากนั้นจะบรรเลงเพลงอะไรอีกก็ว่าไปก็เหมือน ๆ กับการบรรเลงของวงเครื่องสายธรรมดานั่นเอง แนวการบรรเลงจะหนักไปในทางรวดเร็ว

กระฉับกระเฉงไม่ยี่ดยาด ท่านที่ชอบฟังเพลงเร็ว ๆ จะรู้สึกว่ามันอกทันใจดี
(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521, น. 39)

จากข้อมูลข้างต้นให้เห็นถึงกระบวนการบรรเลงของวงเครื่องสายปี่ชวาที่เป็นรูปแบบเฉพาะ โดยตั้งต้นที่เพลงโหมโรงแล้วลงท้ายวาจากนั้นออกเพลงสรหม่าซึ่งเป็นกระบวนการของปี่ชวา กลองแขก เริ่มด้วยเพลงสรหม่าออกแปลงแล้วจึงออกเพลงภาษาแล้วกลับมาแปลงอีกทั้งหนึ่งเป็น กระบวนการจบเพลงโหมโรงของวงเครื่องสายปี่ชวา

ครูป๊อ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) ได้กล่าวเกี่ยวกับประเภทของเพลงที่ใช้ในการบรรเลง เครื่องสายปี่ชวา ความว่า

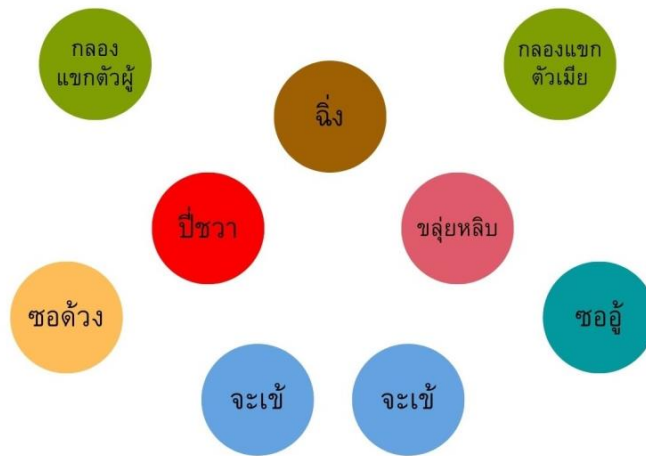
เพลงที่บรรเลงก็เป็นเพลงปรบไกวก็ได้ เพลงสองไม้ก็ได้ อย่างเช่น ททยอย
เขมร เขมรราชบุรี เพลงททยอยส่วนใหญ่จะเล่นเป็นเพลงสามชั้น เพลงเถาจะมา
ในระยะหลัง เพลงทั่ว ๆ ไปก็จะเล่นถอนสมอ เถา กล่อมนารี เถา เล่นได้เกือบ
ทุกเพลงขึ้นอยู่กับจะนัดซ้อมกัน วงเครื่องสายปี่ชวาจะไม่ค่อยนิยมบรรเลงเพลง
กรอ จะเน้นเพลงดำเนินทำนองเสียมากกว่า เน้นในเรื่องของความเจิดจ้าของ
เสียง ความสนุกสนานของท่วงทำนองเพลง จังหวะเครื่องหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุน
การบรรเลงไปในทิศทางที่ประทับใจ และบางที่การบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาไม่
จำเป็นจะต้องใช้เพียงเสียงชวา จริง ๆ มีเสียงอื่น ๆ ด้วย (ป๊อ คงลายทอง,
สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2565)

เพลงที่บรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาคือ เพลงหน้าทับปรบไกวและเพลงหน้าทับสองไม้ ส่วน
ใหญ่เพลงหน้าทับสองไม้ใช้บทเพลงในอัตราจังหวะสามชั้น แต่เพลงเถานั้นเกิดความนิยมในระยะหลัง
โดยนิยมบรรเลงเป็นประเภทเพลงดำเนินทำนองเพื่อแสดงถึงศักยภาพของนักดนตรี

2.2.1 รูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวา

รูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวาสามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบได้แก่ รูปแบบวง
เครื่องสายปี่ชวาเครื่องเดี่ยว รูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่ (ซอฮู้ 2 คัน) รูปแบบวงเครื่องสาย
ปี่ชวาเครื่องคู่ (มีซอฮู้ 1 คัน)

วงเครื่องสายปี่ชวา มีเครื่องบรรเลง ดังนี้

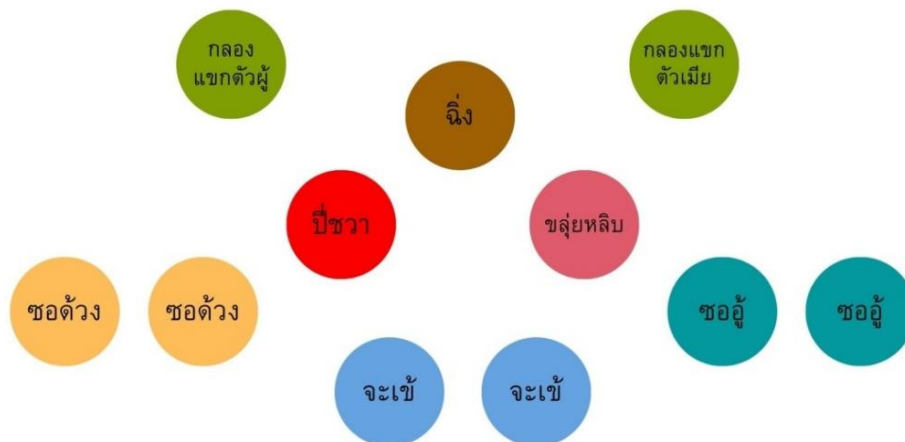
ภาพที่ 2 รูปแบบที่ 1 วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องเดียว

ที่มา : ชุติกาญจน์ กลั่นฤทธิ

รูปแบบที่ 1 วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องเดียว

ปี่ชวา	1 เล้า
ซอด้วง	1 คั่น
ซออู้	1 คั่น
จะเข้	1 ตัว
ขลุ่ยหลีบ	1 เล้า
กลองแขก	1 คู่
ฉิ่ง	1 คู่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

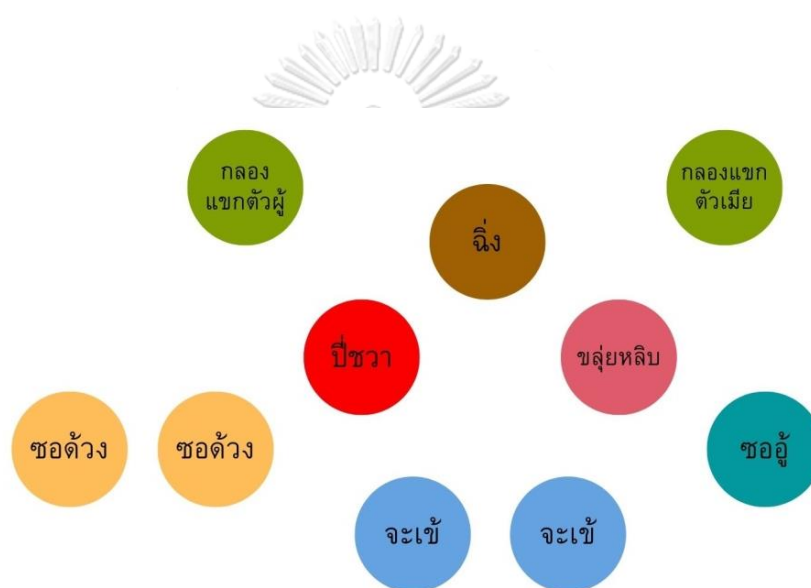

ภาพที่ 3 รูปแบบที่ 2 วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่

ที่มา : ชุติกาญจน์ กลั่นฤทธิ

รูปแบบที่ 2 วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่

ปี่ชวา	1 เลา
ซอด้วง	2 คัน
ซออู้	2 คัน
จะเข้	2 ตัว
ขลุ่ยหลีบ	1 เลา
กลองแขก	1 คู่
ฉิ่ง	1 คู่

ภาพที่ 4 รูปแบบที่ 3 วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่ (มีซออู้ 1 คัน)

ที่มา : ชุตติกาญจน์ กลั่นฤทธิ์

รูปแบบที่ 3 วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่ (มีซออู้ 1 คัน)

ปี่ชวา	1 เลา
ซอด้วง	2 คัน
ซออู้	1 คัน
จะเข้	2 ตัว
ขลุ่ยหลีบ	1 เลา
กลองแขก	1 คู่
ฉิ่ง	1 คู่

รูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่รูปแบบที่ 3 ใช้ซอู้ในการบรรเลงเพียงคันเดียว โดยรองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ได้ให้เหตุผลของการเกิดรูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวารูปแบบที่ 3 ความว่า

ถ้าว่ากันด้วยทฤษฎีทางดนตรีเครื่องคู่ นั้นจะต้องมีสอง แต่ว่าโดยนักดนตรีปี่ชวานิยมนั้นกลายเป็นซอู้เหลือ 1 คัน จึงบอกได้ว่าตั้งแต่สมัยพ่อหลวงอยู่ ประการที่หนึ่งถ้ามีซอู้วางอยู่แล้วพ่อหลวงลีซอู้ ใครจะกล้าสู้กับท่าน ประการที่สองพ่อหลวงลีซอู้คนเดียวทำไมคนถึงได้ยิน ก็ตอบว่าซอู้ทางที่ท่านบรรเลงนั้นมีเปิดและลดเสียงปี่และเครื่องดนตรีอื่น ๆ ออกมาได้หมด จึงมองกลับไปท่วงเครื่องสายปี่ชวาเป็นวงสำหรับนักดนตรีไทยที่บรรลุนิติภาวะทางดนตรีแล้ว นั้นหมายถึงคุณมีวุฒิทางดนตรีไทยสูงแล้วไม่ใช่เด็กที่เพิ่งฝึกหัด เพราะฉะนั้นผู้ที่มีวุฒิภาวะสูง ๆ นอกจากฝีมือดีและความคิด ความเชี่ยวชาญชำนาญต่าง ๆ รวมถึงกลวิธีในการเดินกลอนชำนาญด้วย เพราะฉะนั้นทางซอู้ของครูหลวงนั้นจะสามารถที่จะเล็ดลอดออกมาได้โดยใช้กลวิธีขั้นสูง หากฟังให้ดีทางของพ่อหลวงในวงเครื่องสายปี่ชวาจะมีการขยับด้วย แต่ถ้ากล่าวถึงทฤษฎีทั่วไปการบรรเลงรวมวงห้ามขยับ ย้อนกลับไปคำว่านักดนตรีวงเครื่องสายปี่ชวาต้องเป็นผู้ที่วุฒิภาวะทางดนตรีสูง หมายถึงคุณต้องมีฝีมือมากพอที่จะบรรเลงทำนองที่กึ่งเดี่ยว หรือขยับเข้าไปในการบรรเลงรวมวงเลย พ่อหลวงท่านก็ใช้หลักนี้ในการบรรเลงทำให้เสียงซอู้นั้นลอดออกมา และกลายเป็นวัฒนธรรมปฏิบัติคือการมีซอู้คนเดียวก็สามารถมีเสียงลอดออกมาได้ ไม่มีความจำเป็นต้องมีสองคัน แต่ตามหลักทฤษฎีเครื่องคู่จะต้องมีอย่างละสอง จึงเกิดเป็นรูปแบบวงที่สามเกิดขึ้น คือ วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่แต่มีซอู้เพียงคันเดียวอย่างที่เห็นในปัจจุบัน (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2565)

ภาพที่ 5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์อาจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน
ที่มา : ภัทรภูมิ นิลวรรณ

ข้อมูลสัมภาษณ์จากรองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน มีความสอดคล้องกับ
ครูจิรพล เพชรสม เรื่องการใช้ซออุ้กันเดียวบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

บทบาทและหน้าที่ของแต่ละเครื่องดนตรีในวง ทำให้ไม่ทะเลาะกัน วงเครื่องสาย
ปี่ชวาเครื่องคู่จริง ๆ แล้วตามทฤษฎีเล่นได้ แต่ปฏิบัตินั้นยากมาก เพราะซออุ้ต่างคน
ต่างออกแบบก็ทะเลาะกันเองในเรื่องของเสียง เมื่อเล่นด้วยกันแทนที่จะเพราะก็
กลายเป็นหนวกหู ซออุ้ที่ต้องออกแบบอยู่ตลอดเวลาควรจะใช้คันเดียวดีที่สุด อีก
ประเด็นหนึ่งคือสมัยก่อนครูหลวงไพเราะสีซออุ้ ใครจะกล่ามาสีคู่กับท่าน แต่ถ้าหากจะ
บรรเลงเครื่องคู่และปรับให้ทางซออุ้บรรเลงเหมือนกันก็สามารถบรรเลงได้
เช่นเดียวกับวงเครื่องสายเครื่องคู่ (จิรพล เพชรสม, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

จากข้อความข้างต้นการเกิดรูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวารูปแบบที่ 3 เกิดขึ้นเนื่องด้วย
หลวงไพเราะสีซอ (อุ้น ดุระยะชีวิน) เป็นผู้บรรเลงซออุ้ ด้วยเพราะการดำเนินงานของซออุ้ที่มีความ
เป็นอิสระในการดำเนินงาน จึงเป็นส่วนสนับสนุนให้ผู้บรรเลงสามารถสร้างสำนวนกลอนกว้างไกล
ดังนั้น การปรากฏรูปแบบการบรรเลงซออุ้ 1 คันนั้น เพื่อไม่ให้กลอนเพลงทับซ้อนกัน อีกทั้ง ด้วยความ
เป็นเอตทัคคะการบรรเลงซออุ้ของครูหลวงไพเราะสีซอ จึงปรากฏการบรรเลงเพียงคนเดียว และ
กลายเป็นรูปแบบที่ปฏิบัติสืบกันต่อมาและอาจทำให้มีความเหมือนกันยากหากต้องบรรเลง 2 คัน ด้วย

ระดับทักษะบรรเลง สีลาเฉพาะตน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้เกิดรูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่ที่มี ซออุ้มบรรเลงเพียงคันเดียว

รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ได้กล่าวถึงการแบ่งกลุ่มเครื่องดนตรีใน วงเครื่องสายปี่ชวาในหนังสือเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

เครื่องดนตรีในวงเครื่องสายปี่ชวาสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่ม เครื่องเป่า ได้แก่ ปี่ชวา และขลุ่ยหลีบ เนื่องจากปี่ชวาเป็นประธานของเครื่องดำเนิน ทำนองและเครื่องนำจึงอยู่ฝั่งขวาของวง ส่วนขลุ่ยหลีบอยู่ทางซ้ายมือใกล้กับจุด ศูนย์กลางของวง กลุ่มเครื่องตี ได้แก่ ซอด้วงอยู่ด้านหน้าฝั่งขวามือของวงและซออู้ อยู่ ด้านหน้าฝั่งขวามือ กลุ่มเครื่องดีด ได้แก่ จะเข้ อยู่บริเวณด้านหน้าของวง เนื่องจากเป็น เครื่องดนตรีที่เป็นหลักให้แก่วง กลุ่มเครื่องดี ได้แก่ กลองแขก ฉิ่ง และเครื่องกำกับจังหวะ อื่น ๆ อยู่ด้านหลังวง กำหนดให้กลองแขกอยู่ด้านหลังของวง ฉิ่งอยู่จุดกึ่งกลางของวง (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, 2559, น. 35)

กลุ่มเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายปี่ชวาแบ่งออกได้ 4 กลุ่ม คือ เครื่องเป่า เครื่องดีด เครื่องตี และเครื่องดี โดยให้ปี่ชวาซึ่งเป็นผู้นำวงและเครื่องดำเนินทำนองที่เป็นผู้นำอยู่ทางฝั่งขวาของวง ซออู้และขลุ่ยหลีบดำเนินทำนองเป็นเครื่องตามจะอยู่ทางฝั่งซ้าย ส่วนจะเข้ที่อยู่ทางด้านหน้าของวงและ ฉิ่งที่เป็นเครื่องกำกับจังหวะอยู่จุดกึ่งกลางของวง ส่วนของกลองแขกและเครื่องประกอบจังหวะอยู่ ด้านหลังวง

2.2.2 บทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายปี่ชวา

รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ได้อธิบายเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของเครื่อง ดนตรี โดยได้แบ่งบทบาทหน้าที่ออกเป็น 3 ลักษณะไว้ในหนังสือเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

1. ลักษณะทางกายภาพของเครื่องดนตรี เช่น ขอบเขตเสียงสูง-ต่ำของเครื่อง ดนตรี คุณภาพเสียงของเครื่องดนตรี ขนาดและความสมมาตรของเครื่องดนตรี ตลอดจนจนถึงลักษณะการกำเนิดเสียงของเครื่องดนตรี การวางหรือจับวางเครื่อง ดนตรีในเวลาบรรเลง

ในที่นี้สามารถจำแนกบทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีตามลักษณะกายภาพ ได้ดังต่อไปนี้

เครื่องดนตรีเครื่องเป่า ได้แก่ ปี่ชวา ขลุ่ยหลีบ

เครื่องดนตรีเครื่องดีด ได้แก่ จะเข้

เครื่องดนตรีเครื่องสี ได้แก่ ซอด้วง ซออู้

เครื่องดนตรีเครื่องตี ซึ่งด้วยหนัง ได้แก่ กลองแขก

เครื่องดนตรีเครื่องตี ทำด้วยโลหะ ได้แก่ ฉิ่ง

2. ลักษณะการดำเนินงาน เช่น กลุ่มเครื่องดนตรีดำเนินงานหลัก
กลุ่มเครื่องดนตรีแปรทำนอง กลุ่มเครื่องดนตรีเครื่องนำ กลุ่มเครื่องดนตรีดำเนิน
จังหวะหน้าทับ กลุ่มเครื่องดนตรีดำเนินจังหวะย่อย

ในที่นี้สามารถจำแนกบทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีตามลักษณะการดำเนินงาน
ทำนองได้ดังต่อไปนี้

เครื่องดนตรีเครื่องนำ ได้แก่ ปี่ชวา จะเข้ ซอด้วง

เครื่องดนตรีเครื่องตาม ได้แก่ ขลุ่ยหลีบ ซออู้

เครื่องดนตรีกำกับจังหวะหน้าทับ ได้แก่ กลองแขก

เครื่องดนตรีกำกับจังหวะ ได้แก่ ฉิ่ง

3. ลักษณะจำเพาะของเครื่องดนตรี ได้แก่ วิธีการบรรเลง และกลวิธีในการ
บรรเลงซึ่งจะได้กล่าวถึงลักษณะการบรรเลงของเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายปี่ชวา
ในแต่ละชนิดดังนี้

1) ปี่ชวา ทำหน้าที่เป็นผู้นำในวงเครื่องสายปี่ชวาแทนซอด้วงที่ใช้
สำหรับวงเครื่องสาย โดยดำเนินทำนองทางเก็บไปพร้อมกับทำนองโหยหวนบ้างใน
บางครั้ง และมีบทบาทที่สำคัญในการควบคุมความเร็วในการบรรเลงบางขณะ เช่น
การรับร้อง ส่งร้อง การทอดหรือถอนแนวการบรรเลงและการลงจบ

2) ซอด้วง ทำหน้าที่เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องนำ ดำเนินทำนองแบบเก็บไล่เสียงไปคู่กับปี่ชวา

3) ซออู้ ทำหน้าที่หยอกล้อยั่วเย้าไปกับทำนองเพลง โดยใช้วิธีการบรรเลงเก็บหลักไปจากทำนองหลักของเพลง

4) ซลุ่มหลิบ ทำหน้าที่ดำเนินทำนองทางเก็บ แต่บางครั้งก็โหยหวานบ้าง เมื่อมาผสมอยู่ในวงเครื่องสายชวา ซลุ่มหลิบจะต้องเป่าเป็นเครื่องตามไปพร้อมกับซออู้

5) จะเข้ ทำหน้าที่ดำเนินทำนองแทรกไปกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ โดยทำหน้าที่เป็นเครื่องนำเช่นเดียวกับปี่ชวาและซอด้วง บางครั้งดำเนินทำนองต่าง ๆ เป็นทำนองหลักให้วง

6) กลองแขก ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะหน้าทับและตีสายสอดสลับกันไปเพื่อเพิ่มอรรถรสในการบรรเลงให้เร้าสนุกสนานยิ่งขึ้น

7) ฉิ่ง ทำหน้าที่ควบคุมอัตราจังหวะ และควบคุมความเร็วไปกับการบรรเลง (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, 2559, น.37-38)

ซอด้วงทำหน้าที่เป็นผู้นำวงโดยปกติอยู่เสมอ แต่เมื่อเข้าผสมกับปี่ชวา ความดังไม่สามารถสู้กับปี่ชวาได้ จึงต้องยกหน้าที่ผู้นำวงให้แก่ปี่ชวา ซอด้วงจึงจำเป็นต้องหาทางเทียบให้มีเขตเสียงสูงขึ้นไปให้เหมาะสมและสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติ ซึ่งรองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับซอด้วงในเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

ซอด้วงเดิมนั้นเทียบเสียงซอลเร แต่เมื่อเป็นวงเครื่องสายปี่ชวาต้องเลื่อนรัตกลางและเทียบเป็นเสียงโดซอล ถ้าไม่รู้อะไรก็อาจจะขาดง่าย สายจะตึงมาก ถ้ารู้อะไรแล้วก็จะมีโอกาสขาดน้อยกว่า ครูสมัยก่อนเป็นผู้คิดค้นรูปแบบนี้ขึ้นมา ซอด้วงก็มีวัฒนธรรมการบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวา ครูท่านมีเหตุและผลที่ท่านออกแบบไว้

ซอด้วงในวงเครื่องสายปี่ชวาเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงให้ไม่เกิดช่องว่างของความไพเราะเป็นเครื่องที่ตบแต่ง ซอด้วงต้องเป็นตัวสำคัญในการเดินทำนอง (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2565)

ภาพซ้ายไม่เลื่อนนิ้วดอก

ภาพขวาเลื่อนนิ้วดอก

ภาพที่ 6 ตำแหน่งการเลื่อนนิ้วดอกซอด้วง

ที่มา : ชุตติกาญจน์ กลั่นฤทธิ์

หน้าที่ของเครื่องดนตรีขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อลักษณะของเสียงที่เกิดขึ้นในแต่ละเครื่องดนตรี เป็นเหตุให้เกิดการแบ่งหน้าที่ในการบรรเลง เนื่องจากเครื่องดนตรีแต่ละชนิดในวงเครื่องสายปี่ชวามีขอบเขตของเสียงในการดำเนินทำนองที่ต่างกัน ในส่วนของเครื่องดนตรีที่ดำเนินทำนอง ได้แก่ ปี่ชวาเนื่องจากมีเสียงที่สูงกว่าเครื่องดนตรีอื่น ๆ จึงกลายเป็นผู้นำในวง ซอด้วงมีหน้าที่ดำเนินทำนองคู่ไปกับปี่ชวา เนื่องจากมีเสียงที่สูงใกล้เคียงกันเพื่อไม่ให้เกิดช่องว่าง จะเข้าทำหน้าที่ดำเนินทำนองเก็บแทรกแซงเป็นเดียวกับปี่ชวาและซอด้วง ขลุ่ยหลีบ ดำเนินทำนองเก็บแต่เมื่ออยู่ในวงเครื่องสายปี่ชวา จะเปลี่ยนมาดำเนินทำนองเป็นเครื่องตามพร้อมไปกับซออู้ และซออู้ทำหน้าที่สร้างสีสัน ทำให้เกิดความหลากหลายมิติในทำนอง

2.2.3 ลักษณะการดำเนินทำนองของซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา

ซออู้เป็นเครื่องดนตรีดำเนินทำนองที่มีธรรมชาติของเสียงที่ทุ้มต่ำ ขณะที่เครื่องดนตรีอื่น ๆ ในวงมีเสียงที่สูงและแหลม ทำให้ซออู้ต้องออกแบบลักษณะการดำเนินทำนองให้เกิดเสียงที่สามารถสอดแทรกทำนองออกมาจากเครื่องดนตรีอื่นในวง ส่งผลทำให้การบรรเลงซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวามีลักษณะเฉพาะ โดยรองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ได้อธิบายถึงลักษณะการดำเนินทำนองของซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

ในวงเครื่องสายปี่ชวาซออู้้นั้นสำคัญที่สุด เพราะเห็นว่าเป็นเสียงต่ำเสียงเดียว เครื่องอื่นเสียงนั้นสูงหมดและคนซออู้้นั้นจะต้องเข้มแข็งทางที่ดำเนินต้องสมกับเป็นซออู้ เพราะซอด้วงก็เทียบเสียงเดียวกับซออู้เป็นเสียงคู่ 8 ถ้าเดินทำนองก็จะไม่ไปซ้ำกับซอด้วงก็จะมีรส ต้องหาทางหลีกเลี่ยงทางหนีให้ได้ เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความสามารถมาก แต่ส่วนมากซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาต้องลือ้มวง มีละล้าละลังบ้าง (พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 8 ตุลาคม 2565)

ข้อมูลจากรองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี เกี่ยวกับลักษณะการดำเนินทำนองของซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา มีความสอดคล้องกับครุจีรพล เพชรสม ในเรื่องความสำคัญของซออู้เป็นเครื่องดนตรีที่เสียงต่ำมีหน้าที่ลือ้มวง โดยครุจีรพล เพชรสม ได้อธิบายถึงลักษณะการดำเนินทำนองของซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

ซออู้ต้องเล่นพันกับปี่ชวาและที่สำคัญต้องแมนเพลงมาก เพราะตอนบรรเลงเสียงซอด้วงแทบจะไม่ได้ยิน มีจะเข้บ้างข้าง ๆ ก็จะได้ยินแว่ว ๆ ปี่ชวากับกลองแขกกลบหมด เพราะฉะนั้นซออู้ต้องแมน ต้องยืนให้ได้ แต่บทบาทของซออู้ ถ้าไปยืนมาก ๆ ก็ไม่สนุก ต้องหลอกล้อ จะใส่ทำนองหรือใช้กลอนอะไรต้องสังเกตคนในวงด้วยว่าเครื่องอื่นแมนหรือไม่ หรือหากคนในวงแมนก็สามารถเล่นได้ ถ้าหากไม่แมนซออู้ก็ต้องสิดล้าย ๆ ทำนองหลักไว้ เพราะปี่ชวาเขาสามารถไปโหยได้ ดังนั้นเสียงซออู้จะลุดออกมาเพราะมีเสียงทุ้มต่ำ

วิธีการที่จะทำให้เสียงซออู้ลุดออกมาจากวง ขึ้นอยู่กับปี่ชวาว่าถ้าปี่ชวาขึ้นไปเล่นที่เสียงสูง ซออู้จะต้องลงมาเล่นที่เสียงต่ำ แต่ถ้าเสียงปี่ชวาเล่นเสียงสูง ถ้าซออู้เล่นเสียงสูงด้วยเสียงจะไม่ลุดออกมา เพราะสู้เสียงปี่ชวาไม่ได้ เพราะฉะนั้นการที่เสียงจะลุดออกมาได้นั้น วิธีการที่จะเล่นซออู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาต้องหาทางที่ใช้เล่นในเสียงต่ำ ถ้าเสียงสูงหรือรูดเสียงขึ้นไปถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ต้องเล่น ต้องสังเกตปี่ชวาว่าเขาเล่นเสียงช่วงไหน แต่อย่าลืมดูว่าทำนองหลักนั้นเอื้อให้หรือไม่ ถ้าในกรณีบางทำนองที่ปี่ชวาโหยอยู่ ไม่ได้เล่นเก็บ ซออู้ก็จะมีช่องว่างสามารถเล่นในช่วงเสียงสูงได้ ดังนั้นสิ่งที่ซออู้ต้องคำนึงมีหลัก ๆ 3 อย่างคือ ทำนองหลัก สังเกตการดำเนินทำนองของปี่ชวา แล้วจึงมาออกแบบกลอนของซออู้ หลังจากนั้นสังเกตว่าปี่ชวาเล่นไปทางไหน ถ้าเราสังเกตแล้วเสียงซออู้ไม่สามารถไปได้ เราก็ต้องหาทางใหม่ และเวลาเล่นกับปี่ชวานี้เล่นยากมาก เพราะเขาจะไม่ได้เก็บแทรกแซงเหมือนระนาดเอกกับซอด้วง ปี่ชวาจะเก็บและโหย บางครั้งปี่ชวาโหยไปหนึ่งจังหวะหน้าทับเต็ม ๆ สองบรรทัดเลย แล้วถึงมาเข้า ฉะนั้นหน้าทับต้องยืนไว้ ดังนั้นต้องแมนทำนองหลัก แมนทำนองของเครื่องตัวเอง ซออู้จำเป็นต้องศึกษาลีลาของปี่ชวาด้วย ลองฟังปี่ชวาแล้วเอาทำนอง

หลักมาเทียบ ลองสังเกตว่าทำนองนี้ปี่ชวาเป่าอย่างไร ลีลาการโหยและการเก็บ สิ่งนี้จะเป็นหลักให้ซอู้สามารถออกแบบกลอนในการบรรเลงได้ ซอด้วงก็มีหน้าที่เก็บแทรกแซงเวลาปี่โหย ส่วนจะเข้ส่วนใหญ่จะใช้เสียงต่ำไปถึงกลาง ไม่ค่อยไปลูกยอด เสียงจะได้ออก โดยหลักการทั่วไปในการปฏิบัติ จะเข้มี 11 นม และระนาดมี 21 ลูก ในการผูกกลอนไม่ว่าจะเป็นจะเข้หรือระนาด จะพยายามเดินกลอนให้สุดลูกยอดสุดเสียงต่ำและสุดเสียงสูง แต่ซอู้ต้องหาวิธีหลบหลีกเลี่ยงเพราะเสียงซอู้มันเป็นศิลปะของการหลบเสียง หาวิธีและกลอนที่หลบเสียง เนื่องจากความกว้างของเสียงซอู้นั้นมีข้อจำกัด ต้องหากกลอนในการหลบไปหลบมา ฉะนั้นต้องหากกลอนให้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของตัวเอง ซอู้จะต้องลีลหลบหน้าหลบหลัง เปรียบเทียบระหว่างซอด้วงและซอู้ ซอด้วงเปรียบเสมือนเรือยาว จะตรงจะเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาก็จะเห็นเลยว่ากำลังจะไปทางไหน แต่ซอู้มันแตกต่าง ไม่สามารถรู้เลยว่าจะไปทางไหน หลบไปหลบมา บ้างก็เหลือม บ้างก็ไปข้างหน้า บางทีเขาลงกันหมดแล้วซอู้ยังไม่ลง เป็นต้น ซอู้มันสามารถคิดอะไรได้หลากหลาย ฉะนั้นการลีลซอู้วงเครื่องสายปี่ชวาจึงจำเป็นต้องเรียน หากไม่ได้เรียนก็เหมือนการพูดที่ไม่ถูกหลักไวยากรณ์

เครื่องสายปี่ชวามีทั้งเปลี่ยนบันไดเสียง ทั้งต้องไหว และยังต้องหาวิธีการหลบหลีกเลี่ยงให้เสียงซอู้ลอดออกมาให้ได้ ดังนั้นคนในวงต้องรู้จักกัน ต้องซ้อมด้วยกัน คั่นเคยกัน ไม่ว่าปี่ชวาจะตั้งเพลงอะไรคนซอกก็ต้องรู้ อย่างสมัยพ่อหลวงกับคุณตาเทียบท่านเล่นกันมานาน ท่านอยู่ตัวแล้ว เขารู้กันหมดแล้ว มาถึงก็จับเครื่องเล่นกันเลย วงเครื่องสายปี่ชวาในอดีตพ่อหลวงท่านสามารถออกแบบได้หลากหลาย จึงเกิดสิ่งที่ดีและใหม่อยู่ตลอด เพลงเดิมทำนองหลักเดิมแต่มีทางใหม่ ๆ ตลอดเวลา ทำให้น่าสนใจ น่าตื่นเต้น คนฟังก็รู้สึกสนุก (จิรพล เพชรสม, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

การบรรเลงซอู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา สิ่งสำคัญที่นอกจากจะต้องแม่นยำทำนองหลัก การดำเนินทำนองของปี่ชวาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินทำนองของซอู้ เนื่องจากลักษณะเสียงโดยรวมของวงขึ้นอยู่กับเสียงของปี่ชวาและสามารถหลบเสียงของซอู้ได้ ดังนั้นซอู้จึงต้องหาวิธีการดำเนินทำนองเพื่อให้เสียงลอดออกมาจากวง โดยใช้วิธีการดำเนินทำนองในช่วงเสียงทุ้มต่ำและใช้การหลบเสียง การเหลือม การล้วงหน้า การย่อจังหวะ ในช่วงที่ปี่ชวาโหยเสียง ซอู้ก็สามารถบรรเลงดำเนินทำนองในช่วงเสียงสูงได้ วงเครื่องสายปี่ชวามีจังหวะในการบรรเลงที่กระชับและรวดเร็ว ผู้บรรเลงควรมีความแม่นยำและไหวพริบปฏิภาณในการบรรเลง

รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ได้อธิบายถึงการดำเนินทำนองของซออุ้ในหนังสือเครื่องสายปี่ชวา

ซออุ้ในหมู่เครื่องดนตรีดำเนินทำนองที่ใช้ในวงเครื่องสายปี่ชวา ซออุ้เป็นเครื่องสีที่มีเสียงทุ้มนุ่มนวล ในขณะที่ปี่ชวา ซอด้วง และซอชลุ่ยหลีบ มีเสียงแหลมสูง ดังนั้นเมื่อปี่ชวา ซอด้วง และซอชลุ่ยหลีบ บรรเลงไปในทางสูงด้วยกัน จึงเปิดโอกาสให้ซออุ้ได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการดำเนินทำนองที่แตกต่างออกไป ด้วยการดำเนินทำนองลงไปทางเสียงต่ำทำให้สามารถได้ยินเสียงซออุ้ได้ชัดเจน อีกทั้งขอบเขตของซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวานั้นมีการเทียบเสียงตรงกับซอด้วง แต่มีระยะห่างกันเป็นคู่แปด ทำให้ตำแหน่งนิ้วของซออุ้ตรงกับซอด้วง จึงต้องมีการผูกกลอนเพื่อหลีกเลี่ยงทางซอด้วงออกไป ร่วมกับการใช้กลวิธีการล้างและย้อยเสียงมิให้ตกจังหวะหลัก จึงมีลักษณะการดำเนินทำนองคล้ายกับการหยอกล้อยั่วเข้าไปกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ในบางกรณี ซออุ้จะใช้กลวิธีพิเศษ คือ การใช้เสียงสูงในขอบเขตเสียงที่ทำได้ยาก มาใช้ตกแต่งทำนองให้เหมาะสมกับการบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาซึ่งปกติจะพบแต่เฉพาะในทางเดี่ยวเท่านั้น เช่น การเลื่อนมือลงมาเพื่อทำเสียงสูง (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, 2559, น. 50)

รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ได้อธิบายเพิ่มเติมเรื่องของการบรรเลงซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

ลักษณะการดำเนินทำนองของซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวาบางทีครูผูกกลอนลวดออกมา ขยี้ รัวคันชัก สิ่งที่เราจะเห็นในเพลงเดี่ยว ครูพ่อหลวงท่านก็นำมาใส่หมดเลย ถ้าในวงเครื่องสายปี่ชวาก็ถือว่าไม่ผิด เพราะวงเครื่องสายปี่ชวานั้นหลุดออกมาจากกรอบ ตามหลักไม่ใช่เด็ก ๆ ที่จะบรรเลง มีวุฒิภาวะทางดนตรีสูง วงเครื่องสายปี่ชวาสำหรับผู้ที่มีบรรลุนิติภาวะทางดนตรี (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2565)

ซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวามีความสำคัญและโดดเด่นเนื่องจากเสียงที่ทุ้มต่ำ ผู้บรรเลงต้องมีวุฒิภาวะทางดนตรีที่สูงและสามารถประเมินสถานการณ์อย่างรวมเร็ว จึงต้องมีความประสพการณ์ในการหาวิธีผูกกลอนให้เข้ากับเครื่องอื่น ๆ ในวง โดยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ซออุ้สร้างความสมบูรณ์ให้แก่วง โดยครูเชวงศักดิ์ โพธิสมบัติ กล่าวถึงความสำคัญของซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

ซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวานั้นสำคัญมาก เพราะว่าเสียงของซออุ้จะโดดเด่นมากกว่าเครื่องดนตรีอื่น ๆ ในส่วนของซอด้วงกับปี่ชวาเสียงจะเข้ากัน ซอด้วงอาจจะแยกเสียงออกมาได้ในช่วงที่ปี่ชวาโหย ซออุ้ก็จะช่วยในการอุ้ม และซออุ้ถ้าเล่นเป็นคู่ก็จะดีกัน ถ้าบรรเลงเครื่องคู่เป็นเครื่องสายปี่ชวาเครื่องสายคู่ แต่ก็ใช้ซออุ้เพียงคันเดียว (เขวงศักดิ์ โภธิสมบัติ, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2565)

อาจารย์ ดร.ดุขฎิ สว่างวิบูลย์พงศ์ อธิบายเกี่ยวกับบทบาทและการดำเนินงานของซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวาที่มีความโดดเด่นในด้านการดำเนินงานที่ต้องใช้ความสามารถของผู้บรรเลงสูงและซออุ้เป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญ สอดคล้องกับครูจิรพล เพชรสม รองศาสตราจารย์ ปรกรณ์ รอดช้างเผื่อนและอาจารย์เขวงศักดิ์ โภธิสมบัติ ความว่า

บทบาทหน้าที่ของซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวาโดยทั่วไปไม่ได้ต่างจากวงเครื่องสายอื่น ๆ เท่าไหร่ ซึ่งบทบาททั่ว ๆ ไป คือการหยอกล้อเครื่องดนตรีต่าง ๆ เป็นเครื่องดนตรีที่สร้างสีสันมากกว่าเดินทำนองหลัก ประดับประดาทำนอง กล่าวถึงในการหยอกล้อ หยอกยังงี้ ล้อยังงี้ คือจะแซ่และซอด้วงเดินทำนองเป็นหลัก ซออุ้มีหน้าที่สอดทำนองด้วยวิธีการลักจ้งหวะบ้าง ทิ้งที่ท่าบ้าง ยึกยัก ยกเยื้อง เพื่อให้เสียงลวดและเพิ่มสีสันของวงนี้เป็นลักษณะของซออุ้ในวงเครื่องสายทั่ว ๆ ไป แต่เมื่อเป็นซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวาก็อาจจะมากกว่าวงอื่น ๆ เนื่องจากว่ามีปี่เข้ามาด้วยและซออุ้จะเป็นเครื่องดนตรีเดียวที่เป็นเสียงทุ้ม เครื่องดนตรีอื่นนั้นจะเสียงสูงกันทั้งวง ไม่ว่าจะปี่จะเป็นขลุ่ยหลีบ ซอด้วง บางทีก็บรรเลงสองคัน จะแซ่สองตัว แต่ซออุ้จะบรรเลงคันเดียว ซออุ้ต้องพยายามเลื้อย ยึกยัก มากไปกว่าเครื่องสายปกติสามารถรูตสายได้ด้วยหลักสำคัญของซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวาคือต้องให้เสียงซออุ้ลวดออกมาจากวงให้ได้ และต้องสู้กับเครื่องดนตรีอื่นที่เสียงสูง วิธีการคือต้องดำเนินกลอนหรือทำทางให้แตกต่างจากโน้ตเครื่องดนตรีอื่น ทำโน้ตกระโดดไปกระโดดมาหรืออาจจะใช้วิธีการถ้ำเครื่องดนตรีอื่นลง ซออุ้ก็ย่อไม่ลงตามเครื่องอื่น อาจจะไปลงข้างหน้าบ้างข้างหลังบ้าง เพื่อให้เสียงลวดออกมา น้ำหนักก็สำคัญเช่นกัน ความหนักเบา ทางของเพลงนั้น

จะได้ต้องมีหนักมีเบา สีน้าหนักเท่ากันหมดก็ไม่ได้ ถ้าทำได้ก็จะเป็นการดำเนิน
 ทำนองที่สมบูรณ์ (ดุซนู้ สว่างวิบูลย์พงศ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2566)

การดำเนินทำนองของซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวาซึ่งซออุ้เป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญ
 ที่สุดในการสร้างสีสันให้แก่วงได้เนื่องจากมีลักษณะเสียงที่ต่างกับเครื่องดนตรีชนิดอื่นลักษณะการ
 ดำเนินทำนองให้ซออุ้ที่มีความโดดเด่นทั้งด้วยการหลบหลีกจากทำนองของเครื่องดนตรีอื่น โดยใช้
 การล้วงจังหวะ การย้อยจังหวะ การโดดเสียง หยอกเย้าเพื่อทำให่วงนั้นสมบูรณ์ นอกจากต้องแม่นยำ
 ในทำนองหลักยังต้องสังเกตการบรรเลงของเครื่องดนตรีเพื่อหาช่องว่างในการสร้างสีสัน ดังนั้น
 นอกจากซออุ้จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับซอด้วง จะเข้ แล้วการมีปฏิสัมพันธ์กับปี่ชวาเป็นเรื่องสำคัญ
 เช่นเดียวกัน ซออุ้จะต้องรู้ช่วงของการบรรเลงของตนเองในขณะที่ปี่ชวาบรรเลง เช่น ซออุ้อาจใช้วิธีการ
 บรรเลงเก็บในช่วงที่ปี่ชวาลอยจังหวะ หรือหาวิธีการหลบคือ ปี่ชวาบรรเลงในช่วงเสียงสูง ซออุ้ลงมา
 บรรเลงในเสียงสายทุ้ม จะได้ไม่โดยกลบด้วยเสียงของเครื่องดนตรีเสียงสูง เป็นต้น ดังนั้นผู้บรรเลง
 จะต้องแม่นยำและมีความสามารถขั้นสูงที่สามารถประเมินสถานการณ์และต้องมีความรู้และใช้อย่าง
 เหมาะสมเพื่อให่วงเกิดความสมบูรณ์

ครูปั๊บ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงหน้าที่และเป้าหมายของแต่ละ
 เครื่องดนตรีในวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

ทุกคนมีหน้าที่ของแต่ละคนเครื่อง แต่ทุกคนต้องช่วยกันบรรเลงให้บรรลุ
 เป้าหมาย เครื่องสายเป็นเครื่องที่ปรุงแต่งทำนองทั้งหมด ไม่มีทำนองหลักโดยซอ
 ดังนั้นทุกคนต้องแม่นยำทำนองหลักทั้งหมด คนที่จะบรรเลงต้องเข้าใจในแนวเพลงของ
 เครื่องสายปี่ชวา เครื่องดนตรีทุกเครื่องในวงต้องแม่นยำทำนองหลัก แต่เครื่องดนตรีที่
 จะช่วยวง นอกจากจะเข้แล้วก็เป็นซออุ้ที่เป็นหลักให้แก่วงได้ เพราะมีกลุ่มเสียงที่
 สามารถดึงแนวและเน้นเสียงได้ เพราะมีกลุ่มเสียงที่สามารถลงไปเสียงต่ำได้ สามารถ
 ที่จะพาวงให้บรรลุเป้าหมายได้ ถ้าเป็นซอด้วงนั้นไม่ได้เพราะเสียงไปกับปี่ชวา เพราะ
 ถ้าทุกเครื่องไปแต่เสียงสูงก็ไม่ได้ ซออุ้จึงเป็นเสียงที่มีพลังอำนาจ และให้ประโยชน์
 คอยย้ำเตือนทำนองให้เกิดความมั่นคงได้ (ปั๊บ คงลายทอง, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม
 2565)

การดำเนินทำนองของเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายปี่ชวานั้นทุกเครื่องจะต้องแม่นยำในส่วน
 ของทำนองหลัก และจะเครื่องดนตรีที่สามารถเป็นหลักให้แก่วงได้ คือ จะเข้ และซออุ้ เนื่องจากมี
 เสียงที่สามารถบรรเลงในช่วงเสียงต่ำได้ ในขณะที่เครื่องดนตรีอื่นนั้นอยู่ในกลุ่มเสียงที่สูง ทำให้จะเข้

และซอู้สามารถสอดแทรกเสียงออกจากเครื่องดนตรีอื่น สามารถบรรเลงเป็นหลักให้แก่วงได้ เพื่อให้วงเกิดความสมดุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ อธิบายถึงต้นแบบของวงเครื่องสายปี่ชวาในปัจจุบัน
 ความว่า

วงปี่ชวาเครื่องใหญ่ หรือวงเครื่องสายปี่ชวานั้นคืออันเดียวกัน วงเครื่องสายปี่ชวาเป็นเรื่องบุคคลที่มุดโตแตกทางเรื่องดนตรี มีความเก่งและคล่องมารวมตัวกัน เพื่อที่จะไปช่วยงานที่ใดที่หนึ่ง ยุคแรก ๆ เป็นวงที่มีเครื่องดนตรีเยอะกว่าปัจจุบัน แต่ผู้ที่มาทำหลักการทางดุริยางค์และสุนทรียะทำให้เกิดเป็นต้นแบบเครื่องสายปี่ชวาในปัจจุบันคือ อาจารย์มนตรี ท่านได้ประชุมวิชาการและวางหลักว่ากลุ่มเสียงสูงและกลุ่มเสียงต่ำควรจะต้องเกิดสุนทรียะแบบใด เพื่อให้เกิดความคล่องตัว เครื่องดนตรีจึงต้องมีเท่านี้ ถ้ามีเครื่องเยอะก็จะไม่คล่องตัว เมื่ออาจารย์มนตรีชำระความและประชุม ท่านได้เชิญครูผู้ใหญ่หลายท่านเข้าประชุมด้วย เช่น จางวางทั่ว พระยาประสาน พระยาเสนาะจึงได้หลักการและได้ถ่ายทอดสืบมาจนถึงปัจจุบัน (ภัทระ คมขำ, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2565)

จากข้อความข้างต้นผู้ที่วางหลักทางวิชาการและรูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวาให้เกิดเป็นแบบแผนในการบรรเลงสืบมาถึงปัจจุบันคือ อาจารย์มนตรี ตราโมท โดยได้เชิญครูผู้ใหญ่หลายท่านประชุมหารือทางด้านวิชาการจนตกผลึกเกิดเป็นรูปแบบวงเครื่องสายปี่ชวาดังที่ปรากฏในปัจจุบัน

2.2.4 โอกาสในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา

ด้านวัฒนธรรมในการบรรเลงของวงเครื่องสายปี่ชวาสามารถแบ่งแยกตามโอกาสต่าง ๆ เช่น งานมงคลและอวมงคล มีความแตกต่างกันในเรื่องของเพลงที่ใช้ โดยครูปี่บ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) ได้กล่าวถึงโอกาสและเพลงที่ใช้ในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

วงเครื่องสายปี่ชวา งานปี่ชวาจะบรรเลงในงานมงคลไม่ค่อยจะนำไปบรรเลงในงานอวมงคล แต่หากไปบรรเลงในงานอวมงคล สามารถบรรเลงเพลงโหมโรงได้ แต่จะไม่ออกสรหม่า หรือบรรเลงเพลงนางหงส์ แล้วก็บรรเลงเพลงอื่น ๆ ตามปกติ การบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาตามคตินิยมที่เป็นจารีตประเพณี คือ เริ่มต้นด้วยเพลงโหมโรง (ปี่บ คงลายทอง, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2565)

ครูจิรพล เพชรสม ได้อธิบายถึงโอกาสในการบรรเลงและการเลือกประเภทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

เครื่องสายปี่ชวาเล่นได้ทุกงาน งานมงคลก็ได้วมงคลก็ได้ขึ้นอยู่กับเพลง เช่น ถ้าเป็นงานศพก็บรรเลงเป็นเพลงนางหงส์ก็ได้ เพลงนางหงส์เสร็จก็เล่นโหมโรง เสร็จแล้วจะบรรเลงอะไรต่อก็ได้และเวลาจะจบก็บรรเลงนางหงส์อีกครั้ง ถ้าเป็นงานมงคลก็ตั้งเพลงโหมโรงปี่ชวาแล้วจะบรรเลงอะไรต่อก็ได้ การวางเพลงจะเป็นเพลงขับกล่อมทั่วไป เช่น กล่อมนารี ลมพัดชายเขา เลือกเพลงความหมายของเพลงความหมายของเนื้อร้องให้เข้ากับงาน (จิรพล เพชรสม, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน อธิบายเกี่ยวกับโอกาสในการบรรเลง ประเภทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงในงานต่าง ๆ รวมไปถึงความนิยมในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาในอดีต ความว่า

สมัยก่อนวงเครื่องสายปี่ชวานิยมเล่นบ่อย เพราะพ่อหลวงสีซออุ้ ครูเทียบเป่าปี่ ซอด้วงก็ครูละเมียด ครูประเวชและบางครั้งท่านก็วางซอด้วงและร้องด้วย มีลูกศิษย์ ชมรมดนตรีไทยธรรมศาสตร์ ไพศาล อินทวงศ์ บุญเสริม ภู่อาลี ก็ตามครูไปงานกัน มีงานวงเครื่องสายปี่ชวานับว่าเยอะเลย ครูเทียบท่านใจดี บอกงานครูเทียบคนเดียวได้ ทั้งครูพริ้ง สองท่าน ครูมี ครูสอน พ่อหลวงไพเราะ

การบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาตัวอย่างเช่น งานมงคลก็เลือกเพลงที่เป็นมงคล เป็นเพลงบังคับทางก็ได้หรือกึ่งบังคับทางก็ได้ แต่หากจะให้วงเครื่องสายปี่ชวา แสดงการบรรเลงเต็มศักยภาพนั้นต้องเป็นเพลงประเภทดำเนินทำนอง เช่น เพลงดับลมพัดชายเขา เริ่มด้วยเพลงโหมโรง เช่น โหมโรงราโค โหมโรงเรื่องชมสมุทร ก็สามารถบรรเลงเพลงอื่นได้ โหมโรงครอบจักรวาลก็ได้ เพลงเทพนิมิต เพลงเทพไสยาสน์ ครูเทียบท่านชอบนักเชียว โหมโรงมะลิเลื้อย ส่วนตอนจบเพลงสุดท้าย เช่น เพลงออกทะเล แต่ถ้าเป็นเพลงอวมงคลวงเครื่องสายปี่ชวาก็ตั้งด้วยเพลงนางหงส์ (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2565)

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านผู้วิจัยสามารถสรุปความได้ว่า วงเครื่องสายปี่ชวา มีความนิยมเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นวงที่มีความเป็นเอกลักษณ์รวมถึงเป็นวงที่ผู้บรรเลงล้วนมากความสามารถ จึงมีโอกาสดำรงวงเครื่องสายปี่ชวาในการบรรเลงในงานต่าง ๆ ทั้งใน

งานมงคลและงานอวมงคล ในส่วนของเพลงที่ใช้ในงานเพลงที่มีความหมายมงคล เพลงในงานมงคล เริ่มด้วยเพลงโหมโรงออกสรหมา เช่น โหมโรงชมสมุทร โหมโรงราโค เป็นต้น ตามด้วยเพลงขับกล่อม ดำเนินทำนองทั่วไป เช่น เพลงตำบลมพิศชายเขา เพลงเทพนิมิต เพลงเทพไสยาสน์ เป็นต้น จบด้วย เพลงลา เช่น เพลงออกทะเล เป็นต้น แต่หากเป็นงานอวมงคลสามารถบรรเลงเพลงโหมโรงได้แต่จะไม่ ออกสรหมา เนื่องจากสรหมาไทยจะบรรเลงเฉพาะงานมงคลเท่านั้น เพลงที่บรรเลงในงานอวมงคล เช่น เพลงเรื่องนางหงส์

หนังสือเครื่องสายปี่ชวาอธิบายเกี่ยวกับสถานที่และประสบการณ์ของผู้ชมและ ฟังการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา ความว่า

การบรรเลงเครื่องสายปี่ชวาในอดีตนั้น มิได้มีเกณฑ์กำหนดตายตัวว่าจะต้องใช้ บรรเลงในสถานที่หรือพิธีกรรมใดเป็นการเฉพาะ หากแต่มีวัตถุประสงค์ใช้เพื่อบรรเลง ขับกล่อมและการฟังเพื่อความบันเทิงในสังคมไทย จึงปรากฏว่ามีการนำวงเครื่องสาย ปี่ชวาไปบรรเลงทั้งในงานมงคลและอวมงคลในสถานที่รโหฐานต่าง ๆ หรือแม้กระทั่ง การเล่นเพื่อความบันเทิงใจในหมู่ชนคนตรีและผู้นิยมดนตรีไทยด้วยกัน เนื่องด้วย คุณภาพเสียงของวงเครื่องสายปี่ชวาที่ตั้งกังวานไปได้ไกล จึงนิยมจัดให้บรรเลงใน บริเวณที่โล่งหรือในศาลาที่มีบริเวณกว้าง ในยุคที่วงเครื่องสายปี่ชวาได้รับความ เพื่องฟู ได้จัดให้มีการแสดงในโรงมหรสพ รวมถึงการบันทึกเสียงการบรรเลงวง เครื่องสายปี่ชวาในวาระต่าง ๆ หลายครั้งด้วยกัน ผู้ฟังในอดีตจึงมีโอกาสเข้าถึงวง เครื่องสายปี่ชวาได้มาก

ปัจจุบันนี้ กลุ่มนักดนตรีและนักฟังเพลงไทยต่างยอมรับกันว่า วงเครื่องสาย ปี่ชวาที่ไพเราะชวนฟังในปัจจุบันหาได้ยาก เนื่องจากผู้เล่นได้น้อยโดยเฉพาะกลุ่มนัก ดนตรีเครื่องสายซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้รับการสืบทอดเพลงเครื่องสายปี่ชวากัน นอกจากจะ เป็นการรอดฝีมือเป็นเฉพาะกาลซึ่งจะเกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง จนบางครั้งมีผู้เข้าใจผิดว่า การบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวามีขึ้นแต่เฉพาะในงานศพของนักดนตรีอาวุโส ซึ่งไม่ใช่ ข้อเท็จจริงทั้งหมด เนื่องจากในวงการดนตรีไทยนั้น ถือว่าการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ ชวาเป็นการให้เกียรติเจ้าภาพ และเป็นการแสดงความเคารพขั้นสูงแต่ศิลปินวิชาชีพ ผู้วายชนม์ (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, 2559, น. 39)

วงเครื่องสายปี่ชวาใช้เพื่อบรรเลงขับกล่อมและฟังเพื่อความบันเทิง ไม่มีเกณฑ์ที่กำหนดตายตัวในเรื่องของสถานที่บรรเลงและสามารถบรรเลงได้ทั้งงานอวมงคลและงานมงคล รวมงานบันเทิงต่าง ๆ ในด้านของคุณภาพเสียงของวงเครื่องสายปี่ชวานั้นมีเสียงที่ดังกังวาล เนื่องจากเครื่องดนตรีในวงส่วนใหญ่มีเสียงดังและสูง จึงนิยมบรรเลงในสถานที่โล่งหรือบริเวณกว้าง ในอดีตยุคที่วงเครื่องสายปี่ชวาเฟื่องฟูนั้นมีการบรรเลงบ่อยครั้งทั้งในงานมหรสพ รวมถึงการบรรเลงบันทึกเสียงในวาระต่าง ๆ ทำให้วงเครื่องสายปี่ชวาในอดีตสามารถเข้าถึงผู้ฟังได้ง่าย แต่เนื่องด้วยในปัจจุบันที่นักดนตรีไทยรวมไปถึงผู้ฟังที่หายากขึ้น รวมถึงผู้บรรเลงที่สามารถบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาที่ไพเราะหายากยิ่งขึ้นเช่นกัน เนื่องจากผู้บรรเลงนั้นจะต้องมีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างสูงและน้อยคนที่จะได้รับการสืบทอดเพลงที่ใช้ในการบรรเลง จนเกิดความเข้าใจผิดว่าการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาจะต้องบรรเลงอยู่แต่เฉพาะงานศพของนักดนตรีอาวุโส ซึ่งมีได้เป็นเช่นนั้นเพราะวัฒนธรรมดนตรีไทยการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาเป็นการเคารพและให้เกียรติขั้นสูงแก่เจ้าภาพหรือผู้ถวายขนมที่เป็นนักดนตรี

2.3 ประวัติครูจีรพล เพชรสม

ภาพที่ 7 ครูจีรพล เพชรสม

ที่มา : นายกรเอก จิตรกระบุญ

ครูจีรพล เพชรสม เกิดวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2492 เกิดที่ตำบลท่าแหะ อำเภอท่าแหะ จังหวัดชุมพร เป็นบุตรของนายเคล้า เพชรสม ประกอบอาชีพข้าราชการและนางตาบ เพชรสม (ชุมวรฐายี) ประกอบอาชีพเกษตรกร มีพี่น้องทั้งหมด 7 คน ได้แก่

1. นางบุญศรี เอกวรรณฉง อาชีพ กสิกรรม
2. นายเจิมพรรณ เพชรสม อาชีพ ข้าราชการบำนาญ

3. นางสาวนิภา เพชรสม	อาชีพ ข้าราชการบำนาญ
4. นายชุมพร เพชรสม	อาชีพ ข้าราชการบำนาญ
5. นางสาวพะนอ เพชรสม	อาชีพ ข้าราชการบำนาญ
6. นายจิรพล เพชรสม	อาชีพ ข้าราชการบำนาญ
7. นายมนตรี เพชรสม	อาชีพ อิสระ

ครูจิรพล เพชรสมได้สมรสกับนางเบญจมาศ เพชรสม มีบุตรร่วมกัน 3 คน ได้แก่

1. นางสาวเบญจทิพย์ เพชรสม	อาชีพ รับราชการครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
2. นายธิติ เพชรสม	อาชีพ รับราชการครู โรงเรียนจันทบุษยานุสรณ์
3. นายอมรเทพ เพชรสม	อาชีพ ประกอบธุรกิจส่วนตัว

2.3.1 การศึกษาของครูจิรพล เพชรสม

พ.ศ. 2499 ศึกษาในระดับชั้นประถมโรงเรียนบ้านท่าแซะ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

พ.ศ. 2503 ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนบ้านท่าแซะ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

พ.ศ. 2506 ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง โรงเรียนนาฏศิลป์

พ.ศ. 2521 ศึกษาปริญญาตรีการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) ดุริยางคศาสตร์ไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2529 DIPLOMA TRADITIONAL MUSIC JAPAN

พ.ศ. 2550 ประกาศนียบัตร สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ครูจิรพล เพชรสม เล่าถึงการเส้นทางการบรรเลงดนตรีจนถึงการเข้าเรียนที่โรงเรียนนาฏศิลป์ (วิทยาลัยนาฏศิลป์ปัจจุบัน) ความว่า

ประมาณแปดเก้าขวบก็เริ่มเล่นซอแล้ว เล่นจนได้นอนสี่ห้าทุ่ม ตอนเช้าก็ตื่นนอนก่อนไปโรงเรียน ตอนเด็ก ๆ ก็ซ้อมดนตรีอยู่ที่บ้าน เพลงแขกลพบุรี เพลงแขกโอด ครูได้ตั้งแต่อายุ 9 ขวบ ผู้ใหญ่ท่านเล่น เราก็เล่นกับท่าน เล่นจนสว่าง ฉะนั้นเราได้สกลจากการที่เราได้เล่นกับผู้ใหญ่ ได้ความคล่องตัว ผู้ใหญ่ไม่หยุดเราก็ไม่หยุด ตอนสิบสองขวบก็มาแข่งในกรุงเทพฯ แล้ว งานศิลป์หัตถกรรม จำได้ว่าแข่งสามรอบ แข่งที่สาธิตจุฬา ประมาณปี 03 อาจารย์มนตรีเป็นประธาน รอบแรกผ่าน รอบที่สองผ่าน กว่าจะถึงรอบที่สาม สี่ห้าทุ่ม แต่ก็ได้แชมป์ปีนั้น พอมาเข้านาฏศิลป์ คนเครื่องสายมีผู้หญิงหมดเลยมีผู้ชายอยู่สามคนเป็นรุ่นบุกเบิก มีจิรพล เพชรสม ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน เขวงศักดิ์ โพธิสมบัติ ก็เรียนกับพ่อหลวง ท่านตามสอนตั้งแต่

เด็กจนจบ พอได้บรรจงานอยู่ที่นั่นก็เรียนต่ออยู่กับพ่อหลวงที่บ้าน (จิรพล เพชรสม, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

ภาพที่ 8 รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน (บรรเลงจะเข้) ครูเซวงศักดิ์ โพธิ์สมบัติ (บรรเลงซอด้วง)
ครูจิรพล เพชรสม (บรรเลงซออู้)
ที่มา : รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน

ครูจิรพล เพชรสม เริ่มเรียนซอตั้งแต่อายุ 9 ปี จนกระทั่งได้มีโอกาสเข้ามาแข่งขันประกวดดนตรีไทยงานศิลปหัตถกรรม กระทั่งได้มีโอกาสเข้าศึกษาโรงเรียนนาฏศิลป์ในระดับชั้นสูง และได้เรียนซอกับครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุน ดุริยะชีวิน)

2.3.2 ด้านประวัติการทำงานของครูจิรพล เพชรสม

ครูจิรพล เพชรสม บรรจุเข้ารับราชการที่โรงเรียนนาฏศิลป์ ปี พ.ศ. 2514 ในตำแหน่งครูระดับ 2 ซึ่งเป็นบุคลากรชุดแรกของกรมศิลปากรที่ดำเนินการไปจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ตามแผนงานโครงการของกรมศิลปากรในการขยายวิทยาลัยนาฏศิลป์สู่ภูมิภาค โดยครูจิรพล เพชรสม เล่าถึงการบรรจุเข้าทำงาน ความว่า

ครูไปสร้างเมื่อ 3 ปีแรก ไปอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ 3 ปี ตำแหน่งของครูอยู่ที่กรุงเทพฯ บรรจุที่กรุงเทพฯ ครูจบปี 14 แต่ต้องไปช่วยราชการที่เชียงใหม่ เมื่อกลับมาก็มาอยู่ที่นาฏศิลป์กรุงเทพเหมือนเดิมบุคลากรที่สอนในยุคแรกเริ่มต้นสร้างวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ปี 14 ช่วงแรกครูที่ไปสอนมี 5 คน จากกรุงเทพฯ

มีอาจารย์ลิริชัยชาญ ฝึกจำรุญ สอนปีพาทย์ ครูสอนเครื่องสาย อาจารย์ประนอม
ทองประสมไปเป็นผู้อำนวยการ และมีครูละคร 1 คน ครูโขนอีก 1 คน (จිරพล
เพชรสม, สัมภาษณ์, 21 เมษายน 2565)

ครูจිරพล เพชรสม ได้รับราชการตำแหน่ง ดังนี้

ปี พ.ศ. 2514	ตำแหน่งครูตรี แผนกโรงเรียนนาฏศิลป์
ปี พ.ศ. 2525	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ปี พ.ศ. 2531	รับทุนจากรัฐบาลญี่ปุ่นเพื่อทำการศึกษาด้านดนตรี และถ่ายทอด ดนตรีไทยให้แก่นักศึกษาญี่ปุ่น
ปี พ.ศ. 2532	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช
ปี พ.ศ. 2536	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง
ปี พ.ศ. 2541	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
ปี พ.ศ. 2542	ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง
ปี พ.ศ. 2545	ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ปี พ.ศ. 2548	ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์
ปี พ.ศ. 2550	ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ปี พ.ศ. 2552	ดำรงตำแหน่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านดนตรีไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ปี พ.ศ. 2565	ได้รับตำแหน่งนักวิชาการละครและดนตรีด้านดนตรีพื้นบ้านภาคอีสาน
ปัจจุบัน	ข้าราชการบำนาญ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ภาพที่ 9 ครูจिरพล เพชรสม ได้รับตำแหน่งนักวิชาการละครและดนตรีด้านดนตรีพื้นบ้านภาคอีสาน
ที่มา : กลุ่มสาระการเรียนรู้เครื่องสายไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

เกียรติคุณที่ได้รับ

ตาราง 1 ประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

วัน เดือน ปี	เครื่องราชอิสริยาภรณ์
5 ธ.ค. 2529	ตริยาภรณ์มงกุฎไทย
5 ธ.ค. 2532	ตริยาภรณ์ช้างเผือก
5 ธ.ค. 2535	ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย
5 ธ.ค. 2539	ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก
1 พ.ค. 2554	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย

ตารางที่ 1 ประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ที่มา : ครูจีรพล เพชรสม

ภาพที่ 10 ครูจีรพล เพชรสมเข้ารับพระราชทานเข็มที่ระลึกเนื่องในงาน “วิศิษฏ์ศิลป์”

ที่มา : ครูจีรพล เพชรสม

ครูจีรพล เพชรสมนอกจากเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องสายไทย สร้างผลงานทางด้าน
วิชาการ

1. คณะอนุกรรมการจัดทำหนังสือเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาและวิชาชีพดนตรีไทย
2. หนังสือการประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาจิตพิสัย
3. ผลงานวิจัย เรื่องบทบาทวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดกับการอนุรักษ์สืบสานสร้างสรรค์ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดงพื้นบ้านอีสานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
4. หนังสือหลวงไพเราะเสียงซอผากไว้ (ซออุ้) ระบบ P.Q.C.T
5. หนังสือหลวงไพเราะเสียงซอผากไว้ (ซอด้วง) ระบบ P.Q.C.T
6. ผลงานวิจัยภูมิปัญญาการพัฒนาดนตรีและการแสดงพื้นบ้านวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
7. หนังสือเพลงดัดต้นเพลงฉิ่ง 7 บันไดเสียง สำหรับ ซอด้วง ซออุ้ จะเข้

ภาพที่ 11 หนังสือหลวงไพเราะเสียงซอผากไว้ (ซออุ้) ระบบ P.Q.C.T
ที่มา : นางสาวชุตติกาญจน์ กลั่นฤทธิ์

2.3.3 การได้รับการถ่ายทอดและประสบการณ์ในการบรรเลงซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวาของ ครูจีรพล เพชรสม

ครูจีรพล เพชรสม ได้รับการถ่ายทอดบรรเลงซออุ้สำหรับบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาจากครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยะชีวิน) และครูจีรพล เพชรสมได้เล่าถึงวิธีการถ่ายทอด รวมถึงการติดตามครูเพื่อสังเกตวิธีการบรรเลง ไว้ว่า

พ่อจะมีแก่นให้ แล้วเราก็ทำตาม เมื่อเราจำได้ คล่องตัว แม่นยำแล้วพ่อถึงจะมาปรับให้ ปรับทีละน้อย ๆ และให้เรา ครูจะประเมินเราอยู่ตลอด จะค่อย ๆ ตกแต่ง เหมือนเวลาปั้นหม้อ ค่อย ๆ ใส่ ๆ ค่อยเติม ค่อยปรับ ค่อยแก้ ทีละเล็กทีละน้อย พ่อจะให้หลาย ๆ ทางไม่ซ้ำกัน ต้องสังเกตเวลาพ่อไปเล่นงานไปก็ตามพ่อไป เช่น เพลงนี้ เวลาพ่อหลวงต่อเรา พ่อเล่นอีกแบบต่อเราอีกแบบ งานต่อไปเล่นอีกแบบ พ่อจะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ เราก็ตามเก็บตามสังเกตและจดจำ ดังนั้นมันขึ้นอยู่กับตัวเราด้วย ครูท่านเป็นผู้ทำให้เห็นเป็นต้นแบบ ก็เป็นหน้าที่ของผู้เรียนต้องสังเกตเอง ต้องฟัง ใช้ ปัญญาและสุดท้ายเราจะมีข้อมูลเก็บเป็นชุด ๆ ที่เราเก็บสะสมไว้ สุดท้ายเมื่อเรามีข้อมูลเพียงพอ เราก็เลือกที่จะนำมาใช้

วงที่เป็นรุ่นที่สองต่อจากรุ่นครู ๆ ก็อาจารย์ป๊อบก็มาแทนคุณตาเทียบ ครูก็ซดเซย คุณตาหลวง อาจารย์ปกรณ์ซดเซยคุณครูละเมียด ครูป๊อบก็แทนครูประเวท ส่วนครูบุญช่วยก็จะสอนอาจารย์ป๊อบและจะปล่อยให้อาจารย์ป๊อบเป่าเป่า อาจารย์บุญช่วยก็จะไปเป่าขลุ่ย สมัยก่อนก็เล่นดนตรีบ่อย ใครเสียเอววงนี้ไปช่วย งานมงคลไม่มงคลก็ไปหมด ยิ่งตอนรุ่นครูท่านยังอยู่เราก็ตามไปด้วย หลังหมดรุ่นครูก็จะมีชุดนี้แหละที่ขึ้นมาแทน (จีรพล เพชรสม, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปความได้ว่าครูจีรพล เพชรสมได้รับการถ่ายทอดการบรรเลงซออุ้จากครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยะชีวิน) ซึ่งครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น ดุริยะชีวิน) มีลักษณะในการถ่ายทอดเริ่มจากการประเมินศักยภาพผู้เรียน ถ่ายทอดความรู้อย่างละเอียดอย่างละน้อย ปรับแก้ไขเพิ่มเติมตามความเหมาะสม รวมถึงครูจีรพล เพชรสม เป็นผู้ที่ยืนยันและช่างสังเกต คอยติดตามครูหลวงไพเราะ (อุ้น ดุริยะชีวิน) ไปตามงานต่าง ๆ ที่ท่านไปบรรเลง จึงได้องค์ความรู้ นอกเหนือจากห้องเรียนอีกมาก ในส่วนของการประสบการณ์ในการบรรเลงซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวา ครูจีรพล เพชรสมได้ติดตามครูหลวงไพเราะไปงานตลอด มีประสบการณ์การฟังสังเกต จนกระทั่งได้

นำองค์ความรู้ที่นำมาใช้จริงเมื่อยุคครูหลวงไพเราะได้ส่งต่อให้รุ่นที่สองคือรุ่นครูจีรพล เพชรสม รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ครูเซวรงค์ศักดิ์ โภธิสมบัติ ครูป๊อบ คงลายทอง เป็นรุ่นต่อมาที่เป็นบุคคลสำคัญในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา รวมถึงเป็นหลักในการสืบทอดรูปแบบการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาในปัจจุบัน

2.3.4 อุปนิสัยของครูจีรพล เพชรสม

ภาพที่ 12 ครูจีรพล เพชรสม

ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูจีรพล เพชรสม เป็นผู้ที่มีความสามารถและเป็นผู้ที่อุทิศตนให้แก่วงการดนตรีไทย มีความมุมานะ อุตสาหะ เพียรพยายาม เป็นต้นแบบของความขยัน อดทน และมุ่งมั่นจนเป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทย โดยรองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปนิสัยของครูจีรพล เพชรสม ความว่า

เมื่อครูผู้ใหญ่ท่านอายุเพิ่มขึ้นไม่ลงมาเล่นแล้วก็กลายเป็นวงเราคือสามทหารเสือ เหตุที่มาจากคำว่าสามทหารเสือ คือสมัยนั้นเวลามีงานครูก็จะตามครูผู้ใหญ่ไปตลอด แต่มีวันหนึ่งที่พวกครูติดสอบ เพราะตอนนี้อยู่ชั้นสูงยังเรียนไม่จบก็ไม่สามารถไปงานได้ ครูผู้ทางนั้นท่านก็ถามกันว่าแล้วเจ้าสามเสือนั้นไม่มาหรือ สามเสือกี้ได้แก่ ปกรณ์ จีรพล เซวรงค์ศักดิ์ สมัยก่อนก็ไปไหนมาไหนพวกกัน 3 คนตลอด ครูเข้านาฏศิลป์ตั้งแต่ ม.1 ปี 04 พอเรียนมาได้ ประมาณที่ 07 หลักสูตรการศึกษาเปลี่ยนมารับเพิ่ม ม.4 จีรพลก็เข้ามาตอนนั้น

เริ่มเรียนด้วยกันกับจิรพลตอนปี 07 สมัยก่อนจะเรียนรวมกันขอ จะเข้ ห้องโถง ห้องเดียวทุกคนในนั้นหมด จิรพลเป็นคนที่ยิ้มมาก ไม่มีเที่ยว อ่านแต่หนังสือ ของจิรพลก็อยู่วัดมหาธาตุ ญาติเป็นพระอยู่ที่นั่น เวลาไปงานกลับดึก ๆ รถเมล์หมดแล้วก็จะไปขออาศัยนอนกับจิรพล อยู่กับจิรพลพอถึงเวลากลางคืนก็ขี้ใจไม่ได้เพราะเสียงดัง จิรพลก็นั่งอ่านหนังสือ จิรพลเป็นคนขยันมาก ๆ มาตั้งแต่เด็กจนปัจจุบันก็ยังขยันอยู่ (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2565)

ครูเชวงศักดิ์ โปธิสมบัติ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูเชวงศักดิ์และครูจิรพล เพชรสม ความว่า

ครูจิรพลจริง ๆ แล้วเป็นคนใต้แท้ ๆ เลยแต่ด้วยงานทำให้ต้องไปอยู่ที่ร้อยเอ็ด ในสมัยพ่อของครูกับครูจิรพลรู้จัก เล่นด้วยกันมาตั้งแต่เด็ก ๆ อยู่บ้านใกล้เรือนเคียงกันที่ทำแซะ เล่นดนตรีด้วยกันตั้งแต่เล็ก ๆ เครื่องสายปี่ชวาจิรพลจะเห็นความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นคนขี้ขยันซ้อมอยู่ตลอด (เชวงศักดิ์ โปธิสมบัติ, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2565)

ครูจิรพลเป็นครูผู้มีความสามารถโดยเฉพาะขี้ขยัน มีความมุ่งมั่นฝึกซ้อมและเป็นต้นแบบของความขยันมาโดยตลอดและมุ่งมั่นจนถึงปัจจุบัน ทั้งด้านการเรียนและการฝึกซ้อมท่านสามารถปฏิบัติควบคู่กันจนประสบความสำเร็จ อีกทั้งยังเป็นผู้มีเมตตากับคนรอบข้าง

ศาสตราจารย์ ดร.ข้าม พรประสิทธิ์ กล่าวถึงประการการร่วมบรรเลงจะเข้ในวงเครื่องสายปี่ชวาร่วมกับครูจิรพล เพชรสม และลักษณะการบรรเลงขี้ของครูจิรพล เพชรสม ความว่า

ครูน้องมีประสบการณ์ในการดีดจะเข้ในวงเครื่องสายปี่ชวาของคณะครูหลวงไพเราะเสียงซอ ลูกศิษย์ครูหลวงไพเราะเสียงซอ ครั้งที่ 1 วงไร่ซ้อ จุฬาวาทิตครั้งที่ 3 ครั้งนั้นยังไม่มีครูจิรพลสีซอ น่าจะครั้งที่ 38 ครั้งนั้นเป็นครั้งแรกที่ครูได้ร่วมบรรเลงกับครูจิรพลหลังจากนั้นก็บรรเลงด้วยกันเรื่อยมา จะเจอกันตามงานศพของครูผู้ใหญ่บ้าง โรงละครแห่งชาติก็มี หอแสดงดนตรีก็บ่อย ส่วนใหญ่ครูน้องจะนั่งอยู่ฝั่งซ้ายของวง จะเข้จะมี 2 ตัว ครูปรกรณ์จะอยู่ด้านขวาครูน้องจะอยู่ฝั่งซ้ายของเวที ดังนั้นจะอยู่ข้างขอขี้ ความรู้สึกที่ได้เล่นกับครูจิรพลรู้สึกสนุกมาก เพราะว่าครูจิรพลท่านจะมีความคล่องแคล่วมากในการสีซอท่านจะสีซอถ้าใช้ภาษาพูดก็คือดูเด็ดก่อนข้างมีพลังมากเนื่องจากครูเป็นคนขยันมากตั้งแต่เด็กขยันซ้อมขยันไล่ เพราะฉะนั้นครูจะสีซอตลอดเวลา ดังนั้นเสียงซอของครูจะเป็นเสียงที่หนักแน่นนั้นเป็นเอกลักษณ์ของครู

ไม่เหมือนใคร คันซึกจะสตีด้วยความหนักมาก ดังนั้นจะดังออกมา ครูจิริพลสามารถทำทางได้แตกออกมามีความยอกย้อนไปมาและใช้เสียงที่เป็นเสียงฟาดและโศกออกมาจากวงเพราะฉะนั้นก็จะไม่แปลกที่วงเครื่องสายปี่ชวาซออุ้งจิงคนเดียว แม้แต่ครูหลวงไพเราะเสียงซอท่านก็สตีคนเดียว ครูน้องมองว่าถ้าเอาเด็กมาสตีกับครูจิริพลก็เป็นไปไม่ได้ แม้นักดนตรีที่มีฝีมือก็แรงสู้ครูจิริพลไม่ได้นี่คือความรู้สึก เพราะฉะนั้นเวลาเล่นดนตรีกับครูจิริพลเราต้องระวังมากเราจะต้องคุมทำนองหลักไว้ให้อยู่ เพราะปี่ชวาครูปี่ก็จะไหลลอยไปเลยนาน ๆ ครูจะฟังเราที ดังนั้นจะต้องดีดจะเข้ด้วยความระมัดระวัง และครูจิริพลจะสตีหนักแทบจะนำวงไปได้เลยแนวการบรรเลงก็จะพุ่งไปเร็วมาก ทุกรอบที่มีการแสดงแนวตกลงไว้เท่าไรไม่เคยเป็นไปตามข้อตกลงเพราะมันจะเร็วมากเป็นอย่างนั้นทุกครั้ง ครูจิริพลท่านมีคุณสมบัติ 2 อย่างคือ คันซึกน้ำหนักในการสตีซอหนักแน่นชัดเจนและเด็ดขาดการแปลทางที่ซับซ้อนลุ่มลึก และก็แปลกออกไปที่ไหนก็ได้ก็ไม่แปลกอะไรเพราะนี่คือซออุ้ง ครูจะไม่ได้สตีซอนุ่มนวลหวาน ๆ ถ้าจะให้เปรียบครูจิริพลเป็นอาหารนะ ครูจิริพลจะเป็นอาหารรสจัด จะไม่ใช่อาหารที่รสชาตินุ่มนวลหวาน ๆ กลมกล่อม เพราะด้วยความคล่องตัวของคุณครู ครูจะสนุกมากและทุกครั้งที่มีคอนเสิร์ตและครูน้องรู้ว่าจะต้องดีดจะเข้กับครูจิริพลนะสิ่งแรกที่ครูจะต้องทำคือจะต้องไล่มือทันทีที่ต้องเอาให้พอเอาให้อยู่เพราะครูนั่งอยู่ข้าง ๆ ครูจะกระทุ้งแนวขึ้นดังนั้นจะต้องมีแรงให้มากพอ

การสตีซอของครูจิริพลถ้าจะให้ครูน้องมองในฐานะที่คิดจะเข้ข้าง ๆ ครูมาหลากหลายงานตั้งแต่เด็ก ๆ ครูจิริพลมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนใครและยากที่จะมีใครเหมือนครูจิริพลด้วย เนื่องจากครูเป็นคนรูปร่างใหญ่แรงดีและสตีมีแรงมาก อันนี้ถือเป็นลักษณะเฉพาะของครูจิริพลหรืออัตลักษณ์ประจำตัวครูจิริพลก็ว่าได้ (จำคม พรประสิทธิ์, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2566)

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าครูจิริพลเป็นผู้มีความขยัน อดทนฝึกซ้อมจนเกิดความคล่องแคล่วและแม่นยำ อีกทั้งยังมีลักษณะการบรรเลงซออุ้งที่มีความหนักแน่น เสียงดัง ชัดเจน เด็ดขาด และมีสำนวนกลอนที่ซับซ้อนลุ่มลึก จากความมุ่งมั่นในการฝึกซ้อมที่ครูจิริพลทุ่มเทให้การบรรเลงซอ ส่งผลให้เกิดอัตลักษณ์ในการบรรเลงซอของครูจิริพลโดยเฉพาะ

ครูจิรพล เพชรสม เป็นผู้ได้รับการถ่ายทอดการบรรเลงซอฮู้ รวมไปถึงการบรรเลงซอฮู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาโดยตรงจากครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุน่ ดุริยะชีวิน) ที่เป็นครูรุ่นบุกเบิกการบรรเลงซอฮู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา อีกทั้งครูจิรพล เพชรสม ได้รับการถ่ายทอดการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาเพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษา และได้บรรเลงเป็นที่ประจักษ์ต่อวงการดนตรีไทย เช่น งานจุฬาวาทิต ครั้งที่ 38 วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 โดยคณะศิษย์ครูหลวงไพเราะเสียงซอ งาน 100 ปี คุณครูละเมียด จิตตเสวี วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557

จากการศึกษามูลบทที่เกี่ยวข้องเรื่องการทำนองซอฮู้ในวงเครื่องสายปี่ชวา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า วงเครื่องสายปี่ชวาที่เกิดจากการรวมของวงเครื่องสายและวงปี่ชวากลองแขก กลายเป็นรูปแบบวงที่เกิดขึ้นใหม่ที่ผู้บรรเลงนั้นจะตลอดมีศักยภาพขั้นสูงและชำนาญในการบรรเลง มีรูปแบบวง 3 ประเภทคือเครื่องสายปี่ชวาเครื่องเดี่ยว เครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่ และเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่ที่มีซอฮู้เพียงคันเดียว เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของซอฮู้เป็นเครื่องดนตรีที่ต้องออกแบบการทำนองทำนองเพื่ออู้มวงเพราะเป็นเครื่องดนตรีที่เสียงทุ้มต่ำ และเครื่องดนตรีอื่น ๆ ในวงมีเสียงที่สูง ดังนั้นเมื่อบรรเลงจะมีลักษณะการทำนองที่จะต้องคิดทำนองตลอดเวลา หยอกล้อ ยั่วเย้าไปกับทำนอง เพื่อให้เสียงนั้นสอดแทรกออกมาจากวง จึงเพราะเหมาะแก่การบรรเลงผู้เดียว โดยใช้ลักษณะการทำนองเฉพาะของซอฮู้ ได้แก่ การล้วงหน้า การล้าหลังหรือการย้อยจังหวะ การกระโดดของทำนอง รวมไปถึงการใช้กลวิธีต่าง ๆ เช่น การรูดสาย เป็นต้น

วงเครื่องสายปี่ชวาในปัจจุบันนิยมบรรเลงได้ทั้งในมณฑลและงานอวมงคล ซึ่งจะมีกระบวนการบรรเลงที่แตกต่างกัน แต่สิ่งที่สำคัญในเรื่องสรรหม่าจะบรรเลงเฉพาะในมณฑลเท่านั้น ส่วนเพลงอื่น ๆ สามารถบรรเลงได้ตามความหมายของเพลงและความเหมาะสมในงานต่าง ๆ รวมไปถึงเพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษา วงเครื่องสายปี่ชวานั้นนิยมบรรเลงเนื่องจากมีความยาวและสนุกสนานเนื่องจากมีช่วงในการออกเพลงเร็วและเพลงภาษา มีทำนองที่น่าสนใจและมีหลากหลายในเรื่องของเพลงภาษาและมีกระบวนการเรียบเรียงเพลงที่น่าสนใจและเป็นเพลงเฉพาะของวงเครื่องสายปี่ชวา

บทที่ 3

เพลงเทพนิมิต สามชั้นและเพลงกราวนอภาษา

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมูลบทของเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอภาษา โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติและโครงสร้างของเพลง ซึ่งแบ่งหัวข้อดังนี้

- 3.1 ประวัติเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอภาษา
- 3.2 โครงสร้างทำนองเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอภาษา
- 3.3 จังหวะและหน้าทับหน้าทับเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอภาษา

3.1 ประวัติเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอภาษา

ครูมนตรี ตราโมทได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของเพลงเทพนิมิต สามชั้น ในหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทย ความว่า

ครูบัว ครูระนาดมีชื่อผู้หนึ่งในสมัยปลายรัชกาลที่ 4 ได้นำเพลงพราหมณ์เก็บหัวแหวน 2 ชั้น ทางปีพาทย์นั้นมาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น ประดิษฐ์ทำนองให้ซับซ้อนอ่อนเงื่อน และตั้งชื่อขึ้นใหม่ว่า “เพลงเทพนิมิต” สำหรับใช้บรรเลงและร้องส่งในงานทั่วไป การที่ครูบัวตั้งชื่อเพลงนี้ขึ้นใหม่ว่าเพลงเทพนิมิต อาจเป็นด้วยเพื่อมิให้ผู้ฟังทราบว่ามีกำเนิดมาจากเพลงพราหมณ์เก็บหัวแหวน ซึ่งเดิมใช้เป็นเพลงบรรเลงในงานศพ จะได้ไม่มีความรังเกียจในการจะนำมาใช้ในงานมงคลก็ได้ อย่างไรก็ตามเพลงเทพนิมิต 3 ชั้นนี้ ก็นับว่าเป็นเพลงที่มีความไพเราะเพราะพริ้งได้รับความนิยมแพร่หลายในวงการดนตรีไทยเพลงหนึ่งทีเดียว (มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญญู, 2523, น. 358)

จากข้อความข้างต้นเกี่ยวกับเพลงเทพนิมิตที่ได้รับการประพันธ์โดยครูบัว นักระนาดขึ้นจากเพลงพราหมณ์เก็บหัวแหวน 2 ชั้น รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงเหตุของการเกิดเพลงเทพนิมิต สามชั้น ความว่า

ความชาญฉลาดของครูโบราณ ถ้าไม่นำเพลงพราหมณ์เก็บหัวแหวนมาทำเพลงนั้นก็หายไป เพราะว่าเป็นเพลงอวมงคล พอเป็นเพลงเทพนิมิต ก็เกิดความแพร่หลายทันที เพราะมีช่วงหนึ่งที่ผู้คนเสื่อมความนิยมของเพลงนางหงส์ เนื่องจากอิทธิพลมอญเข้ามาทำให้คนสนใจปีพาทย์มอญมากยิ่งขึ้น ครูท่านจึงนำเพลงพราหมณ์เก็บหัวแหวนมาตั้งเป็นเพลงเทพนิมิต มีเพลงหลายเพลงจากเพลงเรื่องนางหงส์ที่นำมาขยายและอ่อนเงื่อนเปลี่ยนให้มีชื่อที่มงคล ทำให้เพลงนั้นสามารถบรรเลงได้ทุกงาน ไม่จำเป็นต้องเป็นงานอวมงคล (ภัทระ คมขำ, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2565)

ในยุคที่ผู้คนนิยมปี่พาทย์มอญ ทำให้ปี่พาทย์นางหงส์ลดความนิยมลง ครูดนตรีในอดีตจึงเล็งเห็นความสำคัญของเพลงที่ใช้ในวง ไม่ต้องการให้สูญหายหรือเสื่อมความนิยมตามไป จึงนำเพลงในเรื่องนางหงส์มาขยายเป็นเพลงต่าง ๆ เพื่อใช้ในการโอกาสอื่นที่มีได้ใช้เพียงในงานอวมงคล เพลงเทพนิมิต สามชั้น จึงถือกำเนิดขึ้นโดยครูบัว ครูระนาดในสมัยรัชกาลที่ 4 ท่านได้นำจากเพลงพราหมณ์เก็บหัวแหวน สองชั้น ที่ใช้ในงานอวมงคล นำเพลงมาขยายขึ้นเป็นเพลงอัตราจังหวะสามชั้น และเปลี่ยนชื่อเพลงเป็นเพลงเทพนิมิต สามชั้น ที่สามารถบรรเลงในงานมงคลได้ ทำให้มีโอกาสในการบรรเลงเพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงเกิดเป็นความนิยมอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

เพลงเทพนิมิต สามชั้น หากบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวานิยมออกกราวนอกภาษา ประกอบด้วยเพลงกราวนอกแล้วจึงออกเพลงภาษาสลับกัน โดยหนังสือสารานุกรมเพลงไทย อธิบายความหมายเพลงกราวสำหรับใช้การแสดง ความว่า “กราว ชื่อเพลงหน้าพาทย์ประเภทหนึ่ง มีอัตราจังหวะสองชั้น เป็นเพลงพวกไม้กลองที่เล่นควบกับ กลองทัด นิยมนำไปบรรเลงประกอบการยกทัพตรวจพลของโขน ละคร ลีลาและทำนองให้ความรู้สึก ฮึกเหิม คึกคัก เร้าใจ มีจังหวะกระฉับกระเฉง ” (ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์, 2535, น. 3) ในด้านเพลงกราวนอก “เพลงหน้าพาทย์ประเภทกราว มีอัตราจังหวะสองชั้นในการประกอบการยกทัพตรวจพลของกองทัพฝ่ายพลับพลาในการแสดงโขน หรือจัดทัพตรวจพลของทหารที่เป็นมนุษย์ในการแสดงละครนี้ยังใช้เป็นเพลงประจำกัณฑ์มหาธาตุมหาชาติ (ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์, 2535, น. 4)

เพลงกราวเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้สำหรับประกอบการแสดงโขนและละคร ได้ถูกนำมาบรรจุในชุดเพลงเทพนิมิต ออกกราวนอกภาษา โดยครูปี่บ่ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) อธิบายเพิ่มเติมถึงเพลงกราวนอกสำหรับใช้ในการแสดงโขนและกราวนอกในเทพนิมิต ออกกราวนอกภาษา ความว่า

การออกกราวต่าง ๆ เอาลักษณะมาจากการแสดงโขน เพลงกราวนอกเป็นลักษณะของทัพพระราม มีลิงออก เป็นฝ่ายมนุษย์ ถ้ากราวในก็เป็นฝ่ายยักษ์ การนำกราวต่าง ๆ จะเอาลักษณะนั้นจากการแสดงโขนมาเข้ากับเพลง เมื่อเป็นวงเครื่องสายปี่ชวาจัดกระบวนและเรียบเรียงเพลงทั้งหมดโดยไม่นึกถึงการแสดง เพราะเพลงทั้งหมดในชุดกราวนอกภาษาจะบรรจุเพลงต่าง ๆ เอาไว้ครบถ้วน ลาว ยะวา จีน ญวน ครูท่านน่าจะเอาเค้าทำนองนั้นมาแล้วนำมาประดิษฐ์ประดอยและเสียงให้เหมาะสมกับเครื่องสายปี่ชวา ถ้าใครเล่นเพลงนี้ต้องซ้อมกันอย่างหนัก ถ้าไม่ซ้อมก็จะหนัก เพลงนี้เป็นอีกสายทางหนึ่งที่ควรจะมีบันทึกและมีการเก็บเอาไว้เป็นคลังเรื่องเพลงของเครื่องสายปี่ชวา (ปี่บ่ คงลายทอง, สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม 2566)

จากข้อความข้างต้นเพลงกราวนอกได้รับการบรรจุในชุดเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา กล่าวได้ว่าเพลงกราวนอกเหมาะสำหรับบรรเลงเครื่องสายปี่ชวาเนื่องจาก ความหมายของเพลงที่ใช้สำหรับการแสดงโขนฝ่ายพลับพลา รวมถึงเป็นมีทำนองสนับสนุนเครื่องดนตรี ในวงเครื่องสายปี่ชวา

เพลงเทพนิมิต สามชั้น ได้รับการปรับปรุงเรียบเรียงขึ้นใหม่กลายเป็นเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาใช้สำหรับบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวา โดยครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น ดุริยะชีวิน) ซึ่งครูป๊อบ คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) กล่าวถึงความเป็นมาของเพลงเทพนิมิต ออกกราวนอกภาษา ความว่า

เพลงเทพนิมิตออกกราวนอกภาษา คุณตาหลวงเป็นผู้นำมาเรียบเรียงแล้วก็ ขยาย ครูพี่เคยได้ยินเมื่อตอนปี 15 เพลงนี้ก็เหมือนกับการเล่นเพลงนางหงส์ชนิดหนึ่ง ไม่ได้เป็นเครื่องนางหงส์แต่ใช้วงเครื่องสายปี่ชวาตั้ง ตั้งด้วยเพลงเทพนิมิตออกเพลงเร็ว ไม้ค้ำแล้วก็ตั้งกราวนอกและออกภาษา ที่ออกเพลงเร็วไม้ค้ำเพราะสะดวก สำเนียง และสำนวนนั้นให้ คนกลองก็สามารถตีคลุกไปกับทำนองได้ แล้วก็เข้ากราวนอกออก ภาษา แต่ละเพลงแต่ละจุด จะมีโอกาสเอาเพลงเกร็ดเข้าไปแทรก (ป๊อบ คงลายทอง, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2565)

รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน กล่าวถึงหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น ดุริยะ-ชีวิน) ผู้เรียบเรียงเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา และครูผู้นำวงเครื่องสายปี่ชวาไป บรรเลงในงานไหว้ครูดนตรีที่วัดพระพิเรนทร์ ความว่า

เพลงเทพนิมิตออกกราวนอกภาษาพ่อหลวงเป็นผู้นำมาเรียบเรียง และเมื่อก่อน เพลงนี้เล่นบ่อยมาก ช่วงประมาณสูงหนึ่งสูงสองของนาฏศิลป์ ประมาณปี 13 ไหว้ครู ดนตรีไทยที่วัดพระพิเรนทร์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์เป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครู ครูเทียบท่านก็ เอาวงนี้ไปเล่นถวายมือ ครูหลวงไพเราะสีซออยู่ ครูตีดจะเข้ และก็มีครูประเวชกับครู ละเมียดด้วย เวลาครูไปไหนเราก็ตามไป ตอนนั้นยังเล่นยิ่งสนุก ไปช่วยงานต่างจังหวัด กันเล่นกันทั้งคืน (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2565)

จากคำสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมในการบรรเลงนับแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยรองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี กล่าวถึงรูปแบบเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา ไว้ความว่า

ครูหลวงไพเราะ คิดเรียบเรียงเพลงเทพนิมิตออกกราวนอกภาษาไปตามรูปแบบที่เป็นมาแต่โบราณ ก็ถือว่าท่านผูกขึ้น ตามระเบียบก็จะออกเพลงเร็ว ออกภาษา ลงท้ายด้วยลูกหมด เทพนิมิตก็มีสำเนียงเป็นกลาง ๆ เพลงเร็วที่ออกเพลงไปก็ลืงก็ถูกแล้วเพราะเป็นเพลงสำเนียงกลาง ๆ

เพลงชุดนี้ของครูหลวงไพเราะพบว่าครูท่านไม่ได้แต่งอะไรใหม่ ท่านเอาของโบราณทั้งนั้นแหละมาผูกเข้าเป็นกระสวนใหม่ และในตัวกราวนอกครูท่านใช้ของแท้แต่โบราณทั้งหมด และออกทางเครื่องกราวนอก ซึ่งทางเครื่องกราวนอกมีเยอะเป็นสิบ ๆ ผมเรียนไว้แค่หก ซึ่งเพลงที่ครูท่านใช้ผมก็ได้หมดจึงได้ทราบที่ท่านออกทางเครื่องกราวนอก เพราะฉะนั้นจึงเป็นเพลงกราวนอกและออกทางเครื่องกราวนอกเช่นนี้เรื่อยไปและท่านก็ออกภาษาต่าง ๆ สุดแล้วแต่ท่านจะนำมาผูก และมีข้อสังเกตในชุดกราวนอกช่วงที่ 3 ในเพลงชุดนี้ ท่านใช้กราวนอกและออกเพลงภาษาจีนไต้หู่ ซึ่งมีด้วยกันสามท่อนและท่านเอามาทั้งหมด เป็นเพลงจีนประเภทสองไม้ใช้สำหรับเมื่อพระรามออก... ถ้าว่าด้วยหลักของดนตรีจริง ๆ แล้วต้องใช้คำว่ากราวนอกออกภาษา หากใช้คำว่ากราวนอกภาษาจะต้องเป็นตัวกราวนอกถูกเปลี่ยนเนื้อให้เป็นภาษา เช่น กราวแขก เป็นกราวภาษา หากเรียกเพลงชุดนี้ให้ถูกต้องคงจะเป็นเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกออกภาษา (พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 8 ตุลาคม 2565)

ทั้งนี้ครูจีรพล เพชรสม ยังได้กล่าวถึงความเป็นมาของเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาที่ท่านได้รับการถ่ายทอดมาจากหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น คุริยะชีวิน) ไว้ความว่า

เพลงนี้ครูต่อมาจากพ่อหลวง พ่อหลวงเป็นคนผูกเพลงนี้ ครูท่านนำเพลงมาเรียบเรียงต่อ ๆ กัน มาร้อยเชื่อมกัน สำหรับเครื่องสายปี่ชวา ปกติจะมีแค่กราวนอกใช้กับลิงกราวในใช้กับยักษ์ แต่กราวนอกภาษาพ่อเป็นคนเรียบเรียงทำใหม่ ใช้เพลงกราวนอกแล้วใส่เพลงภาษาเข้าไป หลากหลายภาษา ขยายขึ้นเรื่อย ๆ (จีรพล เพชรสม, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

ภาพที่ 13 ผู้วิจัยสัมภาษณ์และเข้ารับการถ่ายทอดเพลงเทพนิมิตออกกราวนอกภาษา
ที่มา : นายศุภพิพัฒน์ โพธิ์สุวรรณ

รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ได้อธิบายลักษณะเพลงออกภาษาต่าง ๆ ในหนังสือ
เครื่องสายปี่ชวา ความว่า

ระเบียบวิธีการบรรเลงเครื่องสายปี่ชวา เมื่อบรรเลงเพลงสามชั้น เพลงเถา หรือ
เพลงชุดใดจนกระทั่งลงลูกหมดแล้ว ก็มักจะนิยมบรรเลงเพลงลูกบทต่อไปในลักษณะเพลง
ออกภาษาต่าง ๆ ในชุดที่เรียกว่า “กราวนอกภาษา” มีตัวอย่างกระบวนการบรรเลงเพลง
ชุดกราวนอกภาษาดังนี้

- เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกเพลงเร็วไปคั้งชั้นเดียว
- โยนแล้วส่งร้องกราวนอก
- รับร้องกราวนอก แล้วโยน ออกสำเนียงลาว
- โยนแล้วส่งร้องกราวนอก
- รับร้องกราวนอก แล้วเปลี่ยนบันไดเสียง
- โยนแล้วออกสำเนียงแขก (ชวา)
- โยนแล้วส่งร้องกราวนอก
- รับร้องกราวนอก แล้วโยน ออกสำเนียงจีน
- โยนแล้วส่งร้องกราวนอก
- รับร้องกราวนอก แล้วโยน ออกสำเนียงญวน
- โยนแล้วออกลูกหมดอีกครั้ง

(ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, 2559, น. 55-56)

จากข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่านข้างต้นและหนังสือเครื่องสายปี่ชวา สามารถสรุปได้ว่าเพลง เทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษาบรรเลงโดยวงเครื่องสายปี่ชวา ในอดีตนิยมบรรเลงเพลงนี้ บ่อยครั้ง ทั้งในงานมงคลและงานอวมงคล กระบวนการบรรเลงเริ่มด้วยเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกเพลงเร็วไปคั้ง เหตุเนื่องด้วยสำนวนเสียงที่เอื้อต่อการเชื่อมเพลงไปยังเพลงกราวนอกภาษา เมื่อเข้าเพลงกราวนอก จะสลับกับเพลงภาษาและลงลูกหมด

ภาพที่ 14 วงเครื่องสายปี่ชวา งานจุฬาวาทิต ครั้งที่ 38 วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้บรรเลง อาจารย์ป๊อบ คงลายทอง (ปี่ชวา)

อาจารย์เชวงศักดิ์ โพธิสมบัติ (ซอด้วง) อาจารย์จีระพล เพชรสม (ซออู้)

รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน และศาสตราจารย์ ดร.ข้ามคม พรประสิทธิ์ (จะเข้)

อาจารย์อนันต์ สบฤกษ์ (ขลุ่ย) อาจารย์สมาน น้อยนิตย และอาจารย์มนัส ขาวปลี้ม (กลองแขก)

อาจารย์วิทยา หนูจ้อย (ฉิ่ง) อาจารย์สมพร ทองสีเขียว อาจารย์วิรัช สงเคราะห์

และอาจารย์เลอเกียรติ มหาวินิจฉัยมนตรี (ขับร้อง)

ภาพที่ 15 วงเครื่องสายปี่ชวา “วงศิษย์ครูละเมียด จิตตเสวี บรรเลงเพลงเทพนิมิต สามชั้น
ออกกราวนอกภาษา” งาน 100 ปี คุณครูละเมียด จิตตเสวี วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557
รายชื่อผู้บรรเลง

รองศาสตราจารย์ ดร.จตุพร สีม่วง ครูสมชาย ทับพร อาจารย์วิรัช สงเคราะห์ อาจารย์ชัยทัต
โสพระขรรค์ (นักร้อง) ครูเซว่งศักดิ์ โพธิสมบัติ ครูวีระศักดิ์ กลั่นรอด (ซอด้วง)
รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน (จะเข้) ครูبيب คงลายทอง (ศิลปินแห่งชาติ) (ปี่ชวา)
ครูลำยอง โสวัตร (ฉิ่ง) ศาสตราจารย์ ดร.ข้ามคม พรประสิทธิ์ (จะเข้)
รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทธระ คมขำ (ขลุ่ยหลีบ) ครูจิรพล เพชรสม (ซออู้)
นายประยงค์ ทองคำ (กลองแขก) นายธำปณัฐ ธรรมเที่ยง (ฉาบ)
นายวรวิทย์ ข้าวสามรวง (กรับพวง) นายสุภกร อิมวงศ์ (กลองแขก)
ที่มา : นายยศพล คมขำ

บทร้องเพลงเทพนิมิตในหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทยเขียนโดยक्रमนตรี ตราโมท และ
วิเชียร กุลตัญญ์ ซึ่งมีบทร้อง 3 เนื้อ ดังนี้

บทร้องเพลงเทพนิมิต (เถา)

เนื้อที่ 1

พระเอนองค์ลงบนแท่นทิพย์ไสยาสน์	ภูวนารถเกษมสันต์ทรรษา
แวดล้อมด้วยสาวสวรรค์กลัยา	ล้วนโสภารากรุ่นครุณี
กลุ่มสังคีตดีดสีปี่ประสาน	วิเวกวานสำเนียงเทพสาวศรี
พระเพลินฟังวังเวงเพลงดนตรี	ภูบดีเคลิ้มสนิทสนุ์นิตรา
ก็บังเกิดนิมิตผิดสังเกต	ว่าเสด็จสู่เนวศไนใต้หล้า

ได้ฟังเพลงเทพนิมิตติดอูรา

จวบจนฟ้าสว่างวันตื่นบรรทม ฯ

บทร้องเพลงเทพนิมิต สามชั้น

เนื้อที่ 2

พระทรงฟังวังเวงเพลงสามชั้น
เสนาะสำเนียงเพียงทพิยนต์นตรี
พระกรเกยเขนยตรีก็กประหวัด
สำเนียงขับร้องรับส่งน่าฟังชม

บันลือลั่นครั้นครั้นพันดีดลี
ดั่งนางเทพนารีบำเรอโรมย์
โสมนัสอยู่ด้วยเหล่าสาวสนม
พระทรงธรรม์บรรทมภิรมย์เอย

(บทของเก่า)

เนื้อที่ 3

พระทรงฟังวังเวงด้วยเพลงขับ
เสนาะคำล้ำทิพวารีย์
บรรทมแนบแอบเขนยคะนึ่งนึ่ง
ให้วังเหงาเศร้าสร้อยละห้อยใจ

ร้องรับดีดด้นด้วยพิณลี
หวนประหวัดกษัตริย์ตรอมฤทัย
หวนระลึกถึงเจ้ายอดพิลสมัย
ยิ่งฟังไปก็ยิ่งเพราะเสนาะเอย

(ของเก่า)

(มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญจน์, 2523, น. 358-259)

บทร้องเพลงกราวนอกจากบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

เรื่องวิวาหพระสมุท ความว่า

พวกเราเสนาหานาวายุทธ์
ทุกหนย่นย่อไม่รอรธา
ว่องไวใช้จักรไม่พักผ่อน
ยิงปืนเปรี๊ยะ ๆ ก็เที่ยงดี
เปรี๊ยะ ๆ โครม ๆ โหมปืนใหญ่
ปัง ๆ เรือถูกลูกปืนโต
ฟุดจ๋อมตอร์ปิโดไปไรไล้
ถูกเรือข้าศึกตีก็ตะแคง

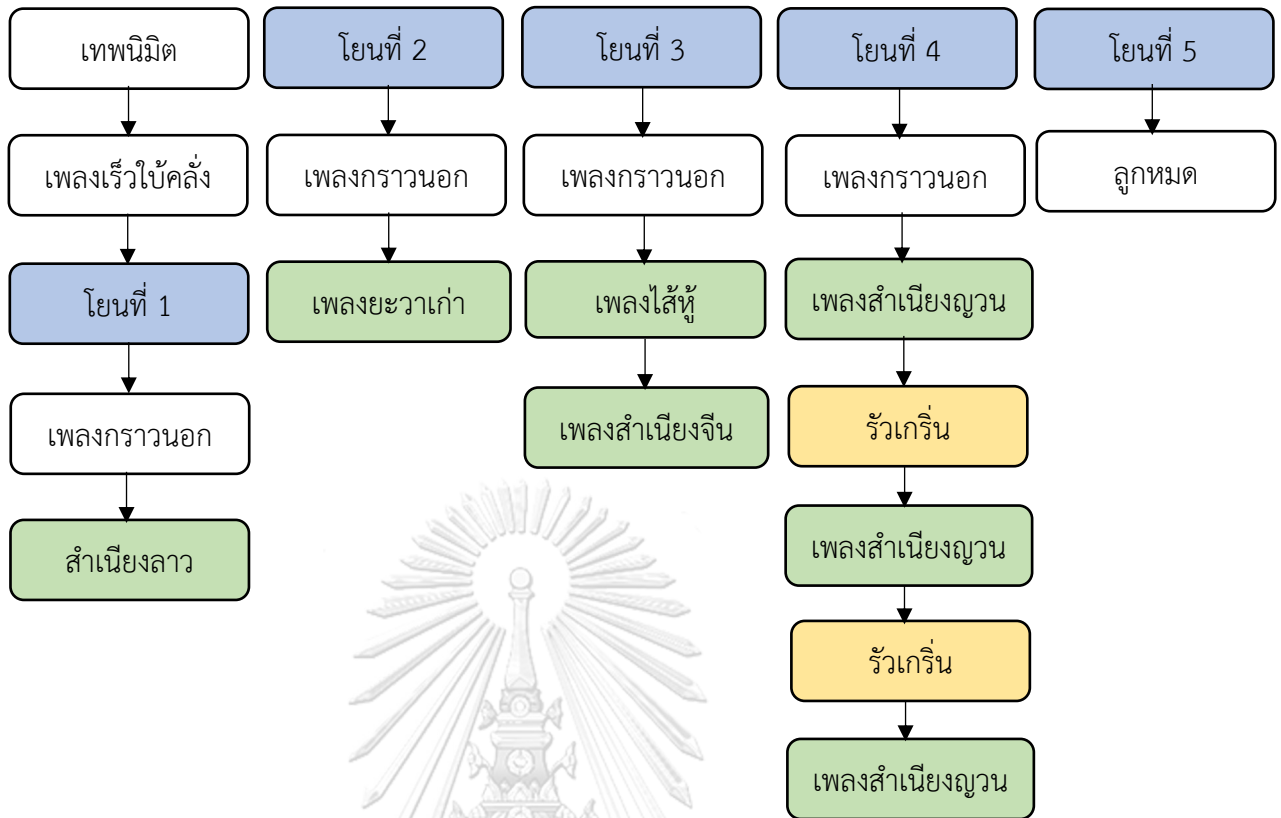
ฤทธิรุทรลือลั่นสนั่นหล้า
ระอิดระอาซึ่งนาวี
เลี้ยวไล่ดักขรไปรี ๆ
ได้ที่ซำปล่อยตอร์ปิโด
แวบ ๆ แสงไฟดูแดงโร่
เปลาะ ๆ เหมาะโหว่เสียพอแรง
แยะปังเข้าไปไฟวูแวง
พวกเราฤทธิแรงก็ไชโย

(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2517, น. 27-28)

3.2 โครงสร้างทำนองเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา

3.2.1 เพลงเทพนิมิต สามชั้น

เพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษาที่บรรเลงโดยวงเครื่องสายปี่ชวา บทร้องจะใช้เนื้อ
ร้องที่ 3 และมีโครงสร้างกระบวนเพลงดังนี้

แผนผังที่ 1 เพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษา

ที่มา : ชุตติกาญจน์ กลั่นฤทธิ์

โน้ตทำนองหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ

เพลงเทพนิมิต สามชั้น

บทร้อง ท่อน 1 รอบที่ 1 : พระทรงฟังวังเวงด้วยเพลงขับ

ร้องรับติดดินด้วยพิณสี่

รอบที่ 2 : เสนาะคำล้ำทิพวารีย์

หวนประหวัดกษัตริย์ตรอมฤทัย

สังคีตลักษณะเพลงเทพนิมิต สามชั้น : (AB/DB)

ท่อน 1

--- ล	- ดั ดั	--- ริ	- ดั ดั	- ล - ช	ช ช - ดั	ดั ดั - ริ	ริ ริ - มั	A
- ด ร ม	- ช - ล	- ดั - ล	- ช - ม	- ช ช ช	- ล - ร	- ท - -	ร ม - ช	
- ริ ดั ล	ดั ช ล ดั	- - มั ริ	มั ริ ดั ล	ดั ล ริ ดั	ริ ล ดั ช	ดั ล ช ม	ช ร ม ช	
- ม ช ล	ช ล ดั ช	- ล ช ม	ช ร ม ช	- ด - -	มรด - ช	- ด ร ม	ร ม ฟ ช	
- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ช	ช ช - ล	- ดั - ริ	- ดั - ล	ล ล - ช	ช ช - ม	
- มั ริ มั	ริ ดั ริ ดั	มั ริ ดั ริ	ดั ล ดั ล	ริ ดั ล ดั	ล ช ล ช	ดั ล ช ล	ช ม ช ม	

- ล ช ม	ช ม ร ด	ด ด - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ด	} B
- ด - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	ร ร - ด	

บพ็ร้อง ท่อน 2 รอบที่ 1 : บรรทมแนบแอบเขนยคะนึ่งนึ่ง หวนระลึกถึงเจ้ายอดพิสมัย

รอบที่ 2 : ให้งวงเหงาเศร้่าสร้อยละห้อยใจ ยิงฟังไปก็ยั้งเพราะเสนาะเอย

ท่อน 2

- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ดั	ดั ดั - รี่	- มี่ - ชี่	- มี่ - รี่	รี่ย รี่ - ดั	ดั ดั - ล	} D	
- - ร ม	ช ล ช ม	- - ร ม	ช ล ช ม	- ม - ล	ช ม - ช	ล ช ม ช	ล ช ดั ล		
(- - - -)	(- - - -)	ล ช ม ช	ล ช ดั ล	(- - - -)	(- - - -)	ดั รี่ ดั ล	ดั ช ล ดั		
(- - - -)	(- - - -)	ช ล ช ม	ช ม ร ด	- - ท ท	- - ล ล	- - ช ช	- - ม ม		
- - ร ร	- - ม ม	- - ช ช	- - ล ล	- - ช ช	- - ดั ดั	- - รี่ รี่	- - มี่ มี่		
- ม ช ล	- ดั - รี่	- มี่ - รี่	- ดั - ล	- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ดั	ดั ดั - รี่		
- ล ช ม	ช ม ร ด	ด ด - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ด		} B
- ด - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	ร ร - ด		

ท่อน 2 เทียวกลับ

- - ม ช	ร ม ช ล	- - ล ดั	ช ล ดั รี่	- ดั รี่ มี่	- ล ดั รี่	- ช ล ดั	- ม ช ล	} D	
- - ร ม	ช ล ช ม	- - ร ม	ช ล ช ม	- ม - ล	ช ม - ช	ล ช ม ช	ล ช ดั ล		
(- - - -)	(- - - -)	ล ช ม ช	ล ช ดั ล	(- - - -)	(- - - -)	ดั รี่ ดั ล	ดั ช ล ดั		
(- - - -)	(- - - -)	ช ล ช ม	ช ม ร ด	- - ท ท	- - ล ล	- - ช ช	- - ม ม		
- - ร ร	- - ม ม	- - ช ช	- - ล ล	- - ช ช	- - ดั ดั	- - รี่ รี่	- - มี่ มี่		
- ม ช ล	- ดั - รี่	- มี่ - รี่	- ดั - ล	- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ดั	ดั ดั - รี่		
- ล ช ม	ช ม ร ด	ด ด - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ด		} B
- ด - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	ร ร - ด		

3.2.2 เพลงกราวนอกภาษา

เพลงเร็วใบ้คลัง สังกัต์ลักษณะเพลงเร็วใบ้คลัง : (A/B/C/D)

ช่วงที่ 1

ช - ช ดั	- รี่ - ดั	ช - ช ดั	- รี่ - มี่	ชี่ - ชี่ มี่	- รี่ - ดั	ช - ช ดั	- รี่ - มี่	} A
ร ม - พ ช ล	- ช ช ช	- ดั - ล	- ช ช ช	ร ม - พ ช ล	- ช ช ช	- ช - ช	- ช - ช	
- ช - ช	- ช - ช	- ช - ดั	- รี่ - มี่	- ชี่ - มี่	- รี่ - ดั	- ดั - ดั	- ดั - ดั	
- ดั - ดั	- ดั - ดั	มี่ รี่ ดั ล	- ดั - รี่	ชี่ - ชี่ มี่	- รี่ - ดั			

ช่วงที่ 2

ม่ ร์ ด้ ซ	- ด้ - ร์	ร ม - ฟ ซ ล	- ซ ซ ซ	- ม ม ม	- ซ - ล	- ซ - ม	- ร์ - ด้	} B
ม่ ร์ ด้ ซ	- ด้ - ร์	ร ม - ฟ ซ ล	- ซ ซ ซ	- ม ม ม	- ซ - ล	- ซ - ม	- ร์ - ด้	

ช่วงที่ 3

- ล ล ล	- ซ - ล	ด้ - ด้ ล	- ซ - ม	ร ร ร - ม ร์	ด ร ม ซ	ร ร ร - ม ร์	ด ล - ด	} C
- ม ซ ล	ซ ด้ ซ ล	- ม ซ ล	ซ ล ด้ ร์	- ม ซ ล	ซ ล ด้ ร์	ม่ ร์ ด้ ล	ด้ ร์ - ด้	

ช่วงที่ 4

- ฟ ซ ล	- ด้ - ร์	ซ้ - ซ้ ร์	- ม้ ม้ ม้	- ฟ ซ ล	- ด้ - ร์	ซ้ - ซ้ ม้	- ร์ - ด้	} D
- ฟ ซ ล	- ด้ - ร์	ซ้ - ซ้ ร์	- ม้ ม้ ม้	- ฟ ซ ล	- ด้ - ร์	ซ้ - ซ้ ม้	- ร์ - ด้	

โยนที่ 1

สังคิตลักษณะกลุ่มทำนองโยนเสียงโต (A)

----	ซ ล ท ด้	----	ม่ ร์ ด้	----	ซ ล ท ด้	----	ม่ ร์ ด้	} A
----	ซ้ ม้ ร์ ด้	----	ม่ ร์ ด้	----	ซ้ ม้ ร์ ด้	----	ม่ ร์ ด้	
ซ้ ม้ ร์ ด้	ม่ ร์ ด้	ซ้ ม้ ร์ ด้	ม่ ร์ ด้	-- ร์ ด้	ร์ ด้ ร์ ด้	ร์ ด้ ร์ ด้	- ร์ - ด้	

เพลงกราวนอก ช่วงที่ 1

สังร้อง

พวกเราเสนา นาวายุทธ์

ฤทธิรูลือลั่นสนั่นหล้า

ทุกหนย่นย่อไม่รอร่า

ระอิดระอาซึ่งนารี

สังคิตลักษณะกราวนอก (ABBC)

- ซ - ซ	--- ด้	--- ร์	--- ม้	----	--- ม้	- ม้ ม้ ม้	- ม้ - ม้	} A
--- ท	--- ล	--- ซ	--- ม	- ล ซ ม	ซ ม ร ด	-- ร ม ซ	- ร์ - ม	
----	--- ซ	- ล ซ ล	- ร์ - ม	----	--- ม้	- ม้ ม้ ม้	- ม้ - ม้	
ล ล ล ร	ซ ซ ซ ม	ด้ ด้ ด้ ร์	ซ ซ ซ ม	ล ล ล ร	ซ ซ ซ ม	ด้ ด้ ด้ ร์	ซ ซ ซ ม	
ด้ ล ซ ร	ซ ล ซ ม	ด้ ล ซ ร	ซ ล ซ ม	ด้ ล ซ ร	ซ ล ซ ม	ด้ ล ซ ร	ซ ล ซ ม	
ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ร ม ซ ล	ด้ ซ ล ด้	ซ ล ด้ ร์	ม่ ด้ ร์ ม้	
ซ ม้ ร์ ด้	ซ ด้ ร์ ด้	ซ ม้ ร์ ด้	ซ ด้ ร์ ม้	ซ ม้ ร์ ด้	ซ ด้ ร์ ด้	ซ ม้ ร์ ด้	ซ ด้ ร์ ม้	
ซ ม้ ร์ ด้	ซ ด้ ร์ ด้	ซ ม้ ร์ ด้	ซ ด้ ร์ ม้	ซ ม้ ร์ ด้	ซ ด้ ร์ ด้	ซ ม้ ร์ ด้	ซ ด้ ร์ ม้	
ด้ ร์ ด้ ม้	ด้ ร์ ด้ ม้	ด้ ร์ ด้ ม้	ด้ ร์ ด้ ม้					
(- ซ้ - -	ม่ ซ้ - ม้	- ร์ ร์ ร์	ม่ ซ้ - ม้	- ซ้ - -	ม่ ซ้ - ม้	- ร์ - ด้	- ร์ - ด้)	
ท ล ซ ร	ซ ร ซ ล	ท ล ซ ล	ร์ ล ท ด้	ม่ ร์ ร์ ด้	ร์ ด้ ท ล	ท ล ซ ท	ล ซ ล ซ	
ท ล ซ ร	ซ ร ซ ล	ท ล ซ ล	ร์ ล ท ด้	ม่ ร์ ร์ ด้	ร์ ด้ ท ล	ท ล ซ ท	ล ซ ล ซ	

(- ซื - -)	มี ซื - มี	- รื รื รื	มี ซื - มี	- ซื - -	มี ซื - มี	- รื - ตั	- รื - ตั)	} B
ท ล ซ ร	ซ ร ซ ล	ท ล ซ ล	รื ล ท ตั	รื มี รื ตั	รื ตั ท ล	ท ล ซ ท	ล ซ ล ซ	
ท ล ซ ร	ซ ร ซ ล	ท ล ซ ล	รื ล ท ตั	รื มี รื ตั	รื ตั ท ล	ท ล ซ ท	ล ซ ล ซ	

(- มี ร รื)	- มี ร รื	- มี ร รื	- พ ซ ล	- ตั - ล	- ซ - รื	- - - ซ	- - - รื	} C
- - - -	- ซ - ล	- ตั - รื	- - - -	- ซ - ตั	- - รื มี	- ซื - มี	- รื - ตั	
- - - ม	- ม - ม	- ต ร ม	- ซ - ล	- - ตั ล	ตั ซ ล ม	ซ ม ล ซ	ล ม ซ ร	
- ล - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ตั	ตั ตั - รื	- มี - รื	- ตั - ล	- รื - ตั	- ล - ซ)	
(- ซื - -)	มี ซื - มี	- รื รื รื	มี ซื - มี	- ซื - -	มี ซื - มี	- รื - ตั	- รื - ตั)	
- พ - -	ด พ - ม	- - ต ม	ร ต ร ต	- พ - -	ด พ - ม	- - ต ม	ร ต ร ต	
(- ซ - -)	- ซ - ต	- - - ร	- ม - -	- พ - -	ด พ - ม	- - ต ม	ร ต ร ต)	
(- พ - -)	ด พ - ม	- - ต ม	ร ต ร ต	- พ - -	ด พ - ม	- - ต ม	ร ต ร ต)	
- - ซ ม	ร ต ร ต	- - ร ม	ร ต ร ต	- - ซ ม	ร ต ร ต	- - ร ม	ร ต ร ต	
ซ ม ร ต	ร ม ร ต	ซ ม ร ต	ร ม ร ต	- ม ซ ร	ม ร ต ท	ล ซ ล ท	ล ท ต ร	
- ต ร ม	- ซ - ล	- ซ - ล	- ตั - รื	- ตั - -	รื มี - ซื	- ลั - ซื	- มี - รื	
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	
มี มี มี รื	มี มี มี รื	มี มี มี รื	มี มี มี รื	- - มี รื	มี รื มี รื	มี รื มี รื	- มี - รื	
- - มี รื	- ตั ท ตั	- ตั ท ตั	- รื มี รื	- - มี รื	- ตั ท ตั	- ตั ท ตั	- รื มี รื	
- ตั ท ตั	- รื มี รื	- ตั ท ตั	- รื มี รื	- ตั ท ตั	- รื มี รื	- ตั ท ตั	- รื มี รื	
มี มี มี รื	มี มี มี รื	มี มี มี รื	มี มี มี รื	- - มี รื	มี รื มี รื	มี รื มี รื	- มี - รื	
มี รื ตั ท	ล ท ตั รื	ตั ท ล ท	ตั รื - -	มี รื ตั ท	ล ท ตั รื	ตั ท ล ท	ตั รื - -	
มี รื ตั ท	ตั รื - ซ	- ท ล ท	ตั รื - -	มี รื ตั ท	ตั รื - ซ	- ท ล ท	ตั รื - -	
มี รื ตั ท	ตั รื - ซ	- ท ล ท	ตั ท ล ท	- ล ซ ล	ท ล ซ ล	ท ล ซ ล	ท ล ซ ล	
- ร - ร	- ม - ม	- ซ - ซ	- ล - ล	- รื - รื	- ตั - ตั	- ท - ท	- ล - ล	
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	
ท ซ ล ท	ล รื ล ท	ล ซ ล ท	- ล - -	ท ซ ล ท	ล รื ล ท	ล ซ ล ท	- ล - -	
(ท ซ ล ท	ล รื ล ท	ล ซ ล ท	ตั รื - -	มี ตั มี รื	- ตั - ท	ล ซ ล ท	- ล - -)	
ท ซ ล ท	ตั รื - -	ตั มี รื ตั	ท ล - -	ท ซ ล ท	ตั รื - -	ตั มี รื ตั	ท ล - -	
ท ซ ล ท	ตั รื - รื	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	
(- ซื - มี)	- รื - ท	รื ท ล ท	- รื - -	- ซื - มี	- รื - ท	รื ท ล ท	รื ซ - -)	

- ดั - -	ช ดั - ท	- - ช ท	ล ช ล ช	- ดั - -	ช ดั - ท	- - ช ท	ล ช ล ช
(- ร - -	ช ร - ช	ล ช ร ช	- ล - ท	- ดั - -	ช ดั - ท	- - ช ท	ล ช ล ช)
- ดั - -	ช ดั - ท	- - ช ท	ล ช ล ช	- ดั - -	ช ดั - ท	- - ช ท	ล ช ล ช
- - รื ท	ล ช ล ช	- - ล ท	ล ช ล ช	- - รื ท	ล ช ล ช	- - ล ท	ล ช ล ช
รื ท ล ช	ล ท ล ช	รื ท ล ช	ล ท ล ช	- - ล ช	ล ช ล ช	ล ช ล ช	- ล - ช

สำเนียงลาว ภาษาที่ 1

สังคีตลักษณะสำเนียงลาว (AB)

ช่วงที่ 1

- - - -	- - - ม	- - - ดั	- - - ล	- - ดั ช	- ดั - ล	- ช - ล	- ช ช ช
- - - -	- - - ม	- - - ดั	- - - ล	- - ดั ช	- ดั - ล	- ช - ล	- ดั - รื
- - - -	- มื - ชื	- ลื - ชื	- มื - รื	- ดั รื มื	- ล - ดั	- ดั ล ช	- ล - ดั

ช่วงที่ 2

- - ดรม	- ช - ล	- ช ล ดั	- ม - ช	- ม ช ล	- ดั - ม	- ด ร ม	- ช - ล
- ช ล ดั	- ม - ช	- ม ช ล	- ดั - ม	- ด ร ม	- ช - ด	- ด ร ม	- ช - ล
- - - ดั	- - ล ดั	- - ล ช	- - ล ช				

โยนที่ 2 (โยนเสียงโต)

สังคีตลักษณะกลุ่มเสียงทำนองโยนเสียงโต (A)

- - - -	ช ล ท ดั	- - - -	รื มื รื ดั	- - - -	ช ล ท ดั	- - - -	รื มื รื ดั
- - - -	ชื มื รื ดั	- - - -	รื มื รื ดั	- - - -	ชื มื รื ดั	- - - -	รื มื รื ดั
ชื มื รื ดั	รื มื รื ดั	ชื มื รื ดั	รื มื รื ดั	- - รื ดั	รื ดั รื ดั	รื ดั รื ดั	- รื - ดั

เพลงกราวนอก ช่วงที่ 2 (ท่อน 2)

ส่งร้อง ว่องไวใช้จักรไม่พักผ่อน

เลี้ยวไล่ตักษกรไปรี ๆ

ยิงปืนเปรี้ยง ๆ ก็เที่ยงดี

ได้ที่เข้าปล่อยตอร์ปิโด

สังคีตลักษณะกราวนอก (A)

ส่งร้อง

- ดั - รื	- มื - ชื	- ลื - ชื	- มื - รื	- - - -	- - - รื	- รื รื รื	- รื - รื
-----------	-----------	-----------	-----------	---------	----------	------------	-----------

รับร้อง

(- รื รื รื	- ดั - รื	- มื - ชื	- มื - รื	- รื รื รื	- ดั - รื	- ดั - ล	ล ล - ช)
--------------	-----------	-----------	-----------	------------	-----------	----------	-----------

(- ดํ ํ ดํ)	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	- ล - รํ	- ดํ ํ ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	- ล - ซ)
(- ดํ ํ ดํ)	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	- ล - ซ	- ดํ ํ ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	- ล - ซ)
ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ
ม ซ ล ดํ	-- ท ํ	-- ท ํ	-- ท ํ	-- ท ํ	ท ํ ท ํ	ท ํ ท ํ	- ท - ํ

เพลงยฆวาทํา (ภาษาที่ 2)

สํงคํทลํกษณํเพลงยฆวาทํา (ABB/C/D/E)

ซํวงที่ 1

----	--- ํ	--- ซ	- ล - ํ	----	--- ํ	--- ซ	- ล - ํ	A
-- รํ ํ	- ํ --	- ํ รํ ํ	- รํ - ํ	----	--- ํ	--- ซ	- ล - ํ	
----	--- ํ	--- ซ	- ล - ํ	-- รํ ํ	- ํ --	- ํ รํ ํ	- รํ - ํ	B
----	----	- มํ - รํ	- ํ - รํ	-- ํ รํ	- มํ --	- มํ - รํ	- ํ - รํ	
-- ํ รํ	- มํ --	- มํ - รํ	- ํ - ล	--- ํ	- ล --	ํ ล ซ ล	ํ รํ - ํ	B
----	----	- มํ - รํ	- ํ - รํ	-- ํ รํ	- มํ --	- มํ - รํ	- ํ - รํ	
-- ํ รํ	- มํ --	- มํ - รํ	- ํ - ล	--- ํ	- ล --	ํ ล ซ ล	ํ รํ - ํ	

กํลํบํดํน

ซํวงที่ 2

--- ซํ	----	- ซํ - ลํ	- ซํ - มํ	-- รํ ํ	- ซํ --	- ซํ - ลํ	- ซํ - มํ	C
-- รํ ํ	- ซํ --	- มํ - รํ	- ํ - รํ	--- ํ	- ล --	ํ ล ซ ล	ํ รํ - ํ	

กํลํบํดํน

ซํวงที่ 3

----	----	- ม --	ซ ม - ล	-- ซ ล	- ํ - ล	- ซ - ม	- ด - ร	D
----	----	- ม --	ซ ม - ล	-- ซ ล	- ํ - ล	- ซ - ม	- ด - ร	
--- ํ	--- ํ	- ซ - ล	- ํ - รํ	- มํ - ํ	รํ ํ - รํ	- ํ - ล	- ํ - ซ	D
--- ํ	--- ํ	- ซ - ล	- ํ - รํ	- มํ - ํ	รํ ํ - รํ	- ํ - ล	- ํ - ซ	

กํลํบํดํน

ช่วงที่ 4

- ซี่ - มี่	- รี่ - ตี่	-- รี่ มี่	- ซี่ - รี่	- ซี่ - มี่	- รี่ - ตี่	-- รี่ มี่	- ซี่ - รี่
--- ตี่	- รี่ รี่ รี่	--- มี่	- รี่ รี่ รี่	- ซี่ - มี่	- รี่ - ตี่	-- รี่ มี่	- ซี่ - รี่
- ซี่ - มี่	- รี่ - ตี่	-- รี่ มี่	- ซี่ - รี่	- มี่ - รี่	- ตี่ - ล	- ตี่ - ซ	- ล - ตี่
----	--- ล	--- ตี่	----	- ซ - ล	- ตี่ - รี่	- ซี่ - มี่	- รี่ - ตี่

กลับต้น

โยนที่ 3 (โยนเสียงโต)

สังคีตลักษณะกลุ่มเสียงทำนองโยนเสียงโต : (A)

----	ช ล ท ตี่	----	รี่ มี่ รี่ ตี่	----	ช ล ท ตี่	----	รี่ มี่ รี่ ตี่
----	ซี่ มี่ รี่ ตี่	----	รี่ มี่ รี่ ตี่	----	ซี่ มี่ รี่ ตี่	----	รี่ มี่ รี่ ตี่
ซี่ มี่ รี่ ตี่	รี่ มี่ รี่ ตี่	ซี่ มี่ รี่ ตี่	รี่ มี่ รี่ ตี่	-- รี่ ตี่	รี่ ตี่ รี่ ตี่	รี่ ตี่ รี่ ตี่	- รี่ - ตี่

กราวนอก ช่วงที่ 3

ส่งร้อง เป็รียง ๆ โครม ๆ โหมมป็นใหญ่ แวบ ๆ แสงไฟดูแดงโร่
 ปัง ๆ เรือถูกลูกปืนโต เผลาะ ๆ เหมาะะโห้วเสียพอแรง

สังคีตลักษณะเพลงกราวนอก (A)

ส่งร้อง

--- ซ	--- ตี่	--- รี่	--- มี่	----	--- มี่	- มี่ มี่ มี่	- มี่ - มี่	
				รับร้อง	- ม ช ล	ตี่ ช ล ตี่	ช ล ตี่ รี่	มี่ ตี่ รี่ มี่
- มี่ รี่ ตี่	มี่ รี่ ตี่ ล	รี่ ตี่ ล ซ	ตี่ ล ซ ม	- ล ซ ม	ซ ม ร ต	-- ร ม ซ	- ร - ม	
----	--- ซ	-- ล ซ	ล ร - ม	----	--- ม	- ม ม ม	- ม - ม	
ล ล ล ร	ซ ซ ซ ม	ตี่ ตี่ ตี่ ร	ซ ซ ซ ม	ล ล ล ร	ซ ซ ซ ม	ตี่ ตี่ ตี่ ร	ซ ซ ซ ม	
ตี่ ล ซ ร	ช ล ซ ม	ตี่ ล ซ ร	ช ล ซ ม	ตี่ ล ซ ร	ช ล ซ ม	ตี่ ล ซ ร	ช ล ซ ม	
ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	-- ฟ ม ร	- ม - ซ	-- ล ท รี่	- ล - ท	
-- มี่ รี่ ท	- ล - ซ	-- ล ท รี่	- ล - ท	----	--- ท	-- มี่ รี่	มี่ ล - ท	
----	--- ท	- ท ท ท	- ท - ท	ม ม ม ล	ร ร ร ท	ซ ซ ซ ล	ร ร ร ท	
ม ม ม ล	ร ร ร ท	ซ ซ ซ ล	ร ร ร ท	ซ ม ร ล	ร ม ร ท	ซ ม ร ล	ร ม ร ท	
ซ ม ร ล	ร ม ร ท	ซ ม ร ล	ร ม ร ท	ร ล ร ท	ร ล ร ท	ร ล ร ท	ร ล ร ท	

- ท ท ท	- ล - ช	- ท - ล	- ช - ท	- ท ท ท	- ล - ช	- ท - ล	- ช - ล
- ท ท ท	- ล - ช	- ท - ล	- ช - ท	- ท ท ท	- ล - ช	- ท - ล	- ช - ล
- ม - ม	ร ม ช ล	- ตี - ตี	ล ตี ช ล	- ม - ม	ร ม ช ล	- ตี - ตี	ล ตี ช ล
- รื ตี ล	ตี ล ช ม	ช ร ม ช	- ม - -	- รื ตี ล	ตี ล ช ม	ช ร ม ช	- ม - -
ช ร ม ช	- ม - -	ช ร ม ช	- ม - -	ช ร ม ช	- ม - -	ช ร ม ช	- ม - -

เพลงไ้สี่ห้า

สังคีตลักษณะเพลงไ้สี่ห้า : (A/B/C)

ท่อน 1

- ช - ช	- ม - ม	- ร - ร	- ม - ม	- ช - ช	- ม - ม	- ร - ร	- ด - ด
- - มื รื	มื รื มื ตี	รื ตี มื รื	มื ตี รื ล	ตี ล รื ตี	รื ล ตี ช	ล ช ตี ล	ตี ช ล ม
- ล ช ม	ช ม ร ด	- - ร ม ช	- ร - ม	- - - -	- - - - ม	- ม ม ม	- ม - ม
- ช - ด	- ร - ม	- ร - ม	- ม - ม	ม ม ช ม	ร ม ช ม	ร ม ช ม	ร ม ช ม
ร ม ล ช	ร ม ล ช	ร ม ล ช	ร ม ล ช	- รื ตี ล	ตี ล ช ม	- ร - ม	ล ช - ล
- - ม ร	ม ร ม ด	ร ด ม ร	ม ด ร ล	ตี ล รื ตี	รื ล ตี ช	ล ช ตี ล	ตี ช ล ม
(ร ด ม ร	ม ร ม ด)	- - ม ร	ด ล - -	(ตี ล รื ตี	รื ล ตี ช)	- - ตี ล	ช ม - -
- - - -	(ร ม ช ม)	- - - -	(ร ม ช ม)	- - - -	(ร ม ล ช)	- - - -	(ร ม ล ช)
- รื ตี ล	ตี ล ช ม	- ร - ม	ล ช - ล	(- - - -	- - - -)	ร ม ช ล	ช ล ตี ล
(- - - -	- - - -)	ร ม ช ล	ช ล ตี ช	(- - - -	- - - -)	ช ด ร ม	ร ม ช ร
(ม ด ร ม	ช ร ม ช)	ร ม ช ล	ตี ช ล ตี	(ร ม ช ล	ตี ช ล ตี)	ช ล ตี รื	ม ด ร ม
- - ด ร ม	- ช - ล	- ตี - ล	- ช - ม	- ช - ด	- - ร ม	- ช - ม	- ร - ด
(- - - -	ด ร ม ช	(- - - -	ร ม ช ล	(- - - -	ช ล ท ตี	(- - - -	ท ตี รื มื
- - ด ร ม	- ช - ล	- ตี - ล	- ช - ม	- ช - ด	- - ร ม	- ช - ม	- ร - ด
- - ช ช	- - ม ม	- - ร ร	- - ม ม	- - ช ช	- - ม ม	- - ร ร	- - ด ด
- - มื รื	มื รื มื ตี	รื ตี มื รื	มื ตี รื ล	ตี ล รื ตี	รื ล ตี ช	ล ช ตี ล	ตี ช ล ม
- ล ช ม	ช ม ร ด	- - ร ม ช	- ร - ม	- - - -	- - - - ม	- ม ม ม	- ม - ม
- ช - ด	- ร - ม	- ร - ม	- ม - ม	ม ม ช ม	ร ม ช ม	ร ม ช ม	ร ม ช ม
ร ม ล ช	ร ม ล ช	ร ม ล ช	ร ม ล ช	- รื ตี ล	ตี ล ช ม	- ร - ม	ล ช - ล
- - มื รื	มื รื มื ตี	รื ตี มื รื	มื ตี รื ล	ตี ล รื ตี	รื ล ตี ช	ล ช ตี ล	ตี ช ล ม
(รื ตี มื รื	มื รื มื ตี)	รื ตี มื รื	มื ตี รื ล	(ตี ล รื ตี	รื ล ตี ช)	ล ช ตี ล	ตี ล ช ม

A

----	(ร ม ช ม)	----	(ร ม ช ม)	----	(ร ม ล ช)	----	(ร ม ล ช)
- รื ดื ล	ดื ล ช ม	- ร - ม	ล ช - ล	(----)	(----)	ร ม ช ล	ช ล ดื ล
(----)	(----)	ร ม ช ล	ช ล ดื ช	(----)	(----)	ช ด ร ม	ร ม ช ร
(ม ด ร ม	ช ร ม ช)	ร ม ช ล	ดื ช ล ดื	(ร ม ช ล	ดื ช ล ดื)	ช ล ดื รื	มื ดื รื มื
-- ด ร ม	- ช - ล	- ดื - ล	- ช - ม	- ช - ด	-- ร ม	- ช - ม	- ร - ด
(----)	ด ร ม ช	(----)	ร ม ช ล	(----)	ช ล ท ดื	(----)	ท ดื รื มื
-- ด ร ม	- ช - ล	- ดื - ล	- ช - ม	- ช - ด	-- ร ม	- ช - ม	- ร - ด

ท่อน 2

(ดื ล ดื ช	ดื ล ดื ช	ดื ล ดื ช	ดื ล ดื ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	- รื ดื ล	ดื ล ช ม
- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม	- พ - ช	ล ช พ ม	ร ด ร ม	ร ม พ ช
ดื ล ดื ช	ดื ล ดื ช	ดื ล ดื ช	ดื ล ดื ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	ดื รื ดื ล	ดื ล ช ม
- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม	- ม ช ล	ดื ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด)

ท่อน 3

(-- รื รื	-- ท ท	-- ล ล	-- ท ท	-- รื รื	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช
- ด ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ดื ช ล ดื	- ม ช ล	ช ล ดื รื	มื รื ดื ล	ดื รื - ดื
-- รื รื	-- มื มื	-- รื รื	-- ท ท	-- รื รื	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช
- ด ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ดื ช ล ดื	- ม ช ล	ช ล ดื รื	มื รื ดื ล	ดื รื - ดื
(----)	(----)	- ช ช ช	ด ร ม ช	(----)	(----)	- ช ช ช	ด ร ม ช
(----)	ด ร ม ช	(----)	ด ร ม ช	- ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	ม ร ด ล
- ช - ด	-- ร ม	- ช - ม	- ร - ด	(-- ม ร	ม ร ม ด)	ร ด ม ร	ม ด ร ล
(ดื ล รื ดื	รื ล ดื ช)	ล ช ดื ล	ดื ช ล ม	(ช ม ล ช	ล ม ช ร)	ม ร ช ม	ช ร ม ด
ช ล ดื รื	มื รื ดื ล	--- ดื	--- ดื)				

สำเนียงจีน (ภาษาที่ 3)

สังคิตลักษณะสำเนียงจีน : (A/B/C)

ช่วงที่ 1

----	- ร - ร	-- รดล	- ด - ร	--- พ	-- มรด	- ร --	ด ร ม - ร
(----)	- พ - พ	- พ ช ล	ดื ล ช พ	ล ช พ ร	พ ด ร พ	ด ร พ ช	ล พ ช ล
----	----	ช ล ท ดื	- ท - ล	----	----	ช ล ท ดื	- ท - ล

- ตี - ช	- ล - ตี	- ล - ร	ตี ตี ตี ตี	- ล - ตี	รี พื - ร	- ตี - ล	ช พ - ช
----	--- ล	- ตี - ช	- ล - ตี	--- ร	- พ - ล	--- ช	- พ - ร
----	----	พ ร ต ล	- ต - ร	--- พ	-- ม ร ต	- ร --	ด ร ม - ร)

กลับต้น

ช่วงที่ 2

(----)	พ ร ต ล	(----)	(ต ร ต ล)	----	ช ล ต ร	ด ร พ ร	พ ต - ร)
- ล - ต	- ร - พ	- ม - ร	- ต - ล	----	- พ - ช	- ล - พ	- ช - ล
- พ - ช	- ล - ตี	- ร - ตี	- ล - ช	- ล - ช	- พ - ร	- ต - ร	- พ - ช
--- ล	- พ - ช	--- ล	ตี ล ช พ	---	- ช - ล	- ร - ตี	- ล - ช
--- ล	ตี ล ช พ	- ช - พ	---	- ม ร ม	ช ม ร ต	- ล - ต	- ร - พ
--- ร	- ร ร ร	- ต - ร	- พ - ช	--- ล	ตี ล ช พ	--- ต	--- ตี
--- ช	- ล - ตี	--- ร	- พ - ตี	- พ - ร	- ตี - พ	-- ช ล	- ตี - ช
- ล - ช	- พ - ร	- ต ต ต	- ล - ร				

กลับต้น

ช่วงที่ 3

- พ พ พ	- พ - ช	พ ช ล ตี	- ร ล ตี	- พ พ พ	- พ - ช	พ ช ล ตี	- ร ล ตี
(- ล ล	ตี ล ช พ	- ล พ ช	- ล พ ช	-- ม ร	ม ช - ม	ช ม ร ต	- ร - ต)
- ตี - ล	- ช - พ	- ช - ตี	- ท - ล	----	- ตี - ช	- พ - ช	- ล - ตี
----	--- ท	---	- ตี - ร	--- ช	--- พ	--- ร	--- ต
-- พ ช ล	- ตี - ร	- ช - พ	- ร - ต				

กลับต้น

โยนที่ 4 (โยนเสียงโต)

สังคีตลักษณะกลุ่มเสียงทำนองโยนเสียงโต : (A)

----	ช ล ท ตี	----	รี ม ร ตี	----	ช ล ท ตี	----	รี ม ร ตี
----	ซ ม ร ตี	----	รี ม ร ตี	----	ซ ม ร ตี	----	รี ม ร ตี
ซ ม ร ตี	รี ม ร ตี	ซ ม ร ตี	รี ม ร ตี	- ช - ช	--- ล	--- ตี	--- ร

ส่งร้อง

ฟูดจ้อมตอร์ปิโตไปโรไล
ถูกเรือข้าศึกตีกระแทก

แยะปังเข้าไปไฟวูแสง

พวกเราฤทธิแรงก็ไซโย

กรรวนอก ช่วงที่ 4 (พ่อน 2)

สังคิตลักษณะกรรวนอก : (A)

- ตี - รี่	- มี่ - ซี่	- ลี่ - ซี่	- มี่ - รี่	----	---- รี่	- รี่ รี่ รี่	- รี่ - รี่	A
(- รี่ รี่ รี่	- ตี - รี่	- มี่ - ซี่	- มี่ - รี่	- รี่ รี่ รี่	- ตี - รี่	- ตี - ล	ล ล - ซ)	
(- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - รี่	- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - ซ)	
(- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - ซ	- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - ซ)	
ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	
ม ซ ล ตี	-- ท ตี	-- ท ตี	-- ท ตี	-- ท ตี	ท ตี ท ตี	ท ตี ท ตี	- ท - ตี	

สำเนียงญวน (ภาษาที่ 4)

สังคิตลักษณะสำเนียงญวน : (ABCBD)

----	---- รี่	---- ล	- ตี - รี่	----	- ตี - ล	- รี่ - ตี	- ล - ซ	A
----	- พ - ล	---- ซ	- พ - ร	- พ - ซ	- ล - ร	----	----	
----	---- ร	- พ - ซ	- พ - ซ	----	- พ - ล	- รี่ - ล	- ตี - รี่	B
- พ - ล	- ตี - รี่	----	----	----	---- พ	----	---- ล	C
----	- ตี - รี่	- พ - ล	- ตี - รี่	----	- ตี - ล	- รี่ - ตี	- ล - ซ	
----	- พ - ล	---- ซ	- พ - ร	- พ - ซ	- ล - ร	----	----	B
----	---- ร	- พ - ซ	- พ - ซ	----	- พ - ล	---- ซ	- พ - ล	
---- ซ	- ตี - ล	---- ซ	- พ - ร	- พ - ซ	- ล - ร	----	----	D
---- ด	ร ม - ม	----	---- ร	----	- ด - ร	- พ - ซ	- พ - ซ	
----	- พ - ล	- รี่ - ล	- ตี - รี่	- พ - ล	- ตี - รี่	----	----	

ร้วเกริน

สังคิตลักษณะร้วเกรินก่อนเข้าสำเนียง : (A)

-- ล ตี	-- ล ตี	-- ล ตี	ล ตี ล ตี	---	---- รี่	- พ - ซี่	- พ - รี่	A
--- ตี	รี่ ตี พี่ ร	--- ตี	รี่ ตี พี่ ร	- ตี พี่ รี่	- ตี พี่ รี่	- ตี - รี่	-- ตี ล	
--- ซ	ล ซ ตี ล	--- ซ	ล ซ ตี ล	- ซ ตี ล	- ซ ตี ล	- ซ - ล	-- ซ พ	
-- พ ซ	-- พ ซ	-- พ ซ	พ ซ พ ซ	พ ซ พ ซ	พ ซ พ ซ	พ ซ พ ซ	พ ร --	

ญวนทีโห่

สังคีตลักษณะญวนทีโห่ : (A)

(----	--- ร	----	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ร	--- ด	- ล - ร
----	--- ตั้	----	- ล - ช	- ล - รี้	- ตั้ - ล	----	- ตั้ - ล)
(----	--- ล	- ตั้ - ล	- ช - พ	--- ร	----	- พ - ช	- ตั้ - ล)
----	--- ช	- พ - ช	- ล - ตั้	----	--- รี้	- พี้ - รี้	- ตั้ - ล
----	--- ช	ล ช พ ช	- ล - ตั้	----	--- พ	- ช - พ	- ร - ด
--- พ	- ร - ด	--- ช	- ล - ตั้	--- พ	- ร - ด	--- ด	--- ด
----	--- ล	- ตั้ - ล	- ช - พ	----	- ช - ล	- ตั้ - ล	ช พ - ช
--- ช	ล ช พ ร	- ด - ร	- พ - ช	--- ล	- พ - ช	--- ร	- พ - ช
--- ล	- พ - ช	----	----	----	--- ล	- ตั้ - รี้	- พี้ - ตั้
----	--- รี้	--- ตั้	----	- ล - ตั้	- รี้ - พี้	- พี้ - รี้	- ตั้ - ล
----	--- ตั้	- รี้ - ตั้	- ล - ช	--- ล	ตั้ ล ช พ	--- ช	ล ช พ ร
----	ด ร พ ช	- ล - ช	พ ร - พ	----	ด ร พ ช	- ล - ช	- พ - ร
--- ม	-- มรด	- ร - ม	--- ร	(----	--- ร	- ร ร ร	- ร - พ
----	- ช - ล	- รี้ - ตั้	----	--- ล	--- ตั้	--- พ	--- ช
--- พ	-- ช ล	- ตั้ - ช	----	- ล - ช	- พ - ช	- พ - ม	- ร - ด
----	ด ร พ ช	- ล - ช	- พ - ร	--- ม	-- ร ด	- ร - ม	--- ร)

ร้วเกรีน

สังคีตลักษณะร้วเกรีนก่อนเข้าสำเนียง : (A)

-- ล ตั้	-- ล ตั้	-- ล ตั้	ล ตั้ ล ตั้	---	--- รี้	- พี้ - ชี้	- พี้ - รี้
--- ตั้	รี้ ตั้ พี้ ร	--- ตั้	รี้ ตั้ พี้ ร	- ตั้ พี้ รี้	- ตั้ พี้ รี้	- ตั้ - รี้	-- ตั้ ล
--- ช	ล ช ตั้ ล	--- ช	ล ช ตั้ ล	- ช ตั้ ล	- ช ตั้ ล	- ช - ล	-- ช พ
-- พ ช	-- พ ช	-- พ ช	พ ช พ ช	พ ช พ ช	พ ช พ ช	พ ช พ ช	พ ร --

สำเนียงญวน

สังคีตลักษณะสำเนียงญวน : (A/B/C/D)

ช่วงที่ 1

--- ช	- ช ช ช	- ล - ช	- พ - ร	--- ช	--- พ	--- ร	--- ด
-- ช ช	ล ช พ ร	- พ --	มรด - ร				

กลับต้น

ช่วงที่ 2

----	- ตี - ล	- รี่ - ตี	- ล - ช	-- ซ ซ	ล ช ฟ ร	- ช - ฟ	- ร - ด
-- ซ ซ	ล ช ฟ ร	- ฟ --	มรด - ร				

กลับต้น

ช่วงที่ 3

- ตี --	ช ล ตี รี่	- ช ฟ ร	ช ฟ ร ด	--- ล	-- ซ ฟ	-- ช ล	- ตี - ช
-- ซ ซ	ล ช ฟ ร	- ช - ฟ	- ร - ด	-- ซ ซ	ล ช ฟ ร	- ฟ --	มรด - ร

กลับต้น

ช่วงที่ 4

----	- ล - ช	- ล - ช	----	--- ร	- ร - ร -	--- ช	- ช - ช
----	- ล - ช	- ล - ช	----	--- ตี	-- ทลช	--- ตี	-- ทลช
- ตี --	- ตี - ล	- ช - ม	- ร ม ช	----	- ล - ช	- ล - ช	----
--- ร	--- ช	--- ม	ช ม ร ด	- ร - ด	--- ม	ช ม ร ด	- ร - ด
-- ดร ม	- ช - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ม - ช	- ล - ตี	- รี่ - ตี	- ล - ช
--- ตี	--- ล	- ช - ม	- ร - ช				

กลับต้น

โยนที่ 5 (โยนเสียงมี)

สังคิตลักษณะโยนที่ 5 : (A)

----	ช ล ท ตี	----	รี่ มี่ รี่ ตี	----	ช ล ท ตี	----	รี่ มี่ รี่ ตี
----	ชี่ มี่ รี่ ตี	----	รี่ มี่ รี่ ตี	----	ชี่ มี่ รี่ ตี	----	รี่ มี่ รี่ ตี
ชี่ มี่ รี่ ตี	รี่ มี่ รี่ ตี	ชี่ มี่ รี่ ตี	รี่ มี่ รี่ ตี	- มี่ รี่ ตี	มี รี่ ตี ล	รี่ ตี ล ช	ตี ล ช ม
- ล ช ม	ช ม ร ด	-- ร ม ช	- ร - ม	----	--- ม	- ม ม ม	- ม - ม
-- ร ม	ช ล ท ตี	-- รี่ ตี	ท ล ช ม	-- ร ม	ช ล ท ตี	-- รี่ ตี	ท ล ช ม
-- รี่ ตี	ท ล ช ร	-- รี่ ตี	ท ล ช ม	-- รี่ ตี	ท ล ช ร	-- รี่ ตี	ท ล ช ม
ช ซ ซ ร	ช ซ ช ม	ช ซ ซ ร	ช ซ ช ม	- ช - ซ	- ล - ล	- ตี - ตี	- รี่ - รี่

หน้าทับลาว ในกราวนอกสำเนียง (สำเนียงลาว)

- ต - จ	- ต - ต	- - - ท	- ต - ท
---------	---------	---------	---------

จังหวะฉิ่งอัตราจังหวะสองชั้น หน้าทับลาว

- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ
------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------

ช่วงโยน หน้าทับลูกหมด

- - - -	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
---------	---------	---------	---------

จังหวะฉิ่งชั้นเดียว

- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

หน้าทับสตายง ไซในสำเนียงยะวา

- ท - ต	- จ - จ	- จ - จ	- จ - จ	- ต - ท	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

จังหวะฉิ่งอัตราจังหวะสองชั้น หน้าทับสตายง และ ยะวา

- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ
------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------

หน้าทับลูกหมด ในช่วงโยน

- - - -	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
---------	---------	---------	---------

จังหวะฉิ่งชั้นเดียว

- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

หน้าทับจีน ในกราวนอกสำเนียง (สำเนียงจีน)

- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต
---------	---------	---------	---------

จังหวะฉิ่งสำเนียงจีน

- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ
---------	------------	------------	-----------

หน้าทับลูกหมด ในช่วงโยน

- - - -	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
---------	---------	---------	---------

จังหวะฉิ่งชั้นเดียว

- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

หน้าทับญวน ในกราวนอกสำเนียง (สำเนียงญวน)

----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
------	-------	---------	---------

จังหวะฉิ่งสำเนียงญวน

----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
------	----------	----------	---------

ตัวอย่างตารางแบ่งทำนองและจังหวะในการบันทึกเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอก

สำเนียง

ทำนองหลัก
หน้าทับ
จังหวะ

เพลงเทพนิมิต สามชั้น

ท่อน 1

ประโยคที่ 1

--- ล	- ตี ตี ตี	--- รี่	- ตี ตี ตี	- ล - ซ	ซ ซ - ตี	ตี ตี - รี่	รี่ รี่ - มี
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	-----	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

- ต ร ม	- ซ - ล	- ตี - ล	- ซ - ม	- ซ ซ ซ	- ล - ร	- ท - -	ร ม - ซ
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ประโยคที่ 3

- รี่ ตี ล	ตี ซ ล ตี	-- ม ร	ม ร ต ล	ตี ล รี่ ตี	รี่ ล ตี ซ	ตี ล ซ ม	ซ ร ม ซ
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	-----	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ประโยคที่ 4

- ม ช ล	ช ล ตั้ ช	- ล ช ม	ช ร ม ช	- ต - -	ม ร ต - ช	- ต ร ม	ร ม ฟ ช
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ประโยคที่ 5

- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ช	ช ช - ล	- ตั้ - รึ	- ตั้ - ล	ล ล - ช	ช ช - ม
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	-----	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ประโยคที่ 6

- มั รึ มั	รึ ตั้ รึ ตั้	มั รึ ตั้ รึ	ตั้ ล ตั้ ล	รึ ตั้ ล ตั้	ล ช ล ช	ตั้ ล ช ล	ช ม ช ม
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ประโยคที่ 7

- ล ช ม	ช ม ร ต	ต ต - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ต
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	-----	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ประโยคที่ 8

- ต - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ม - ร	- ต - ล	- ต - ร	ร ร - ต
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ท่อน 2

ประโยคที่ 1

- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ตั้	ตั้ ตั้ - รึ	- มั - ชั	- มั - รึ	รึ รึ - ตั้	ตั้ ตั้ - ล
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	-----	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

- - ร ม	ช ล ช ม	- - ร ม	ช ล ช ม	- ม - ล	ช ม - ช	ล ช ม ช	ล ช ตั้ ล
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ

ประโยคที่ 3

(- - - -)	- - - -)	ล ช ม ช	ล ช ตั ล	(- - - -)	- - - -)	ตั รื ตั ล	ตั ช ล ตั
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	- - - -	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ

ประโยคที่ 4

(- - - -)	- - - -)	ช ล ช ม	ช ม ร ต	- - ท ท	- - ล ล	- - ช ช	- - ม ม
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ

ประโยคที่ 5

- - ร ร	- - ม ม	- - ช ช	- - ล ล	- - ช ช	- - ตั ตั	- - รื รื	- - มั มั
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	- - - -	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ

ประโยคที่ 6

- ม ช ล	- ตั - รื	- มั - รื	- ตั - ล	- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ตั	ตั ตั - รื
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ

ประโยคที่ 7

- ล ช ม	ช ม ร ต	ต ต - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ต
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	- - - -	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ

ประโยคที่ 8

- ต - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ม - ร	- ต - ล	- ต - ร	ร ร - ต
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ

ท่อน 2 เทียบกลับ

ประโยคที่ 1

- - ม ช	ร ม ช ล	- - ล ตั	ช ล ตั รื	- ต ร ม	- ล ตั รื	- ช ล ตั	- ม ช ล
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	- - - -	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ

ประโยคที่ 2

-- ร ม	ช ล ช ม	-- ร ม	ช ล ช ม	- ม - ล	ช ม - ช	ล ช ม ช	ล ช ตั ล
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

ประโยคที่ 3

(----)	----)	ล ช ม ช	ล ช ตั ล	(----)	----)	ตั รื ตั ล	ตั ช ล ตั
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	----	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

ประโยคที่ 4

(----)	----)	ช ล ช ม	ช ม ร ต	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช	-- ม ม
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

ประโยคที่ 5

-- ร ร	-- ม ม	-- ช ช	-- ล ล	-- ช ช	-- ตั ตั	-- รื รื	-- มั มั
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	----	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

ประโยคที่ 6

- ม ช ล	- ตั - รื	- มั - รื	- ตั - ล	- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ตั	ตั ตั - รื
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

ประโยคที่ 7

- ล ช ม	ช ม ร ต	ด ด - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ด
- ท - ต	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั	----	- จุ - จั	- จุ - จั	- จุ - จั
----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

ประโยคที่ 8

- ด --	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	ร ร - ด
- ต - ต	- ท ต ท	ต ท - ต	- จุ - จั	- ต - ท	- ต - ต	- ท - ต	- ต - ท
----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

ประโยคที่ 56

- ตั๊ - -	ช ตั๊ - ท	- - ช ท	ล ช ล ช	- ตั๊ - -	ช ตั๊ - ท	- - ช ท	ล ช ล ช
- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต
- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง

ประโยคที่ 57

- ร - -	ช ร - ช	ล ช ร ช	- ล - ท	- ตั๊ - -	ช ตั๊ - ท	- - ช ท	ล ช ล ช
- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต
- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง

ประโยคที่ 58

- ร - -	ช ร - ช	ล ช ร ช	- ล - ท	- ตั๊ - -	ช ตั๊ - ท	- - ช ท	ล ช ล ช
- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต
- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง

ประโยคที่ 59

- ตั๊ - -	ช ตั๊ - ท	- - ช ท	ล ช ล ช	- ตั๊ - -	ช ตั๊ - ท	- - ช ท	ล ช ล ช
- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต
- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง

ประโยคที่ 60

- - รื ท	ล ช ล ช	- - ล ท	ล ช ล ช	- - รื ท	ล ช ล ช	- - ล ท	ล ช ล ช
- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต
- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง

ประโยคที่ 61

รื ท ล ช	ล ท ล ช	รื ท ล ช	ล ท ล ช	- - ล ช	ล ช ล ช	ล ช ล ช	- ล - ช
- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	- ต - ต
- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง

สำเนียงลาว

ช่วงที่ 1 ประโยคที่ 1

- - - -	- - - ม	- - - ตั๊	- - - ล	- - ตั๊ ช	- ตั๊ - ล	- ช - ล	- ช ช ช
- ต - จุ	- ต - ต	- - - ท	- ต - ท	- ต - จุ	- ต - ต	- - - ท	- ต - ท
- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ

ประโยคที่ 7

- ดํ ดํ	ล ดํ ล ช	ม ช ล ดํ	- ล - ช	- ดํ ดํ	ล ดํ ล ช	ม ช ล ดํ	- ล - ช
----	--- ต	- ต --	- ต - ต	----	--- ต	- ต --	- ต - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 8

ม ช ล ดํ	ล ดํ ล ช	ม ช ล ดํ	ล ดํ ล ช	ม ช ล ดํ	ล ดํ ล ช	ม ช ล ดํ	ล ดํ ล ช
----	--- ต	- ต --	- ต - ต	----	--- ต	- ต --	- ต - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 9

ม ช ล ดํ	-- ท ดํ	-- ท ดํ	-- ท ดํ	-- ท ดํ	ท ดํ ท ดํ	ท ดํ ท ดํ	- ท - ดํ
----	--- ต	- ต --	- ต - ต	----	--- ต	- ต --	- ต - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ยฆว

ช่วงที่ 1 ประโยคที่ 1

----	--- ดํ	--- ช	- ล - ดํ	----	--- ดํ	--- ช	- ล - ดํ
- ท ต ต	- จุ - จํ	- จุ - จํ	- จุ - จํ	----	- จุ - จํ	- จุ - จํ	- จุ - จํ
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

-- รํ ดํ	- ดํ --	- ดํ รํ มํ	- รํ - ดํ	----	--- ดํ	--- ช	- ล - ดํ
-- จุ จํ	จุ จํ --	- ต - ท	ต ท - ต	- ท ต ต	- จุ - จํ	- จุ - จํ	- จุ - จํ
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 3

----	--- ดํ	--- ช	- ล - ดํ	-- รํ ดํ	- ดํ --	- ดํ รํ มํ	- รํ - ดํ
----	- จุ - จํ	- จุ - จํ	- จุ - จํ	-- จุ จํ	จุ จํ --	- ต - ท	ต ท - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 4

----	----	- มํ - รํ	- ดํ - รํ	-- ดํ รํ	- มํ --	- มํ - รํ	- ดํ - รํ
- ท ต ต	- จุ - จํ	- จุ - จํ	- จุ - จํ	----	- จุ - จํ	- จุ - จํ	- จุ - จํ
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 5

-- ต ร้	- ม้ --	- ม้ - ร้	- ต้ - ล	--- ต้	- ล --	ต้ ล ซ ล	ต้ ร้ - ต้
-- จจ้	จจ้ --	- ต - ท	ต ท - ต	- ท ต ต	- จ - จ้	- จ - จ้	- จ - จ้
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 6

----	----	- ม้ - ร้	- ต้ - ร้	-- ต ร้	- ม้ --	- ม้ - ร้	- ต้ - ร้
- ท ต ต	- จ - จ้	- จ - จ้	- จ - จ้	----	- จ - จ้	- จ - จ้	- จ - จ้
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 7

-- ต ร้	- ม้ --	- ม้ - ร้	- ต้ - ล	--- ต้	- ล --	ต้ ล ซ ล	ต้ ร้ - ต้
----	- จ - จ้	- จ - จ้	- จ - จ้	-- จจ้	จจ้ --	- ต - ท	ต ท - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ช่วงที่ 2 ประโยคที่ 1

--- ซ้	----	- ซ้ - ล้	- ซ้ - ม้	-- ร้ ม้	- ซ้ --	- ซ้ - ล้	- ซ้ - ม้
- ท ต ต	- จ - จ้	- จ - จ้	- จ - จ้	----	- จ - จ้	- จ - จ้	- จ - จ้
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

-- ร้ ม้	- ซ้ --	- ม้ - ร้	- ต้ - ร้	--- ต้	- ล --	ต้ ล ซ ล	ต้ ร้ - ต้
----	- จ - จ้	- จ - จ้	- จ - จ้	-- จจ้	จจ้ --	- ต - ท	ต ท - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ช่วงที่ 3 ประโยคที่ 1

----	----	- ม --	ซ ม - ล	-- ซ ล	- ต้ - ล	- ซ - ม	- ต - ร
- ท - ต	- จ - จ้	- จ - จ้	- จ - จ้	- ต - ท	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

----	----	- ม --	ซ ม - ล	-- ซ ล	- ต้ - ล	- ซ - ม	- ต - ร
- ท - ต	- จ - จ้	- จ - จ้	- จ - จ้	- ต - ท	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 55

-- รื รื	-- มี่ มี่	-- รื รื	-- ท ท	-- รื รื	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 56

- ต ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ต ช ล ต	- ม ช ล	ช ล ต ร	ม ร ต ล	ต ร - ต
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 57

(----)	----)	- ช ช ช	ต ร ม ช	(----)	----)	- ช ช ช	ต ร ม ช
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 58

(----)	ต ร ม ช	(----)	ต ร ม ช	- ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ต	ม ร ต ล
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 59

- ช - ต	-- ร ม	- ช - ม	- ร - ต	(- - ม ร	ม ร ม ต)	ร ต ม ร	ม ต ร ล
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 60

(ต ล ร ต	ร ล ต ช)	ล ช ต ล	ต ช ล ม	(ช ม ล ช	ล ม ช ร)	ม ร ช ม	ช ร ม ต
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 61

ช ล ต ร	ม ร ต ล	--- ต	--- ต
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 69

(ดํ ํ รํ ดํ)	รํ ํ ลํ ดํ (ช)	ล ช ดํ ล	ดํ ช ล ม	(ช ม ล ช	ล ม ช ร)	ม ร ช ม	ช ร ม ด
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 70

ช ล ดํ รํ	มํ รํ ดํ ล	--- ด	--- ดํ
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

สำเนียงจีน ช่วงที่ 1

ประโยคที่ 1

----	- รํ - รํ	-- รํ ดํ ล	- ดํ - รํ	---- ฟ	-- ม ร ด	- ร --	ด ร ม - ร
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

----	- ฟ - ฟ	- ฟ ช ล	ดํ ล ช ฟ	ล ช ฟ ร	ฟ ด ร ฟ	ด ร ฟ ช	ล ฟ ช ล
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 3

----	----	ช ล ท ดํ	- ท - ล	----	ช ล ท ดํ	- ท - ล	
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 4

- ดํ - ช	- ล - ดํ	- ล - รํ	ดํ ดํ ดํ ดํ	- ล - ดํ	รํ ฟ - รํ	- ดํ - ล	ช ฟ - ช
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 5

----	--- ล	- ดํ - ช	- ล - ดํ	---- ร	- ฟ - ล	--- ช	- ฟ - ร
----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 6

-----	-----	พ ร ด ล	- ด - ร	---- ฟ	-- มรด	- ร --	ดรม - ร
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 7

-----	- ฟ - ฟ	- ฟ ช ล	ดํ ล ช ฟ	ล ช ฟ ร	ฟ ด ร ฟ	ด ร ฟ ช	ล ฟ ช ล
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 8

-----	-----	ช ล ท ดํ	- ท - ล	-----	-----	ช ล ท ดํ	- ท - ล
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 9

- ดํ - ช	- ล - ดํ	- ล - รํ	ดํ ดํ ดํ ดํ	- ล - ดํ	รํ ฟ - รํ	- ดํ - ล	ช ฟ - ช
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 10

-----	--- ล	- ดํ - ช	- ล - ดํ	--- ร	- ฟ - ล	--- ช	- ฟ - ร
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 11

-----	-----	พ ร ด ล	- ด - ร	---- ฟ	-- มรด	- ร --	ดรม - ร)
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ช่วงที่ 2 ประโยคที่ 1

(-----)	พ ร ด ล	(-----)	(ด ร ด ล)	-----	ช ล ด ร	ด ร ฟ ร	ฟ ด - ร)
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

(- - - -)	พ ร ด ล	(- - - -)	(ด ร ด ล)	- - - -	ช ล ด ร	ด ร พ ร	พ ด - ร)
- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ

ประโยคที่ 3

- ล - ด	- ร - พ	- ม - ร	- ด - ล	- - - -	- พ - ช	- ล - พ	- ช - ล
- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ

ประโยคที่ 4

- พ - ช	- ล - ต	- ร - ต	- ล - ช	- ล - ช	- พ - ร	- ด - ร	- พ - ช
- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ

ประโยคที่ 5

- - - ล	- พ - ช	- - - ล	ด ล ช พ	- - - -	- ช - ล	- ร - ต	- ล - ช
- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ

ประโยคที่ 6

- - - ล	ด ล ช พ	- ช - พ	- - - -	- ม ร ม	ช ม ร ด	- ล - ด	- ร - พ
- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ

ประโยคที่ 7

- - - ร	- ร ร ร	- ด - ร	- พ - ช	- - - ล	ด ล ช พ	- - - ต	- - - ต
- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ

ประโยคที่ 8

- - - ช	- ล - ต	- - - ร	- พ - ต	- พ - ร	- ต - พ	- - ช ล	- ต - ช
- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต	- - - -	- - - ต	- ต - -	ต - ต ต
- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ

ประโยคที่ 9

- ล - ช	- พ - ร	- ต ต ต	- ล - ร
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ช่วงที่ 3

ประโยคที่ 1

- พ พ พ	- พ - ช	พ ช ล ต	- รื ล ต	- พ พ พ	- พ - ช	พ ช ล ต	- รื ล ต
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

-- ล ล	ต ล ช พ	- ล พ ช	- ล พ ช	-- ม ร	ม ช - ม	ช ม ร ต	- ร - ต
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 3

-- ล ล	ต ล ช พ	- ล พ ช	- ล พ ช	-- ม ร	ม ช - ม	ช ม ร ต	- ร - ต
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 4

- ต - ล	- ช - พ	- ช - ต	- ท - ล	- ต - ช	- พ - ช	- ล - ต	
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 5

-----	--- ท	-----	- ต - รื	--- ช	--- พ	--- ร	--- ต
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต	-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 6

-- พชล	- ต - รื	- ช - พ	- ร - ต
-----	--- ต	- ต --	ต - ต ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 5

- ดั ดั ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	- ล - รึ	- ดั ดั ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	- ล - ช
----	--- ต	- ต --	- ต - ต	----	--- ต	- ต --	- ต - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 6

- ดั ดั ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	- ล - ช	- ดั ดั ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	- ล - ช
----	--- ต	- ต --	- ต - ต	----	--- ต	- ต --	- ต - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 7

- ดั ดั ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	- ล - ช	- ดั ดั ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	- ล - ช
----	--- ต	- ต --	- ต - ต	----	--- ต	- ต --	- ต - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 8

ม ช ล ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	ล ดั ล ช
----	--- ต	- ต --	- ต - ต	----	--- ต	- ต --	- ต - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

ประโยคที่ 9

ม ช ล ดั	-- ท ดั	-- ท ดั	-- ท ดั	-- ท ดั	ท ดั ท ดั	ท ดั ท ดั	- ท - ดั
----	--- ต	- ต --	- ต - ต	----	--- ต	- ต --	- ต - ต
--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

สำเนียงฉวน

ประโยคที่ 1

----	--- รึ	--- ล	- ดั - รึ	----	- ดั - ล	- รึ - ดั	- ล - ช
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

----	- ฟ - ล	--- ช	- ฟ - ร	- ฟ - ช	- ล - ร	----	----
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 3

-----	--- ร	- พ - ช	- พ - ช	-----	- พ - ล	- รี่ - ล	- ตี่ - รี่
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 4

- พ - ล	- ตี่ - รี่	-----	-----	-----	--- พ	-----	--- ล
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 5

-----	- ตี่ - รี่	- พ - ล	- ตี่ - รี่	-----	- ตี่ - ล	- รี่ - ตี่	- ล - ช
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 6

-----	- พ - ล	--- ช	- พ - ร	- พ - ช	- ล - ร	-----	-----
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 7

-----	--- ร	- พ - ช	- พ - ช	-----	- พ - ล	--- ช	- พ - ล
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 8

--- ช	- ตี่ - ล	--- ช	- พ - ร	- พ - ช	- ล - ร	-----	-----
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 9

--- ด	ร ม - ม	-----	--- ร	-----	- ต - ร	- พ - ช	- พ - ช
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 10

----	- ฟ - ล	- รี่ - ล	- ตี่ - รี่	- ฟี่ - ล	- ตี่ - รี่	-----	-----
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

รัว (เกริ่นก่อนเข้าสำเนียง) ไม่ใช่ฉิ่งและกลอง

ญวนที่โห่

ประโยคที่ 1

----	--- ร	-----	- ฟ - ซ	- ล - ซ	- ฟ - ร	--- ด	- ล - ร
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

----	--- ตี่	-----	- ล - ซ	- ล - รี่	- ตี่ - ล	-----	- ตี่ - ล
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 3

----	--- ร	-----	- ฟ - ซ	- ล - ซ	- ฟ - ร	--- ด	- ล - ร
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 4

----	--- ตี่	-----	- ล - ซ	- ล - รี่	- ตี่ - ล	-----	- ตี่ - ล
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 5

----	--- ล	- ตี่ - ล	- ซ - ฟ	--- ร	-----	- ฟ - ซ	- ตี่ - ล
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 6

-----	--- ล	- ตั้ - ล	- ช - พ	--- ร	-----	- พ - ช	- ตั้ - ล
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 7

-----	--- ช	- พ - ช	- ล - ตั้	-----	--- รื้	- พื้ - รื้	- ตั้ - ล
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 8

-----	--- ช	ล ช พ ช	- ล - ตั้	-----	--- พ	- ช - พ	- ร - ด
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 9

--- พ	- ร - ด	--- ช	- ล - ตั้	--- พ	- ร - ด	--- ด	--- ด
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 10

-----	--- ล	- ตั้ - ล	- ช - พ	-----	- ช - ล	- ตั้ - ล	ช พ - ช
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 11

--- ช	ล ช พ ร	- ด - ร	- พ - ช	--- ล	- พ - ช	--- ร	- พ - ช
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 12

--- ล	- พ - ช	-----	-----	-----	--- ล	- ตั้ - รื้	- พื้ - ตั้
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 13

-----	--- รื	--- ตื	-----	- ล - ตื	- รื - ฟ	- ฟ - รื	- ตื - ล
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 14

-----	--- ตื	- รื - ตื	- ล - ช	--- ล	ตื ล ช ฟ	--- ช	ล ช ฟ ร
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 15

-----	ด ร ฟ ช	- ล - ช	ฟ ร - ฟ	-----	ด ร ฟ ช	- ล - ช	- ฟ - ร
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 16

--- ม	-- มรด	- ร - ม	--- ร	-----	--- ร	- ร ร ร	- ร - ฟ
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 17

-----	- ช - ล	- รื - ตื	-----	--- ล	--- ตื	--- ฟ	--- ช
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 18

--- ฟ	-- ช ล	- ตื - ช	-----	- ล - ช	- ฟ - ช	- ฟ - ม	- ร - ด
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 19

-----	ด ร ฟ ช	- ล - ช	- ฟ - ร	--- ม	-- ร ด	- ร - ม	--- ร
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 20

----	--- ร	- ร ร ร	- ร - พ	-----	- ช - ล	- รี่ - ตี่	-----
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 21

--- ล	--- ตี่	--- พ	--- ช	--- พ	-- ช ล	- ตี่ - ช	-----
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 22

- ล - ช	- พ - ช	- พ - ม	- ร - ต	-----	ด ร พ ช	- ล - ช	- พ - ร
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 23

--- ม	-- ร ต	- ร - ม	--- ร
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

รั้ว เกร็น ไม่ใช่ฉิ่งและกลอง

สำเนียงฉนวน

ช่วงที่ 1 ประโยคที่ 1

--- ช	- ช ช ช	- ล - ช	- พ - ร	--- ช	--- พ	--- ร	--- ต
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

-- ช ช	ล ช พ ร	- พ --	มรด - ร
----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ช่วงที่ 2 ประโยคที่ 1

-----	- ดั - ล	- รุ - ดั	- ล - ช	-- ซ ซ	ล ช ฟ ร	- ช - ฟ	- ร - ด
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

-- ซ ซ	ล ช ฟ ร	- ฟ --	มรด - ร
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ช่วงที่ 3 ประโยคที่ 1

- ดั --	ช ล ดั รุ	- ช ฟ ร	ช ฟ ร ด	--- ล	-- ซ ฟ	-- ซ ล	- ดั - ช
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

-- ซ ซ	ล ช ฟ ร	- ช - ฟ	- ร - ด	-- ซ ซ	ล ช ฟ ร	- ฟ --	มรด - ร
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ช่วงที่ 4 ประโยคที่ 1

-----	- ล - ช	- ล - ช	-----	--- ร	- ร - ร -	--- ซ	- ช - ช
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 2

-----	- ล - ช	- ล - ช	-----	--- ดั	-- ทลช	--- ดั	-- ทลช
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 3

- ดั --	- ดั - ล	- ช - ม	- ร ม ช	-----	- ล - ช	- ล - ช	-----
-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต	-----	--- ท	- ต - ท	- ต - ต
-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

ประโยคที่ 5

-- ร ม	ช ล ท ต์	-- ร ี ต์	ท ล ช ม	-- ร ม	ช ล ท ต์	-- ร ี ต์	ท ล ช ม
----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต	----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

ประโยคที่ 6

-- ร ี ต์	ท ล ช ร	-- ร ี ต์	ท ล ช ม	-- ร ี ต์	ท ล ช ร	-- ร ี ต์	ท ล ช ม
----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต	----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

ประโยคที่ 7

ช ช ช ร	ช ช ช ม	ช ช ช ร	ช ช ช ม	- ช - ช	- ล - ล	- ต์ - ต์	- ร ี - ร ี
----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต	----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

ประโยคที่ 8

ช ล ต ี ร ี	ต ี ล ต ี ร ี	ต ี ล ต ี ร ี	ต ี ร ี - -	ม ี ร ี ต ี ล	ร ี ต ี ล ช	ต ี ล ช ม	ล ช ม ร
----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต	----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

ประโยคที่ 9

-- ช ร	ม ช ม ช	-- ร ม	ช ล ช ล	-- ต ี ช	ล ต ี ล ต ี	-- ช ล	ต ี ร ี ต ี ร ี
----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต	----	ต ท - ต	- ต - ท	ต ท - ต
- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปโครงสร้าง สังคีตลักษณ์ จังหวะฉิ่งและหน้าทับตามตารางดังนี้

ชื่อเพลง	สังคีตลักษณ์	จังหวะฉิ่ง	หน้าทับ(ใช้กลองแขก)
เพลงเทพนิมิต	(AB/CB/DB)	สามชั้น	หน้าทับปรบไก่
เนื้อร้อง ท่อน 1 พระทรงฟังวังเวงด้วยเพลงขับ		ร้องรับตีตื้นด้วยพิณสี่	
ท่อน 2 เสนาะคำล้าทิพวารี		หวนประหวัดกษัตริย์ตรอมฤทัย	
ท่อน 1 บรรทมแนบแอบเขนยคะนึ่งนิก		หวนระลึกถึงเจ้ายอดพิสมัย	
ท่อน 2 ใ้หวังเหงาเศร้าสร้อยละห้อยใจ		ยิ่งฟังไปก็ยิ่งเพราะเสนาะเอย	
เพลงเร็วใบ้คลัง	(A/BCCD)	ชั้นเดียว	หน้าทับสองไม้ชั้นเดียว
โยนที่ 1	(A)	ชั้นเดียว	หน้าทับสองไม้ชั้นเดียว

ส่งร้อง	พวกเราเสนาานาวายุทธ์ ทุกหนย่นย่อไม่รอร่า	ฤทธิ์ทรลือลั่นสนั่นหล้า ระอิดระอาซึ่งนาวี	
เพลงกราวนอก ช่วงที่ 1	(ABBC)	ฉิ่งกราวนอก	หน้าทับกราวนอก
เพลงสำเนียงลาว	(AB)	สองชั้น	หน้าทับลาว
โยนที่ 2	(A)	ชั้นเดียว	หน้าทับลูกหมด
ส่งร้อง	ว่องไวใช้จักรไม้พักผ่อน ยิงปืนเปรี้ยง ๆ ก็เที่ยงดี	เลี้ยวไล่ด้ชกรไปรี ๆ ได้ทีซำบปล่อยตอร์ปิโด	
เพลงกราวนอก ช่วงที่ 2	(A)	ฉิ่งกราวนอก	หน้าทับกราวนอก
เพลงยฆาเก่า ท่อน 1-2	(ABB/C/D/E)	สองชั้น	หน้าทับสตาย
เพลงยฆาเก่า ท่อน 3-4			หน้าทับสตาย
โยนที่ 3	(A)	ชั้นเดียว	หน้าทับลูกหมด
ส่งร้อง	เปรี้ยง ๆ โครม ๆ โหมปืนใหญ่ ปัง ๆ เรือถูกลูกปืนโต	แวบ ๆ แสงไฟตูแดงโร่ เปลาะ ๆ เหมาะะโห้วเสียพอแรง	
เพลงกราวนอกช่วงที่ 3	(A)	ฉิ่งกราวนอก	หน้าทับกราวนอก
เพลงจีนไล่หู้	(A/B/C)	ฉิ่งกราวนอก	หน้าทับกราวนอก
สำเนียงจีน	(A/B/C)	ฉิ่งสำเนียงจีน	หน้าทับจีน
โยนที่ 4	(A)	ชั้นเดียว	หน้าทับลูกหมด
ส่งร้อง	ฟุดจ้อมตอร์ปิโดไปโร่ไล่ ถูกเรือข้าศึกตึกตะแคง	แยะปังเข้าไปไฟวูแสง พวกเราฤทธิ์แรงก็ไซโย	
เพลงกราวนอกช่วงที่ 4	(A)	ฉิ่งกราวนอก	หน้าทับกราวนอก
เพลงสำเนียงญวน	(ABCBD)	ฉิ่งสำเนียงญวน	หน้าทับญวน
รัวเกริ่น	(A)	ไม่มีจิงหะคุม	
เพลงญวนทีโห่	(A)	ฉิ่งสำเนียงญวน	หน้าทับญวน
รัวเกริ่น	(A)	ไม่มีจิงหะคุม	
สำเนียงญวน	(A/B/C/D)	ฉิ่งสำเนียงญวน	หน้าทับญวน
โยนที่ 5	(A)	ชั้นเดียว	หน้าทับลูกหมด
ลูกหมด	(A)	ชั้นเดียว	หน้าทับลูกหมด

ตารางที่ 2 โครงสร้าง สังคีตลักษณ์ จังหวะฉิ่งและหน้าทับ

ที่มา : ชุดิกาญจน์ กลั่นฤทธิ์

จากการศึกษาโครงสร้างของเพลงเทพนิมิตออกกราวนอกภาษาพบกระบวนการเพลงตั้งด้วยเพลงเทพนิมิตสามชั้นโดยการบรรเลงท่อน 1 และ ท่อน 2 และกลับต้นไปบรรเลงท่อน 1 และท่อน 2 อีกครั้ง จากนั้นออกด้วยเพลงเร็วไปคลังชั้นเดียวเพื่อเชื่อมออกเพลงภาษาจากนั้นออกท่ายโยนครั้งที่ 1 เพื่อส่งไปยังเพลงกราวนอก หลังจากเพลงกราวนอกเชื่อมไปยังเพลงสำเนียงลาวและท่ายโยนที่ 2 ส่งร้องไปยังเพลงกราวนอก จบจากกราวนอกเชื่อมไปยังเพลงยะวาและโยนท่ายเช่นเดิมคือส่งร้องไปยังเพลงกราวนอกอีกครั้งเป็นช่วงที่ 3 เชื่อมด้วยเพลงใส่หูแล้วจึงออกภาษาจีนและออกท่ายโยนส่งร้องเข้าเพลงกราวนอกในช่วงที่ 4 และเข้าสำเนียงญวน เมื่อจบแล้วเข้ารัวเกริ่นแล้วเชื่อมเข้าญวนอีกครั้ง จากนั้นคั่นด้วยรัวเกริ่นและเชื่อมเข้าสำเนียงญวนอีกครั้งออกโยนที่ 5 และลงด้วยลูกหมด ลักษณะกระบวนการเป็นออกภาษาจะโยนเข้ากราวนอกและออกภาษาต่าง ๆ 4 ช่วง จนถึงสำเนียงญวนซึ่งเป็นสำเนียงสุดท้ายของเพลงภาษาและออกโยนเพื่อเชื่อมไปลงจบลูกหมด

ลักษณะของกระบวนการจากเพลงเทพนิมิตสามชั้นออกเพลงเร็วไปคลังแล้วจึงโยนเสียงโตเชื่อมไปภาษาต่าง ๆ สลับกันไป คือ

โยนที่ 1 เสียงโต ส่งร้องและรับเพลงกราวนอก ออกเพลงสำเนียงลาว (ภาษาที่ 1)

โยนที่ 2 เสียงโต ส่งร้องและรับเพลงกราวนอก ออกเพลงสำเนียงยะวาหรือชวา (ภาษาที่ 2)

โยนที่ 3 เสียงโต ส่งร้องและรับเพลงกราวนอก ออกเพลงสำเนียงจีน (ภาษาที่ 3)

โยนที่ 4 เสียง โต ส่งร้องและรับเพลงกราวนอก ออกเพลงสำเนียงญวน (ภาษาที่ 4)

เมื่อเริ่มเข้าเพลงสำเนียงญวนจะพบเพลงสำเนียงญวน 3 ช่วง โดยเมื่อจบ 1 ช่วงจะคั่นด้วยเกริ่น ดังนี้

เพลงสำเนียงญวน ช่วงที่ 1 เกริ่น (ทุกช่วงจะลงด้วยเสียงเร) เชื่อมไปเพลงสำเนียงญวน ช่วงที่ 2 เกริ่น เพลงสำเนียงญวน ช่วงที่ 3 เมื่อถึงช่วงจะเปลี่ยนไปออกโยนที่ 5 ซึ่งเป็นโยนเสียงมีแล้วจึงจะเชื่อมไปยังลูกหมดและลงจบ ผู้วิจัยพบว่าในช่วงสำเนียงญวนจะใช้กลุ่มเสียงปัญญาจุลทางขวาทั้งสามช่วงรวมถึงช่วงเกริ่นที่คั่น 2 ช่วงนั้นลงด้วยเสียงเร ซึ่งอยู่ในกลุ่มเสียงปัญญาจุลทางขวา คือ พชล×ดร× ทำให้เพลงช่วงสำเนียงชวามีเสียงที่เชื่อมกัน และเมื่อมาถึงสำเนียงญวนที่ช่วงที่ 3 เข้าช่วงโยนที่ 5 เป็นโยนที่ใช้เสียงมี เพิ่มที่จะเชื่อมไปยังลูกหมดซึ่งเป็นกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงบน (ดรม×ชล×)

บทที่ 4

วิเคราะห์การดำเนินงานของซออุเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาในการบรรเลง วงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม

การศึกษาการดำเนินงานของซออุเพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษาในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม ผู้วิจัยได้นำบทเพลงมาทำการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงลักษณะการดำเนินงานทั้งในรูปแบบของเพลงบังคับทาง เพลงดำเนินทำนอง โดยผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์และข้อกำหนดในการบันทึกโน้ต

4.2 วิเคราะห์การดำเนินงานของซออุเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจีรพล เพชรสม

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะและข้อกำหนดในการบันทึกโน้ต เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์พิเศษในการพิเศษบันทึกโน้ตโดยแบ่ง 4 ข้อ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์และข้อกำหนดในการบันทึกโน้ต

4.1.1 สัญลักษณ์แทนเสียง

การบันทึกโน้ตทางซออุ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์แทนระดับเสียงของตัวโน้ตต่าง ๆ เป็นตัวอักษรไทยจำนวน 7 ตัวอักษรด้วยกันและกำหนดการใช้โน้ตของซออุไว้ดังนี้

ตารางการใช้โน้ตของซออุ

สาย	สายเปล่า	นิ้วชี้	นิ้วกลาง	นิ้วนาง	นิ้วก้อย	ช่วงเสียงของการรูดนิ้ว				
สายเอก	ซ	ล	ท	ด	ริ	ช่วงเสียงที่ 1	ด	ริ	ม	พิ
สายทุ้ม	ด	ร	ม	พิ	ซ	ช่วงเสียงที่ 2	ริ	ม	พิ	ซ

4.1.2 สัญลักษณ์แทนกลวิธีพิเศษและลักษณะการดำเนินงานทำนอง

การบันทึกโน้ตซออุเพลงเทพนิมิตออกกราวนอกภาษา ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์กลวิธีพิเศษในการบรรเลงทำนองซออุดังต่อไปนี้

การพรมเปิด	ใช้สัญลักษณ์	▲
การพรมปิด	ใช้สัญลักษณ์	▼
คั่นชักออก	ใช้สัญลักษณ์	⌒
คั่นชักเข้า	ใช้สัญลักษณ์	⌒
การรูดนิ้ว	ใช้สัญลักษณ์	↻
การสะบัดคั่นชัก	ใช้สัญลักษณ์	+

การสะบัดนิ้ว	ใช้สัญลักษณ์	◆
ล้วงหน้า	ใช้สัญลักษณ์	★
การย่อ	ใช้สัญลักษณ์	●
การกล้ำเสียง	ใช้สัญลักษณ์	▽

คำอธิบายกลวิธีการบรรเลง

หนังสือเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์การประเมิน อธิบายกลวิธีการบรรเลงซอู้และผู้วิจัยได้คัดเลือกในส่วนกลวิธีที่พบจากการบรรเลงซอู้ของครูจิวพล เพชรสมในเพลงเทพนิมิตสามชั้น ออกกราวนอกภาษา วงเครื่องสายปี่ชวา ไว้ดังนี้

1. การพรมนิ้ว คือ การใช้ปลายนิ้วแตะเร็ว ๆ ให้เกิดเป็นเสียงที่สูงขึ้นไปสลับกับเสียงเดิมถี่ ๆ ซึ่งละเอียดกว่าการประ³ แบ่งออกเป็น

1.1 พรมเปิด คือ ใช้การสีคันชักออกหรือคันชักเข้า 1 ครั้ง และใช้นิ้วใดนิ้วหนึ่งกดยึนเสียงไว้แล้วตามด้วยการกดนิ้วต่อไปสลับกับเปิดนิ้ว ทำเช่นนี้ติดต่อกันไปด้วยความเร็วพอประมาณ เสียงเด่นที่เกิดขึ้นจะเป็นเสียงจากนิ้วที่กดเสียงยึนเสียง

1.2 พรมปิด คือ การสีคันชักออกหรือคันชักเข้า 1 ครั้ง และใช้นิ้วหนึ่งกดยึนเสียงไว้แล้วตามด้วยการกดนิ้วต่อไปในลักษณะแตะยก แตะยกถี่ ๆ โดยไม่เปิดนิ้วสูง เสียงที่เด่นที่เกิดขึ้นจะเป็นเสียงจากนิ้วที่แตะยก แตะยก

2. การรูดนิ้ว คือ การเลื่อนตำแหน่งเสียงให้สูงขึ้นจากปกติอีกช่วงเสียงหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเสียง ได้แก่ ช่วงเสียงที่ 1 ใช้นิ้วชี้แทนเสียงโดสูงเรียงไปถึงนิ้วก้อยซึ่งเป็นเสียงฟาสูง และช่วงเสียงที่ 2 ใช้นิ้วชี้แทนเสียงเรสูงเรียงไปถึงนิ้วก้อยเสียงซอลสูง

3. การสะบัดคันชัก คือ การใช้คันชัก “เข้า-ออก-เข้า” ติดต่อกันอย่างรวดเร็ว

4. การสะบัดนิ้ว คือ การใช้คันชักออกหรือคันชักเข้า 1 ครั้ง และใช้นิ้วของมือซ้ายแตะสะบัดลงบนซอโดยใช้ความเร็วพอประมาณ สามารถแบ่งออก 3 พยางค์

5. การกล้ำเสียง คือ การใช้นิ้วแตะโน้ตหนึ่งซึ่งเป็นเสียงผ่านด้วยความเร็วไปตกยังโน้ตหลัก

6. การโดดเสียง คือ การใช้เสียงสูงสลับกับเสียงต่ำ โดยมีความห่างของเสียงคู่ 5 ถึงเสียงคู่ 8 (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2544, น. 308-310)

คำอธิบายลักษณะการดำเนินทำนอง

³ การประ คือ การสีสายเปล่า แล้วใช้ท่อนิ้วบริเวณกึ่งกลางแตะยกในความเร็วพอประมาณ จะเกิดเสียงสูงต่ำสลับกันภายในหนึ่งคันชัก)

1. ล้วงหน้า คือ บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเพิ่มทำนองบรรเลงล้ำเข้ามา ก่อนที่จะถึงหน้าที่บรรเลงตามปกติ วิธีการอย่างนี้มีจะมีในตอนที่ย่อหรือเวลาที่จะรับจากร้อง คือก่อนที่จะถึงหน้าที่บรรเลงตามปกติของตน ก็หาทำนองอย่างใดอย่างหนึ่ง บรรเลงขึ้นมาก่อนที่อีกฝ่ายหนึ่งจะจบ

2. ย้อย (เป็นแบบหนึ่งของการ “ลัก” ดูคำว่า ลัก) หมายถึงการร้องหรือการบรรเลงอย่างหนึ่ง ซึ่งประติสฐ์ทำนองให้เสียงที่ควรจะต้องตกลงตรงจังหวะไปตกลงภายหลังจังหวะ เมื่อเป็นเช่นนี้ ทำนองของประโยคนั้นก็จำเป็นต้องยาวกว่าประโยคธรรมดา วิธีการที่เรียกว่า “ย้อย” นี้ ตรงกันข้ามกับ ล้วงหน้า เพราะล้วงหน้านั้นตัดทำนองให้สั้นเพื่อให้ลงประโยคก่อนจังหวะ แต่ย้อยต้องยืดทำนองให้ยาวเพื่อให้หมดที่หลังจังหวะ

4.1.3 สัญลักษณ์แทนกลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูลที่ 1	ชลทขรมX	เป็นระดับเสียงทางเพียงออล่าง
กลุ่มเสียงปัญญามูลที่ 2	ลทตXมฟX	เป็นระดับเสียงทางใน
กลุ่มเสียงปัญญามูลที่ 3	ทตรXฟชX	เป็นระดับเสียงทางกลาง
กลุ่มเสียงปัญญามูลที่ 4	ตรมXชลX	เป็นระดับเสียงทางเพียงออบน
กลุ่มเสียงปัญญามูลที่ 5	รมฟXลทX	เป็นระดับเสียงทางนอก
กลุ่มเสียงปัญญามูลที่ 6	มฟชXทตX	เป็นระดับเสียงทางกลางแหบ
กลุ่มเสียงปัญญามูลที่ 7	ฟชลXตรX	เป็นระดับเสียงทางขวา

4.1.4 ตารางบันทึกการดำเนินทำนองซอฮู้

กลวิธีพิเศษ								
ทำนองซอฮู้								
ทำนองหลัก								

4.2 วิเคราะห์การดำเนินทำนองซอฮู้เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจียรพล เพชรสม

เพลงที่ 1 เพลงเทพนิมิต สามชั้น

ท่อน 1

ประโยคที่ 1

					▲	●	
--- ล	ดํ ดํ ดํ	--- รํ	ดํ ดํ ดํ	- ม - ช	- ล - -	ดํ - ช ด	ร ม ร ม
--- ล	- ดํ ดํ	--- รํ	- ดํ ดํ	- ล - ช	ช ช - ดํ	ดํ ดํ - รํ	รํ รํ - มํ

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ดรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคังที่ (-ด-ด-ด-ด) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีซิ่น (-ช-ด-ร-ม) ประโยครับจากเนื้อร้อง “พระทรงฟังวังเวงด้วยเพลงขับ ร้องรับดีดดินด้วยพิณสี”

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลักและไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล รวมถึงลักษณะการทำนองที่คล้ายคลึงกับทำนองหลัก กลวิธีพิเศษที่พบได้แก่ การพรมเปิดในท้องที่ 6 และการย่อเสียงลูกตกเสียงโดในท้องที่ 6 ให้ไปตกในท้องที่ 7 จบประโยคด้วยการย่ำเสียงสองเสียงคือเสียงเรและเสียงมี ร่วมกับการเน้นเสียง

ประโยคที่ 2

		▲					☺
ช ด ช ม	ล ช - ด	ล - ด ช	ด ล ช ม	ฟ ด ฟ ล	ช ฟ ม ร	ฟ ม ล ม	ล ม ฟ -
- ด ร ม	- ช - ล	- ด - ล	- ช - ม	- ช ช ช	- ล - ร	- ทุ - -	ร ม - ช

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ดรม×ชล×) ในวรรคหน้าและอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง (ชลท×รม×) ในวรรคหลัง เป็นลักษณะการเปลี่ยนบันไดเสียงฉับพลัน ในส่วนของวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคัง (-ด-ล-ช-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีซิ่น (-ท-ร-ม-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ดรม×ชล×) มีเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟา ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่านเพื่อตกแต่งทำนอง พบกลวิธีพิเศษได้แก่ การย่อเสียงลาในท้องที่ 2 ให้ไปตกในท้องที่ 3 และพบการดำเนินทำนองการโดดเสียงในท้องที่ 1 และในท้องที่ 6

ประโยคที่ 3

●	☺	☹					★
ช - ด ล	ด ช ล -	ด - ม ร	ม ด ร ล	ม ร ม ด	ร ล ด ช	ด ม ช ด	ม ช - - -
- ร ด ล	ด ช ล ด	- - ม ร	ม ร ด ล	ด ล ร ด	ร ล ด ช	ด ล ช ม	ช ร ม ช

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงอบบน (ดรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคัง (-ม-ร-ด-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีซิ่น (-ด-ร-ม-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่กลุ่มเสียงปัญจมูลเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลักเช่นเดียวกับทำนอง พบลักษณะการย่อเสียงจากประโยคที่ 2 มาตกลงใน

ห้องที่ 1 ของประโยชน์ และย้ายอีกครั้งในห้องที่ 2 ไปห้องที่ 3 จากนั้นดำเนินทำนองสับไล่เสียงลง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ด้วยขอบเขตของเสียงในเสียงต่ำ จึงเปลี่ยนใช้เสียงสูงและเป็นการดำเนินทำนองการจบล้วงหน้าในห้องที่ 8

ประโยชน์ที่ 4

							★
ดํ ฆ ดํ	ช ดํ ฆ	ดํ ฆ ดํ	ม - ช -	ด ม ร ช	ร ม ฟ ด	ช ด ร ม	ฟ ช - -
- ม ช ล	ช ล ดํ ฆ	- ล ช ม	ช ร ม ช	- ด - -	มรด - ช	- ด ร ม	ร ม ฟ ช

ประโยชน์ที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออบน (ดรม x ชล x) ในวรรคหลังพบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงฟาในห้องที่ 8 ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินยืนเสียงซอล (-ช-ช-ช-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยชน์ที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงกลุ่มปัญญามูลคือเสียงฟาทำหน้าที่เป็นเสียงผ่านในห้องที่ 6,8 พบลักษณะการทำนองในจังหวะยกในห้องที่ 4 และการใช้ลักษณะกลอนล้วงหน้าในวรรคหลังประโยชน์ที่ 5

- ช ร ร	- ช ม ม	- ล ช ช	ท ล - -	รํ ล รํ ล	รํ ล รํ -	ล - รํ ดํ	ท ล ช ม
- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ช	ช ช - ล	- ดํ - รํ	- ดํ - ล	ล ล - ช	ช ช - ม

ประโยชน์ที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออบน (ดรม x ชล x) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถี่ขึ้น (ร-ม-ช-ล) วรรคหลังดำเนินทำนองวิถี่ลง (ดํ-ล-ช-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยชน์ที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงที่เป็นเสียงผ่านในห้องที่ 4,8 พบลักษณะการทำนองจบในจังหวะยกในห้องที่ 4 และการย้ายจังหวะในห้องที่ 6 ไปยังห้องที่ 7

วรรคหน้าครุจรรพบรรเลงโดยการย่ำเสียง โดยการลงน้ำหนักที่เสียงแรกคือเสียงซอลในห้องที่ 1 และห้องที่สอง และเสียงลาในห้องที่สาม จากนั้นในวรรคหลังดำเนินในเสียงสูงโดยใช้ย่ำเสียงเร และเสียงลา จากนั้นเรียงเสียงลงมาจากที่เสียงมีตรงกับทำนองหลัก

การทำนองทำนองในประโยชน์ที่พบลักษณะการย่ำเสียงร่วมกับการใช้น้ำหนักของคันทักเพื่อเน้นเสียงอีกทั้งใช้วิธีการดำเนินทำนองล้วงหน้าในวรรคหน้า และใช้การย่ำเสียงเรและเสียงลาร่วมกับการย้ายจังหวะแล้วจึงไล่เรียงเสียงมาจากที่เสียงมีในห้องสุดท้าย ผู้วิจัยพบว่าในประโยชน์ที่พบการ

ออกแบบการดำเนินทำนองหลากหลายได้แก่ การย้ายเสียง การเน้นคั่นซัก การดำเนินทำนองล่องหน้า การย่อยั้งหวะ

ประโยคที่ 6

	☺		☺		☺		☺
ช ม ร ม	ร ด - ร	ม ร ด ร	ด ล - ดิ	ริ ดิ ล ดิ	ล ช - ล	ดิ ล ช ล	ช ม - ม
- มิ ริ มิ	ริ ดิ ริ ดิ	มิ ริ ดิ ริ	ดิ ล ดิ ล	ริ ดิ ล ดิ	ล ช ล ช	ดิ ล ช ล	ช ม ช ม

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงอบบน (ตรม x ชล x) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึลง (ม-ร-ด-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึลง (ดิ-ล-ช-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงอบบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก กระสวนทำนองของประโยคนี้อีกมีลักษณะเหมือนกันในห้วงคู่ที่ 1,2 3,4 5,6 7,8 คือ (xxxx | xx-x)

ประโยคที่ 7

					☺	●	
ช ด ช ม	ช ร ช ด	ช ม ช ร	ช ด ช ม	ดิ ดิ ม ดิ	ม ล ช -	ม - ร ช	ด ม ร ด
- ล ช ม	ช ม ร ดิ	ดิ ดิ - ริ	ริ ริ - มิ	- ชิ - ลิ	- ชิ - มิ	มิ มิ - ริ	ริ ริ - ดิ

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงอบบน (ตรม x ชล x) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึขึ้น (ช-ด-ร-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึลง (ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงอบบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองในวรรคหน้าพบการยืมเสียงซอลโดยใช้สายหุ้ม ทำนอง (ม-ร-ด-ม) และวรรคหลังพบการย่อเสียงในห้วงที่ 6 ไปในห้วงที่ 7 ใช้วิธีการโดดเสียงจากโดสูงมาเสียงมีในห้วงที่ 5

ประโยคที่ 8

ล ช ร ม	ฟ ช ล ช	ร ช ล ท	ดิ ริ ริ ริ	ม ช ล ช	ม ร ด ล	ดิ ล ดิ ช	ม ช ล ดิ
- ดิ - -	ริ มิ - ชิ	- ลิ - ชิ	- มิ - ริ	- มิ - ริ	- ดิ - ล	- ดิ - ริ	ริ ริ - ดิ

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงอบบน (ตรม x ชล x) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึลง (ล-ช-ม-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึคงที่ (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่เป็นเสียงผ่าน การดำเนินทำนองต่างจากทำนองหลัก วรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (ล-ท-ด-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (ม-ช-ล-ด) สังเกตได้ว่าลักษณะการดำเนินทำนองขึ้นเสียงไปจบที่เสียงสูงทั้งสองวรรค

ท่อน 1 เทียบกลับ

ประโยคที่ 1

					☺	●	★
ช ร ช ด	ท ด ท ด	ช ร ช ด	ท ด - -	ม ม ช ช	ล ล ด -	ด - ช ด	ร ม - -
- - - ล	- ด ด ด	- - - ร	- ด ด ด	- ล - ช	ช ช - ด	ด ด - ร	ร ร - ม

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบน (ดรม×ชล) เช่นเดียวกับประโยคที่ 1 รั้งร้องเนื้อ “เสนาะคำล้าทีพวาริ หวนประหวัดกษัตริย์ตรอมฤทัย”

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่เป็นเสียงหลุม ในวรรคหน้าดำเนินทำนองเท่าเสียงโด และเป็นการดำเนินทำนองแบบล้วงหน้า ใช้การย่ำเสียงที่และเสียงโดสูง และใช้การเน้นคั่นชักโน้ตดังกล่าว ในวรรคหลังพบการย่ำเสียงมี,ซอล,โดสูง ในห้องที่ 5,6 และพบการย่อจังหวะในเสียงโดสูงเพิ่มไปลงในห้องที่ 7 และจบประโยคแบบทำนองล้วงหน้า

ประโยคที่ 2

			★				
- ด ม ด	ช ล ช ล	ด ล ช ม	ช ม - -	ฟ ด ฟ ล	ช ฟ ม ร	ฟ ม ร ม	ฟ ช ล ช
- ด ร ม	- ช - ล	- ด - ล	- ช - ม	- ช ช ช	- ล - ร	- ท - -	ร ม - ช

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบน (ดรม×ชล) เช่นเดียวกับประโยคที่ 2 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟา วรรคหน้าพบลักษณะการดำเนินทำนองล้วงหน้า และให้วิธีการโดยเสียงโดสูงและเสียงมีในห้องที่ 1 ในส่วนของวรรคหลังดำเนินทำนองโดยพบเสียงฟาที่เป็นเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลบ่อย

ประโยคที่ 3

	☺	●					
ด ร ด ล	ด ช ล -	ด - ม ร	ม ร ด ล	ด ล ร ด	ร ล ด ช	ด ล ช ม	ช ร ม ช
- ร ด ล	ด ช ล ด	- - ม ร	ม ร ด ล	ด ล ร ด	ร ล ด ช	ด ล ช ม	ช ร ม ช

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาดเพียงอ่อนบน (ดรม x ซล x) เช่นเดียวกับประโยคที่ 3 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาดเพียงอ่อนบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาด พบลักษณะการย่อในท้องที่ 2 ไปท้องที่ 3 จากนั้นดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 4

ด ม ร ม	ด ม ร ม	ฟ ซ ล ด	ร ม ฟ ซ	ด ฟ ซ ล	ท ฟ ท ร	ด ี ท ล ท	ด ี ท ล ซ
- ม ซ ล	ซ ล ด ี ซ	- ล ซ ม	ซ ร ม ซ	- ด - -	มรด - ซ	- ด ร ม	ร ม ฟ ซ

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาดเพียงอ่อนบน (ดรม x ซล x) เช่นเดียวกับประโยคที่ 4 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาดเพียงอ่อนบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาดคือเสียงฟาและเสียงที ในวรรคหน้าพบการย่อทำนองที่เหมือนกันคือในท้องที่ 1 และท้องที่ 2 และดำเนินกลอนไล่ทำนองขึ้น และวรรคหลังการทำนองซอของทำนองหลักนั้นลงไป แต่ซอด้ดำเนินทำนองขึ้นไปทีเสียงสูง

ประโยคที่ 5

		☺	●				★
ร ร ม ร	ซ ม ร ม	ล ซ ม ซ	- ล - -	- ร ี ซ ท	- ร ี ซ ล	ท ล ซ ม	ซ ม - -
- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ซ	ซ ซ - ล	- ด ี - ร ี	- ด ี - ล	ล ล - ซ	ซ ซ - ม

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาดเพียงอ่อนบน (ดรม x ซล x) เช่นเดียวกับประโยคที่ 5 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาดเพียงอ่อนบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาดคือเสียงที ในท้องที่ 5,7 พบลักษณะการทำนองย่อส่วนท้ายของวรรคหน้า และพบการล้วงหน้าทั้งในวรรคหน้าและวรรคหลัง

ประโยคที่ 6

ซ ด ซ ม	ร ด ร ด	ร ด ม ร	ด ล ด ี ล	ด ี ล ร ี ด ี	ล ซ ล ซ	ล ซ ด ี ล	ซ ม ซ ม
- ม ี ร ี ม	ร ี ด ี ร ี ด ี	ม ี ร ี ด ี ร ี	ด ี ล ด ี ล	ร ี ด ี ล ด ี	ล ซ ล ซ	ด ี ล ซ ล	ซ ม ซ ม

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาเฉลียวฉลาดเพียงอ่อนบน (ดรม x ซล x) เช่นเดียวกับประโยคที่ 6 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ลักษณะการดำเนินทำนองของซอใกล้เคียงกับทำนองหลัก และใช้ลักษณะกลอนสี่

ประโยคที่ 7

- ม ช ล	ช ม ช ด	ช ม ช ด	ช ด ช ม	- ด ม ด	ม ล ช ม	- ช ด ช	ด ม ร ด
- ล ช ม	ช ม ร ด	ด ด - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ด

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบน (ดรม x ชล x) เช่นเดียวกับประโยคที่ 7 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล พบลักษณะการดำเนินทำนองโดดเสียง โดยการใช้เสียงสูงกับสลับกับเสียงต่ำ คือเสียงมีและเสียงโดสูงในวรรคหน้า ในวรรคหลังก็เช่นกันในเสียงโดสูงและเสียงมี ในห้องที่ 5 และเสียงซอลกับโดในห้องที่ 7 โดยมีความห่างของเสียง 5 เสียง

ประโยคที่ 8

- ด ร ม	ฟ ช ล ช	ร ช ล ท	ด ร ร ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ช	- ล - ด
- ด - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	ร ร - ด

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบน (ดรม x ชล x) เช่นเดียวกับประโยคที่ 8 ในเที่ยวแรก ประโยคส่งร้องเนื้อ

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงออบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาในห้องที่ 2 เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้าพบการย้ำเสียงเรสูงในห้องที่ 4 ดำเนินทำนองขึ้นไปจบที่เสียงสูงจากนั้นในวรรคหลังดำเนินทำนองลงในห้องที่ 5 จากนั้นขึ้นไปจบที่เสียงสูง

ท่อน 2

ประโยคที่ 1

				☺	◆	●	
- - - ช	- - - ล	- ร - ล	- ด - ร	- ม - -	ลชม - -	ร - ช ฟ	ม ร ด ล
- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ด	ด ด - ร	- ม - ช	- ม - ร	ร ร - ด	ด ด - ล

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรม x ชล x) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ช-ล-ด-ร) และ

วรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ม-ร-ด-ล) ประโยครับร้องเนื้อ “บรรทมแนบแอบแขนยคะนึ่งนึ่ง
หวนระลึกถึงเจ้ายอดพิสมัย”

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน
เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง
ใกล้เคียงกับทำนองหลัก กลวิธีพิเศษที่พบได้แก่ การย่อเสียงลูกตกเสียงมีในห้องที่ 5 และการสะบัด
นิ้วในห้องที่ 6

ประโยคที่ 2

				☺	◆		
-- ร ม	ช ล ช ม	-- ร ม	ช ล ช ม	- ม - -	ลชม - ช	ล ช ม ช	ล ช ต์ ล
-- ร ม	ช ล ช ม	-- ร ม	ช ล ช ม	- ม - ล	ช ม - ช	ล ช ม ช	ล ช ต์ ล

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน
(ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสองที่ (-ม-ม-ม-ม) และ
วรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ม-ช-ด-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน
เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล รวมถึงลักษณะการดำเนินทำนอง
เช่นเดียวกับทำนองหลัก วรรคหน้าเป็นลักษณะการเหลือมของทำนอง และการสะบัดนิ้วในห้องที่ 6

ประโยคที่ 3

(- - - -	- - - -)	ล ช ม ช	ล ช ต์ ล	(- - - -	- - - -)	ต้ ร้ ต์ ล	ต้ ช ล ต์
(- - - -	- - - -)	ล ช ม ช	ล ช ต์ ล	(- - - -	- - - -)	ต้ ร้ ต์ ล	ต้ ช ล ต์

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน
(ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสองที่ (-ม-ช-ด-ล) และ
วรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ม-ช-ล-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน
เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล รวมถึงลักษณะการดำเนินทำนอง
เช่นเดียวกับทำนองหลัก และพบการดำเนินทำนองลูกล้อในประโยค

ประโยคที่ 4

(- - - -	- - - -)	ช ล ช ม	ช ม ร ด	ด ท ร้ ท	ด ล ท ล	ด ช ล ช	ด ม ช ม
(- - - -	- - - -)	ช ล ช ม	ช ม ร ด	- - ท ท	- - ล ล	- - ช ช	- - ม ม

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าในวรรคหน้าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) และในวรรคหลังอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง (ซลท×รรม×) เป็นลักษณะการเปลี่ยนบันไดเสียงฉับพลัน ในส่วนของวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสอง (-ซ-ม-ร-ด) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ท-ล-ซ-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ในวรรคหน้าและอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง (ซลท×รรม×) ในวรรคหลัง เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก เป็นลักษณะการเปลี่ยนบันไดเสียงโดยมีเสียงโดเป็นสะพานเชื่อมเสียงพบการดำเนินทำนองลูกล้อในวรรคหน้า และพบการดำเนินทำนองเก็บในวรรคหลัง รวมถึงพบการโดดเสียงในวรรคหลัง โดยการยืมในเสียงโดสายทุ้มข้ามไปที่เสียงสูงดำเนินกลอนในรูปแบบเดียวกันแล้วจึงลงมาจบที่เสียงมีในสายทุ้ม

ประโยคที่ 5

- ซ ร ร	- ซ ม ม	- ล ซ ซ	- ตี ล ล	- ตี ซ ซ	- รี่ ตี ตี	- ม ร ร	- ซ ม ม
-- ร ร	-- ม ม	-- ซ ซ	-- ล ล	-- ซ ซ	-- ตี ตี	-- รี่ รี่	-- มี มี

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสี่ (-ร-ม-ซ-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสี่ (-ซ-ด-ร-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองที่ใกล้เคียงกับทำนองหลัก และพบการใช้วิธีการย้ำเสียงลูกตก 2 เสียงเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งประโยคในการย้ำเสียงนั้นใช้การเน้นคั่นชกหนักมากขึ้นเพื่อเป็นการย้ำและเน้นให้เสียงนั้นแข็งแรงยิ่งขึ้น

ประโยคที่ 6

	☺	●					★
- ม ตี ม	ซ ล ตี -	รี่ - ซ ฟ	ม ร ด ล	- ม ซ ม	ซ ล ตี ล	ตี ล ตี รี่	ตี รี่ - -
- ม ซ ล	- ตี - รี่	- มี - รี่	- ตี - ล	- ล - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ตี	ตี ตี - รี่

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสอง (-มี-รี่-ตี-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสี่ (-ซ-ล-ตี-รี่)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่กลุ่มเสียงปัญจมูลเพียงอบบน เช่นเดียวกับทำนองหลักเช่นเดียวกับทำนอง พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาในห้องที่ 3

ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่านเพื่อตกแต่งทำนอง มีลักษณะการดำเนินทำนองที่ต่างกับทำนองหลัก พบ
ลักษณะการย่อเสียงจากห้องที่ 2 ไปห้องที่ 3 และพบการดำเนินทำนองจบลงหน้าในห้องที่ 8
ประโยคที่ 7

- ม ช ล	ช ม ช ตี	ช ม ช ตี	ช ตี ช ม	- ตี ม ตี	ม ล ช ม	- ช ต ช	ด ม ร ด
- ล ช ม	ช ม ร ด	ด ด - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ด

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน
(ดรมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีขึ้น (-ช-ด-ร-ม)
และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของชอู่ประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน
(ดรมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับประโยคที่ 7
ในตอนี่ 1

ประโยคที่ 8

ล ช ร ม	ฟ ช ล ช	ร ช ล ท	ตี รี้ - รี้	- ม - ร	- ด - ล	- ตี - ช	- ล - ตี
- ด - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	ร ร - ด

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออบน (ดรมx
ชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีลง (ล-ช-ม-ร) และวรรคหลัง
ดำเนินทำนองวิถีลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของชอู่ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออบนเช่นเดียวกับ
ทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงที่เป็นเสียงผ่าน การดำเนินทำนองต่างจากทำนองหลัก
วรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีขึ้น (ล-ท-ตี-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีขึ้น (ม-ช-ล-ตี) สังเกตได้ว่า
การดำเนินทำนองขึ้นเสียงไปจบที่เสียงสูง ประโยคนี้เป็นประโยคสุดท้ายของท่อนทั้งท่อน 1 และท่อน
2 และมีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกัน

ท่อน 2 เทียบกลับ

ประโยคที่ 1

- - ม ช	ร ม ช ล	- - ล ตี	ช ล ตี รี้	- ด ร ม	- ล ตี รี้	- ช ล ตี	- ม ช ล
- - ม ช	ร ม ช ล	- - ล ตี	ช ล ตี รี้	- ด ร ม	- ล ตี รี้	- ช ล ตี	- ม ช ล

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงอบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับประโยคที่ 1 ในเที่ยวแรก แต่เปลี่ยนรูปแบบในการดำเนินทำนองซึ่งประโยคนี้เป็นลักษณะการเลื่อม ประโยครับร้องเนื้อ “ให้วังเหงาเศร่าสร้อยละห้อยใจ ยิ่งฟังไปก็ยิ่งเพราะเสนาะเออย”

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 2

-- ร ม	ซ ล ช ม	-- ร ม	ซ ล ช ม	- ม - ล	ช ม - ช	ล ช ม ช	ล ช ต์ ล
-- ร ม	ซ ล ช ม	-- ร ม	ซ ล ช ม	- ม - ล	ช ม - ช	ล ช ม ช	ล ช ต์ ล

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงอบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับประโยคที่ 2 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 3

(- - - -	- - - -)	ล ช ม ช	ล ช ต์ ล	(- - - -	- - - -)	ต้ ร ี่ ต์ ล	ต้ ช ล ต์
(- - - -	- - - -)	ล ช ม ช	ล ช ต์ ล	(- - - -	- - - -)	ต้ ร ี่ ต์ ล	ต้ ช ล ต์

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 3 ในเที่ยวแรก

ประโยคที่ 4

(- - - -	- - - -)	ซ ล ช ม	ช ม ร ด	ด ท ี่ ท	ด ล ท ล	ด ช ล ช	ด ม ช ม
(- - - -	- - - -)	ซ ล ช ม	ช ม ร ด	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช	-- ม ม

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 4 ในเที่ยวแรก

ประโยคที่ 5

- ม ร ร	- ช ม ม	- ล ช ช	- ท ล ล	- ล ช ช	- รี้ ตี้ ตี้	- ม ร ร	- ช ม ม
-- ร ร	-- ม ม	-- ช ช	-- ล ล	-- ช ช	-- ตี้ ตี้	-- รี้ รี้	-- มี้ มี้

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงอบน (ตรม×ชล×) เช่นเดียวกับประโยคที่ 5 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงทีในท้องที่ 4 ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม มีลักษณะการทำนองเช่นเดียวกับประโยคที่ 5 ในเที่ยวแรก ยกเว้นการเปลี่ยนเสียงแรกที่ใช้ แต่ลูกตกยังคงเดิม

ประโยคที่ 6

			★				
- ม ตี้ ม	ช ล ตี้ รี้	ม ร ต ล	ตี้ ล --	ม ม ช ม	ล ล ตี้ ล	ตี้ ตี้ รี้ ตี้	ร ร ม ร
- ม ช ล	- ตี้ - รี้	- มี้ - รี้	- ตี้ - ล	- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ตี้	ตี้ ตี้ - รี้

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงอบน (ตรม×ชล×) เช่นเดียวกับประโยคที่ 6 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงอบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก และไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าพบการทำนองจบแบบปลั่งหน้า และในวรรคหลังพบการทำนองเก็บโดยใช้ลักษณะการย่ำเสียงมี,ลา,โดสูง และเร

ประโยคที่ 7

- ม ช ล	ช ม ช ตี้	ช ม ช ตี้	ช ตี้ ช ม	- ตี้ ม ตี้	ม ล ช ม	- ช ต ช	ด ม ร ต
- ล ช ม	ช ม ร ต	ด ต - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ต

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงอบน (ตรม×ชล×) เช่นเดียวกับประโยคที่ 7 ในเที่ยวแรก

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการทำนองเช่นเดียวกับประโยคที่ 7 ในท่อน 2 เที่ยวแรก

ประโยคที่ 8

ล ช ร ม	ฟ ช ล ช	ร ช ล ท	ดี รี้ - รี้	- ม - ร	- ด - ล	- ดี - ช	- ล - ดี
- ด - -	ร ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	ร ร - ด

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 8 ในท่อน 2 เทียบแรก

ผู้วิจัยพบว่าเพลงเทพนิมิต สามชั้น ในเสียงในกลุ่มปัญจมูลเพียงอบนทั้งหมด พบการใช้เสียงฟาและเสียงที่เพื่อตกแต่งทำนองในบางช่วง ในส่วนของการดำเนินทำนองของซออุ้ในเพลงเทพนิมิต สามชั้น ของครุจีรพล เพชรสม ท่อนที่ 1 การดำเนินทำนองซออุ้เทียบแรกและเทียบกลับแตกต่างกันแต่ยังคงลงลูกตกเหมือน เน้นการเปลี่ยนรูปแบบของทำนองให้ไม่ซ้ำกันในบางประโยค และท่อนที่ 2 ในเทียบแรกและเทียบกลับมีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกัน เว้นแต่ในประโยคที่ 1 เทียบกลับ เปลี่ยนเป็นลักษณะการเหลื่อม พบกลวิธีการพรมเปิดเสียงลา 2 ครั้ง ประโยคที่ 1 และ 2 ในท่อนที่ 1 พบกลวิธีการสะบัดนิ้วในประโยคที่ 1 และ 2 ในท่อน 2 พบลักษณะเฉพาะที่พบส่วนใหญ่ คือ การย่อ การล้วงหน้า การใช้โศดเสียง ตัวอย่างเช่น

- ม ช ล / ช ม ช ดี / ช ม ช ดี / ช ดี ช ม / - ดี ม ดี / ม ล ช ม / - ช ด ช / ด ม ร ด เป็นต้น
เพลงเร็วไปคั้ง

ท่อน 1

ประโยคที่ 1

— —		— —		— —		— —	
ช - ช ดี	- รี้ - ดี	ช - ช ดี	- ร - ม	ช - ช ม	ช ม ร ด	ช - ช ดี	- ร - ม
ช - ช ดี	- รี้ - ดี	ช - ช ดี	- รี้ - มี่	ช - ช มี่	- รี้ - ดี	ช - ช ดี	- รี้ - มี่

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ดรมขลล) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ช-ดี-รี้-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลักและไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล รวมถึงลักษณะการดำเนินทำนองที่คล้ายคลึงกับทำนองหลัก ทำนองในวรรคหน้าและวรรคหลังบรรเลงเช่นเดียวกันทุกห้อง ยกเว้นห้องที่ 6 ดำเนินทำนองเก็บเพียง 1 ห้อง

ประโยคที่ 2

◆							
ดรม-ช ล	ช ล ช ช	ดี ช ดี ล	ช ล ช ช	ร ม ช ล	ช ล ช ช	ดี ช ล ช	ดี ท ล ช
รม - พชล	- ช ช ช	- ดี - ล	- ช ช ช	รม - พชล	- ช ช ช	- ช - ช	- ช - ช

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรม×ชล) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาในห้องที่ 5 เป็นเสียงผ่านตกแต่งทำนอง ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิศงที่ (-ช-ช-ช-ช-ช-ช-ช) เป็นลักษณะเท่าเสียงซอลทั้งประโยค

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลักและพบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงทีในห้องสุดท้าย รวมถึงลักษณะการดำเนินทำนองวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองเช่นเดียวกัน กลวิธีพิเศษที่พบได้แก่การสับัดนิ้วในห้องที่ 1

ประโยคที่ 3

ดี ช ล ช	ดี ท ล ช	ดี ท ล ช	ดี ท ล ช	ดี ล ช ม	ช ม ร ด	พ ด ร ด	พ ม ร ด
- ช - ช	- ช - ช	- ช - ดี	- รี่ - มี่	- ชี่ - มี่	- รี่ - ดี	- ดี - ดี	- ดี - ดี

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรม×ชล) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิศงที่ (-ช-ช-ช-ช) ยืนเสียงซอลหรือการย้ายเสียงซอล และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิศง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลักและพบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงทีในวรรคหน้าและเสียงฟาในวรรคหลัง

ประโยคที่ 4

พ ด ร ด	พ ม ร ด	ม ร ด ล	- ดี - รี่	- ช - ม	- ร - ด
- ดี - ดี	- ดี - ดี	ม รี่ ดี ล	- ดี - รี่	ชี่ - ชี่ มี่	- รี่ - ดี

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรม×ชล) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในห้องที่ 1-2 ดำเนินทำนองวิถิศงที่ (-ด-ด) ยืนเสียงโด และในห้องที่ 3-6 ดำเนินทำนองวิถิศง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานของซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาในท่อนที่ 1,2 ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่านเพื่อตกแต่งทำนอง มีลักษณะการดำเนินงานทำนองคล้ายกับทำนองหลัก

ท่อน 2

ประโยคที่ 1

ม ร ด ซ	- ด - ร	- ม ร ม	ซ ล ซ ซ	- ม ม ม	- ซ - ล	ด ล ซ ม	ซ ม ร ด
ม ร ด ซ	- ด - ร	ร ม - ฟซล	- ซ ซ ซ	- ม ม ม	- ซ - ล	- ซ - ม	- ร - ด

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ดรมซลซ) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีขึ้น (-ด-ร-ม-ซ) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีลง (-ซ-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินงานใกล้เคียงกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 2

ม ร ด ซ	- ด - ร	- ม ร ม	ซ ล ซ ซ	- ม ม ม	- ซ - ล	ด ล ซ ม	ซ ม ร ด
ม ร ด ซ	- ด - ร	ร ม - ฟซล	- ซ ซ ซ	- ม ม ม	- ซ - ล	- ซ - ม	- ร - ด

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคเดียวกับประโยคที่ 1 เป็นการบรรเลงซ้ำสองครั้ง

ประโยคที่ 3

ล ล ล ล	- ซ - ล	- ด - ล	- ซ - ม	ซ ร ม ร	ด ร ม ซ	ซ ล ด ร	ซ ม ร ด
- ล ล ล	- ซ - ล	ด - ด ล	- ซ - ม	ร ร ร - ม ร	ด ร ม ซ	ร ร ร - ม ร	ด ล - ด

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ดรมซลซ) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีลง (-ด-ล-ซ-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีลง (-ซ-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานของซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินงานใกล้เคียงกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 4

- ม ช ล	ช ตี ช ล	ช ม ช ล	ช ล ตี รี่	- ช - ด	- ร - ม	ตี ล ช ม	- ร - ด
- ม ช ล	ช ตี ช ล	- ม ช ล	ช ล ตี รี่	- ม ช ล	ช ล ตี รี่	มี รี่ ตี ล	ตี รี่ - ตี

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ช-ล-ตี-รี่) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ๋ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 5

ล ล ล ล	- ช - ล	- ตี - ล	- ช - ม	ช ร ม ร	ด ร ม ช	ช ล ตี รี่	ช ม ร ด
- ล ล ล	- ช - ล	ตี - ตี ล	- ช - ม	ร ร ร - ม ร	ด ร ม ช	ร ร ร - ม ร	ด ล - ด

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าประโยคเดียวกับประโยคที่ 3 เป็นการบรรเลงซ้ำสองครั้ง โดยมีประโยคที่ 4 คั่นกลาง

ประโยคที่ 6

- ม ช ล	ช ตี ช ล	ช ม ช ล	ช ล ตี รี่	- ช - ด	- ร - ม	ตี ล ช ม	- ร - ด
- ม ช ล	ช ตี ช ล	- ม ช ล	ช ล ตี รี่	- ม ช ล	ช ล ตี รี่	มี รี่ ตี ล	ตี รี่ - ตี

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าประโยคเดียวกับประโยคที่ 4 เป็นการบรรเลงซ้ำสองครั้ง โดยมีประโยคที่ 5 คั่นกลาง

ประโยคที่ 7

- ม ช ล	- ตี - รี่	- ม - ร	ช ม ม ม	- ม ช ล	ช ล ตี รี่	ตี ล ช ม	- ร - ด
- ฟ ช ล	- ตี - รี่	ชี่ - ชี่ รี่	- มี มี มี	- ฟ ช ล	- ตี - รี่	ชี่ - ชี่ มี	- รี่ - ตี

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงฟาเป็นเสียงผ่านในท้องที่ 1,5 ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ม-ร-ม-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุมลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญาจุมล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ในห้องที่ 1 และห้องที่ 5 ทำนองของหลักใช้เสียงฟาซึ่งเป็นเสียงนอกกลุ่มปัญญาจุมล แต่ในทำนองของซออันนั้นใช้เสียงมี ซึ่งเป็นเสียงอยู่ที่ในกลุ่มปัญญาจุมล

ประโยคที่ 8

- ม ซ ล	- ตี - รี่	- ม - ร	ซ ม ม ม	- ม ซ ล	ซ ล ตี รี่	ตี ล ซ ม	- ร - ต
- ฟ ซ ล	- ตี - รี่	ซึ - ซึ รี่	- มี่ มี่ มี่	- ฟ ซ ล	- ตี - รี่	ซึ - ซึ มี่	- รี่ - ตี

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคเดียวกับประโยคที่ 7 เป็นการบรรเลงซ้ำสองครั้ง

การดำเนินเพลงเร็วไปคั้งพบทำนองอยู่ในกลุ่มปัญญาจุมลทางเพียงออบน การดำเนินทำนองซออันส่วนใหญ่คล้ายกับทำนองหลัก พบการสลับเสียง 1 ครั้งในห้องที่ 1 ประโยคที่ 2 ในท่อนที่ 1 การดำเนินทำนองให้ท่อนที่ 1 พบทำนองเท่าเย็นเสียงซอล 1 ประโยค ในท่อนที่ 2 ในวรรคหลังลักษณะการดำเนินทำนองวิถิลงทั้งหมดทุกประโยค มีประโยคที่ซ้ำกันคือ ประโยคที่ 1 ดำเนินทำนองเหมือนกันประโยคที่ 2 ประโยคที่ 3 เหมือนกับประโยคที่ 5 ประโยคที่ 4 เหมือนกับประโยคที่ 6 ประโยคที่ 7 เหมือนกับประโยคที่ 8 สรุปความได้ว่าในท่อนที่ 2 พบประโยคที่ซ้ำกันในทุกประโยค และการดำเนินทำนองในวรรคหลังของท่อน 1 และท่อน 2 ลงมีวิถิลงเช่นเดียวกับทุกประโยค ยกเว้นประโยคที่ 2 ท่อนที่ 2

ช่วงโยน

ประโยคที่ 1

(- - - -)	ม ซ ล ตี	(- - - -)	ร ม ร ต	(- - - -)	ม ซ ล ตี	(- - - -)	ร ม ร ต
(- - - -)	ซ ล ท ตี	(- - - -)	รึ มี่ รึ ตี	(- - - -)	ซ ล ท ตี	(- - - -)	รึ มี่ รึ ตี

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุมลทางเพียงออบน (ดรัมซอล) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุมลคือเสียงที่เป็นเสียงหลุมในห้องที่ 2,6 การดำเนินทำนองในประโยคนี้นี้เป็นลักษณะการเย็นเสียงโด

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 เป็นการดำเนินทำนองลูกล้อ ในห้องที่ 2,6 ดำเนินทำนองขึ้นไปในเสียงสูง และห้องที่ 4,8 ดำเนินทำนองลงไปเสียงต่ำ

ประโยคที่ 2

(- - -)	ช ม ร ด	- - ร ม	ช ม ร ด	(- - -)	ช ม ร ด	ช ด ร ม	ช ม ร ด
(- - -)	ช้ ม ร์ ด	(- - -)	ร้ ม ร์ ด	(- - -)	ช้ ม ร์ ด	(- - -)	ร้ ม ร์ ด

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ดรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการยื่นเสียงโด (-ด-ด-ด-ด) ลดทอนมาจากประโยคที่ 1

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะลูกล้อพบการล้วงทำนองเข้าให้ส่วนของเครื่องนำในห้องที่ 2 และในห้องที่ 6

ประโยคที่ 3

ช ม ร ด	ร ม ร ด	ช ม ร ด	ร ม ร ด	- - ร ด	ร ด ร ด	ร ด ร ด	- ร - ด
ช้ ม ร์ ด	ร้ ม ร์ ด	ช้ ม ร์ ด	ร้ ม ร์ ด	- - ร์ ด	ร ์ ด ร์ ด	ร ์ ด ร์ ด	- ร์ - ด

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ดรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการยื่นเสียงโด (-ด-ด-ด-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอผู้มีการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 1 และ 2 เป็นส่วนเนื้อโยนเป็นลักษณะลูกล้อและค่อย ๆ ท่อนทำนองลง จนถึงประโยคที่ 3 เป็นส่วนปิดโยน เมื่อส่วนเนื้อโยนดำเนินมาถึงสุดที่สั้นกระชับที่สุดเท่าที่จะไปได้ ซึ่งยังคงแสดงภาพลักษณ์ของโยนนั่นอยู่และยังคงลงเสียงประธานคือเสียงโด ประโยคที่ 1-3 ข้างต้นเป็นการโยนเสียงโดเริ่มจากการลักษณะการล้อลงลูกตกเสียงโดและลดทอนเก็บลงมา เป็นการโยนเสียงโดเพื่อที่จะเชื่อมไปยังเพลงกราวนอกในประโยคถัดไป

กราวนอก ช่วงที่ 1

ประโยคที่ 1

— —							
- ช - ช	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - -	- - - ม	- ม ม ม	- ม - ม
- ช - ช	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - -	- - - ม	- ม ม ม	- ม - ม

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ช-ด-ร-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ม-ม-ม-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 2

∪ ∪						◆	
- ท - ท	- - - ล	- - - ซ	- - - ม	- ล ซ ม	ร ด - ด	- - ร ม ซ	- ร - ม
- - - ท	- - - ล	- - - ซ	- - - ม	- ล ซ ม	ซ ม ร ด	- - ร ม ซ	- ร - ม

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่เป็นเสียงหลุมในท้องที่ 1 ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีลง (-ท-ล-ซ-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ช-ด-ร-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลที่เสียงที่เช่นเดียวกับทำนองหลัก และมีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกัน รวมถึงพบการสะบัดนิ้วในท้องที่ 7

ประโยคที่ 3

		◆					
- - - -	- - - ซ	- - ทลซ	- ร - ม	- - - -	- - - ม	- ม ม ม	- ม - ม
- - - -	- - - ซ	- ล ซ ล	- ร - ม	- - - -	- - - ม	- ม ม ม	- ม - ม

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีลง (-ช-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ม-ม-ม-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลที่เสียงที่ในท้องที่ 3 ซึ่งเป็นการตกแต่งเสียงในกลวิธีการสะบัดนิ้ว มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 4

ล ล ล ม	ซ ซ ซ ม	ด ด ด ม	ซ ซ ซ ม	ล ล ล ม	ซ ซ ซ ม	ด ด ด ม	ซ ซ ซ ม
ล ล ล ร	ซ ซ ซ ม	ด ด ด ร	ซ ซ ซ ม	ล ล ล ร	ซ ซ ซ ม	ด ด ด ร	ซ ซ ซ ม

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ประโยคนี้เป็นการดำเนินทำนองวิถีคองที่ (-ม-ม-ม-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองคล้ายกับกับทำนองหลัก ต่างกันในลูกตกในท้องที่ 1,3,5,7 ทำนองซออุ้ตักที่เสียงมี ส่วนในทำนองหลัก ลงที่เสียงเร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในท้องที่ 2,4,6,8 ดำเนินทำนองและลงลูกตกเดียวกัน

ประโยคที่ 5

ดัล ซ ร	ซ ล ซ ม	ดัล ซ ร	ซ ล ซ ม	ดัล ซ ร	ซ ล ซ ม	ดัล ซ ร	ซ ล ซ ม
ดัล ซ ร	ซ ล ซ ม	ดัล ซ ร	ซ ล ซ ม	ดัล ซ ร	ซ ล ซ ม	ดัล ซ ร	ซ ล ซ ม

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ประโยคนี้เป็นการดำเนินทำนองวิถีคองที่ (-ร-ม-ร-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 6

ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ร ม ซ ล	ม ซ ล ดัล	ซ ล ดัล รี่	ซ ดัล รี่ ม
ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ร ม ซ ล	ดัล ซ ล ดัล	ซ ล ดัล รี่	ม ดัล รี่ ม

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคองที่ (-ม-ม-ม-ม) และ วรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคองขึ้น (-ซ-ดัล-รี่-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 7

ซ ม ร ด	ซ ดัล รี่ ดัล	ซ ม ร ด	ซ ดัล รี่ ม	ซ ม ร ด	ซ ดัล รี่ ดัล	ซ ม ร ด	ซ ดัล รี่ ม
ซ ม รี่ ดัล	ซ ดัล รี่ ดัล	ซ ม รี่ ดัล	ซ ดัล รี่ ม	ซ ม รี่ ดัล	ซ ดัล รี่ ดัล	ซ ม รี่ ดัล	ซ ดัล รี่ ม

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผล ในประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ด-ม-ด-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญาผล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 8

ช ม ร ด	ช ด ี ร ม	ช ม ร ด	ช ด ี ร ม	ช ม ร ด	ช ด ี ร ม	ช ม ร ด	ช ด ร ม
ช ม ี ร ี ด	ช ด ี ร ี ด	ช ม ี ร ี ด	ช ด ี ร ี ม	ช ม ี ร ี ด	ช ด ี ร ี ด	ช ม ี ร ี ด	ช ด ี ร ี ม

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผล ในประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ด-ม-ด-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญาผล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 9

ด ร ด ม	ด ร ด ม	ด ร ด ม	ด ร ด ม
ด ี ร ี ด ี ม	ด ี ร ี ด ี ม	ด ี ร ี ด ี ม	ด ี ร ี ด ี ม

ประโยคที่ 9 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผล ในประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ม-ม-ม-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 9 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญาผล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก เป็นประโยคทอนลงมาจากประโยคที่ 8 โดยการยื่นเสียงมี

ประโยคที่ 10

+		+					
-ซ-ซซซ	ม ซ - ม	- ร - รร	ม ซ ร ม	- ด ี ม ซ	- ด ี ซ ม	ช ม ร ด	- ด ี - ด
- ซ - -	ม ี ซ - ม ี	- ร ี ร ี	ม ี ซ - ม ี	- ซ - -	ม ี ซ - ม ี	- ร ี - ด ี	- ร ี - ด ี

ประโยคที่ 10 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ซ-ม-ร-ม) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคัง (-ซ-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 10 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงอบบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล พบการสลับคั่นซึกเสียงซอลห้องที่ 1 และเสียงเรในห้องที่ 3 เพื่อให้เสียงหลักในห้องนั้น (ซอลห้องที่ 1, เรห้องที่ 3) เป็นการเน้นเสียงและยังทำให้ซอู้เกิดที่เสียงโดดเด่นออกมา ซึ่งเป็นกลวิธีการในบรรเลงในวรรคหน้า ในส่วนของวรรคหลังพบการดำเนินทำนองซอู้ที่ใช้การโดดเสียง โดยการตั้งด้วยเสียงโดสูงและโดดไปในเสียงอื่นในห้องที่ 5 และ 6 แต่ยังคงเป็นบันไดเสียงเดียวกัน และจบด้วยการใช้เสียงโดสูงโดดมาลงที่เสียงโดต่ำ (ห้องที่ 8) การดำเนินทำนองโดดเสียงนั้นนอกจากจะทำให้เสียงลอดออกมาจากวง

ประโยคที่ 11

+		+					
- ซ - ซซซ	ม ซ - ม	- ร - รร	ม ซ ร ม	- ดั ม ซ	- ดั ซ ม	ซ ม ร ด	- ดั - ด
- ซั - -	ม ซั - มั	- รุ รั ร์	ม ซุ รมุ	- ซั - -	ม ซั - มั	- รั - ดั	- รั - ดั

ประโยคที่ 11 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 10 เป็นการบรรเลงต่อกันสองครั้งในทำนองเดียวกัน

ประโยคที่ 12

	☺	●					
ท ล ซ ร	ซ ร ซ -	ล - รั ล	รั ล ท ดั	ท ล ซ รั	ซ ดั ท ล	ท ล รั ล	รั ท ล ซ
ท ล ซ ร	ซ ร ซ ล	ท ล ซ ล	รั ล ท ดั	รั มั รั ดั	รั ดั ท ล	ท ล ซ ท	ล ซ ล ซ

ประโยคที่ 12 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ซลทขรม) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโด ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้นที่ (-ซ-ล-ท-ดั) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ซ-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซอู้ในประโยคที่ 12 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออล่าง (ซลทขรม) เช่นเดียวกับทำนองหลักและพบเสียงโดเป็นเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลเช่นกัน พบการย่อของเสียงลาในห้องที่ 2 ไปลงในห้องที่ 3 จากนั้นดำเนินทำนองซ้ำเสียงเรสูงและลาในท้ายห้องที่ 3 และบรรเลงอีกครั้งในห้องที่ 4 จากนั้นไล่เสียงเรียงไปจบที่เสียงโดสูง ซึ่งเป็นทำนองเดียวกันกับทำนองหลัก ในวรรคหลังทำนองหลักดำเนินทำนองไปเสียงสูง ซึ่งเกินขอบเขตของเสียงซอู้ ซอู้จึงต้องดำเนินทำนองกลับลงมาที่เสียงต่ำ (ห้องที่ 5) และจึงกลับขึ้นไปในเสียงสูงอีกครั้ง (ห้องที่ 6) แล้วจึงดำเนินทำนองลงมาจบที่เสียงซอลให้ตรงกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 13

ท ล ช ร	ม ฟ ช ล	ท ล ช ล	รื ล ท ดั	ท ล ช รื	ช ดั ท ล	ท ล รื ล	รื ท ล ช
ท ล ช ร	ช ร ช ล	ท ล ช ล	รื ล ท ดั	รื มื รื ดั	รื ดั ท ล	ท ล ช ท	ล ช ล ช

ประโยคที่ 13 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรม) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโด ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้นที่ (-ช-ล-ท-ด) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ช-ม-ร-ด) เป็นประโยคเดียวกับประโยคที่ 12

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 13 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออล่าง (ชลทขรม) เช่นเดียวกับทำนองหลักและพบเสียงโดเป็นเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลเช่นเดียวกับประโยคที่ 13 ลักษณะการทำนองของประโยคที่ 13 ใกล้เคียงกับประโยคที่ 12 แตกต่างกันที่ประโยคนี้ไม่พบการย่อของทำนองในวรรคหน้า การดำเนินทำนองมีลักษณะเรียงเสียง (ห้องที่ 1-2) และเรียงไปจบที่เสียงโดสูง (ห้องที่ 4) วรรคหลังดำเนินทำนองดำเนินทำนองเช่นเดียวกับประโยคที่ 12

ประโยคที่ 14

+		+					
- ช - ชชช	ม ช - ม	- ร - รร	ม ช ร ม	- ดั ม ช	- ดั ช ม	ช ม ร ด	- ดั - ด
ท ล ช ร	ช ร ช ล	ท ล ช ล	รื ล ท ดั	รื มื รื ดั	รื ดั ท ล	ท ล ช ท	ล ช ล ช

ประโยคที่ 14 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 10 และประโยคที่ 11

ประโยคที่ 15

+		+					
- ช - ชชช	ม ช - ม	- ร - รร	ม ช ร ม	- ดั ม ช	- ดั ช ม	ช ม ร ด	- ดั - ด
- ชื - -	มื ชื - มื	- รื รื รื	มื ชื - มื	- ชื - -	มื ชื - มื	- รื - ดั	- รื - ดั

ประโยคที่ 15 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 10 และประโยคที่ 11

ประโยคที่ 16

	∪	∩					
ท ล ช ร	ช ร ช -	ล - รื ล	รื ล ท ดั	ท ล ช ร	ช ดั ท ล	ท ล รื ล	รื ท ล ช
ท ล ช ร	ช ร ช ล	ท ล ช ล	รื ล ท ดั	รื มื รื ดั	รื ดั ท ล	ท ล ช ท	ล ช ล ช

ประโยคที่ 16 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 12

ประโยคที่ 17

ท ล ช ร	ม ฟ ช ล	ท ล ช ล	รื ล ท ดั	ท ล ช รื	ช ดั ท ล	ท ล รื ล	รื ท ล ช
ท ล ช ร	ช ร ช ล	ท ล ช ล	รื ล ท ดั	รื ม รื ดั	รื ดั ท ล	ท ล ช ท	ล ช ล ช

ประโยคที่ 14 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 10

ประโยคที่ 18

- ม ร รื	- ม ร รื	- ม ร รื	- ม ร รื	- ช - ร	- ช - ล	- รื - ล	- ดั - รื
- ม ร ร	- ม ร ร	- ม ร ร	- ม ร ร	--- ช	--- ล	--- ดั	--- รื

ประโยคที่ 18 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคังที่ (-ร-ร-ร-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีซัน (-ช-ล-ดั-รื)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 18 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงบน (ตรม×ชลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองซออยู่ในวรรคหน้าดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลักแต่ใช้วิธีการจับลูกตกที่เสียงเรเสียงสูงเพื่อให้เสียงโดดเด่นออกมาจากทำนองหลัก และดำเนินทำนองเช่นเดียวกันทั้ง 4 ห้องในวรรคหน้า ในส่วนของวรรคหลังดำเนินทำนองถี่กว่าทำนองหลักและเป็นการดำเนินทำนองวิถีซันเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 19

----	- ช - ล	- ดั - รื	- ร - -	- ช - -	ม ช - ม	ช ม ร ด	ร ด ร ด
----	- ช - ล	- ดั - รื	----	- ช - ดั	-- รื ม	- ุ่ - ม	- รื - ดั

ประโยคที่ 19 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าพบการดำเนินทำนองวิถีซัน (-ช-ล-ดั-รื) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 19 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงบน (ตรม×ชลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองซออยู่ในวรรคหน้าดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ในห้องที่ 3 ทำนองจับด้วยเสียงเรสูง แต่ทำนองซอผู้นั้นเพิ่มทำนอง

โดยใช้ลงมาจบบที่เสียงเรต่ำในห้องที่ต่อมา (ห้องที่ 4) ซึ่งเป็นจังหวะยก ทำให้เกิดเสียงลอดออกมาโดยใช้เสียงต่ำในขณะที่ทำนองหลักไปจบบที่เสียงสูง ในส่วนของวรรคหลังพบการดำเนินทำนองหลักจังหวะในห้องที่ 5 เป็นเสียงซอลในจังหวะยก เชื่อมมาถึงห้องที่ 6 ที่เป็นจังหวะยกเช่นกันแต่คล้ายข้อสงสัยด้วยการมีลงทำนองที่เสียงมี ตามด้วยการดำเนินทำนองลักษณะเก็บในห้องที่ 7 และห้องที่ 8 โดยการสวนทางของวิธีทำนองทำนองหลักที่ขึ้นแต่ทำนองซออุ้ดำเนินทำนองวิธีลง

ประโยคที่ 20

							
ด ร ม - ช ม	ร ม ช ม	ร ม ด ม	ด ม ช -	ล - ด ช	ด ล ช ม	ฟ ด ฟ ล	ช ฟ ม ร
- - - ม	- ม - ม	- ด ร ม	- ช - ล	- - ด ล	ด ช ล ม	ช ม ล ช	ล ม ช ร

ประโยคที่ 20 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ด ร ม x ช ล x) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าพบการดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ร-ม-ช-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ล-ช-ม-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออุ้ในประโยคที่ 20 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงบน (ด ร ม x ช ล x) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงฟาในห้องที่ 7,8 ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่านเพื่อตกแต่งทำนอง การดำเนินทำนองซออุ้ในวรรคหน้าพบการสะบัดนิ้วในห้องที่ 1 จังหวะยก จากนั้นดำเนินทำนองเก็บลงลูกตก (เสียงมี) ทั้ง 3 ห้อง (ห้องที่ 1-3) และใช้การย้อยจังหวะในห้องที่ 4 ย้อยลงไปตกในห้องที่ 5 (เสียงลา) ในวรรคหลังดำเนินทำนองเก็บลงมาจบบที่เสียงเรในห้องที่ 8 เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 21

							
ช ช ร ช	ล ล ร ล	ด ด ร ด	ร ร ร ร	ช ร ช ฟ	ม ร ด -	ล - ด ม	ช ด ล ช
- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ด	ด ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ร - ด	- ล - ช

ประโยคที่ 21 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ด ร ม x ช ล x) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าพบการดำเนินทำนองขึ้น (-ช-ล-ด-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ร-ด-ล-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออุ้ในประโยคที่ 21 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงบน (ด ร ม x ช ล x) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงฟาในห้องที่ 5 ในส่วนของการดำเนินทำนองซออุ้ในวรรคหน้าใช้การย้าเสียง (-ช-ล-ด-ร) แต่เปลี่ยนโน้ตตัวที่ 3 ของห้องเป็นเสียงเร (ชชชช) (ลลลล) (ดดรร) (รรรร) ใช้วิธีไล่เสียงขึ้นโดยใช้เสียงเรต่ำให้เกิดการไล่เสียงที่สูงขึ้นไปและลงมาตัดอารมณ์ที่เสียงเรต่ำ เป็นลักษณะการโดดเสียง วรรคหลังพบการใช้เสียงผ่าน ซึ่งเป็นการไล่เสียงลงมา

เสียงต่ำเพื่อจะย้อยขึ้นไปทีเสียงลา ตกในท้องที่ 7 และครุฑีรพลใช้เสียงโดสูงและเสียงมี (ดัม) เป็นการข้ามเสียงจากสูงลงมาเสียงต่ำ ทำให้เกิดการลอดของเสียง จบด้วยใช้เสียงซอลข้ามไปเสียงโดสูง ไล่ลง มาจบที่เสียงซอลโดยข้ามเสียงที่ตามกลุ่มปัญจมูล

ประโยคที่ 22

- ม ร รี่	- ม ร รี่	- ม ร รี่	- ม ร รี่	- ช - ร	- ช - ล	- รี่ - ล	- ดี่ - รี่
- มี่ ร รี่	- มี่ ร รี่	- มี่ ร รี่	- ฟ ช ล	- ดี่ - ล	- ช - รี่	- - - ช	- - - รี่

ประโยคที่ 22 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 18

ประโยคที่ 23

- - - -	- ช - ล	- ดี่ - รี่	- ร - -	- ช - -	ม ช - ม	ช ม ร ด	ร ด ร ด
- - - -	- ช - ล	- ดี่ - รี่	- - - -	- ช - ดี่	- - รี่ มี	- ชี่ - มี	- รี่ - ดี่

ประโยคที่ 23 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 19

ประโยคที่ 24

◆			☺	☹			
ดรม-ช ม	ร ม ช ม	ร ม ดี่ ม	ดี่ ม ช -	ล - ดี่ ช	ดี่ ล ช ม	ฟ ด ฟ ล	ช ฟ ม ร
- - - ม	- ม - ม	- ด ร ม	- ช - ล	- - ดี่ ล	ดี่ ช ล ม	ช ม ล ช	ล ม ช ร

ประโยคที่ 24 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 20

ประโยคที่ 25

					☺	☹	
ช ช ร ช	ล ล ร ล	ดี่ ดี่ ร ดี่	รี่ รี่ ร รี่	ช ร ช ฟ	ม ร ด -	ล - ดี่ ม	ช ดี่ ล ช
- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ดี่	ดี่ ดี่ - รี่	- มี - รี่	- ดี่ - ล	- รี่ - ดี่	- ล - ช

ประโยคที่ 25 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 21

ประโยคที่ 26

☺	☹						
- - ซ -	ม ซ - ม	- ร ด ร	ม ซ ร ม	- ดั ม ซ	- ดั ซ ม	ซ ม ร ด	- ดั - ด
- ซั - -	มื ซั - มื	- รื รื รื	มื ซั - มื	- ซั - -	มื ซั - มื	- รื - ดั	- รื - ดั

ประโยคที่ 26 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 11 แต่ไม่ใช้การสลับเสียงเดียวในเสียงซอลในห้องที่ 1

ประโยคที่ 27

☺	☹						
- - ซ -	ม ซ - ม	- ร ด ร	ม ซ ร ม	- ดั ม ซ	- ดั ซ ม	ซ ม ร ด	- ดั - ด
- ซั - -	มื ซั - มื	- รื รื รื	มื ซั - มื	- ซั - -	มื ซั - มื	- รื - ดั	- รื - ดั

ประโยคที่ 27 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 26

ประโยคที่ 28

☺	☹						
- - ซ -	ม ซ - ม	- ร ด ร	ม ซ ร ม	- ดั ม ซ	- ดั ซ ม	ซ ม ร ด	- ดั - ด
- ซั - -	มื ซั - มื	- รื รื รื	มื ซั - มื	- ซั - -	มื ซั - มื	- รื - ดั	- รื - ดั

ประโยคที่ 28 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 26 และ 27

ประโยคที่ 29

☺	☹			☺	☹		
- ฟ - ฟ	ม ฟ - ม	ฟ ม ร ม	ร ด ร ด	- ฟ - ฟ	ม ฟ - ม	ฟ ม ร ม	ร ด ร ด
- ฟ - -	ด ฟ - ม	- - ด ม	ร ด ร ด	- ฟ - -	ด ฟ - ม	- - ด ม	ร ด ร ด

ประโยคที่ 29 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ซลล) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงฟา ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุมพั้งในวรรคหน้าและวรรคหลังเนื่องจากเป็นทำนองเดียวกัน และการดำเนินทำนองเป็นวิถึลง โดนการเรียงเสียง (-ฟ-ม-ร-ด) ของทั้งวรรคหน้าและวรรคหลัง

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 29 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงบน (ตรม×ซลล) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงฟาในห้องที่ 1-3 ของทั้งวรรคหน้าและวรรคหลัง โดยการดำเนินทำนองซอจะใช้วิธีการเก็บ ในห้องที่ 1 ทำนองหลักดำเนินทำนองเสียงฟาเป็นจังหวะยก ส่วนซอจะใช้การสีจ้งหวะปกติ จากนั้นเรียงนิ้วโดยใช้เสียงมี ซึ่งเป็นเสียงที่ติดกัน ต่างจาก

ทำนองหลักเป็นข้ามไปเสียงโด แต่ยังคงตกเสียงมีเช่นเดียวกันในห้องที่ 2 เมื่อถึงห้องที่ 3 พบการเก็บจนจบในห้องที่ 4 การดำเนินทำนองวรรคหน้าและวรรคหลังนั้นบรรเลงเช่นเดียวกัน เป็นการบรรเลงซ้ำกัน 2 ครั้ง

ประโยคที่ 30

☺	☹			☺	☹		
- ซ - ซ	ร ซ - ต	ร ต ซ ต	- ร - ม	- ฟ - ร	ม ฟ - ม	ฟ ม ร ม	ร ต ร ต
- ซ - -	- ซ - ต	- - - ร	- ม - -	- ฟ - -	ด ฟ - ม	- - ด ม	ร ต ร ต

ประโยคที่ 30 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบบน (ดรม×ซลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงฟา วรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีขึ้น (-ซ-ต-ร-ม) วรรคหลังดำเนินทำนองวิถีลง (-ฟ-ม-ร-ด) ซึ่งในวรรคหลังดำเนินทำนองเช่นเดียวกับประโยคที่ 29 เป็นประโยคก่อนหน้า

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 30 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงบน (ดรม×ซลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงฟาในห้องที่ 5-7 ซออยู่ดำเนินทำนองเช่นเดียวกับประโยคที่ 29 (วรรคหลัง) วรรคหน้าดำเนินทำนองต่างจากทำนองหลักในห้องที่ 1 เป็นจังหวะยก ส่วนซออยู่ใช้วิธีการดำเนินทำนองลงจังหวะปกติ และเนื่องจากทำนองเป็นวิถีขึ้นไปลงที่เสียงมี (ห้องที่ 4) ครูจรรย์พลใช้นิ้วนางสุดที่เสียงโดสูงและลงมาใช้เสียงเรต่ำเพื่อใช้เสียงมีที่เป็นเสียงต่ำ เนื่องจากเสียงมีเกินขอบเขตของเสียงซออยู่ ครูจรรย์พลจึงเลือกใช้เสียงเรและมีเสียงมีในเสียงต่ำ วิธีการดำเนินทำนองของทำนองหลักเป็นวิถีขึ้นไปทางสูงแต่ซออยู่ลงมาใช้เสียงต่ำ ทำให้เสียงสามารถลอดออกมาได้

ประโยคที่ 31

☺	☹			☺	☹		
- ซ - ซ	ร ซ - ต	ร ต ซ ต	- ร - ม	- ฟ - ร	ม ฟ - ม	ฟ ม ร ม	ร ต ร ต
- ซ - -	- ซ - ต	- - - ร	- ม - -	- ฟ - -	ด ฟ - ม	- - ด ม	ร ต ร ต

ประโยคที่ 31 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 30 เป็นการดำเนินทำนองซ้ำกันสองครั้งติดต่อกัน

ประโยคที่ 32

- ฟ ม ร	ม ฟ ร ม	ฟ ม ร ม	ร ต ร ต	- ฟ - ร	ม ฟ ร ม	ฟ ม ร ม	ร ต ร ต
- ฟ - -	ด ฟ - ม	- - ด ม	ร ต ร ต	- ฟ - -	ด ฟ - ม	- - ด ม	ร ต ร ต

ประโยคที่ 32 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาซึ่งเป็นเสียงหลุม ทั้งวรรคหน้าและวรรคหลัง ดำเนินทำนองวิถีสอง (-ฟ-ม-ร-ด) และเป็นทำนองเดียวกันทั้งสองวรรค

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 32 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาในห้องที่ 1-3 ของทั้งวรรคหน้าและวรรคหลังเป็นทำนองเดียวกัน การดำเนินทำนองของซออยู่ในวรรคหลังและวรรคหลังดำเนินทำนองเช่นเดียวกันต่างกันห้องที่ 1 และห้องที่ 5 ซึ่งเป็นห้องแรกของวรรค ในวรรคหน้าใช้วิธีการเก็บเรียงสามเสียง (-ฟมร) วรรคหลังใช้วิธีดำเนินทำนองห่างกว่าวรรคหลังคือใช้สองเสียงข้ามเสียงมี (-ฟ-ร) จากดำเนินทำนองเก็บเช่นเดียวกันจนจบประโยคและดำเนินทำนองเป็นไปตามวิธีการดำเนินทำนองของทำนองหลัก

ประโยคที่ 33

- ฟ ม ร	ม ฟ ร ม	ฟ ม ร ม	ร ด ร ด	- ฟ - ร	ม ฟ ร ม	ฟ ม ร ม	ร ด ร ด
- ฟ - -	ด ฟ - ม	- - ด ม	ร ด ร ด	- ฟ - -	ด ฟ - ม	- - ด ม	ร ด ร ด

ประโยคที่ 28 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่า เป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 32

ประโยคที่ 34

- - ซ ม	ร ด ร ด	- - ซ ม	ร ด ร ด	- - ซ ม	ร ด ร ด	- - ซ ม	ร ด ร ด
- - ซ ม	ร ด ร ด	- - ร ม	ร ด ร ด	- - ซ ม	ร ด ร ด	- - ร ม	ร ด ร ด

ประโยคที่ 34 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล วรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ซ-ม-ร-ด) เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 34 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล การดำเนินทำนองซอคล้ายกับทำนองหลักคือการดำเนินทำนองลงเสียงโดทุกห้องคู่ (2,4,6,8) ซอผู้ดำเนินทำนองเหมือนกัน เป็นประโยคทอนทำนองมาจากประโยคที่ 33

ประโยคที่ 35

ช ม ร ด	ร ม ร ด	ช ม ร ด	ร ม ร ด	- ม ช ร	ม ร ด ช	ร ช ร ช	ล ท ด ี ร
ช ม ร ด	ร ม ร ด	ช ม ร ด	ร ม ร ด	- ม ช ร	ม ร ด ท	ล ช ล ท	ล ท ด ร

ประโยคที่ 35 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ดรมxชลx) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่เป็นเสียงผ่านในท้องที่ (6,7,8) วรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึคังที่ (-ด-ด-ด-ด) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึซึ้น (-ช-ล-ด-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 35 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงบน (ดรมxชลx) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ในท้องที่ 8 การดำเนินทำนองในวรรคหน้าบรรเลงเก็บเช่นเดียวกับทำนองหลัก วรรคหลังดำเนินทำนองย่ำเสียง (เรและซอล) ขึ้นไปจบที่เสียงเรสูงเป็นเสียงสุดท้ายในขอบเขตเสียงของซอ ทำให้เสียงซอฉายออกมาในเสียงสูง

ลักษณะการดำเนินทำนองในประโยคนีมีลักษณะย่นเสียงโดในวรรคหน้า ให้ความรู้สึกถึงการย่นเสียงเดิมคือเสียงโด จากนั้นเปลี่ยนทำนองไล่ขึ้นเพื่อที่จะส่งไปประโยคถัดไป

ประโยคที่ 36

- ด ร ม	ฟ ช ล ช	ด ช ด ล	ช ฟ ม ร	ม ฟ ช ฟ	ม ร ด ท	ล ช ล ท	ด ี ร - ร
- ด ร ม	- ช - ล	- ช - ล	- ด - ร	- ด - -	ร ม ี - ช	- ล - ช	- ม ี - ร

ประโยคที่ 36 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ดรมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล วรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึซึ้น (-ช-ล-ด-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึลึง (-ล-ช-ม-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 36 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลเพียงบน (ดรมxชลx) เช่นเดียวกับทำนองหลัก วิธีการดำเนินทำนองของซออยู่ในวรรคหลังต่างจากทำนองหลักคือวิถึลึง (-ล-ช-ม-ร) วรรคหลังดำเนินทำนองเช่นเดียวกัน พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟา (ท้องที่ 2,4,5) และเสียงที (ท้องที่ 6,7) ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน การดำเนินทำนองของซอในวรรคหน้าใช้การเก็บขึ้นและลงมาจากที่เรในท้องที่ 4 จากนั้นในวรรคหลังเป็นการดำเนินทำนองเรียงเสียงขึ้นและลงมาเสียงโดจากนั้นข้ามไปเสียงที่สายเอกเพื่อจะไล่เสียงขึ้นไปจบที่เสียงเรสูง ครูจิรพลได้เลือกการดำเนินทำนองให้เสียงเรลงมาจากที่เสียงเรต่ำ ซึ่งสวนทางกับทำนองหลักที่ไล่ขึ้นไปจบที่เสียงเรสูง ซออยู่ลงมาจบที่เสียงเรต่ำ ให้ความรู้สึกตัดจบประโยคอีกทั้งเสียงซออยู่ยังลอดออกมา

ประโยคที่ 37

----	--- ร	----	--- ร	--- ร	---	- ร ร ร	- ร - -
----	----	----	--- ร	---	---	- ร ร ร	- ร - ร

ประโยคที่ 37 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นวิถึคังที่เสียงเร ประโยคนี้ลักษณะการโยนเสียงเร

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของขอู้ในประโยคที่ 37 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงอบน (ตรม×ชลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองของขอู้ดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ในวรรคหน้า ในทำนองหลักเสียงเรตกเสียงเดียวในห้องที่ 4 ขอู้ลงทั้งห้องที่ 2 และ 4 โดยใช้เสียงเรต่ำ ในวรรคหลังดำเนินทำนองขึ้นไปเสียงเรสูงในห้องที่ 5 และกลับลงมาใช้เสียงต่ำในห้องที่ 6,7,8 อีกทั้งยังลงจ้งหวะยกในห้องที่ ในเสียงเรต่ำ ในขณะที่ทำนองหลักดำเนินทำนองไปทางเสียงสูง ขอู้ดำเนินทำนองใช้ในเสียงต่ำ นอกจากจะทำให้เสียงลอดออกมาแล้วเป็นการ เต็มเต็มในช่วงเสียงต่ำ

ประโยคที่ 38

ม ม ม ร	ม ม ม ร	ม ม ม ร	ม ม ม ร	- - ม ร	ม ร ม ร	ม ร ม ร	- ม - ร
ม่ ม่ ม่ ร	ม่ ม่ ม่ ร	ม่ ม่ ม่ ร	ม่ ม่ ม่ ร	- - ม่ ร	ม่ ร ม่ ร	ม่ ร ม่ ร	- ม่ - ร

ประโยคที่ 38 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นวิถึคังที่เสียงเร

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของขอู้ในประโยคที่ 38 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 39

- - ม ร	- ด ่ ท ่ ด ่	- ด ่ ท ่ ด ่	- ร ม ร	- - ม ร	- ด ่ ท ่ ด ่	- ด ่ ท ่ ด ่	- ร ม ร
- - ม ่ ร	- ด ่ ท ่ ด ่	- ด ่ ท ่ ด ่	- ร ่ ม ่ ร	- - ม ่ ร	- ด ่ ท ่ ด ่	- ด ่ ท ่ ด ่	- ร ่ ม ่ ร

ประโยคที่ 39 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้าและวรรค หลังดำเนินทำนองวิถึคังที่เสียงเร เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 39 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลเพียงออบน (ตรมฯซลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาผลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 40

- ดั ท ดั	- ร ม ร	- ดั ท ดั	- ร ม ร	- ดั ท ดั	- ร ม ร	- ดั ท ดั	- ร ม ร
- ดั ท ดั	- รี้ มี้ รี้	- ดั ท ดั	- รี้ มี้ รี้	- ดั ท ดั	- รี้ มี้ รี้	- ดั ท ดั	- รี้ มี้ รี้

ประโยคที่ 40 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรมฯซลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึคังที่ (-ค-ร-ค-ร) เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 40 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลเพียงออบน (ตรมฯซลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาผลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก และเป็นประโยคทอนทำนองมาจากประโยคที่ 39

ประโยคที่ 41

ม ม ม ร	ม ม ม ร	ม ม ม ร	ม ม ม ร	- - ม ร	ม ร ม ร	ม ร ม ร	- ม - ร
มี้ มี้ มี้ รี้	มี้ มี้ มี้ รี้	มี้ มี้ มี้ รี้	มี้ มี้ มี้ รี้	- - มี้ รี้	มี้ รี้ มี้ รี้	มี้ รี้ มี้ รี้	- มี้ - รี้

ประโยคที่ 41 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 38

ประโยคที่ 42

ม ร ด ท	ล ท ดี้ รี้	ดี้ ท ล ท	ดี้ รี้ - -	ม ร ด ท	ล ท ดี้ รี้	ดี้ ท ล ท	ดี้ รี้ - -
มี้ รี้ ดี้ ท	ล ท ดี้ รี้	ดี้ ท ล ท	ดี้ รี้ - -	มี้ รี้ ดี้ ท	ล ท ดี้ รี้	ดี้ ท ล ท	ดี้ รี้ - -

ประโยคที่ 42 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรมฯซลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึคังที่เสียงเร เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 42 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลเพียงออบน (ตรมฯซลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาผลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 43

ม ร ต ท	ล ท ด์ ซ	- ท ล ท	ด์ รี่ - -	ม ร ต ท	ล ท ด์ ซ	- ท ล ท	ด์ รี่ - -
ม ร์ ด์ ท	ด์ รี่ - ซ	- ท ล ท	ด์ รี่ - -	ม ร์ ด์ ท	ด์ รี่ - ซ	- ท ล ท	ด์ รี่ - -

ประโยคที่ 43 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ซลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ซ-ร) เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 43 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออบน (ตรม×ซลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 2,6 ประโยคที่ 44

ม ร ต ท	ล ท ด ซ	- ท ล ท	ด์ ท ล ท	- ล ซ ล	ท ล ซ ล	ท ล ซ ล	ท ล ซ ล
ม ร์ ด์ ท	ด์ รี่ - ซ	- ท ล ท	ด์ ท ล ท	- ล ซ ล	ท ล ซ ล	ท ล ซ ล	ท ล ซ ล

ประโยคที่ 44 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ซลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงที่เป็นทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน วรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีถึงที่เสียงที่ และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีถึงที่ (-ล-ล-ล-ล) ยืนเสียงลา

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 44 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลเพียงออบน (ตรม×ซลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 2 ประโยคที่ 45

						◆	
- ร - ร	- ม - ม	- ซ - ซ	- ล - ล	- ร - รี่	- ด - ด์	-- ซลท	รี่ ท - ล
- ร - ร	- ม - ม	- ซ - ซ	- ล - ล	- รี่ - รี่	- ด์ - ด์	- ท - ท	- ล - ล

ประโยคที่ 45 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ซลท×รรม) ในวรรคหน้าและวรรคหลัง พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดเป็นทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน เป็นลักษณะการเปลี่ยนบันไดเสียงโดยมีเสียงลาในประโยคที่ 44 เป็นสะพานเชื่อมเสียงในส่วนของวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ร-ม-ซ-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ร-ด-ท-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 45 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ซลท×รรม) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการสะบัดนิ้วในท้องที่ 7

ประโยคที่ 46

----	----	----	--- ล	----	--- ล	- ล ล ล	- ล - ล
----	----	----	--- ล	----	--- ล	- ล ล ล	- ล - ล

ประโยคที่ 46 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นวิถึค้งที่เสียงลา ประโยคนี้ลักษณะการโยนเสียงลา

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซอู้ในประโยคที่ 46 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 47

ร ช ล ท	ล รื ล ท	ล ช ล ท	- ล - -	ร ช ล ท	ล รื ล ท	ล ช ล ท	- ล - -
ท ช ล ท	ล รื ล ท	ล ช ล ท	- ล - -	ท ช ล ท	ล รื ล ท	ล ช ล ท	- ล - -

ประโยคที่ 47 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิถึล้ง (-ท-ท-ล-ล) เป็นทำนอง ซ้ากััน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซอู้ในประโยคที่ 47 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองของซอู้เป็นเสียงเรในห้องที่ 1,5 แต่ทำนองหลักลงเสียงที่

ประโยคที่ 48

ร ช ล ท	ดื รื ดื ท	ล ช ล ท	ดื รื - -	ม ร ด ร	ม ร ด ท	ล ช ล ท	- ล - -
ท ช ล ท	ล รื ล ท	ล ช ล ท	ดื รื - -	มื ดื มื รื	- ดื - ท	ล ช ล ท	- ล - -

ประโยคที่ 48 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดเป็นทำหน้าท่ที่เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้า ดำเนินทำนองวิถึซึ้น (-ล-ท-ดื-รื) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึล้ง (-รื-ดื-ท-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซอู้ในประโยคที่ 48 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดทำหน้าท่ที่เป็นเสียงผ่าน

มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองของซออุ้เป็นเสียงเรใน
ห้องที่ 1,เสียงโดสูงในห้องที่ 2 แต่ทำนองหลักลงเสียงทีในห้องที่ 1 และเสียงลาในห้องที่ 2 รวมถึงพบ
การดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 6

ประโยคที่ 49

ร ช ล ท	ดํ ร์ ดํ ท	ล ช ล ท	ดํ ร์ - -	ม ร ต ร	ม ร ต ท	ล ช ล ท	- ล - -
ท ช ล ท	ล ร์ ล ท	ล ช ล ท	ดํ ร์ - -	มํ ดํ มํ ร์	- ดํ - ท	ล ช ล ท	- ล - -

ประโยคที่ 49 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 48

ประโยคที่ 50

ท ช ล ท	ดํ ร์ - -	ด ม ร ต	ท ล - -	ท ช ล ท	ดํ ร์ - -	ด ม ร ต	ท ล - -
ท ช ล ท	ดํ ร์ - -	ดํ มํ ร์ ดํ	ท ล - -	ท ช ล ท	ดํ ร์ - -	ดํ มํ ร์ ดํ	ท ล - -

ประโยคที่ 50 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง
(ชลทขรมข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดเป็นทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ประโยคนี้นี้ดำเนิน
ทำนองวิถิลง (-ร-ล) เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออุ้ในประโยคที่ 50 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง
(ชลทขรมข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดเป็นทำหน้าที่เป็น
เสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 51

ท ช ล ท	ดํ ร์ - ร์	-----	--- ร์	-----	--- ร์	- ร์ ร์ ร์	- ร์ - ร์
ท ช ล ท	ดํ ร์ - ร์	-----	-----	-----	--- ร์	- ร์ ร์ ร์	- ร์ - ร์

ประโยคที่ 51 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง
(ชลทขรมข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดเป็นทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ประโยคนี้นี้ดำเนิน
ทำนองวิถิลงที่ (-ร-ร-ร-ร) ยืนเสียงเร

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออุ้ในประโยคที่ 51 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง
(ชลทขรมข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน
มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการเพิ่มทำนองเสียงลูกตกเรในห้องที่ 4

ประโยคที่ 52

- ช - ม	- ร - ท	- - ร ม	ช ร - -	ท ล ช ม	ช ม ร ท	รื ท ล ช	ล ช ล ช
- ชื - มื	- รื - ท	รื ท ล ท	- รื - -	- ชื - มื	- รื - ท	รื ท ล ท	รื ช - -

ประโยคที่ 52 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ช-ล-ท-รื) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-รื-ท-ล-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 52 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในวรรคหลัง

ประโยคที่ 53

- ช - ม	- ร - ท	- - ร ม	ช ร - -	ท ล ช ม	ช ม ร ท	รื ท ล ช	ล ช ล ช
- ชื - มื	- รื - ท	รื ท ล ท	- รื - -	- ชื - มื	- รื - ท	รื ท ล ท	รื ช - -

ประโยคที่ 53 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 52

ประโยคที่ 54

- ดิ - ดิ	ช ดิ - ท	ดิ ท ล ท	ล ช ล ช	- ดิ - ดิ	ช ดิ - ท	ดิ ท ล ท	ล ช ล ช
- ดิ - -	ช ดิ - ท	- - ช ท	ล ช ล ช	- ดิ - -	ช ดิ - ท	- - ช ท	ล ช ล ช

ประโยคที่ 54 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงโดทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมเสียงเพื่อเปลี่ยนบันไดเสียงไปเป็นกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบนในเพลงสำเนียงลาว ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีลง (-ดิ-ท-ล-ช) เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 54 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงโดทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมเสียงเพื่อเปลี่ยนบันไดเสียงไปเป็นกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบนในเพลงสำเนียงลาว มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการเพิ่มทำนองเสียงลูกตกโดในห้องที่ 1,5 รวมถึงพบการดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 3,7

ประโยคที่ 55

- ร - ร	ช ร - ช	ล ช ร ช	ล ท ล ท	- ตี - ตี	ช ตี - ท	ตี ท ล ท	ล ช ล ช
- ร - -	ช ร - ช	ล ช ร ช	- ล - ท	- ตี - -	ช ตี - ท	- - ช ท	ล ช ล ช

ประโยคที่ 55 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมเสียงเพื่อเปลี่ยนบันไดเสียงไปเป็นกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบนในเพลงสำเนียงลาว ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ร-ช-ล-ท) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ตี-ท-ล-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 55 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงโดทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมเสียงเพื่อเปลี่ยนบันไดเสียงไปเป็นกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบนในเพลงสำเนียงลาว มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการเพิ่มทำนองเสียงลูกตกเรในท้องที่ 1 และเสียงลูกตกโดในท้องที่ 5 รวมถึงพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 4,7

ประโยคที่ 56

- ร - ร	ช ร - ช	ล ช ร ช	ล ท ล ท	- ตี - ตี	ช ตี - ท	ตี ท ล ท	ล ช ล ช
- ร - -	ช ร - ช	ล ช ร ช	- ล - ท	- ตี - -	ช ตี - ท	- - ช ท	ล ช ล ช

ประโยคที่ 56 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 55

ประโยคที่ 57

- ตี - ตี	ช ตี - ท	ตี ท ล ท	ล ช ล ช	- ตี - ตี	ช ตี - ท	ตี ท ล ท	ล ช ล ช
- ตี - -	ช ตี - ท	- - ช ท	ล ช ล ช	- ตี - -	ช ตี - ท	- - ช ท	ล ช ล ช

ประโยคที่ 57 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 54

ประโยคที่ 58

- - รื ท	ล ช ล ช	- - รื ท	ล ช ล ช	- - รื ท	ล ช ล ช	- - รื ท	ล ช ล ช
- - รื ท	ล ช ล ช	- - ล ท	ล ช ล ช	- - รื ท	ล ช ล ช	- - ล ท	ล ช ล ช

ประโยคที่ 58 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิถิศงที่ (-ซ-ซ-ซ-ซ) ยืนเสียงซอล

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออุ้ในประโยคที่ 58 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมx) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 59

รื ท ล ซ	ล ท ล ซ	รื ท ล ซ	ล ท ล ซ	- - ล ซ	ล ซ ล ซ	ล ซ ล ซ	- ล - ซ
รื ท ล ซ	ล ท ล ซ	รื ท ล ซ	ล ท ล ซ	- - ล ซ	ล ซ ล ซ	ล ซ ล ซ	- ล - ซ

ประโยคที่ 59 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิถิศงที่ (-ซ-ซ-ซ-ซ) ยืนเสียงซอล

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออุ้ในประโยคที่ 59 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมx) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

การดำเนินทำนองในเพลงกราวนอกสำเนียงอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบนและทางเพียงออล่าง มีลักษณะการดำเนินทำนองทั้งคล้ายกับทำนองหลัก ซึ่งกลวิธีพิเศษในการบรรเลงพบการสับัดคั่นซึกและการสับัดนิ้ว ดำเนินทำนองทำนองส่วนใหญ่ซออุ้ใช้ลักษณะการโดดเสียงการย้อยจ้งหวะ และล้งหน้า

สำเนียงลาว

ท่อน 1

ประโยคที่ 1

- - - -	- - - ม	- - - ดิ	- - - ล	- - ดิ ซ	- ดิ - ล	ซ ล ดิ ล	- ซ - ซ
- - - -	- - - ม	- - - ดิ	- - - ล	- - ดิ ซ	- ดิ - ล	- ซ - ล	- ซ ซ ซ

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ดรมxซลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิศง (-ดิ-ล) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิศง (-ดิ-ล-ซ-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบบน (ตรม×ชล) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 7 รวมถึงทำนองหลักดำเนินทำนองถี่กว่าซออยู่ในท้องที่ 8

ประโยคที่ 2

----	--- ม	--- ดิ	--- ล	-- ดิ ช	- ดิ - ล	- ริ - ล	- ดิ - ริ
----	--- ม	--- ดิ	--- ล	-- ดิ ช	- ดิ - ล	- ช - ล	- ดิ - ริ

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบบน (ตรม×ชล) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-ดิ-ล) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ดิ-ริ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบบน (ตรม×ชล) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก การดำเนินทำนองซออุตคเสียงเรสูงในท้องที่ 7 และลงไปจบที่เสียงเรสูงในท้องที่ 8 แต่ทำนองหลักลงเสียงซอล ซึ่งเป็นการเรียงเสียงไล่ขึ้นไป

ประโยคที่ 3

----	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	ม ตร ม	- ล - ดิ	ริ ดิ ล ช	ม ช ล ดิ
----	- มิ - ช	- ลี - ช	- มิ - ริ	- ดิ ริ มิ	- ล - ดิ	- ดิ ล ช	- ล - ดิ

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบบน (ตรม×ชล) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-ล-ช-ม-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ล-ช-ล-ดิ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบบน (ตรม×ชล) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 5,7,8

ท่อน 2

ประโยคที่ 1

◆							
-- ตรม	- ช - ล	ดิ ช ล ดิ	- ม - ช	- ม ช ล	- ดิ - ม	ช ตร ม	- ช - ล
-- ตรม	- ช - ล	- ช ล ดิ	- ม - ช	- ม ช ล	- ดิ - ม	- ตร ม	- ช - ล

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ช-ล-ม-ช) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีซิ่น (-ร-ม-ช-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาผล มีลักษณะการทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการสะบัดนิ้วในท้องที่ 1 รวมถึงการทำนองเก็บในท้องที่ 3,7

ประโยคที่ 2

ด ช ล ด	- ม - ช	- ม ช ล	- ด - ม	ร ด ร ม	- ช - ด	- - ร ม	- ช - ล
- ช ล ด	- ม - ช	- ม ช ล	- ด - ม	- ด ร ม	- ช - ด	- ด ร ม	- ช - ล

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ม-ช-ด-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีซิ่น (-ช-ด-ช-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาผล มีลักษณะการทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการทำนองเก็บในท้องที่ 1,5 และการดำเนินทำนองหลักเก็บมากกว่าซอในท้องที่ 3,7

ประโยคที่ 3

--- ด	-- ล ด	-- ล ช	-- ล ช
--- ด	-- ล ด	-- ล ช	-- ล ช

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผล ประโยคนี้เป็นการดำเนินทำนองวิธีคัง (-ด-ด-ช-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาผล มีลักษณะการทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

การทำนองในสำเนียงลาวอยู่ปัญญาผลทางเพียงออบน ซอดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ใช้วิธีดำเนินทำนองเก็บบ้างเล็กน้อย และใช้กลวิธีพิเศษคือการสะบัดนิ้วเพียงครั้งเดียวในประโยคที่ 1 ท่อน 2

โยณ

ประโยคที่ 1

(- - - -)	ม ช ล ด์	(- - - -)	ร ม ร ด	(- - - -)	ม ช ล ด์	(- - - -)	ร ม ร ด
- - - -	ช ล ท ด์	- - - -	ร้ ม ร์ ด์	- - - -	ช ล ท ด์	- - - -	ร้ ม ร์ ด์

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่เป็นเสียงหลุมในห้องที่ 2,6 การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการยื่นเสียงโด

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของขออยู่ในประโยคที่ 1 เป็นการดำเนินทำนองลูกล้อ ในห้องที่ 2,6 ดำเนินทำนองขึ้นไปในเสียงสูง และห้องที่ 4,8 ดำเนินทำนองลงไปเสียงต่ำ

ประโยคที่ 2

(- - - -)	ช ม ร ด	- - ร ม	ช ม ร ด	- - - -	ช ม ร ด	ช ด ร ม	ช ม ร ด
- - - -	ช้ ม ร์ ด์	- - - -	ร้ ม ร์ ด์	- - - -	ช้ ม ร์ ด์	- - - -	ร้ ม ร์ ด์

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการยื่นเสียงโด ลดทอนมาจากประโยคที่ 1

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของขออยู่ในประโยคที่ 2 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะลูกล้อ พบการล้วงจังหวะเข้าให้ส่วนของเครื่องนำในห้องที่ 2 และในห้องที่ 6

ประโยคที่ 3

ช ม ร ด	ร ม ร ด	ช ม ร ด	ร ม ร ด	- - ร ด	ร ด ร ด	ร ด ร ด	- ร - ด
ช้ ม ร์ ด์	ร้ ม ร์ ด์	ช้ ม ร์ ด์	ร้ ม ร์ ด์	- - ร์ ด์	ร้ ด ร์ ด์	ร้ ด ร์ ด์	- ร์ - ด์

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการยื่นเสียงโด (-ด-ด-ด-ด-ด-ด-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของขออยู่ในประโยคที่ 3 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางขอผู้มีการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 1-3 ข้างต้นเป็นการโยนเสียงโดเริ่มจากการลักษณะการล้อลงลูกตกเสียงโดและลดทอนเก็บลงมา เป็นการโยนเสียงโดเพื่อที่จะเชื่อมไปยังเพลงกราวนอกในประโยคถัดไป

กราวนอก ช่วงที่ 2

ประโยคที่ 1 ส่งร้อง

- ด - ร	- ม - ช	- ล - ซ	- ม - ร	----	--- ร	- ร ร ร	- ร - ร
- ตี - รี่	- มี่ - ซี่	- ลี่ - ซี่	- มี่ - รี่	----	--- รี่	- รี่ รี่ รี่	- รี่ - รี่

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิศงที่ (-ม-ช-ม-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิศงที่เสียงเร

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 2

+							
- ร - รร ร	- ด - ร	- ม - ช	- ม - ร	ม ร ต ล	ช ล ตี รี่	ม ร ต ล	รี่ยี่ ตี ล ช
- รี่ รี่ รี่	- ตี - รี่	- มี่ - ซี่	- มี่ - รี่	- รี่ รี่ รี่	- ตี - รี่	- ตี - ล	ล ล - ช

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิศงที่เสียงเร และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิศง (-รี่ยี่-ตี-ล-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง ใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการสลับเสียงเดียวคือเสียงเรในท้องที่ 1 รวมถึงพบการดำเนินทำนอง เก็บในวรรคหลัง

ประโยคที่ 3

+							
- ร - รร ร	- ด - ร	- ม - ช	- ม - ร	ม ร ต ล	ช ล ตี รี่	ม ร ต ล	รี่ยี่ ตี ล ช
- รี่ รี่ รี่	- ตี - รี่	- มี่ - ซี่	- มี่ - รี่	- รี่ รี่ รี่	- ตี - รี่	- ตี - ล	ล ล - ช

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 2

ประโยคที่ 4

+				+			
- ต - ตตต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ร	- ต - ตตต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ซ
- ต ต ต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ร	- ต ต ต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ซ

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรมxซลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ต-ซ-ต-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ต-ซ-ต-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรมxซลx) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการสะบัดคั่นซึกคือเสียงโดในห้องที่ 1,4

ประโยคที่ 5

+				+			
- ต - ตตต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ร	- ต - ตตต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ซ
- ต ต ต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ร	- ต ต ต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ซ

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่า เป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 4

ประโยคที่ 6

ต ต ต ต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	ล ต ล ซ	ร ต ต ต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	ล ต ล ซ
- ต ต ต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ซ	- ต ต ต	ล ต ล ซ	ม ซ ล ต	- ล - ซ

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรมxซลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีลง (-ต-ต-ล-ซ) เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรมxซลx) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ทำนองในประโยคบรรเลงเช่นเดียวกันทุกห้อง ยกเว้นในห้องที่ 1,4 เป็นการดำเนินทำนองเก็บ

ประโยคที่ 7

ดํ ดํ ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ	รํ ดํ ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ
- ดํ ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	- ล - ซ	- ดํ ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	- ล - ซ

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 6

ประโยคที่ 8

ดํ ดํ ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ	รํ ดํ ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ
ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ	ม ซ ล ดํ	ล ดํ ล ซ

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิลง (-ดํ-ซ-ดํ-ซ) เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองอยู่ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นในท่อนที่ 1,5 เป็นย่ำเสียงโด

ประโยคที่ 9

ม ซ ล ดํ	-- ท ดํ	-- ท ดํ	-- ท ดํ	-- ท ดํ	ท ดํ ท ดํ	ท ดํ ท ดํ	- ท - ดํ
ม ซ ล ดํ	-- ท ดํ	-- ท ดํ	-- ท ดํ	-- ท ดํ	ท ดํ ท ดํ	ท ดํ ท ดํ	- ท - ดํ

ประโยคที่ 9 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน การดำเนินทำนองในประโยคนี้นี้เป็นลักษณะการยิ้นเสียงโด

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองอยู่ในประโยคที่ 9 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูลเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

การดำเนินทำนองช่วงเพลงกราวนอกพบว่ามีอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน และกลวิธีที่พบบ่อยของซอฮู้ คือ การสับตัดคันทัก

ยยะวเก่า

ท่อน 1

ประโยคที่ 1

----	--- ตั้	--- ซ	- ล - ตั้	--- ลตั้	- ลตั้-ลตั้	- ลตั้ - ซ	- ล - ตั้
----	--- ตั้	--- ซ	- ล - ตั้	----	--- ตั้	--- ซ	- ล - ตั้

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ตั้-ซ-ตั้) ยืนเสียงโต และเป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ซลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการกล้ำเสียง (ลตั้) ในห้องที่ 4-6

ประโยคที่ 2

-- รัดล	- ตั้ --	ซ ต ร ม	ซ ม ร ม	-- ร ต	--- ตั้	- ตั้ - ซ	- ล - ตั้
-- รัดล	- ตั้ --	- ต ร ม	- ร - ต	----	--- ตั้	--- ซ	- ล - ตั้

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ตั้-ซ-ตั้) ยืนเสียงโต

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ซลข) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง ไกล่เคียงกับทำนองหลัก พบการสะบัดนิ้วในห้องที่ 1 พบการดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 3-4 รวมถึงพบการย้อยจังหวะจากห้องที่ 4 ไปห้องที่ 5 และพบการเพิ่มทำนองเสียงโตในห้องที่ 7

ประโยคที่ 3

- ต - ซ	ฟ ม ร ต	มรด-ลซ	ม ซ ล ตั้	-- รัดล	- ตั้ --	ซ ต ร ม	ซ ม ร -
----	--- ตั้	--- ซ	- ล - ตั้	-- รัดล	- ตั้ --	- ตั้ ร ม	- ร - ตั้

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ตั้-ซ-ตั้) ยืนเสียงโต

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการสะบัดนิ้วในห้องที่ 3,5 รวมถึงการดำเนินทำนองซอถี่กว่าทำนองหลัก และพบการย่อจังหวะเสียงโดจากห้องที่ 8 ไปตกในห้องที่ 1 ของประโยคที่ 4

●							
ซม - รด	----	ซ ม - ร	- ด - ร	ม ร ด ร	- ม --	ซ ม - ร	- ด - ร
----	----	- ม - ร	- ด - ร	-- ด ร	- ม --	- ม - ร	- ด - ร

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ร-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ร-ม-ร-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในประโยค รวมถึงพบการย่อจังหวะเสียงโดในประโยคที่ 3 มาตกลงในห้องที่ 1 ของประโยคนี้

ม ร ด ร	- ม --	ซ ม ซ ด	ร ม ด ร	ม ร ด ล	ด ล --	ด ม ซ ล	ด ม ร -
-- ด ร	- ม --	- ม - ร	- ด - ล	--- ด	- ล --	ด ล ซ ล	ด ร - ด

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ม-ร-ด-ล) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ด-ล-ด-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในประโยค การโดดเสียงโดสูงและลงมาที่เสียงมีในห้องที่ 8 รวมถึงการย่อจังหวะเสียงโดจากห้องที่ 8 ไปตกในห้องที่ 1 ของประโยคที่ 6

ประโยคที่ 6

							
ช ม - ร ด	- - - -	ช ม - ร	- ด - ร	ม ร ด ร	- ม - -	ช ม - ร	- ด - ร
- - - -	- - - -	- มี - ร	- ด - ร	- - ด ร	- มี - -	- มี - ร	- ด - ร

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 4

ประโยคที่ 7

ม ร ด ร	- ม - -	ช ม ช ด	ร ม ด ร	ม ร ด ล	ด ี ล - -	ด ี ล ช ล	ช ม ร ด
- - ด ร	- มี - -	- มี - ร	- ด - ล	- - - ด	- ล - -	ด ี ล ช ล	ด ี ร - ด

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 5

ท่อน 2

ประโยคที่ 1

- - - ช	- - - -	- ช - ล	- ช - ม	ช ม ร ม	- ช - -	ร ม ช ล	ด ี ล ช ม
- - - ช	- - - -	- ช - ล	- ช - มี	- - ร มี	- ช - -	- ช - ล	- ช - มี

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ดรมฯชลฯ) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีลง (-ช-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองชอู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ดรมฯชลฯ) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในท่อนที่ 5,7,8

ประโยคที่ 2

ช ม ร ม	- ช - -	ช ม ร ด	ร ม ด ร	ม ร ด ล	ด ี ล - -	ด ี ล ช ล	ด ี ร - ด
- - ร มี	- ช - -	- มี - ร	- ด - ร	- - - ด	- ล - -	ด ี ล ช ล	ด ี ร - ด

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ดรมฯชลฯ) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคงที่ (-ช-ม-ด-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคงที่ (-ด-ล-ด-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก และพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 1,3,4,5

ท่อน 3

ประโยคที่ 1

----	----	ม ม ม ม	- ม - ล	- ล ด์ ซ	ล ด์ ซ ล	ด ล ซ ม	ร ม ด ร
----	----	- ม --	ซ ม - ล	-- ซ ล	- ด์ - ล	- ซ - ม	- ด - ร

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีขึ้น (-ม-ซ-ม-ล) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคงที่ (-ซ-ม-ด-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก และพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 3,6,7,8

ประโยคที่ 2

----	----	ม ม ม ม	- ม - ล	- ล ด์ ซ	ล ด์ ซ ล	ด ล ซ ม	ร ม ด ร
----	----	- ม --	ซ ม - ล	-- ซ ล	- ด์ - ล	- ซ - ม	- ด - ร

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 1

ประโยคที่ 1

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประโยคที่ 3

--- ด	--- ด์	- ม ซ ล	ซ ล ด์ ร	ซ ม ร ด	ร ม ด ร	ม ร ด ล	ซ ล ด์ ซ
--- ด์	--- ด์	- ซ - ล	- ด์ - ร	- ม - ด	ร ม - ร	- ด - ล	- ด - ซ

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีขึ้น (-ซ-ล-ด-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคงที่ (-ด-ล-ด-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก และพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 4-8

ประโยคที่ 4

- - - ด	- ดี้ ดี้	- ม ซ ล	ซ ล ดี้ รี้	ซ ม ร ด	ร ม ด ร	ม ร ด ล	ซ ล ดี้ ซ
- - - ดี้	- - - ดี้	- ซ - ล	- ดี้ - รี้	- มี้ - ดี้	รี้ มี้ - รี้	- ดี้ - ล	- ดี้ - ซ

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 3

ท่อน 4

ประโยคที่ 1

- ล ซ ม	ซ ม ร ด	ซ ด ร ม	ร ม ซ ร	- ม ซ ล	ซ ม ร ด	ซ ด ร ม	ร ม ซ ร
- ซี้ - มี้	- รี้ - ดี้	- - รี้ มี้	- ซี้ - รี้	- ซี้ - มี้	- รี้ - ดี้	- - รี้ มี้	- ซี้ - รี้

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิถีคองที่ (-ร-ม-ซ-ร) เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในประโยค

ประโยคที่ 2

- ร - รี้	- ร - ร	ร ร ร ร	- รี้ - -	- ล ซ ม	ซ ม ร ด	ซ ด ร ม	ร ม ซ ร
- - - ดี้	- รี้ รี้ รี้	- - - มี้	- รี้ รี้ รี้	- ซี้ - มี้	- รี้ - ดี้	- - รี้ มี้	- ซี้ - รี้

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคองที่ (-ร-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคองที่ (-ร-ม-ซ-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ในวรรคหน้าพบการดำเนินทำนองเป็นเท่าเสียงเร พบเสียงการโดดเสียงใน ห้องที่ 1,4 และจบเสียงเรจ้งหะยกในห้องที่ 4 รวมถึงพบการดำเนินทำนองเก็บในวรรคหลัง

ประโยคที่ 3

ดํ ํ ช ม	ช ม ร ด	ม ด ร ม	ร ม ช ร	- ม ช ร	ม ร ด ล	ดํ ํ ดํ ํ ช	- ล - ดํ
- ชํ - มํ	- รํ - ดํ	- - รํ มํ	- ชํ - รํ	- มํ - รํ	- ดํ - ล	- ดํ - ช	- ล - ดํ

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรมxชlx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ร-ม-ช-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ม-ช-ล-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรมxชlx) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในวรรคหน้า และห้องที่ 6-7

ประโยคที่ 4

----	- ล - ล	--- ดํ	-----	- ช - ล	- ดํ - รํ	- ล ช ม	- ร - ด
----	--- ล	--- ดํ	-----	- ช - ล	- ดํ - รํ	- ชํ - มํ	- รํ - ดํ

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรมxชlx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ล-ด) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรมxชlx) เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการเพิ่มทำนองเสียงลาในห้องที่ 2 และทำนองเสียงซอลในห้องที่ 7

การดำเนินทำนองเพลงยะวาเก่า ผู้วิจัยพบว่าใช้กลุ่มเสียงปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรมxชlx) พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาทำหน้าที่ตกแต่งทำนอง พบลักษณะการดำเนินทำนองที่พบบ่อยครั้งคือการย่อ การกล้ำเสียง การสะบัดนิ้วตกแต่งทำนองบ้างเล็กน้อย

โยน

ประโยคที่ 1

(----	ม ช ล ดํ	(----	ร ม ร ด	(----	ม ช ล ดํ	(----	ร ม ร ด
----	ช ล ท ดํ	----	รํ มํ รํ ดํ	----	ช ล ท ดํ	----	รํ มํ รํ ดํ

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่เป็นเสียงหลุมในห้องที่ 2,6 การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการขึ้นเสียงโด

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 เป็นการดำเนินทำนองลูกล้อ ในห้องที่ 2,6 ดำเนินทำนองขึ้นไปในเสียงสูง และห้องที่ 4,8 ดำเนินทำนองลงไปเสียงต่ำ

ประโยคที่ 2

(- - - -)	ช ม ร ด	- - ร ม	ช ม ร ด	- - - -	ช ม ร ด	ช ด ร ม	ช ม ร ด
- - - -	ซ มี ร ด	- - - -	ร มี ร ด	- - - -	ซ มี ร ด	- - - -	ร มี ร ด

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการขึ้นเสียงโด (-ด-ด-ด-ด-ด-ด-ด) ลดทอนมาจากประโยคที่ 1

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะลูกล้อ พบการล้งทำนองเข้าให้ส่วนของเครื่องนำในห้องที่ 2 และในห้องที่ 6

ประโยคที่ 3

ช ม ร ด	ร ม ร ด	ช ม ร ด	ร ม ร ด	- - ร ด	ร ด ร ด	ร ด ร ด	- ร - ด
ซ มี ร ด	ร มี ร ด	ซ มี ร ด	ร มี ร ด	- - ร ด	ร ด ร ด	ร ด ร ด	- ร - ด

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการขึ้นเสียงโด (-ด-ด-ด-ด-ด-ด-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอผู้มีการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 1-3 ข้างต้นเป็นการโยนเสียงโดเริ่มจากการลักษณะการล้องลูกตกเสียงโดและลดทอนเก็บลงมา เป็นการโยนเสียงโดเพื่อที่จะเชื่อมโยงไปยังเพลงกราวนอกสำเนียงในประโยคถัดไป

กราวนอก ช่วงที่ 3

ประโยคที่ 1 ส่องร้อง

∪ ∪							
- ซ - ซ	- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - -	- - - ม	- ม ม ม	- ม - ม
- - - ซ	- - - ด	- - - ร	- - - มี	- - - -	- - - มี	- มี มี มี	- มี - มี

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ซ-ด-ร-ม) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ม-ม-ม-ม) ยืนเสียงมี

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอที่มีการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ในประโยคนี้ทำนองหลักดำเนินทำนองไปเสียงสูง ซึ่งเกินขอบเขตของเสียงซอ ซอจึงต้องดำเนินทำนองกลับลงมาที่เสียงต่ำในท้องที่ 4-8

ประโยคที่ 2 รับร้อง

				◆			
				ตรม-ซล	ด ช ล ด	ซ ล ด ร	ม ด ร ม
				- ม ซ ล	ด ช ล ด	ซ ล ด ร	ม ด ร ม

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ซ-ด-ร-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอที่มีการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ในประโยคนี้ทำนองหลักดำเนินทำนองไปเสียงสูง ซึ่งเกินขอบเขตของเสียงซอ ซอจึงต้องดำเนินทำนองกลับลงมาที่เสียงต่ำในท้องที่ 8 รวมถึงพบการสลับนิ้วในท้องที่ 5

ประโยคที่ 3

				∪	∩		
ซ ม ร ด	ม ร ด ล	ร ด ล ซ	ด ล ซ ม	ซ ล ซ ม	ร ด - ร	ซ ร ม ซ	ม ด ร ม
- ม ร ด	ม ร ด ล	ร ด ล ซ	ด ล ซ ม	- ล ซ ม	ซ ม ร ด	-- ร ม ซ	- ร - ม

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ด-ล-ซ-ม) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ซ-ด-ร-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอที่มีการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 4

		◆					
----	--- ซ	-- ทลซ	- ร - ม	----	--- ม	- ม ม ม	- ม - ม
----	--- ซ	-- ล ซ	ล ร - ม	----	--- ม	- ม ม ม	- ม - ม

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้นั้นเป็นวิถิศงที่เสียงมี ประโยคนี้นักขณการโยนเสียงมี

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ชล×) เช่นเดียวกับทำนองหลัก พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก รวมถึงพบการสะบัดนิ้วในครั้งที่ 3

ประโยคที่ 5

ล ม ช ม	ด ม ช ม	ล ม ช ม	ด ม ช ม	ล ม ช ม	ด ม ช ม	ล ม ช ม	ด ม ช ม
ล ล ล ร	ช ช ช ม	ด ด ด ร	ช ช ช ม	ล ล ล ร	ช ช ช ม	ด ด ด ร	ช ช ช ม

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ประโยคนี้นักขณการโยนเสียงมี

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง คล้ายกันกับทำนองหลัก ต่างกันในลูกตกในครั้งที่ 1,3,5,7 ทำนองซออยู่ตกที่เสียงมี ส่วนในทำนองหลัก ลงที่เสียงเร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในครั้งที่ 2,4,6,8 ดำเนินทำนองและลงลูกตกเดียวกัน พบการใช้การโดดเสียง (โดสูงลงมาที่เสียงมี)

ประโยคที่ 6

ด ล ช ร	ช ล ช ม	ด ล ช ร	ช ล ช ม	ด ล ช ร	ช ล ช ม	ด ล ช ร	ช ล ช ม
ด ล ช ร	ช ล ช ม	ด ล ช ร	ช ล ช ม	ด ล ช ร	ช ล ช ม	ด ล ช ร	ช ล ช ม

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิศง (-ท-ล-ช-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิศงที่เสียงมี

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก และมีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 7

				◆		◆	
ช ร ช ม	ช ร ช ม	ช ร ช ม	ช ร ช ม	-- ฟมร	- ม - ช	-- ลทรี	- ล - ท
ช ร ช ม	ช ร ช ม	ช ร ช ม	ช ร ช ม	-- ฟมร	- ม - ช	-- ลทรี	- ล - ท

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรมขลข) ในวรรคหน้า และอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอล่าง (ชลทขรมข) ในวรรคหลัง พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาทำหน้าที่เป็นเสียงผ่านและทำหน้าที่เชื่อมเสียงเพื่อเปลี่ยนบันไดเสียงเป็นทางเพียงอล่างในวรรคหลัง ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้นที่เสียงมี และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ร-ช-ล-ท)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบนและทางเพียงอล่างเช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก รวมถึงพบการสะบัดนิ้วในท้องที่ 5,7

ประโยคที่ 8

							
-- ทร์ท	- ล - ช	-- ลทรี	- ล - ท	----	--- ร	-- ม ร	ม ช ล ท
-- ม්රีท	- ล - ช	-- ลทรี	- ล - ท	----	--- ท	-- ม්රี	ม්රี ล - ท

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ร-ช-ล-ท) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ล-ท)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอล่างเช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ในวรรคหลังทำนองหลักดำเนินทำนองไปเสียงสูง ซึ่งเกินขอบเขตของเสียงซอฮู้ ซอฮู้จึงต้องดำเนินทำนองกลับลงมาที่เสียงต่ำในวรรคหลัง รวมถึงพบการสะบัดนิ้วในท้องที่ 2 และสะบัดสามเสียงในท้องที่ 3

ประโยคที่ 9

----	--- ท	- ท ท ท	- ท - ท	ม ม ม ท	ร්ර්ර්ර	ม ม ม ช	ร්ර්ර්ර
----	--- ท	- ท ท ท	- ท - ท	ม ม ม ล	ร ร ร ร	ช ช ช ล	ร ร ร ร

ประโยคที่ 9 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้นที่เสียงทีและวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้นที่ (-ล-ท-ล-ท)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 9 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอล่างเช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ต่างกันในลูกตกในท้องที่ 5,7 ทำนองซอฮู้ตกที่เสียงทีและซอล ส่วนในทำนองหลักลงที่เสียงลา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในท้องอื่นดำเนินทำนองและลงลูกตกเดียวกัน

ประโยคที่ 10

ม ม ม ท	ร ี ร ี ร ี ท	ม ม ม ช	ร ี ร ี ร ี ท	ร ม ร ล	ร ม ร ท	ร ม ร ล	ร ม ร ท
ม ี ม ี ล	ร ี ร ี ร ี ท	ช ี ช ี ช ี ล	ร ี ร ี ร ี ท	ช ม ร ล	ร ม ร ท	ช ม ร ล	ร ม ร ท

ประโยคที่ 10 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ล-ท-ล-ท)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 10 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง เช่นเดียวกับทำนองหลัก เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซออุ้มีการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ต่างกันในลูกตกในห้องที่ 1,3 ทำนองซออุ้ตกที่เสียงทีและซอล ส่วนในทำนองหลักลงที่เสียงลา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในห้องอื่น ดำเนินทำนองและลงลูกตกเดียวกัน

ประโยคที่ 11

ร ม ร ล	ร ม ร ท	ร ม ร ล	ร ม ร ท	ช ล ช ท	ช ล ช ท	ช ล ช ท	ช ล ช ท
ช ม ร ล	ร ม ร ท	ช ม ร ล	ร ม ร ท	ร ล ร ท	ร ล ร ท	ร ล ร ท	ร ล ร ท

ประโยคที่ 11 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ล-ท-ล-ท) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคองที่เสียงที

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 11 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง เช่นเดียวกับทำนองหลัก เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซออุ้มีการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก รวมถึงการเปลี่ยนโน้ตตัวที่ 1 ในวรรคหน้าของทางซออุ้เป็นเสียงเร แต่ทำนองหลักเป็นเสียงซอล และเปลี่ยนโน้ตตัวที่ 1,3 ในวรรคหลังของทางซออุ้เป็นเสียงซอล แต่ทำนองหลักเป็นเสียงเร

ประโยคที่ 12

- ท - ท	ร ี ท ล ช	- ท - ล	- ช - ท	- ท - ท	ร ี ท ล ช	- ท - ล	- ช - ล
- ท ท ท	- ล - ช	- ท - ล	- ช - ท	- ท ท ท	- ล - ช	- ท - ล	- ช - ล

ประโยคที่ 12 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ท-ช-ล-ท) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ท-ล-ช-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานของข้ออยู่ในประโยคที่ 12 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง เช่นเดียวกันกับทำงานองหลัก มีลักษณะการดำเนินงานเช่นเดียวกับทำงานองหลัก ยกเว้นดำเนินงานองเก็บในหึ่งที่ 2,6

ประโยคที่ 13

- ท - ท	รื ท ล ช	ล ช ท ล	ช ท ล ท	รื ท ล ท	รื ท ล ช	- ท - ล	- ช - ล
- ท ท ท	- ล - ช	- ท - ล	- ช - ท	- ท ท ท	- ล - ช	- ท - ล	- ช - ล

ประโยคที่ 13 จากการวิเคราะห์ทำงานองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 12

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานของข้ออยู่ในประโยคที่ 13 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง เช่นเดียวกันกับทำงานองหลัก มีลักษณะการดำเนินงานใกล้เคียงกับทำงานองหลัก พบการดำเนินงานองเก็บในหึ่งที่ 2-6

ประโยคที่ 14

- ม - ม	ร ม ช ล	- ดี่ - ดี่	ล ดี่ ช ล	- ม - ม	ร ม ช ล	- ดี่ - ดี่	ล ดี่ ช ล
- ม - ม	ร ม ช ล	- ดี่ - ดี่	ล ดี่ ช ล	- ม - ม	ร ม ช ล	- ดี่ - ดี่	ล ดี่ ช ล

ประโยคที่ 14 จากการวิเคราะห์ทำงานองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ประโยคนี้ดำเนินงานองวิถีคงที่ (-ม-ล-ดี่-ล) เป็นทำงานองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานของข้ออยู่ในประโยคที่ 14 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำงานองหลัก มีลักษณะการดำเนินงานเช่นเดียวกับทำงานองหลัก

ประโยคที่ 15

- รี่ ดี่ ล	ดี่ ล ช ม	ช ร ม ช	- ม - -	ดี่ รี่ ดี่ ล	ดี่ ล ช ม	ช ร ม ช	- ม - -
- รี่ ดี่ ล	ดี่ ล ช ม	ช ร ม ช	- ม - -	- รี่ ดี่ ล	ดี่ ล ช ม	ช ร ม ช	- ม - -

ประโยคที่ 15 จากการวิเคราะห์ทำงานองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ประโยคนี้ดำเนินงานองวิถีคงที่ (-ร-ม-ช-ม) เป็นทำงานองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 15 อยู่ในกลุ่มปัญญาจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 5

ประโยคที่ 16

ซ ร ม ซ	- ม - -	ซ ร ม ซ	- ม - -	ซ ร ม ซ	ม ร ม ซ	ม ร ม ซ	- ม - -
ซ ร ม ซ	- ม - -	ซ ร ม ซ	- ม - -	ซ ร ม ซ	- ม - -	ซ ร ม ซ	- ม - -

ประโยคที่ 16 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจมูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิถีคังที่เสียงมี เป็นประโยค ยืนเสียงมี

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 16 อยู่ในกลุ่มปัญญาจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 6-7 เมื่อบรรเลงจะประโยคนี้ ประโยคถัดไปจะบรรเลงเชื่อมไปเพลงทางเครื่องกราวนอก คือ เพลงจิ้นไส้หู้

เพลงจิ้นไส้หู้

ประโยคที่ 17

ซ ซ ซ ซ	- ม - ม	ร ร ร ร	- ม - ม	ซ ซ ซ ซ	- ม - ม	ร ร ร ร	- ด - ด
- ซ - ซ	- ม - ม	- ร - ร	- ม - ม	- ซ - ซ	- ม - ม	- ร - ร	- ด - ด

ประโยคที่ 17 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคังที่ (-ซ-ม-ร-ม) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีล้ง (-ซ-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 17 อยู่ในกลุ่มปัญญาจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 1,3,5,7

ประโยคที่ 18

- - ม ร	ม ร ม ด	ร ด ม ร	ม ด ร ล	ดัล รี้ ดี้	รี้ ล ดี้ ซ	ล ซ ดี้ ล	ดี้ ซ ล ม
- - มี้ รี้	มี้ รี้ มี้ ดี้	รี้ ดี้ มี้ รี้	มี้ ดี้ รี้ ล	ดี้ ล รี้ ดี้	รี้ ล ดี้ ซ	ล ซ ดี้ ล	ดี้ ซ ล ม

ประโยคที่ 18 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสอง (-ม-ร-ด-ล) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ด-ล-ช-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 18 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองโดยใช้กลอนสลับลงเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ด ล ช ม	ร ด - ด	ช ร ม ช	- ร - ม	----	--- ม	ม ม ม ม	- ม - ม
- ล ช ม	ช ม ร ด	-- ร ม ช	- ร - ม	----	--- ม	- ม ม ม	- ม - ม

ประโยคที่ 19 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสองที่ (-ม-ม-ม-ม) เป็นประโยคขึ้นเสียงมี

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 19 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 1,3,7

ประโยคที่ 20

ช ล ช ด	-- ร ม	- ร - ม	- ม --	ม ม ช ม	ร ม ช ม	ร ม ช ม	ร ม ช ม
- ช - ด	- ร - ม	- ร - ม	- ม - ม	ม ม ช ม	ร ม ช ม	ร ม ช ม	ร ม ช ม

ประโยคที่ 20 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสองที่ (-ม-ม-ม-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 20 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 1 รวมถึงการลงจังหวะยกเสียงมีในท้องที่ 4

ประโยคที่ 21

ร ม ล ช	ร ม ล ช	ร ม ล ช	ม ช ล ช	- ร ด ล	ด ล ช ม	ช ด ร ม	ร ม ช ล
ร ม ล ช	ร ม ล ช	ร ม ล ช	ร ม ล ช	- ร ด ล	ด ล ช ม	- ร - ม	ล ช - ล

ประโยคที่ 21 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ช-ช-ช-ช) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีซัน (-ร-ม-ช-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซอู้ในประโยคที่ 21 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการเปลี่ยนโน้ตตัวที่ 1,2 ในห้องที่ 4 ของทางซอู้เป็นเสียงมี,ซอล แต่ทำนองหลักเป็นเสียงเร,มี รวมถึงพบการดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 7,8

ประโยคที่ 22

-- ม ร	ม ร ม ด	ร ด ม ร	ม ด ร ล	ดัล รัด	รัด ดัด	ล ช ดัล	ดัด ช ล ม
-- มี่ ร	มี่ ร มี่ ด	รัด มี่ ร	มี่ ด รัด	ดัล รัด	รัด ดัด	ล ช ดัล	ดัด ช ล ม

ประโยคที่ 22 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่า เป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 18

ประโยคที่ 23

(ร ด ม ร	ม ร ม ด)	-- ม ร	ด ล --	(ดัล รัด	รัด ดัด	-- ดัล	ช ม --
(ร ด ม ร	ม ร ม ด)	-- ม ร	ด ล --	(ดัล รัด	รัด ดัด	-- ดัล	ช ม --

ประโยคที่ 23 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีลีง (-ดัล-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลีง (-ช-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซอู้ในประโยคที่ 23 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก และพบการดำเนินทำนองลูกล่อลูกขัดในวรรคหน้าและวรรคหลัง

ประโยคที่ 24

(----)	ร ม ช ม	- ม --	ร ม ช ม	- ม --	ร ม ล ช	- ช --	ร ม ล ช
----	(ร ม ช ม)	----	(ร ม ช ม)	----	(ร ม ล ช)	----	(ร ม ล ช)

ประโยคที่ 24 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ม-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคังที่เสียงซอล

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 24 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการเพิ่มทำนอง จังหวะยกเสียงมีและเสียงซอลในท้องที่ 3,5,7 รวมถึงพบการดำเนินทำนองลูกล้อในประโยค ประโยคที่ 25

- รั ดัล	ดัล ช ม	ช ต ร ม	ร ม ช ล	(ร ม ช ล	ช ล ดัล)	ร ม ช ล	ช ล ดัล
- รั ดัล	ดัล ช ม	- ร - ม	ล ช - ล	(- - - -	- - - -)	ร ม ช ล	ช ล ดัล

ประโยคที่ 25 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ช-ม-ช-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ดัล-ดัล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 25 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนิน ทำนองเก็บในท้องที่ 3-4 พบการล้วงทำนองเข้าให้ส่วนของเครื่องนำในท้องที่ 5-6 รวมถึงพบการ ดำเนินทำนองลูกล้อในวรรคหลัง

ประโยคที่ 26

(ร ม ช ล	ช ล ดัล ช)	ร ม ช ล	ช ล ดัล ช	(ช ต ร ม	ร ม ช ร)	ม ต ร ม	ร ม ช ร
(- - - -	- - - -)	ร ม ช ล	ช ล ดัล ช	(- - - -	- - - -)	ช ต ร ม	ร ม ช ร

ประโยคที่ 26 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ดัล-ช-ดัล-ช) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคัง (-ล-ช-ม-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 26 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการล้วง ทำนองเข้าให้ส่วนของเครื่องนำในท้องที่ 1-2 และในท้องที่ 5-6 รวมถึงพบการดำเนินทำนองลูกล้อใน วรรคหน้าและวรรคหลัง

ประโยคที่ 27

(ม ต ร ม	ช ร ม ช)	ร ม ช ล	ดัล ช ล ดัล	(ร ม ช ล	ดัล ช ล ดัล)	ช ล ดัล รั	ม ต ร ม
(ม ต ร ม	ช ร ม ช)	ร ม ช ล	ดัล ช ล ดัล	(ร ม ช ล	ดัล ช ล ดัล)	ช ล ดัล รั	ม ต ร ม

ประโยคที่ 27 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ม-ซ-ล-ด) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ซ-ด-ร-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 27 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก และพบการดำเนินทำนองลูกล่อในวรรคหน้าและวรรคหลัง

ประโยคที่ 28

ช ด ร ม	ร ม ซ ล	ด ี ร ี ด ี ล	ด ี ล ซ ม	- ด ี ม ซ	ม ล ซ ม	ซ ม ร ด	- ด ี - ด
-- ต ร ม	- ซ - ล	- ด ี - ล	- ซ - ม	- ซ - ด	-- ร ม	- ซ - ม	- ร - ด

ประโยคที่ 28 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ด-ล-ซ-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ซ-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 28 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองทางเก็บของซอู้ใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในวรรคหน้าและในท้องที่ 6,7 รวมถึงพบการโดดเสียงในท้องที่ 8 เพื่อให้เสียงโดดเด่นออกมาจากทำนองหลัก

ประโยคที่ 29

(- - - -)	ด ร ม ซ	(- - - -)	ร ม ซ ล	(- - - -)	ซ ล ท ด ี	-- ซ ล	ท ด ี ร ม
(- - - -)	ด ร ม ซ	(- - - -)	ร ม ซ ล	(- - - -)	ซ ล ท ด ี	(- - - -)	ท ด ี ร ี ม

ประโยคที่ 29 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ซล×) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ซ-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ท-ด-ร-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 29 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองลูกล่อในวรรคหน้าและวรรคหลัง และในท้องที่ 8 ทำนองหลักดำเนินทำนองไปเสียงสูง ซึ่งเกินขอบเขตของเสียงซอู้ ซอู้จึงต้องดำเนินทำนองกลับลงมาที่เสียงต่ำ (เสียงเร,มี) รวมถึงพบการล้วงทำนองเข้าให้ส่วนของเครื่องนำในท้องที่ 7

ประโยคที่ 30

	☺	●					
ช ด ร ม	ร ม ช -	ล - ตั้ ช	ตั้ ล ช ม	ตั้ ตั้ ม ตั้	ม ล ช ม	- ช ด ช	ด ม ร ด
-- ดร ม	- ช - ล	- ตั้ - ล	- ช - ม	- ช - ต	-- ร ม	- ช - ม	- ร - ต

ประโยคที่ 30 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ดรมxชlx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-ตั้-ล-ช-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 30 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอผู้มีการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ต่างกันในลูกตกในท้องที่ 3,7 ทำนองซออุ้ตักที่เสียงซอล ส่วนในทำนองหลัก ลงที่เสียงลา,มี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในท้องอื่นดำเนินทำนองและลงลูกตกเดียวกัน รวมถึงพบการย่อยั้งหะเสียงลาจากไปท้องที่ 2 ไปยังท้องที่ 3 และพบการย่อเสียงโดในท้องที่ 5 และการโดดเสียงจากเสียงโดสูงลงมาเสียงมี ซึ่งมีความห่างกัน 6 เสียง (ตัม)

ประโยคที่ 31 (เพลงจีนไห้หู้)

ช ช ช ช	- ม - ม	ร ร ร ร	- ม - ม	- ตั้ ม ช	- ตั้ ช ม	ช ม ร ด	- ตั้ - ต
-- ช ช	-- ม ม	-- ร ร	-- ม ม	-- ช ช	-- ม ม	-- ร ร	-- ด ต

ประโยคที่ 31 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ดรมxชlx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-ช-ม-ร-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 31 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 1,3,7 รวมถึงพบการโดดเสียงในวรรคหลังเพื่อให้เสียงโดดเด่นออกมาจากทำนองหลัก

ประโยคที่ 32

-- ม ร	ม ร ม ด	ร ด ม ร	ม ด ร ล	ตั้ ล รึ ตั้	รึ ล ตั้ ช	ล ช ตั้ ล	ตั้ ช ล ม
-- ม รึ	ม รึ ม ตั้	รึ ตั้ ม รึ	ม ตั้ รึ ล	ตั้ ล รึ ตั้	รึ ล ตั้ ช	ล ช ตั้ ล	ตั้ ช ล ม

ประโยคที่ 32 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่า เป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับประโยคที่ 18,22

ประโยคที่ 33

ดํ ฌ ม	ร ด - ด	ฌ ร ม ฌ	- ร - ม	- - - -	- - - - ม	ม ม ม ม	- ม - ม
- ล ฌ ม	ฌ ม ร ด	- - ร ม ฌ	- ร - ม	- - - -	- - - - ม	- ม ม ม	- ม - ม

ประโยคที่ 33 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 19

ประโยคที่ 34

ช ล ฌ ดํ	- - ร ม	- ร - ม	- ม - -	ม ม ฌ ม	ร ม ฌ ม	ร ม ฌ ม	ร ม ฌ ม
- ฌ - ด	- ร - ม	- ร - ม	- ม - ม	ม ม ฌ ม	ร ม ฌ ม	ร ม ฌ ม	ร ม ฌ ม

ประโยคที่ 34 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 20

ประโยคที่ 35

ร ม ล ฌ	ร ม ล ฌ	ร ม ล ฌ	ม ฌ ล ฌ	- รํ ดํ	ดํ ล ฌ ม	ฌ ด ร ม	ร ม ฌ ล
ร ม ล ฌ	ร ม ล ฌ	ร ม ล ฌ	ร ม ล ฌ	- รํ ดํ	ดํ ล ฌ ม	- ร - ม	ล ฌ - ล

ประโยคที่ 35 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 21

ประโยคที่ 36

- - ม ร	ม ร ม ด	ร ด ม ร	ม ด ร ล	ดํ ล รํ ดํ	รํ ล ดํ ฌ	ล ฌ ดํ ล	ดํ ฌ ล ม
- - มํ รํ	มํ รํ มํ ดํ	รํ ดํ มํ รํ	มํ ดํ รํ ล	ดํ ล รํ ดํ	รํ ล ดํ ฌ	ล ฌ ดํ ล	ดํ ฌ ล ม

ประโยคที่ 36 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 18,22,32

ประโยคที่ 37

(ร ด ม ร	ม ร ม ด)	ร ด ม ร	ม ด ร ล	(ดํ ล รํ ดํ	รํ ล ดํ ฌ)	ล ฌ ดํ ล	ดํ ล ฌ ม
(รํ ดํ มํ รํ	มํ รํ มํ ดํ)	รํ ดํ มํ รํ	มํ ดํ รํ ล	(ดํ ล รํ ดํ	รํ ล ดํ ฌ)	ล ฌ ดํ ล	ดํ ล ฌ ม

ประโยคที่ 37 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 23

ประโยคที่ 38

(- - - -)	ร ม ช ม	- ม - -	ร ม ช ม	- ม - -	ร ม ล ช	- ช - -	ร ม ล ช
- - - -	(ร ม ช ม)	- - - -	(ร ม ช ม)	- - - -	(ร ม ล ช)	- - - -	(ร ม ล ช)

ประโยคที่ 38 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 24

ประโยคที่ 39

- รี้ ดิ้ล	ดิ้ล ช ม	ช ต ร ม	ร ม ช ล	(ร ม ช ล	ช ล ดิ้ล)	ร ม ช ล	ช ล ดิ้ล
- รี้ ดิ้ล	ดิ้ล ช ม	- ร - ม	ล ช - ล	(- - - -	- - - -)	ร ม ช ล	ช ล ดิ้ล

ประโยคที่ 39 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 25

ประโยคที่ 40

(ร ม ช ล	ช ล ดิ้ล ช)	ร ม ช ล	ช ล ดิ้ล ช	(ช ต ร ม	ร ม ช ร)	ม ต ร ม	ร ม ช ร
(- - - -	- - - -)	ร ม ช ล	ช ล ดิ้ล ช	(- - - -	- - - -)	ช ต ร ม	ร ม ช ร

ประโยคที่ 40 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 26

ประโยคที่ 41

(ม ต ร ม	ช ร ม ช)	ร ม ช ล	ดิ้ล ช ล ดิ้ล	(ร ม ช ล	ดิ้ล ช ล ดิ้ล)	ช ล ดิ้ล รี้	ม ต ร ม
(ม ต ร ม	ช ร ม ช)	ร ม ช ล	ดิ้ล ช ล ดิ้ล	(ร ม ช ล	ดิ้ล ช ล ดิ้ล)	ช ล ดิ้ล รี้	ม ดิ้ล รี้ ม

ประโยคที่ 41 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 27

ประโยคที่ 42

- ด ร ม	ล ช ดิ้ล	รี้ ดิ้ล ช	ดิ้ล ช ดิ้ล	ล ช ม ช	ด ร ม ช	ดิ้ล ช ม	ร ต ร ด
- - ด ร ม	- ช - ล	- ดิ้ล - ล	- ช - ม	- ช - ด	- - ร ม	- ช - ม	- ร - ด

ประโยคที่ 42 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-ด-ล-ช-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซอู้ในประโยคที่ 42 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอู้มีการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ต่างกันในลูกตกในท้องที่ 3,4,5,6 ทำนองซอู้ตกที่เสียงซอล,โดสูง ส่วนในทำนองหลักลงที่เสียงลา,โด,มี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในท้อง 1,2,7,8 ดำเนินทำนองและลงลูกตกเดียวกัน รวมถึงพบลักษณะการดำเนินทำนองกลอนฝากในวรรคหน้า

ประโยคที่ 43

(- - - -)	ด ร ม ช	(- - - -)	ร ม ช ล	(- - - -)	ช ล ท ด	- - ช ล	ท ด ร ม
(- - - -)	ด ร ม ช	(- - - -)	ร ม ช ล	(- - - -)	ช ล ท ด	(- - - -)	ท ด ร ม

ประโยคที่ 43 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 29

ประโยคที่ 44

ช ด ร ม	ร ม ช -	ล - ด ช	ด ล ช ม	ด ด ม ด	ม ล ช ม	- ช ด ช	ด ม ร ด
- - ตรม	- ช - ล	- ด - ล	- ช - ม	- ช - ด	- - ร ม	- ช - ม	- ร - ด

ประโยคที่ 44 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 30

ประโยคที่ 45

ด ล ด ช	ด ล ด ช	ด ล ด ช	ด ล ด ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	ด ร ด ล	ด ล ช ม
ด ล ด ช	ด ล ด ช	ด ล ด ช	ด ล ด ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	- ร ด ล	ด ล ช ม

ประโยคที่ 45 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิศง (-ช-ช-ช-ช) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิลง (-ด-ล-ช-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซอู้ในประโยคที่ 45 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอู้มีการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 7

ประโยคที่ 46

							▲
- ล ช ม	ช ล ช ด	ช ด ช ด	ช ด ช ม	ฟ ช ด ด	ร ม ฟ ช	ด ด ร ม	ฟ ล - ช
- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม	- ฟ - ช	ล ช ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ช

ประโยคที่ 46 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรม×ชลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ช-ด-ร-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ร-ม-ฟ-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 46 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซออุ้มีการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการโดดเสียงในประโยคเพื่อให้เสียงโดดเด่นออกมาจากทำนองหลัก รวมถึงพบการพรมเปิดเสียงลา ในห้องที่ 8

ประโยคที่ 47

ด ล ด ช	ด ล ด ช	ด ล ด ช	ด ล ด ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	ด ร ด ล	ด ล ช ม
ด ล ด ช	ด ล ด ช	ด ล ด ช	ด ล ด ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	ด ร ด ล	ด ล ช ม

ประโยคที่ 47 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่า เป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 45

ประโยคที่ 48

ช ล ช ม	ช ล ช ด	ช ด ช ด	ช ด ช ม	- ด ม ด	ม ล ช ม	- ช ด ช	ด ม ร ด
- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม	- ม ช ล	ด ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด

ประโยคที่ 48 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ช-ด-ร-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 48 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซออุ้มีการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการโดดเสียงในประโยคเพื่อให้เสียงโดดเด่นออกมาจากทำนองหลัก

ประโยคที่ 49

ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	ดํ ํ รํ ํ ดํ ํ ล	ดํ ํ ล ช ม
ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	รํ ํ ดํ ํ ล	ดํ ํ ล ช ม

ประโยคที่ 49 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 45,47

ประโยคที่ 50

							▲
- ล ช ม	ช ล ช ด	ช ดํ ํ ช ด	ช ดํ ํ ช ม	ฟ ช ดํ ํ ด	ร ม ฟ ช	ดํ ํ ด ร ม	ฟ ล - ช
- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม	- ฟ - ช	ล ช ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ช

ประโยคที่ 50 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 46

ประโยคที่ 51

ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	ดํ ํ รํ ํ ดํ ํ ล	ดํ ํ ล ช ม
ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	ดํ ํ ดํ ํ ช	- ด ร ม	ร ม ช ล	ดํ ํ รํ ํ ดํ ํ ล	ดํ ํ ล ช ม

ประโยคที่ 51 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 45

ประโยคที่ 52

ช ล ช ม	ช ล ช ด	ช ดํ ํ ช ด	ช ดํ ํ ช ม	- ดํ ํ ม ดํ ํ	ม ล ช ม	- ช ด ช	ด ม ร ด
- ล ช ม	ช ม ร ด	- ช - ด	- ด ร ม	- ม ช ล	ดํ ํ ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด

ประโยคที่ 52 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 48

ประโยคที่ 53

รํ ํ รํ ํ รํ ํ	- ท - ท	ล ล ล ล	- ท - ท	รํ ํ รํ ํ รํ ํ	ร ท ร ท	รํ ํ รํ ํ ร ท	ร ล ร ช
-- รํ ํ รํ ํ	-- ท ท	-- ล ล	-- ท ท	-- รํ ํ รํ ํ	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช

ประโยคที่ 53 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ร้-ท-ล-ท) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ร้-ท-ล-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 53 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นดำเนินทำนองเก็บใน ห้องที่ 1,3,5-8 รวมถึงพบการโดดเสียงในห้องที่ 7 เพื่อให้เสียงโดดเด่นออกมาจากทำนองหลัก

ประโยคที่ 54

- ด ร ม	ซ ร ม ซ	ร ม ซ ล	ด ช ล ด	- ม ซ ล	ซ ล ด ร	ม ร ด ร	ซ ม ร ด
- ด ร ม	ซ ร ม ซ	ร ม ซ ล	ด ช ล ด	- ม ซ ล	ซ ล ด ร	ม ร ด ร	ด ร - ด

ประโยคที่ 54 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรมขลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ม-ซ-ล-ด) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ซ-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 54 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอู้มีการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ในวรรคหลังทำนองหลักดำเนินทำนองไปเสียงสูง ซึ่งเกินขอบเขตของเสียงซอู้ ซอู้จึงต้องดำเนินทำนองกลับลงมาที่เสียงต่ำในห้องที่ 7-8

ประโยคที่ 55

ร ร ร ร	- ม - ม	ร ร ร ร	- ท - ท	ร ร ร ร	ร ท ร ท	ร ล ท ล	ร ซ ล ซ
-- ร ร	-- ม ม	-- ร ร	-- ท ท	-- ร ร	-- ท ท	-- ล ล	-- ซ ซ

ประโยคที่ 55 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง (ชลทขรมข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ร้-ม-ร้-ท) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ร้-ท-ล-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 55 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออล่าง เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอู้มีการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 1,3,5-8 รวมถึงพบการโดดเสียงในห้องที่ 5,6 เพื่อให้เสียงโดดเด่นออกมาจากทำนองหลัก

ประโยคที่ 56

- ด ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ด ี ช ล ด ี	- ม ช ล	ช ล ด ี ร ี	ม ร ด ร	ช ม ร ด
- ด ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ด ี ช ล ด ี	- ม ช ล	ช ล ด ี ร ี	ม ี ร ี ด ี ล	ด ี ร ี - ด ี

ประโยคที่ 56 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 54

ประโยคที่ 57

(- - - -	- - - -)	ล ช ช ช	ด ร ม ช	(- - - -	- - - -)	ล ช ช ช	ด ร ม ช
(- - - -	- - - -)	- ช ช ช	ด ร ม ช	(- - - -	- - - -)	- ช ช ช	ด ร ม ช

ประโยคที่ 57 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ดรัมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ช-ช-ช-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 57 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 3,7 รวมถึงพบลูกล้อในประโยค

ประโยคที่ 58

(- - - -)	ด ร ม ช	(- - - -)	ด ร ม ช	ด ี ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	ด ร ม ล
(- - - -)	ด ร ม ช	(- - - -)	ด ร ม ช	- ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	ม ร ด ล

ประโยคที่ 58 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ดรัมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ช-ช) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลึง (-ม-ร-ด-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 58 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 5 รวมถึงพบลูกล้อในวรรคหน้า

ประโยคที่ 59

ช ล ท ด ี	ท ล ช ม	ฟ ช ล ช	ฟ ม ร ด	(- - ม ร	ม ร ม ด)	ร ด ม ร	ม ด ร ล
- ช - ด	- - ร ม	- ช - ม	- ร - ด	(- - ม ร	ม ร ม ด)	ร ด ม ร	ม ด ร ล

ประโยคที่ 59 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-ช-ม-ร-ด) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิลง (-ม-ร-ด-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 59 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงฟาและเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่านในวรรคหน้า เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอผู้มีการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก มีการดำเนินทำนองเก็บในวรรคหน้า รวมถึงพบลูกล้อลูกขัดในวรรคหลัง

(ดํ ํ ล ํ ร ํ ดํ)	ร ํ ล ํ ด ํ ช)	ล ช ด ํ ล	ด ํ ช ล ม	(ช ม ล ช	ล ม ช ร)	ม ร ช ม	ช ร ม ด
(ดํ ํ ล ํ ร ํ ดํ)	ร ํ ล ํ ด ํ ช)	ล ช ด ํ ล	ด ํ ช ล ม	(ช ม ล ช	ล ม ช ร)	ม ร ช ม	ช ร ม ด

ประโยคที่ 60 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-ดํ-ล-ช-ม) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 60 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก และพบลูกล้อลูกขัด

ในประโยค

ช ล ด ํ ร ํ	ม ร ด ล	---	---
ช ล ด ํ ร ํ	ม ํ ร ํ ด ํ ล	----	---

ประโยคที่ 61 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิถิลงที่ (-ดํ-ล-ดํ-ดํ)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 61 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการเพิ่มทำนอง ลูกตกเสียงโดในห้องที่ 3 เพื่อตกแต่งทำนอง

ประโยคที่ 62

ร ํ ร ํ ร ํ ร ํ	- ท - ท	ล ล ล ล	- ท - ท	ร ํ ร ํ ร ํ ร ํ	ร ท ร ท	ร ํ ร ํ ร ท	ร ล ร ช
-- ร ํ ร ํ	-- ท ท	-- ล ล	-- ท ท	-- ร ํ ร ํ	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช

ประโยคที่ 62 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 53

ประโยคที่ 63

- ด ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ดํ ช ล ดํ	- ม ช ล	ช ล ดํ รํ	ม ร ด ร	ช ม ร ด
- ด ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ดํ ช ล ดํ	- ม ช ล	ช ล ดํ รํ	มํ รํ ดํ ล	ดํ รํ - ดํ

ประโยคที่ 63 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 54

ประโยคที่ 64

ร ร ร ร	- ม - ม	ร ร ร ร	- ท - ท	ร รํ ร ร	ร ท รํ ท	ร ล ท ล	ร ช ล ช
-- รํ รํ	-- มํ มํ	-- รํ รํ	-- ท ท	-- รํ รํ	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช

ประโยคที่ 64 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 55

ประโยคที่ 65

- ด ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ดํ ช ล ดํ	- ม ช ล	ช ล ดํ รํ	ม ร ด ร	ช ม ร ด
- ด ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ดํ ช ล ดํ	- ม ช ล	ช ล ดํ รํ	มํ รํ ดํ ล	ดํ รํ - ดํ

ประโยคที่ 56 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 54,63

ประโยคที่ 66

(- - - -)	(- - - -)	ล ช ช ช	ด ร ม ช	(- - - -)	(- - - -)	ล ช ช ช	ด ร ม ช
(- - - -)	(- - - -)	- ช ช ช	ด ร ม ช	(- - - -)	(- - - -)	- ช ช ช	ด ร ม ช

ประโยคที่ 66 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 57

ประโยคที่ 67

(- - - -)	ด ร ม ช	(- - - -)	ด ร ม ช	ดํ ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	ด ร ม ช
(- - - -)	ด ร ม ช	(- - - -)	ด ร ม ช	- ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	ม ร ด ล

ประโยคที่ 67 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 58

ประโยคที่ 68

ช ล ท ดั	ท ล ช ม	ฟ ช ล ช	ฟ ม ร ด	- - ม ร	ม ร ม ด	ร ด ม ร	ม ด ร ล
- ช - ด	- - ร ม	- ช - ม	- ร - ด	(- - ม ร	ม ร ม ด)	ร ด ม ร	ม ด ร ล

ประโยคที่ 68 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 59

ประโยคที่ 69

ดัล รัด	รัด ช	ล ช ดัล	ดัล ช ล ม	ช ม ล ช	ล ม ช ร	ม ร ช ม	ช ร ม ด
(ดัล รัด	รัด ช)	ล ช ดัล	ดัล ช ล ม	(ช ม ล ช	ล ม ช ร)	ม ร ช ม	ช ร ม ด

ประโยคที่ 69 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 60

ประโยคที่ 70

ช ล ดั รี่	ม ร ด ล	- - - ด	- - - ดั
ช ล ดั รี่	ม ี่ ร ดั ล	- - - ด	- - - ดั

ประโยคที่ 70 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 61

ผู้วิจัยพบว่ากราวนอกใช้กลุ่มปัญจมูลหลักคือกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน (ดรมxชลx)
พบ 59 ประโยค กลุ่มปัญจมูลทางเพียงล่าง (ชลทxหรมx) พบ 10 ประโยค และประโยคที่ใช้วรรคหน้า
กลุ่มปัญจมูลทางเพียงบนและวรรคหลังกลุ่มปัญจมูลเพียงอล่าง 1 ประโยค พบการใช้กลวิธีการ
สะบัดนิ้วและการสะบัดนิ้วพบ ลักษณะการดำเนินทำนองส่วนใหญ่ใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการ
ย้อย การโดดเสียง

สำเนียงจีน

ช่วงที่ 1

ประโยคที่ 1

					◆		
----	รี้ รี้ รี้ รี้	ม ร ด ล	- ตี้ - รี้	--- ฟ	-- มรด	- ร --	ช ม - ร
----	- ร - ร	-- รี้ดล	- ด - ร	--- ฟ	-- มรด	- ร --	ด ร ม - ร

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พชลxดทรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ตี้-ล-ตี้-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ฟ-ร-ด-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออุ๋นในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 2,3 รวมถึงพบการสะบัดนิ้วในห้องที่ 6

ประโยคที่ 2

----	ฟ ฟ ฟ ฟ	ด ฟ ช ล	ตี้ ล ช ฟ	ล ช ฟ ร	ฟ ด ร ฟ	ด ร ฟ ช	ล ฟ ช ล
----	- ฟ - ฟ	- ฟ ช ล	ตี้ ล ช ฟ	ล ช ฟ ร	ฟ ด ร ฟ	ด ร ฟ ช	ล ฟ ช ล

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พชลxดทรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีลง (-ตี้-ล-ช-ฟ) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ด-ฟ-ช-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออุ๋นในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 2-3

ประโยคที่ 3

				▲	▲		
--- ล	----	ช ล ท ตี้	- ท - ล	- ท ล ล	- ท ล ล	ช ล ท ตี้	- ท - ล
----	----	ช ล ท ตี้	- ท - ล	----	----	ช ล ท ตี้	- ท - ล

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พชลxดทรx) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ช-ตี้-ท-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวทำนองหลัก ยกเว้นการเพิ่มทำนองลูกตกเสียงลาในห้องที่ 1 รวมถึงพบการพรมเปิดในห้องที่ 5,6

ประโยคที่ 4

				↶			
ดํ ล ดํ ซ	- ล - ดํ	- ล - รํ	ดํ ดํ ดํ	- ล - ดํ	- รํ ฟํ รํ	- ดํ - ล	ดํ ล - ซ
- ดํ - ซ	- ล - ดํ	- ล - รํ	ดํ ดํ ดํ	- ล - ดํ	รํ ฟํ - รํ	- ดํ - ล	ซ ฟ - ซ

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พซลขตรข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ดํ-ซ-ล-ดํ) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลึง (-รํ-ดํ-ล-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 1 รวมถึงพบการรูดสายในห้องที่ 5

ประโยคที่ 5

----	- ล - ล	ดํ ล ดํ ซ	- ล - ดํ	---- ร	- ฟ - ล	--- ซ	- ฟ - ร
----	--- ล	- ดํ - ซ	- ล - ดํ	---- ร	- ฟ - ล	--- ซ	- ฟ - ร

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พซลขตรข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ดํ-ซ-ล-ดํ) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลึง (-ล-ซ-ฟ-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการเพิ่มทำนองเสียงลาในห้องที่ 2 และการดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 3

ประโยคที่ 6

					◆		
--- ร	- ร ร ร	ฟ ร ด ล	- ดํ - รํ	--- ฟ	-- มรด	- ร --	ซุม - ร
----	----	ฟ ร ด ล	- ด - ร	--- ฟ	-- มรด	- ร --	ดรม - ร

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลขตรข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ฟ-ล-ด-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ด-ฟ-ม-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการเพิ่มทำนองในห้องที่ 1-2 รวมถึงพบการสลับนิ้วในห้องที่ 6

ประโยคที่ 7

----	ฟ ฟ ฟ ฟ	ด ฟ ช ล	ดัล ช ฟ	ล ช ฟ ร	ฟ ด ร ฟ	ด ร ฟ ช	ล ฟ ช ล
----	- ฟ - ฟ	- ฟ ช ล	ดัล ช ฟ	ล ช ฟ ร	ฟ ด ร ฟ	ด ร ฟ ช	ล ฟ ช ล

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 2

ประโยคที่ 8

				▲	▲		
--- ล	----	ช ล ท ดั	- ท - ล	- ท ล ล	- ท ล ล	ช ล ท ด	- ท - ล
----	----	ช ล ท ดั	- ท - ล	----	----	ช ล ท ดั	- ท - ล

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 3

ประโยคที่ 9

				↻			
ดัล ดั ช	- ล - ดั	- ล - รุ	ดัล ดัล ดัล	- ล - ดั	- รุ ฟ รุ	- ดั - ล	ดัล - ช
- ดั - ช	- ล - ดั	- ล - รุ	ดัล ดัล ดัล	- ล - ดั	รุ ฟ - รุ	- ดั - ล	ช ฟ - ช

ประโยคที่ 9 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 4

ประโยคที่ 10

----	- ล - ล	ดัล ดัล ช	- ล - ดั	--- ร	- ฟ - ล	--- ช	- ฟ - ร
----	--- ล	- ดั - ช	- ล - ดั	--- ร	- ฟ - ล	--- ช	- ฟ - ร

ประโยคที่ 10 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 5

ประโยคที่ 11

					◆		
--- ร	- ร ร ร	พ ร ด ล	- ด - รี้	--- พ	- - มรด	- ร - -	ช ม - ร
----	----	พ ร ด ล	- ด - ร	--- พ	- - มรด	- ร - -	ด ร ม - ร

ประโยคที่ 11 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 6

ช่วงที่ 2

ประโยคที่ 1

(----)	พ ร ด ล	- ล - -	ด รี้ ด ล	- ล - -	พ ร ด ล	ช ล ด รี้	พ ด - ร
(----)	พ ร ด ล	(----)	(ด ร ด ล)	----	ช ล ด ร	ด ร พ ร	พ ด - ร

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลขตรข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-พ-ร-ด-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิขึ้น (-ช-ล-ด-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ต่างกันในลูกตกในท้องที่ 6 ทำนองซอฮู้ตกที่เสียงลา ส่วนทำนองหลักลงที่เสียงเร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในท้องอื่นดำเนินทำนองและลงลูกตกเดียวกัน พบการเพิ่มทำนองจังหวะยกเสียงลาในท้องที่ 3,5 และพบลูกล่อในวรรคหน้า

ประโยคที่ 2

(----)	พ ร ด ล	- ล - -	ด รี้ ด ล	- ล - -	พ ร ด ล	ช ล ด รี้	พ ด - ร
(----)	พ ร ด ล	(----)	(ด ร ด ล)	----	ช ล ด ร	ด ร พ ร	พ ด - ร

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 1

ประโยคที่ 3

				▽			
- ล - ดี้	- ร - พ	- ม - ร	- ด - ล	- ล ดี้ - ร	- พ - ช	ล ช ล พ	- ช - ล
- ล - ด	- ร - พ	- ม - ร	- ด - ล	----	- พ - ช	- ล - พ	- ช - ล

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ด-พ-ช-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ล-พ-ช-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาวเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการเพิ่มทำนอง (-ลต - ร) โดยใช้การกล้ำเสียงในท้องที่ 5 รวมถึงพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 7

ประโยคที่ 4

- พ - ช	- ล - ต	- ร - ต	- ล - ช	- ร - ช	- พ - ร	- ล - ร	- พ - ช
- พ - ช	- ล - ต	- ร - ต	- ล - ช	- ล - ช	- พ - ร	- ด - ร	- พ - ช

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ล-ต-ล-ช) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-พ-ร-พ-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาวเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองของซออยู่เป็นเสียงเรในท้องที่ 5 แต่ทำนองหลักลงเสียงลา และทำนองซออยู่เป็นเสียงลาในท้องที่ 7 แต่ทำนองหลักลงเสียงโด

ประโยคที่ 5

--- ล	- พ - ช	--- ล	ต ล ช พ	----	- ช - ล	- ร - ต	- ล - ช
--- ล	- พ - ช	--- ล	ต ล ช พ	----	- ช - ล	- ร - ต	- ล - ช

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีลง (-ต-ล-ช-พ) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ร-ต-ล-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาวเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 6

--- ล	ต ล ช พ	- ช - พ	----	- ม ร ม	ช ม ร ต	ร ต ล ต	- ร - พ
--- ล	ต ล ช พ	- ช - พ	----	- ม ร ม	ช ม ร ต	- ล - ต	- ร - พ

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พซลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึลง (-ด-ล-ช-พ) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึขึ้น (-ล-ด-ร-พ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นในท้องที่ 7 พบการดำเนินทำนองเก็บ

ประโยคที่ 7

--- ร	- ร ร ร	ด ล ด ี	- พ - ช	--- ล	ด ี ล ช พ	--- ด	--- ด ี
--- ร	- ร ร ร	- ด - ร	- พ - ช	--- ล	ด ี ล ช พ	--- ด	--- ด ี

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พซลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึขึ้น (-ด-ร-พ-ช) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึขึ้น (-พ-ช-ล-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นในท้องที่ 3 พบการดำเนินทำนองเก็บ

ประโยคที่ 8

							
--- ช	- ล - ด ี	--- ร ี	- พ ี - ด ี	- พ ี - ร ี	- ด ี - พ	-- ช ล	- ด ี - ช
--- ช	- ล - ด ี	--- ร ี	- พ ี - ด ี	- พ ี - ร ี	- ด ี - พ	-- ช ล	- ด ี - ช

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พซลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึขึ้น (-พ-ช-ล-ด) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึลง (-ร-ด-ล-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก รวมถึงพบการรูดสายในท้องที่ 2

ประโยคที่ 9

			
- ด ี ล - ช	- พ ม ร	- ด ี - ด ี	- ล - ร ี
- ล - ช	- พ - ร	- ด ด ด	- ล - ร

ประโยคที่ 9 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ช-ร-ด-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 9 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการกะไหล่เสียงในห้องที่ 1 ช่วงที่ 3

ประโยคที่ 1

				+			
- - ฟ ฟ	- ฟ - ช	ฟ ช ล ด	- ร ี ล ด	- - ฟฟฟ	- ฟ - ช	ฟ ช ล ด	- ร ี ล ด
- ฟ ฟ ฟ	- ฟ - ช	ฟ ช ล ด	- ร ี ล ด	- ฟ ฟ ฟ	- ฟ - ช	ฟ ช ล ด	- ร ี ล ด

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าและวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ฟ-ช-ล-ด) เป็นทำนองซ้ำกัน

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการสับัดคั่นซักคือเสียงฟาในห้องที่ 5

ประโยคที่ 2

- - ล ล	ด ล ช ฟ	- ล ฟ ช	- ล ฟ ช	- - - -	- ด - ช	ล ช ฟ ช	- ล - ด
- - ล ล	ด ล ช ฟ	- ล ฟ ช	- ล ฟ ช	- - ม ร	ม ช - ม	ช ม ร ด	- ร - ด

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ล-ช-ฟ-ช) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ช-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองของซออุ้ในห้องที่ 6,7 ตกที่เสียงซอล ส่วนในทำนองหลักลงที่เสียงมี,โด แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในห้องอื่นดำเนินทำนองและลงลูกตกเดียวกัน และในวรรคหลังทำนองหลักดำเนินทำนองวิธีลง แต่ซออุ้ดำเนินทำนองวิธีขึ้น

ประโยคที่ 3

-- ล ล	ดํ ี ล ซ ฟ	- ล ฟ ซ	- ล ฟ ซ	-- ม ร	ม ซ - ม	ซ ม ร ด	- ร - ด
-- ล ล	ดํ ี ล ซ ฟ	- ล ฟ ซ	- ล ฟ ซ	-- ม ร	ม ซ - ม	ซ ม ร ด	- ร - ด

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว (พชลขตรข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ล-ซ-ฟ-ซ) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ซ-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาวเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 4

-- ล ล	ดํ ี ล ซ ฟ	- ด - ดํ	- ท - ล	----	- ดํ - ซ	ล ซ ฟ ซ	- ล - ดํ
- ดํ - ล	- ซ - ฟ	- ซ - ดํ	- ท - ล	----	- ดํ - ซ	- ฟ - ซ	- ล - ดํ

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว (พชลขตรข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังที่ (-ซ-ดํ-ท-ล) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ฟ-ซ-ล-ดํ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาวเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 2,7 รวมถึงพบการโดดเสียงในท้องที่ 3

ประโยคที่ 5

----	---- ท	---- ท	- ดํ - รํ	---- ซ	ล ซ ฟ ซ	ซ ฟ ซ ร	ฟ ร ฟ ด
----	---- ท	----	- ดํ - รํ	---- ซ	---- ฟ	---- ร	---- ด

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว (พชลขตรข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคังขึ้น (-ท-รํ) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-ซ-ฟ-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาวเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม มีลักษณะการดำเนิน

ทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการย้ายทำนองลูกตกเสียงทีในท้องที่ 3 รวมถึงพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 6-8

ประโยคที่ 6

- - ซ ล	- ดี - รี่	- ซ - ฟ	- ร - ด
- - ฟซล	- ดี - รี่	- ซ - ฟ	- ร - ด

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางขวา (ฟซลxดทร) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผล ประโยคนี้ทำนองวิถีสง (-ซ-ฟ-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นในท้องที่ 1 ไม่พบการสลับนิ้วเช่นเดียวกับทำนองหลัก

การดำเนินทำนองในเพลงสำเนียงจีนผู้วิจัยพบใช้กลุ่มเสียงปัญญาผลทางขวา (ฟซลxดทร) ทั้งหมด พบเสียงนอกกลุ่มปัญญาผลที่พบบ่อยคือเสียงมีและเสียงที ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่านและตกแต่งทำนอง พบกลวิธีการสลับคันชัก การสลับนิ้ว การสลับนิ้ว การพรมเปิด และการรูดสายในสายเอก ทำให้เสียงที่ออกมาอยู่ในช่วงเสียงสูงและทำให้สำเนียงของเพลงนั้นชัดเจนขึ้น

โยน

ประโยคที่ 1

(- - - -)	ม ซ ล ดี	(- - - -)	ร ม ร ด	(- - - -)	ม ซ ล ดี	(- - - -)	ร ม ร ด
- - - -	ซ ล ท ดี	- - - -	รี้ มี้ รี้ ดี	- - - -	ซ ล ท ดี	- - - -	รี้ มี้ รี้ ดี

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาผลทางเพียงออบน (ดทรxซล) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาผลคือเสียงทีเป็นเสียงหลุมในท้องที่ 2,6 การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการยื่นเสียงโด

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 1 เป็นการดำเนินทำนองลูกลื้อ ในท้องที่ 2,6 ดำเนินทำนองขึ้นไปในเสียงสูง และท้องที่ 4,8 ดำเนินทำนองลงไปเสียงต่ำ

ประโยคที่ 2

(- - - -)	ซ ม ร ด	- - ร ม	ซ ม ร ด	(- - - -)	ซ ม ร ด	ซ ด ร ม	ซ ม ร ด
- - - -	ซี้ มี้ รี้ ดี	- - - -	รี้ มี้ รี้ ดี	- - - -	ซี้ มี้ รี้ ดี	- - - -	รี้ มี้ รี้ ดี

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้นี้เป็นลักษณะการขึ้นเสียงโด (-ด-ด-ด-ด-ด-ด-ด) ลดทอนมาจากประโยคที่ 1

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะลูกล่อพบการล้วงทำนองเข้าให้ส่วนของเครื่องนำในห้องที่ 2 และในห้องที่ 6

ประโยคที่ 3

ช ม ร ด	ร ม ร ด	ช ม ร ด	ร ม ร ด	- - ร ด	ร ด ร ด	ร ด ร ด	- ร - ด
ซ้ ม ร์ ดั	ร้ ม ร์ ดั	ซ้ ม ร์ ดั	ร้ ม ร์ ดั	- ซ - ซ	- - - ล	- - - ดั	- - - ร์

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้นี้เป็นลักษณะการขึ้นเสียงโด (-ด-ด-ด-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะทำนองเก็บซึ่งทางซอผู้มีการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 1-3 ข้างต้นเป็นการโยนเสียงโดเริ่มจากการลักษณะการล่อลงลูกตกเสียงโดและลดทอนเก็บลงมา เป็นการโยนเสียงโดเพื่อที่จะเชื่อมไปยังเพลงกราวนอกในประโยคถัดไป

กราวนอก ช่วงที่ 4

ประโยคที่ 1 ส่งร้อง

- ด - ร	- ม - ซ	- ล - ซ	- ม - ร	- - - -	- - - ร	- ร ร ร	- ร - ร
- ดั - ร์	- มั - ซั	- ลั - ซั	- มั - ร์	- - - -	- - - ร์	- ร์ ร์ ร์	- ร์ - ร์

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน (ตรม×ซลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีลง (-ล-ซ-ม-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคงที่ (-ร-ร-ร-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 2

							
- ร - รรร	- ด - ร	- ม - ซ	- ม - ร	ม ร ด ล	ซ ล ด ี ร	ม ร ด ล	ร ี ด ี ล ซ
- ร ี ร ี	- ด ี - ร ี	- ม ี - ซ ี	- ม ี - ร ี	- ร ี ร ี	- ด ี - ร ี	- ด ี - ล	ล ล - ซ

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรมขลล) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ม-ซ-ม-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ร-ด-ล-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการสับคั่นซอกคือเสียงเรในท้องที่ 1 รวมถึงพบการทำนองเก็บในวรรคหลัง

ประโยคที่ 3

							
- ร - รรร	- ด - ร	- ม - ซ	- ม - ร	ม ร ด ล	ซ ล ด ี ร	ม ร ด ล	ร ี ด ี ล ซ
- ร ี ร ี	- ด ี - ร ี	- ม ี - ซ ี	- ม ี - ร ี	- ร ี ร ี	- ด ี - ร ี	- ด ี - ล	ล ล - ซ

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่า เป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 2

ประโยคที่ 4

							
- ด ี - ด ี ด ี	ล ด ี ล ซ	ม ซ ล ด ี	- ล - ร ี	- ด ี - ด ี ด ี	ล ด ี ล ซ	ม ซ ล ด ี	- ล - ซ
- ด ี ด ี	ล ด ี ล ซ	ม ซ ล ด ี	- ล - ร ี	- ด ี ด ี	ล ด ี ล ซ	ม ซ ล ด ี	- ล - ซ

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรมขลล) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ล-ด-ล-ร) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ล-ด-ล-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการสับคั่นซอกคือเสียงโดในท้องที่ 1,5

ประโยคที่ 5

+				+			
- ตี - ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - รี่	- ตี - ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - ซ
- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - รี่	- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - ซ

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 4

ประโยคที่ 6

รี่ ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ตี ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ
- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - ซ	- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - ซ

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม x ซล x) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ล-ซ-ล-ซ) และวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ล-ตี-ล-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงอบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้กลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 1,4,5,8

ประโยคที่ 7

รี่ ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ตี ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ
- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - ซ	- ตี ตี ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	- ล - ซ

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 6

ประโยคที่ 8

ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ
ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ	ม ซ ล ตี	ล ตี ล ซ

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นปัญญามูลทางเพียงอบน (ตรม x ซล x) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ประโยคนี้นี้ดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ซ-ซ-ซ-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 9

ม ช ล ดั	-- ท ดั	-- ท ดั	-- ท ดั	-- ท ดั	ท ดั ท ดั	ท ดั ท ดั	- ท - ดั
ม ช ล ดั	-- ท ดั	-- ท ดั	-- ท ดั	-- ท ดั	ท ดั ท ดั	ท ดั ท ดั	- ท - ดั

ประโยคที่ 9 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรมขซลข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ประโยคนี้ดำเนินทำนอง วิถีคองที่ (-ดั-ดั-ดั-ดั)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

เพลงกราวในช่วงนี้มีช่วงทำนองที่ตัดทอนลงมาจากช่วงก่อนหน้า โดยกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรมขซลข) ทั้งหมดและไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล กลวิธีที่พบบ่อยคือการสะบัด คั่นซัก ส่วนใหญ่จะพบให้ต้นประโยค ลักษณะการดำเนินทำนองส่วนใหญ่ใกล้เคียงกับทำนองหลัก

สำเนียงฉวน

ประโยคที่ 1

		◆					
----	--- รี่	-- รี่ดัล	- ดั - รี่	----	- ดั - ล	- รี่ - ดั	- ล - ซ
----	--- รี่	---	- ดั - รี่	----	- ดั - ล	- รี่ - ดั	- ล - ซ

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชวา (ฟซลขตรข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีขึ้น (-ซ-ล-ดั-รี่) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีลง (-รี่-ดั-ล-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชวาเช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการสะบัดนิ้วในครั้งที่ 3

ประโยคที่ 2

----	- พ - ล	--- ซ	- พ - ร	- พ - ซ	- ลดี - ร	--- ร	--- ร
----	- พ - ล	--- ซ	- พ - ร	- พ - ซ	- ล - ร	----	----

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-ล-ซ-พ-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคองที่ (-ร-ร-ร-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการกล้ำเสียงในห้องที่ 5 รวมถึงพบการเพิ่มทำนองลูกตกเสียงเรในห้องที่ 7,8

ประโยคที่ 3

----	--- ร	- พ - ซ	- พ - ซ	----	- พ - ล	- รี่ - ล	- ดี - รี่
----	--- ร	- พ - ซ	- พ - ซ	----	- พ - ล	- รี่ - ล	- ดี - รี่

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ร-พ-ซ) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคองที่ (-รี่-ดี-ล-รี่)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 4

- พ - ล	- ดี - รี่	--- ร	--- รี่	----	--- พ	----	--- ล
- พ - ล	- ดี - รี่	----	----	----	--- พ	----	--- ล

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสองที่ (-ร-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-พ-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการเพิ่มทำนองลูกตกเสียงเรในเสียงต่ำและเสียงสูง เป็นการใช้การโดดเสียงที่สามารถทำให้เสียงของซออุ้โดดเด่นออกมา

ประโยคที่ 5

----	- ตี - รี่	- ฟ - ล	- ตี - รี่	----	- ตี - ล	- รี่ - ตี	- ล - ช
----	- ตี - รี่	- ฟ - ล	- ตี - รี่	----	- ตี - ล	- รี่ - ตี	- ล - ช

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พชลxตข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ฟ-ล-ต-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีลง (-รี่ย-ตี-ล-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 6

----	- ฟ - ล	--- ช	- ฟ - ร	- ฟ - ช	- ลตี - ร	--- ร	--- ร
----	- ฟ - ล	--- ช	- ฟ - ร	- ฟ - ช	- ล - ร	----	----

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่า เป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 2

ประโยคที่ 7

----	--- ร	- ฟ - ช	- ฟ - ช	----	- ฟ - ล	--- ช	- ฟ - ล
----	--- ร	- ฟ - ช	- ฟ - ช	----	- ฟ - ล	--- ช	- ฟ - ล

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พชลxตข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ร-ฟ-ช) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ฟ-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 8

--- ช	- ตี - ล	--- ช	- ฟ - ร	- ฟ - ช	- ลตี - ร	--- ร	--- ร
--- ช	- ตี - ล	--- ช	- ฟ - ร	- ฟ - ช	- ล - ร	----	----

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พซลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสอง (-ล-ช-ฟ-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสองที่ (-ร-ร-ร-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการกล้ำเสียงในท้องที่ 6 รวมถึงพบการเพิ่มทำนองลูกตกเสียงเรในท้องที่ 7,8

ประโยคที่ 9

---	ด	ร ม - ม	----	--- ร	----	- ด - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ช
---	ด	ร ม - ม	----	--- ร	----	- ด - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ช

ประโยคที่ 9 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พซลxตรx) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงมีทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสอง (-ม-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ด-ร-ฟ-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 9 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงมีเป็นเสียงหลุม มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 10

----	- ฟ - ล	- รี้ - ล	- ดี้ - รี้	- ฟ - ล	- ดี้ - รี้	---- ร	---- รี้
----	- ฟ - ล	- รี้ - ล	- ดี้ - รี้	- ฟี้ - ล	- ดี้ - รี้	-----	-----

ประโยคที่ 10 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พซลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสองที่ (-รี้-ดี้-ล-รี้) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสองที่ (-รี้-ล-ดี้-รี้)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 10 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการเพิ่มทำนองลูกตกเสียงเรสูงและเรสูงในท้องที่ 7,8 ใช้การโดดเสียงคู่แปดในการทำให้เสียงของซอโดดเด่นออกมา

เพลงสำเนียงวนอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พซลxตรx) พบเสียงหลุมคือเสียงที่ และพบว่าครูจิวพลดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก และเพิ่มลักษณะเฉพาะของซอเข้าไปโดยใช้วิธีการ

โอดเสียง การสะบัด การย่ำเสียงในช่วงทำนองที่ทำนองหลักปล่อยให้จังหวะว่าง และการกล้ำเสียง
กลวิธีต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานั้นล้วนเป็นการทำให้ซออุลุดออกมาและโดดเด่นในช่วงทำนองที่ว่าง
เกริ่น

ประโยคที่ 1

-- ล ดั -- ล ดั -- ล ดั - ล ดั ล ดั	--- รื - ฟื - รื - ฟื - รื - ฟื - รื - ฟื	- ซื - ฟื - ซื - ฟื - ซื - ฟื - รื
-------------------------------------	---	------------------------------------

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุลุดในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว
(พชล๓ตร๓) ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ซึ่งผู้วิจัยทำการแบ่งทำนองเป็นสามช่วง ในช่วงแรกคือ เสียง
ลาและเสียงโอด ช่วงที่สองคือเสียงเรสูงและเสียงฟาสูง และช่วงที่สามคือเสียงซอลสูง ฟาสูงและเรสูง

ช่วงที่สองละช่วงที่สามใช้ช่วงเสียงที่สองของสายเอกโดยใช้นิ้วชี้เริ่มที่เสียงเรสูง และใช้เสียงที่
สูงที่สุดในช่วงเสียงนี้คือเสียงซอลสูง แล้วกลับมาลงที่นิ้วชี้คือเสียงเรสูงในท้ายประโยค

ประโยคที่ 2

--- ดั รัดซัดรัดฟื	--- ดั รัดซัดรัดฟื	- ดั ฟื รื - ดั ฟื รื ดัฟืรัดฟื-ดัฟื - - ดัล
--------------------	--------------------	--

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุลุดในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว
(พชล๓ตร๓) ประโยคที่สองผู้วิจัยแบ่งออกเป็นสองช่วง ช่วงแรกเป็นการย่ำทำนอง ใช้เสียงซอล โดสูง
เรสูง ฟาสูง ดำเนินทำนองซ้ำกันสองครั้ง โดยใช้ช่วงเสียงที่สองของสายเอกโดยเริ่มเสียงโอดสูงที่นิ้วชี้
และมีช่วงที่ใช้เสียงซอลสายเปล่า ช่วงหลังใช้ช่วงเสียงที่สองเช่นกัน ดำเนินทำนองใช้ช่วงเสียงที่สอง
โดยการทอนทำนองและลงมาจบที่เสียงลาในช่วงเสียงที่หนึ่งท้ายประโยค

ประโยคที่ 3

--- ซ ลซลดัล	--- ซ ล ซ ดัล	- ซ ดัล	- ซ ดัล ซดัลซดัลซฟ
--------------	---------------	---------	--------------------

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุลุดในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว
(พชล๓ตร๓) การดำเนินทำนองเป็นลักษณะการย่ำทำนองซุดเสียง (ซอล,ลา,โอดสูง) และค้อย ๆ ทอน
ทำนองลงมาจบที่เสียงฟาในท้ายประโยคเพื่อจะเชื่อมไปประโยคถัดไป

ประโยคที่ 4

-- ฟ ซุ -- ฟ ซุ -- ฟ ซุ ฟ ซุ ฟ ซุ	ฟ ซุ ฟ ซุ	ฟ ซุ ฟ ซุ	ฟ ซุ ฟ ซุ - ฟ ร
-----------------------------------	-----------	-----------	-----------------

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุลุดในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว
(พชล๓ตร๓) ดำเนินทำนองเสียงฟาและเสียงซอล (นิ้วก้อยสายหุ้ม) ค้อย ๆ ทอนทำนองลงไปจบใน
เสียงเรเพื่อที่จะเชื่อมไปเพลงถัดไป

การดำเนินทำนองซออุลุดในช่วงเกริ่นเป็นลักษณะการล่อยจังหวะตามปี่ที่เป็นเครื่องดนตรีนำใน
การเคลื่อนทำนอง โดยซออุลุดใช้วิธีการดำเนินทำนองคล้ายกับทำนองหลัก พบการใช้ช่วงที่เสียงสูงคือ

ช่วงเสียงที่สองในสายเอกสองรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่หนึ่ง ใช้นิ้วชี้กดที่เสียงโดสูงและจบเสียงสูงสุดที่
นิ้วก้อยเสียงฟาสูง รูปแบบที่สอง ใช้นิ้วชี้กดที่เสียงเรสูงและจบเสียงสูงสุดที่นิ้วก้อยเสียงซอลสูง

เพลงฉวนทิวให้

ประโยคที่ 1

		+					
----	--- ร	-- รร	- ฟ - ซ	- ดั ล ซ	- ฟ ม ร	--- ดั	- ล - ร
----	--- ร	----	- ฟ - ซ	- ล - ซ	- ฟ - ร	--- ด	- ล - ร

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว
(พซลขตรข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึขึ้น (-ร-ฟ-ซ)
และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึคงที่ (-ฟ-ร-ด-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาวเช่นเดียวกับ
กับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนอง
หลัก ยกเว้นพบการเพิ่มทำนองการสับัดเสียงเดียวคือเสียงเรในท้องที่ 3

ประโยคที่ 2

	▀				◆		
----	--- ลดั	----	- ล - ซ	- ล - ร	-- ลดัล	----	- ร ดั ล
----	--- ดั	----	- ล - ซ	- ล - ร	- ดั - ล	----	- ดั - ล

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาว
(พซลขตรข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึลง (-ดั-ล-ซ)
และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึคงที่ (-ดั-ล-ดั-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางชาวเช่นเดียวกับ
กับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนอง
หลัก พบการกล้ำในท้องที่ 1 (เสียงลาไปเสียงโด) และการสับัดนิ้วในท้องที่ 6 (เสียงลาและเสียงโด)

ประโยคที่ 3

		+					
----	--- ร	-- รร	- ฟ - ซ	- ดั ล ซ	- ฟ ม ร	--- ดั	- ล - ร
----	--- ร	----	- ฟ - ซ	- ล - ซ	- ฟ - ร	--- ด	- ล - ร

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่า เป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 1

ประโยคที่ 4

							
----	--- ลดี	----	- ล - ซ	- ล - รี่	-- ลดีล	----	- ร ดี ล
----	--- ดี	----	- ล - ซ	- ล - รี่	- ดี - ล	----	- ดี - ล

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 2

ประโยคที่ 5

							
----	--- ล	-- รดีล	- ซ - พ	--- ร	----	- พ - ซ	ล ซ ดี ล
----	--- ล	- ดี - ล	- ซ - พ	--- ร	----	- พ - ซ	- ดี - ล

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พซลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึลง (-ล-ซ-พ) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึขึ้น (-ร-พ-ซ-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอยู่ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการสับตนิ้วในห้องที่ 3 และผลการดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 8

ประโยคที่ 6

							
----	--- ล	-- รดีล	- ซ - พ	--- ร	----	- พ - ซ	ล ซ ดี ล
----	--- ล	-- รดีล	- ซ - พ	--- ร	----	- พ - ซ	ล ซ ดี ล

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ

ประโยคที่ 5

ประโยคที่ 7

----	--- ซ	ล ซ พ ซ	- ล - ดี	----	--- รี่	-- ฟี รี่	- ดี - ล
----	--- ซ	- พ - ซ	- ล - ดี	----	--- รี่	- ฟี - รี่	- ดี - ล

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าเป็นอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (พซลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึขึ้น (-พ-ซ-ล-ดี) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึลง (-พ-ร-ด-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการใช้ช่วงเสียงที่สองในสายเอก โดยเริ่มที่เสียงโดสูงในห้องที่ 4 และกลับมาใช้ช่วงปกติในเสียงลาในท้ายประโยค

ประโยคที่ 8

						◆	
----	- ด - ซ	ล ซ ฟ ซ	- ล - ด	----	--- ฟ	-- ลซฟ	- ร - ด
----	--- ซ	ล ซ ฟ ซ	- ล - ด	----	--- ฟ	- ซ - ฟ	- ร - ด

ประโยคที่ 8 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (ฟซลxดtrx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ฟ-ซ-ล-ด) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ซ-ฟ-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 8 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการเพิ่มทำนองเสียงโดในห้องที่ 2 รวมถึงพบการสะดุ้งในห้องที่ 7

ประโยคที่ 9

--- ฟ	-- ร ด	--- ซ	-- ล ด	--- ฟ	-- ร ด	- ด - ด	- ด - ด
--- ฟ	- ร - ด	--- ซ	- ล - ด	--- ฟ	- ร - ด	--- ด	--- ด

ประโยคที่ 9 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (ฟซลxดtrx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ฟ-ซ-ล-ด) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสั้น (-ด-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอฮู้ในประโยคที่ 9 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการโดดเสียงโดในห้องที่ 7-8

ประโยคที่ 10

		◆					
----	--- ล	-- รัต	- ซ - ฟ	----	ด ฟ ซ ล	ซ ล ด ล	ซ ฟ - ซ
----	--- ล	- ด - ล	- ซ - ฟ	----	- ซ - ล	- ด - ล	ซ ฟ - ซ

ประโยคที่ 10 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึลง (-ล-ช-พ) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึลง (-ต-ล-ช-พ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 10 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการสลับนิ้วในห้องที่ 3 และพบการดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 6-7

ประโยคที่ 11

							
- พช - ช	ล ช พ ร	- ร - -	ด ร พ ช	- ช พ ล	ช ล พ ช	- ช พ ร	ด ร พ ช
- - - ช	ล ช พ ร	- ด - ร	- พ - ช	- - - ล	- พ - ช	- - - ร	- พ - ช

ประโยคที่ 11 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึขึ้น (-ด-ร-พ-ช) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึคงที่ (-ล-ช-พ-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 11 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการกล้ำเสียงในห้องที่ 1 (พช) พบการจบเสียงเรจิงหะยยกในห้องที่ 3 และพบการดำเนินทำนองเก็บ

ประโยคที่ 12

							
- - - ล	ช ล พ ช	- พช - ช	- พช - ช	- - - -	- - - ล	- ตี - รี่	- พิ - ตี
- - - ล	- พ - ช	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ล	- ตี - รี่	- พิ - ตี

ประโยคที่ 12 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึคงที่ (-ล-ช-พ-ช) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึคงที่ (-ด-ร-พ-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 12 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในห้องที่ 2 รวมถึงพบการเพิ่มทำนองในห้องที่ 3,4 เป็นการย้ำเสียงซอล (สายทุ้ม) โดยใช้การกล้ำเสียง และพบการเปลี่ยนช่วงช่วงเสียงที่สองในห้องที่ 7

ประโยคที่ 13

							
----	--- รื	--- ตั	----	- ล - ตั	- ร - ฟ	- รฟ - ร	ฟ ร ต ล
----	--- รื	--- ตั	----	- ล - ตั	- รื - ฟ	- ฟ - รื	- ตั - ล

ประโยคที่ 13 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวา (ฟซลxตข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสอง (-รื-ตั) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ฟ-ร-ต-ล)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 13 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล มีลักษณะการทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการกล้ำเสียงในท้องที่ 7 รวมถึงพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 8

ประโยคที่ 14

----	--- ตั	ตั ตั รื ตั	- ล - ซ	--- ล	ตั ล ซ ฟ	--- ซ	ล ซ ฟ ร
----	--- ตั	- รื - ตั	- ล - ซ	-- ล ล	ตั ล ซ ฟ	-- ซ ซ	ล ซ ฟ ร

ประโยคที่ 14 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวา (ฟซลxตข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสอง(-รื-ตั-ล-ซ) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ล-ซ-ฟ-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 14 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล มีลักษณะการทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 3 โดยการย่ำเสียงโดสูง และในวรรคหลังในทำนองหลักท้องที่ 5,7 ย่ำเสียงแต่ซอใช้เพียงเสียงเดียว

ประโยคที่ 15

							
----	--- ซ	ฟ ซ ล ซ	ฟ ร - ฟ	----	ด ร ฟ ซ	--- ซ	ล ซ ฟ ร
----	ด ร ฟ ซ	- ล - ซ	ฟ ร - ฟ	----	ด ร ฟ ซ	- ล - ซ	- ฟ - ร

ประโยคที่ 15 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวา (ฟซลxตข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสอง (-ซ-ฟ-ร-ฟ) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสอง (-ล-ซ-ฟ-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 15 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล มีลักษณะการทำนองใกล้เคียง

กับทำนองหลัก วรรคหน้าพบการดำเนินทำนองในท้องที่ 2 ลงโน้ตเสียงซอลท้ายห้องเพียงเสียงจากนั้นไปเก็บในท้องที่ 3 ซึ่งตรงข้ามกับทำนองหลัก ในวรรคหลังดำเนินทำนองลักษณะเดียวกันกับวรรคหน้า ในท้องที่ 7,8

ประโยคที่ 16

--- ม	ช ม ร ด	- ร - ซ	- ม - ร	----	--- ร	ร ร ร ร	- ร - ฟ
--- ม	-- มรด	- ร - ม	--- ร	----	--- ร	- ร ร ร	- ร - ฟ

ประโยคที่ 16 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (ฟซลxดทรx) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงมีทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคังที่ (-ร-ม-ซ-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีขึ้น (-ร-ฟ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 16 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลคือเสียงมีทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 2 ส่วนในท้องที่ 3 ทำนองซออยู่ที่ตกที่เสียงซอล แต่ทำนองหลักลงที่เสียงมี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในท้องที่อื่นดำเนินทำนองและลงลูกตกเดียวกัน และพบการเพิ่มทำนองเสียงมีในท้องที่ 4

ประโยคที่ 17

----	- ซ - ล	- รี้ - ดี	----	- ล - ล	- ดี - ดี	- ฟ - ฟ	- ซ - ซ
----	- ซ - ล	- รี้ - ดี	----	--- ล	--- ดี	--- ฟ	--- ซ

ประโยคที่ 17 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (ฟซลxดทรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีขึ้น (-ล-ดี) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคังที่ (-ล-ดี-ฟ-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 17 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการเพิ่มทำนองจังหวะยกเสียงลา, โดสูง, ฟา, ซอลในวรรคหลัง

ประโยคที่ 18

--- ฟ	-- ซ ล	ซ ล ฟ ซ	----	- ล - ซ	- ฟ - ซ	--- ล	- ท - ดี
--- ฟ	-- ซ ล	- ดี - ซ	----	- ล - ซ	- ฟ - ซ	- ฟ - ม	- ร - ด

ประโยคที่ 18 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชล×ตรข) ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิศงที่ (-ช-ล-ด-ช) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสลง (-ฟ-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 18 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 3 รวมถึงในวรรคหลังซออยู่ดำเนินทำนองวิถีสขึ้น แต่ทำนองหลักดำเนินทำนองวิถีสลง เพื่อให้ทำนองซออยู่มีความโดดเด่น

ประโยคที่ 19

---	ช	- ช ช ช	- ด ล ช	- ฟ ม ร	---	ม	ช ม ร ด	- ร - ช	- ม - ร
----	ด ร ฟ ช	- ล - ช	- ฟ - ร	---	ม	-- ร ด	- ร - ม	---	ร

ประโยคที่ 19 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชล×ตรข) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสลง (-ล-ช-ฟ-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสลง (-ม-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 19 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก วรรคหน้าท้องที่ 1-2 ใช้เท่าเสียงซอล และเก็บในวรรคหลังพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 6 ทำนองซออยู่ในท้องที่ 7 ตกเสียงซอล แต่ทำนองหลักลงเสียงมี รวมถึงพบการเพิ่มทำนองเสียงมีในท้องที่ 8

ประโยคที่ 20

----	---	ร ร ร ร	- ร - ฟ	----	- ช - ล	- รี่ - ดี่	----
----	---	ร ร ร ร	- ร - ฟ	----	- ช - ล	- รี่ - ดี่	----

ประโยคที่ 20 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชล×ตรข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีสขึ้น (-ร-ฟ) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีสลง (-รี่-ดี่)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 20 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 21

- ล - ล	- ตี - ตี	- ฟ - ฟ	- ช - ช	- - - ฟ	- - ช ล	ช ล ฟ ช	- - - -
- - - ล	- - - ตี	- - - ฟ	- - - ช	- - - ฟ	- - ช ล	- ตี - ช	- - - -

ประโยคที่ 21 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวา (ฟชลxตรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ล-ตี-ฟ-ช) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ช-ล-ตี-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 21 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ในวรรคหน้าพบการเพิ่มทำนองจิ้งหะยกเสียงลา, โดสูง, ฟา, เสียงซอลในวรรคหน้า รวมถึงพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 7

ประโยคที่ 22

- ล - ช	- ฟ - ช	- - - ล	- ท - ตี	- - - ช	- ช ช ช	- ตี ล ช	- ฟ ม ร
- ล - ช	- ฟ - ช	- ฟ - ม	- ร - ต	- - - -	ด ร ฟ ช	- ล - ช	- ฟ - ร

ประโยคที่ 22 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวา (ฟชลxตรx) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุลคือเสียงมีทำหน้าที่เป็นเสียงหลุม ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีถึง (-ฟ-ม-ร-ต) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีถึง (-ล-ช-ฟ-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซอู้ในประโยคที่ 22 อยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางขวา เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุลคือเสียงทีและเสียงมีทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ในวรรคหน้าซอู้ดำเนินทำนองวิธีขึ้น แต่ทำนองหลักดำเนินทำนองวิธีถึง เพื่อให้ทำนองซอู้มีความโดดเด่น ในวรรคหลังดำเนินทำนองเท่าเสียงซอลและเก็บ

ประโยคที่ 23

- - - ม	ช ม ร ต	- ร - ช	- ม - ร
- - - ม	- - ร ต	- ร - ม	- - - ร

ประโยคที่ 23 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญาจุลทางเพียงอบน (ตรมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญาจุล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิธีถึง (-ม-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 23 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 2 ทำนองซออุ้ในท้องที่ 3 ตกเสียงซอล แต่ทำนองหลักลงเสียงมี รวมถึงพบการเพิ่มทำนองเสียงมีในท้องที่ 4

การดำเนินทำนองเพลงฉววนทีให้ใช้กลุ่มปัญจมูลทางขวาและเปลี่ยนกลุ่มปัญจมูลในประโยคสุดท้ายเป็นทางเพียงออบน กลวิธีที่พบคือ การกล้ำเสียง การสลับคั่นซึก การสลับนิ้ว และการรูดนิ้วขึ้นไปดำเนินทำนองในเสียงสูง

เกริ่นครั้งที่สอง

ประโยคที่ 1

-- ล ด -- ล ด -- ล ด - ล ด ล ด	--- ร - ฬ - ร - ฬ - ร - ฬ - ร - ฬ	- ซ - ฬ - ซ - ฬ - ซ - ฬ - ฬ
--------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลขตรข) ไม่พบเสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ซึ่งผู้วิจัยทำการแบ่งทำนองเป็นสามช่วง ในช่วงแรกคือ เสียงลาและเสียงโด ช่วงที่สองคือเสียงเรสูงและเสียงฟาสูง และช่วงที่สามคือเสียงซอลสูง ฟาสูงและเรสูง

ช่วงที่สองละช่วงที่สามใช้ช่วงเสียงที่สองของสายเอกโดยใช้นิ้วชี้เริ่มที่เสียงเรสูง และใช้เสียงที่สูงที่สุดในช่วงเสียงนี้คือเสียงซอลสูง แล้วกลับมาลงที่นิ้วชี้คือเสียงเรสูงในท้ายประโยค

ประโยคที่ 2

--- ด รัดซดรดฬ	--- ด รัดซดรดฬ	- ฬ ร - ด ฬ ร ดฬรดฬ-ดฬ - - ดล
----------------	----------------	-------------------------------

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลขตรข) ประโยคที่สองผู้วิจัยแบ่งออกเป็นสองช่วง ช่วงแรกเป็นการย้ำทำนอง ใช้เสียงซอล โดสูง เรสูง ฟาสูง ดำเนินทำนองซ้ำกันสองครั้ง โดยใช้ช่วงเสียงที่สองของสายเอกโดยเริ่มเสียงโดสูงที่นิ้วชี้ และมีช่วงที่ใช้เสียงซอลสายเปล่า ช่วงหลังใช้ช่วงเสียงที่สองเช่นกัน ดำเนินทำนองใช้ช่วงเสียงที่สอง โดยการทอนทำนองและลงมาจบที่เสียงลาในช่วงเสียงที่หนึ่งท้ายประโยค

ประโยคที่ 3

--- ซ ลซลดล	--- ซ ล ซ ด ล	- ซ ด ล	- ซ ด ล ซดลซดลซฟ
-------------	---------------	---------	------------------

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลขตรข) การดำเนินทำนองเป็นลักษณะการย้ำทำนองชุดเสียง (ซอล,ลา,โดสูง) และค่อย ๆ ทอนทำนองลงมาจบที่เสียงฟาในท้ายประโยคเพื่อจะเชื่อมไปประโยคถัดไป

ประโยคที่ 4

-- ฬ ซ -- ฬ ซ -- ฬ ซ ฬ ซ ฬ ซ	ฬ ซ ฬ ซ	ฬ ซ ฬ ซ	ฬ ซ ฬ ซ - ฬ ร
------------------------------	---------	---------	---------------

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลxดรรx) ดำเนินทำนองเสียงฟาและเสียงซอล (นิ้วก้อยสายทุ้ม) ค่อย ๆ ทอนทำนองลงไปจบในเสียงเรเพื่อที่จะเชื่อมไปเพลงถัดไป

การดำเนินทำนองซออุ้ในช่วงเกริ่นเป็นลักษณะการลอยจังหวะตามปี่ที่เป็นเครื่องดนตรีนำในการเคลื่อนทำนอง โดยซออุ้ใช้วิธีการดำเนินทำนองคล้ายกับทำนองหลัก พบการใช้ช่วงที่เสียงสูงคือช่วงเสียงที่สองในสายเอกสองรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่หนึ่ง ใช้นิ้วชี้กดที่เสียงโดสูงและจบเสียงสูงสุดที่นิ้วก้อยเสียงฟาสูง รูปแบบที่สอง ใช้นิ้วชี้กดที่เสียงเรสูงและจบเสียงสูงสุดที่นิ้วก้อยเสียงซอลสูง ดำเนินทำนองเช่นเดียวกับเกริ่นครั้งแรก

สำเนียงฉนวน

ท่อน 1

ประโยคที่ 1

							
- - - ซ	- ซ ซ ซ	- ดัล - ซ	- ฟ - ร	- - - ซ	ล ซ ล ฟ	ซ ฟ ซ ร	ฟ ร ฟ ด
- - - ซ	- ซ ซ ซ	- ล - ซ	- ฟ - ร	- - - ซ	- - - ฟ	- - - ร	- - - ด

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลxดรรx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถीलง (-ล-ซ-ฟ-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถीलง (-ซ-ฟ-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการกล้ำเสียงในห้องที่ 3 และพบการดำเนินทำนองโดยใช้ลักษณะกลอนสับในวรรคหลัง

ประโยคที่ 2

			
- ซ ซ ซ	ล ซ ฟ ร	- ฟ - -	มรด - ร
- - ซ ซ	ล ซ ฟ ร	- ฟ - -	มรด - ร

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (พชลxดรรx) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงมีทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิถीलง (-ล-ซ-ฟ-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออุ้ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงมีทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการ

ดำเนินการทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นพบการเพิ่มเสียงซอลในห้องที่ 1 และพบการสะบัดนิ้ว
ในห้องที่ 4

ท่อน 2

ประโยคที่ 1

				▲			
- - - -	- ตี - ล	- รี่ - ตี	- ล - ซ	- ฟซุ - ซ	ล ซ ฟ ร	- ซ - ฟ	- ร - ต
- - - -	- ตี - ล	- รี่ - ตี	- ล - ซ	- - ซ ซ	ล ซ ฟ ร	- ซ - ฟ	- ร - ต

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (ฟซลซตรซ) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินการทำนองวิถึลง (-รี่-ตี-ล-ซ) และในวรรคหลังดำเนินการทำนองวิถึลง (-ซ-ฟ-ร-ต)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับ
กับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการทำนองเช่นเดียวกับทำนอง
หลัก และพบการกล้าเสียงในห้องที่ 5

ประโยคที่ 2

			◆
- ซ ซ ซ	ล ซ ฟ ร	- ฟ - -	มรด - ร
- - ซ ซ	ล ซ ฟ ร	- ฟ - -	มรด - ร

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่า เป็นประโยคที่บรรเลงเช่นเดียวกับ
ประโยคที่ 2 ในท่อน 1

ท่อน 3

ประโยคที่ 1

- ตี - -	ซ ล ตี รี่	ล ซ ฟ ร	ซ ฟ ร ต	- - - ล	ตี ล ซ ฟ	- - ซ ล	ซ ล ตี ซ
- ตี - -	ซ ล ตี รี่	- ซ ฟ ร	ซ ฟ ร ต	- - - ล	- - ซ ฟ	- - ซ ล	- ตี - ซ

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวา (ฟซลซตรซ) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินการทำนองวิถึลง (-ซ-ฟ-ร-ต) และในวรรคหลังดำเนินการทำนองวิถึคังที่ (-ซ-ล-ตี-ซ)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางขวาเช่นเดียวกับ
กับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล มีลักษณะการทำนองใกล้เคียงกับทำนอง

หลัก ในวรรคหน้าพบการเพิ่มเสียงลาในท้องที่ 3 เพื่อให้ชออยู่เป็นดำเนินทำนองเก็บ และในวรรคหลังพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 6,8

ประโยคที่ 2

							
- ฟช - ช	ล ช ฟ ร	ฟ ร ช ฟ	- ร - ด	- ช ช ช	ล ช ฟ ร	- ฟ - -	มรด - ร
- - ช ช	ล ช ฟ ร	- ช - ฟ	- ร - ด	- - ช ช	ล ช ฟ ร	- ฟ - -	มรด - ร

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวา (ฟชลxดtrx) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงมีทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิลง (-ช-ฟ-ร-ด) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิลง (-ล-ช-ฟ-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของชออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางขวาเช่นเดียวกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงมีทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการกล้าเสียงในท้องที่ 1 พบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 3 และในวรรคหลังพบการเพิ่มเสียงชอลในท้องที่ 5 รวมถึงพบการสะบัดนิ้วในท้องที่ 8

ท่อน 4

ประโยคที่ 1

							
- - - -	- ดัล - ช	- ดัล - ช	- - - -	- - - ร	ร ร ร ร	- - - ช	ช ช ช ช
- - - -	- ล - ช	- ล - ช	- - - -	- - - ร	- ร - ร -	- - - ช	- ช - ช

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรมxชลx) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถิศงที่ (-ช-ช) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถิศขึ้น (-ร-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของชออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบนเช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก พบการกล้าเสียงในท้องที่ 2,3 ในวรรคหลังพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 6,8

ประโยคที่ 2

							
- - - -	- ดัล - ช	- ดัล - ช	- - - -	- - - ดัล	- - ทลช	- - - ดัล	- - ทลช
- - - -	- ล - ช	- ล - ช	- - - -	- - - ดัล	- - ทลช	- - - ดัล	- - ทลช

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ช-ช) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ด-ช-ด-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวทำนองหลัก พบการกล้าเสียงในท้องที่ 2,3 ในวรรคหลังพบการสะบัดนิ้วในท้องที่ 6,8

ประโยคที่ 3

					▀	▀	
- ด - -	- ด - ล	ด ล ช ม	ช ร ม ช	- - - -	- ดล - ช	- ดล - ช	- - - -
- ด - -	- ด - ล	- ช - ม	- ร ม ช	- - - -	- ล - ช	- ล - ช	- - - -

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ช-ม-ร-ช) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ช-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองใกล้เคียงกับทำนองหลัก ในวรรคหน้าพบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 3-4 และพบการกล้าเสียงในท้องที่ 6,7

ประโยคที่ 4

- - - ร	- - - ช	- - - ม	ช ม ร ด	- ร - ด	- - - ม	ช ม ร ด	- ร - ด
- - - ร	- - - ช	- - - ม	ช ม ร ด	- ร - ด	- - - ม	ช ม ร ด	- ร - ด

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ช-ม-ร-ด) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีคองที่ (-ด-ม-ร-ด)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 5

- - ร ม	- ช - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ม - ช	- ล - ด	- ร - ด	- ล - ช

-- ตรม	- ช - ร	- ม - ร	- ต - ล	- ม - ช	- ล - ต	- ร - ต	- ล - ช
--------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถึลง (-ม-ร-ต-ล) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถึลง (-ร-ต-ล-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นในท้องที่ 1 การดำเนินทำนองทางซอไม่พบการสลับนิ้วเช่นเดียวกับ ทำนองหลัก

ประโยคที่ 6

--- ต	--- ล	ต ล ช ม	ช ร ม ช
--- ต	--- ล	- ช - ม	- ร - ช

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ประโยคนี้ดำเนินทำนองวิถึคังที่ (-ช-ม-ร-ช)

ผู้วิจัยพบว่าการทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกันกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการทำนองใกล้เคียง กับทำนองหลัก พบการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 3-4

สำเนียงฉนวนมีทั้งหมด 4 ท่อน ซึ่งในท่อนที่ 1-3 ใช้กลุ่มปัญจมูลทางชวาทั้งหมด และเมื่อเข้า ในท่อนที่ 4 พบการเปลี่ยนกลุ่มปัญจมูลเป็นทางเพียงออบนเพื่อเชื่อมออกไปยังโยนซึ่งเป็นกลุ่มปัญจ มูลทางเพียงออบนเช่นเดียวกัน กลวิธีที่ใช้ในเพลงสำเนียงฉนวนพบ 2 กลวิธี ได้แก่ การกล้ำเสียงและ การสลับนิ้ว

โยน

ประโยคที่ 1

(---)	ม ช ล ต	(---)	ร ม ร ต	(---)	ม ช ล ต	(---)	ร ม ร ต
(---)	ช ล ท ต	(---)	ร ม ร ต	(---)	ช ล ท ต	(---)	ร ม ร ต

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลคือเสียงที่เป็นเสียงหลุมในท้องที่ 2,6 การดำเนินทำนอง ในประโยคนี้เป็นลักษณะการยื่นเสียงโด

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 เป็นการดำเนินทำนองลูกล้อ ในห้องที่ 2,6 ดำเนินทำนองขึ้นไปในเสียงสูง และห้องที่ 4,8 ดำเนินทำนองลงไปเสียงต่ำ

ประโยคที่ 2

(- - -)	ช ม ร ด	- - ร ม	ช ม ร ด	(- - -)	ช ม ร ด	ช ด ร ม	ช ม ร ด
(- - -)	ช ม ร์ ด	(- - -)	ร ม ร์ ด	(- - -)	ช ม ร์ ด	(- - -)	ร ม ร์ ด

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล การดำเนินทำนองในประโยคนี้เป็นลักษณะการยิ้นเสียงโด (-ด-ด-ด-ด-ด-ด-ด) ลดทอนมาจากประโยคที่ 1

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 เป็นการดำเนินทำนองลักษณะลูกล้อ พบการล้วงหน้าเข้าให้ส่วนของเครื่องนำในห้องที่ 2 และในห้องที่ 6 ดำเนินวิธีการเก็บ

ประโยคที่ 3

ช ม ร ด	ร ม ร ด	ช ม ร ด	ร ม ร ด	ช ล ท ด	ร ี ด ท ล	ท ด ร์ ด	ท ล ช ม
ช ม ร์ ด	ร ม ร์ ด	ช ม ร์ ด	ร ม ร์ ด	- ม ร์ ด	ม ร์ ด ล	ร ี ด ล ช	ด ล ช ม

ประโยคที่ 3 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีคังที่ (-ด-ด-ด-ด) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีลง (-ด-ล-ช-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 3 อยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำนองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูลเสียงทีในวรรคหลังทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน มีลักษณะการดำเนินทำนองทางซออยู่ใกล้เคียงกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 4

- ล ช ม	ช ม ร ด	ช ร ม ช	- ร - ม	- - - -	- - - ม	- ม ม ม	- ม - ม
- ล ช ม	ช ม ร ด	- - ร ม ช	- ร - ม	- - - -	- - - ม	- ม ม ม	- ม - ม

ประโยคที่ 4 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญญามูลทางเพียงออบน (ตรม×ชลข) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญญามูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิถีขึ้น (-ช-ด-ร-ม) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิถีคังที่ (-ม-ม-ม-ม)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานของซออยู่ในประโยคที่ 4 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำงานองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินงานอง เช่นเดียวกับทำงานองหลัก และการดำเนินงานองเก็บในห้องที่ 3 และโยนเสียงมีในวรรคหลัง ประโยคที่ 5

-- ร ม	ช ล ท ด์	-- ร ิ ด์	ท ล ช ม	-- ร ม	ช ล ท ด์	-- ร ิ ด์	ท ล ช ม
-- ร ม	ช ล ท ด์	-- ร ิ ด์	ท ล ช ม	-- ร ม	ช ล ท ด์	-- ร ิ ด์	ท ล ช ม

ประโยคที่ 5 จากการวิเคราะห์ทำงานองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรม×ชล×) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ประโยคนี้ดำเนินงานองวิถึ ลง (-ด-ล-ช-ม) เป็นทำงานองซ้ำกัน เป็นลักษณะการเหลื่อม

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานองของซออยู่ในประโยคที่ 5 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำงานองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลเสียงที่ในวรรคหลังทำหน้าที่เป็นเสียง ผ่าน มีลักษณะการดำเนินงานองเช่นเดียวกับทำงานองหลัก ประโยคที่ 6

-- ร ิ ด์	ท ล ช ร	-- ร ิ ด์	ท ล ช ม	-- ร ิ ด์	ท ล ช ร	-- ร ิ ด์	ท ล ช ม
-- ร ิ ด์	ท ล ช ร	-- ร ิ ด์	ท ล ช ม	-- ร ิ ด์	ท ล ช ร	-- ร ิ ด์	ท ล ช ม

ประโยคที่ 6 จากการวิเคราะห์ทำงานองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรม×ชล×) พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลเสียงที่ทำหน้าที่เป็นเสียงผ่าน ประโยคนี้ดำเนินงานองวิถึ ขึ้น (-ร-ม) เป็นทำงานองซ้ำกัน ลดทอนมาจากประโยคที่ 5

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินงานองของซออยู่ในประโยคที่ 6 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับกับทำงานองหลัก พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูลเสียงที่ในวรรคหลังทำหน้าที่เป็นเสียง ผ่าน มีลักษณะการดำเนินงานองเช่นเดียวกับทำงานองหลัก เป็นลักษณะการเหลื่อม ประโยคที่ 7

ช ช ช ร	ช ช ช ม	ช ช ช ร	ช ช ช ม	ช ช ช ช	- ล - ล	ด ิ ด ิ ด ิ	- ร ิ - ร ิ
ช ช ช ร	ช ช ช ม	ช ช ช ร	ช ช ช ม	- ช - ช	- ล - ล	- ด ิ - ด ิ	- ร ิ - ร ิ

ประโยคที่ 7 จากการวิเคราะห์ทำงานองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ดรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินงานองวิถึคงที่ (-ร-ม-ร-ม) และในวรรคหลังดำเนินงานองวิถึขึ้น (-ช-ล-ด-ร) ในวรรคหน้าลดทอนมาจากประโยคที่ 6

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 7 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นการดำเนินทำนองเก็บในท้องที่ 5,7

ลูกหมุด

ประโยคที่ 1

ช ล ต ร	ต ล ต ร	ต ล ต ร	ต ร - -	ม ร ต ล	ร ต ล ช	ต ล ช ม	ล ช ม ร
ช ล ต ร	ต ล ต ร	ต ล ต ร	ต ร - -	ม ร ต ล	ร ต ล ช	ต ล ช ม	ล ช ม ร

ประโยคที่ 1 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีคงที่ (-ร-ร-ร-ร) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีถ่วง (-ล-ช-ม-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 1 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก

ประโยคที่ 2

- - ต ร	ม ช ม ช	- - ร ม	ช ล ช ล	- - ม ช	ล ต ล ต	- - ช ล	ต ร ต ร
- - ช ร	ม ช ม ช	- - ร ม	ช ล ช ล	- - ต ช	ล ต ล ต	- - ช ล	ต ร ต ร

ประโยคที่ 2 จากการวิเคราะห์ทำนองหลักผู้วิจัยพบว่าอยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน (ตรม×ชล×) ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล ในวรรคหน้าดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ช-ล) และในวรรคหลังดำเนินทำนองวิธีขึ้น (-ต-ร)

ผู้วิจัยพบว่าการดำเนินทำนองของซออยู่ในประโยคที่ 2 อยู่ในกลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เช่นเดียวกับทำนองหลัก ไม่พบการใช้เสียงนอกกลุ่มปัญจมูล มีลักษณะการดำเนินทำนอง เช่นเดียวกับทำนองหลัก ยกเว้นในท้องที่ 1 ซอู้ดำเนินทำนองเสียงโด แต่ทำนองหลักลงซอล และในท้องที่ 5 ซอู้ดำเนินทำนองเสียงมี แต่ทำนองหลักลงเสียงโดสูง

สรุปผลการดำเนินทำนองซอู้ในเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา กลุ่มปัญจมูลที่ใช้ ได้แก่ เพลงเทพนิมิต สามชั้น ใช้กลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน เพลงเร็วไ้บัลลัง ใช้กลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน จากนั้นต่อด้วยช่วงโยน ใช้กลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน จากนั้นเข้าเพลงกราวนอกซึ่งใช้กลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบนและทางเพียงออล่าง และเข้าเพลงสำเนียงลาวกลับมาใช้กลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบนอีกครั้ง เชื่อมไปยังโยนที่ยังคงใช้กลุ่มปัญจมูลทางเพียงออบน และเข้าเพลง

กรรวนนอกอีกครั้งและดำเนินทำนองทางเพียงอบนและเพียงออล่าง จากนั้นบรรเลงเพลงยะวาเก่าใช้กลุ่มปัญจมูลทางเพียงอบน กลับมาบรรเลงเพลงกรรวนนอกอีกครั้งใช้กลุ่มปัญจมูลเดิมคือทางเพียงอบนและทางเพียงออล่าง ต่อด้วยสำเนียงจีนใช้กลุ่มปัญจมูลทางขวา คั่นด้วยโยนซึ่งใช้กลุ่มปัญจมูลทางขวา เมื่อจบจากสำเนียงจีนบรรเลงทำนองร้าวเกริ่นซึ่งซออยู่ยังคงใช้ทางขวาเช่นเดิม เมื่อจบโยนต่อด้วยเพลงฉวนทโให้ใช้กลุ่มปัญจมูลทางขวา และบรรเลงทำนองร้าวเกริ่นอีกครั้งในทางขวาเช่นเดิม จากนั้นเข้าเพลงสำเนียงฉวนทอีกครั้งโดยใช้กลุ่มปัญจมูลทางขวาและทางเพียงอบนเชื่อมไปยังโยนและจบด้วยลูกหมดในทางเพียงอบน ผู้วิจัยสรุปตารางกลุ่มปัญจมูลดังนี้

เพลง	กลุ่มปัญจมูล
เพลงเทพนิมิต สามชั้น	ทางเพียงอบน
เพลงเร็วใบไคล้ง	ทางเพียงอบน
โยนที่ 1	ทางเพียงอบน
เพลงกรรวนนอก ช่วงที่ 1	ทางเพียงอบนและเพียงออล่าง
เพลงภาษาลาว	ทางเพียงอบน
โยนที่ 2	ทางเพียงอบน
เพลงกรรวนนอก ช่วงที่ 2	ทางเพียงอบน
เพลงภาษาชวา	ทางเพียงอบน
โยนที่ 3	ทางเพียงอบน
เพลงกรรวนนอก ช่วงที่ 3	ทางเพียงอบนและเพียงออล่าง
เพลงจีนไส้หู้	ทางเพียงอบนและเพียงออล่าง
เพลงภาษาจีน	ทางขวา
โยนที่ 4	ทางเพียงอบน

เพลงกราวนอก ช่วงที่ 4	ทางเพียงอบน
เพลงภาษาญวน	ทางขวา
ร่ำเกริ่น	ทางขวา
เพลงภาษาญวน	ทางขวา
ร่ำเกริ่น	ทางขวา
เพลงภาษาญวน	ทางขวา
โยนที่ 5	ทางเพียงอบน
ลูกหมด	ทางเพียงอบน

ตารางที่ 3 สรุปกลุ่มปัญญา
ที่มา : ชุตติกาญจน์ กลั่นฤทธิ์

การศึกษาทฤษฎีการดำเนินทำนองซออุ้เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาในวงเครื่องสายปี่ชวา ของครูจีรพล เพชรสม การบรรเลงซออุ้ที่ครูจีรพล เพชรสม นั้นใช้ทฤษฎีการดำเนินที่เป็นลักษณะเฉพาะและพบบ่อย พบทฤษฎีในการดำเนินทำนอง ดังนี้ 1.การโดดเสียง 2.การล้วงหน้า 3.การย้อยจังหวะ 4.การกล้าเสียง 5.การย่ำเสียง 6.การรูดนิ้ว 7.การสะบัดคันชัก 8.การสะบัดนิ้ว 9.การพรมนิ้ว 10.การเน้นเสียง

1.การโดดเสียง

ใช้วิธีการสี่เสียงข้ามจากเสียงสูงไปเสียงต่ำหรือจากเสียงต่ำไปเสียงสูง ซึ่งมีระยะเสียงคู่ 5 จนถึง คู่ 8

ตัวอย่างการโดดเสียงคู่ 5

- ม ซ ล	ซ ม ซ ต	ซ ม ซ ต	ซ ต ซ ม	- ต ม ต	ม ล ซ ม	- ซ ต ซ	ด ม ร ด
- ล ซ ม	ซ ม ร ด	ด ต - ร	ร ร - ม	- ซ - ล	- ซ - ม	ม ม - ร	ร ร - ด

ตัวอย่างการโดดเสียงคู่ 6

ล ม ช ม	ด ม ช ม	ล ม ช ม	ด ม ช ม	ล ม ช ม	ด ม ช ม	ล ม ช ม	ด ม ช ม
ล ล ล ร	ช ช ช ม	ด ด ด ร	ช ช ช ม	ล ล ล ร	ช ช ช ม	ด ด ด ร	ช ช ช ม

ตัวอย่างการโดดเสียงคู่ 7

----	--- ลด	----	- ล - ช	- ล - ร	-- ลดล	----	ร ด ล
----	--- ด	----	- ล - ช	- ล - ร	- ด - ล	----	- ด - ล

ตัวอย่างการโดดเสียงคู่ 8

- ม ร ร	- ม ร ร	- ม ร ร	- ม ร ร	- ช - ร	- ช - ล	- ร - ล	- ด - ร
- ม ร ร	- ม ร ร	- ม ร ร	- ม ร ร	--- ช	--- ล	--- ด	--- ร

ตัวอย่างการโดดเสียงคู่ โดยให้เสียงเรเป็นเสียงยืนเพื่อเปลี่ยนเสียง

ตัวอย่างที่ 1 โดยให้เสียงเรเป็นเสียงยืนเพื่อเปลี่ยนเสียง

ช ช ร ช	ล ล ร ล	ด ด ร ด	ร ร ร ร	ช ร ช พ	ม ร ด -	ล - ด ม	ช ด ล ช
- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ด	ด ด - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ร - ด	- ล - ช

ตัวอย่างที่ 2 โดยให้เสียงเรเป็นเสียงยืนเพื่อเปลี่ยนเสียง

ร ร ร ร	- ม - ม	ร ร ร ร	- ท - ท	ร ร ม ร	ร ท ร ท	ร ล ท ล	ร ช ล ช
-- ร ร	-- ม ม	-- ร ร	-- ท ท	-- ร ร	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช

ตัวอย่างที่ 3 โดยให้เสียงเรเป็นเสียงยืนเพื่อเปลี่ยนเสียง

ร ร ร ร	- ท - ท	ล ล ล ล	- ท - ท	ร ร ร ร	ร ท ร ท	ร ร ร ท	ร ล ร ช
-- ร ร	-- ท ท	-- ล ล	-- ท ท	-- ร ร	-- ท ท	-- ล ล	-- ช ช

ตัวอย่างการโดดเสียงคู่ 5 โดยให้เสียงโดเป็นเสียงยืนเพื่อเปลี่ยนเสียง

- ม ช ล	ช ม ช ด	ช ม ช ด	ช ด ช ม	- ด ม ด	ม ล ช ม	- ช ด ช	ด ม ร ด
- ล ช ม	ช ม ร ด	ด ด - ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ด

2.การล้วงหน้า ทำนองล้วงไปจบก่อนทำนองหลัก

การล้วงหน้าตัวอย่างที่ 1

ช - ด ล	ด ช ล -	ด - ม ร	ม ด ร ล	ม ร ม ด	ร ล ด ช	ด ม ช ด	ม ช - -
- ร ด ล	ด ช ล ด	-- ม ร	ม ร ด ล	ด ล ร ด	ร ล ด ช	ด ล ช ม	ช ร ม ช

การล้วงหน้าตัวอย่างที่ 2

ดิม ชด	ชดิม ช	ดิม ชด	ม - ช -	ดม รช	รม ฟด	ชด รม	ฟช - -
- มช ล	ชล ดิม	- ลช ม	ช ร มช	- ด - -	มรด - ช	- ด ร ม	ร ม ฟช

3. การย้อยจ้งหะ ทำนองย้อยไปลงหลังจ้งหะ

ตัวอย่างการย้อยจ้งหะ

ชด ชม	ลช - ด	ล - ดิม	ดิม ชม	ฟด พล	ชฟ มร	ฟม ลม	ลม ฟ -
- ด ร ม	- ช - ล	- ดิม - ล	- ช - ม	- ชชช	- ล - ร	- ฟ - -	ร ม - ช

ช - ดิม	ดิม ชล -	ดิม - มร	มด รล	มร มด	รล ดิม	ดิม ชด	มช - - -
- ริม	ดิม ชล	- - มร	มรด ล	ดิม ริม	ริม ดิม	ดิม ชม	ช ร มช

4. การกล้ำเสียง การใช้นิ้วแต่ละนิ้วหนึ่งซึ่งเป็นเสียงผ่านด้วยความเร็วและใช้น้ำหนักปกติที่ตำแหน่งเสียงหลัก

- ดิม - -	- ดิม - ล	ดิม ชม	ช ร มช	- - - -	- ดิม - ช	- ดิม - ช	- - - -
- ดิม - -	- ดิม - ล	- ช - ม	- ร มช	- - - -	- ล - ช	- ล - ช	- - - -

5. การย้าเสียง การย้าเสียงหลักในทำนองหลัก รวมถึงการเน้นการใช้คันชักในเสียงลูกตก

การย้าเสียงตัวอย่างที่ 1

ช ร ชด	ท ดิม	ช ร ชด	ท ดิม -	ม ม ชช	ล ล ดิม -	ดิม - ชด	ร ม - -
- - - ล	- ดิม ดิม	- - - ร	- ดิม ดิม	- ล - ช	ชช - ดิม	ดิม - ร	ร ร - มิ

การย้าเสียงตัวอย่างที่ 2

- ม ร ร	- ช ม ม	- ล ชช	- ฟ ล ล	- ล ชช	- ริม ดิม	- ม ร ร	- ช ม ม
- - ร ร	- - ม ม	- - ชช	- - ล ล	- - ชช	- - ด ด	- - ร ร	- - ม ม

6. การรูดนิ้ว การเลื่อนตำแหน่งนิ้วเพื่อช่วงเสียงสูง

การรูดนิ้วตัวอย่างที่ 1

- - - ล	ชล ฟช	- ฟช - ช	- ฟช - ช	- - - -	- - - ล	- ดิม - ร	- ฟิม - ดิม
- - - ล	- ฟ - ช	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ล	- ดิม - ร	- ฟิม - ดิม

การรูดนิ้วตัวอย่างที่ 1

--- ซ	- ล - ดิ	- - ริ	- ฟิ - ดิ	- ฟิ - ริ	- ดิ - ฟ	-- ซ ล	- ดิ - ซ
--- ซ	- ล - ดิ	--- ริ	- ฟิ - ดิ	- ฟิ - ริ	- ดิ - ฟ	-- ซ ล	- ดิ - ซ

7. การสะบัดคั่นซึก

- ดิ - ดิดิ	ล ดิ ล ซ	ม ซ ล ดิ	- ล - ริ	- ดิ - ดิดิ	ล ดิ ล ซ	ม ซ ล ดิ	- ล - ซ
- ดิ ดิ ดิ	ล ดิ ล ซ	ม ซ ล ดิ	- ล - ริ	- ดิ ดิ ดิ	ล ดิ ล ซ	ม ซ ล ดิ	- ล - ซ

8. การสะบัดนิ้ว

ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	- - ฟมร	- ม - ซ	- - ลทริ	- ล - ท
ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	ซ ร ซ ม	- - ฟมร	- ม - ซ	- - ลทริ	- ล - ท

9. การพรมนิ้ว

- ล ซ ม	ซ ล ซ ด	ซ ดิ ซ ด	ซ ดิ ซ ม	ฟ ซ ดิ ด	ร ม ฟ ซ	ดิ ด ร ม	ฟ ล - ซ
- ล ซ ม	ซ ม ร ด	- ซ - ด	- ด ร ม	- ฟ - ซ	ล ซ ฟ ม	ร ด ร ม	ร ม ฟ ซ

10. การเน้นคั่นซึก

ซ ร ร	- ซ ม ม	- ล ซ ซ	- ดิ ล ล	ดิ ซ ซ	- ริ ดิ ดิ	- ม ร ร	- ซ ม ม
- - ร ร	- - ม ม	- - ซ ซ	- - ล ล	- - ซ ซ	- - ดิ ดิ	- - ริ ริ	- - ม ม

การโดดเสียง พบบ่อยในการดำเนินทำนองเก็บ เนื่องจากในขณะที่เครื่องดนตรีอื่นดำเนินทำนองปกติ หรือเรียงอาจเรียงเสียงของทำนองปกติ ซออุ้นั้นใช้วิธีการโดดเสียงข้ามจากเสียงไปเสียงต่ำ หรือจากเสียงต่ำไปเสียงสูง เช่น โดสูงลงมาเสียงมี ห่างกันเป็นคู่ 6 หรือ จากเสียงเรขึ้นไปเสียงเรสูงห่างกันคู่ 8 เป็นต้น ทำให้เสียงของซออุ้นั้นโดดเด่นหรือลอยออกมาจากวงเครื่องสายปี่ชวาได้ อีกทั้งพบการสะบัดนิ้ว การสะบัดคั่นซึก ซึ่งเมื่อใช้กลวิธีนี้จะสามารถทำให้ซออุ้นั้นโดดเด่นได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังใช้การย่อและการล้ำหลังในการดำเนินทำนอง ทั้งในการจบก่อนทำนองหลักและจบย่อตามหลังทำนองหลัก และสุดท้ายคือการกล้าเสียงก็ล้วนเป็นลักษณะเฉพาะของครุจีรพล เพชรสม และเป็นคุณลักษณะที่ซออุ้นั้นสามารถทำได้และสามารถสร้างความไพเราะและเพิ่มสีสันให้แก่วงได้

จากการศึกษากลวิธีการบรรเลงซออุ้นั้นเพลงเทพนิมิต สามชั้นออกกราวนอกภาษาในวงเครื่องสายปี่ชวาของครุจีรพล เพชรสม พบกลวิธีในการบรรเลงดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นในด้านการตกแต่งทำนองและสร้างความโดดเด่น อีกทั้งพบสิ่งที่เป็นลักษณะของซออุ้นั้นวงเครื่องสายปี่ชวาเฉพาะ

ของครูจิรพล เพชรสม คือ น้ำหนักมือในการใช้เน้นเสียง มีความหนักและเบาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อลีลาและการเคลื่อนที่ทำงานของซอู้ที่สัมพันธ์กับทำงานหลักและสามารถฉายภาพการดำเนินทำงานของซอู้ในแนวทางและลีลาของครูจิรพล เพชรสม

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

งานวิจัยเรื่องการดำเนินทำนองซออุ้เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจิวพล เพชรสม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามูลบทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินทำนองของซออุ้ในวงเครื่องสายปี่ชวาและการดำเนินทำนองของซออุ้เพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา สำหรับการบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาของครูจิวพล เพชรสม มีผลการวิจัยดังนี้

จากการศึกษามูลบทเกี่ยวกับการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาพบว่าวงเครื่องสายปี่ชวาหรือวงกลองแขกเครื่องใหญ่เป็นวงที่เกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นการผสมกันระหว่างวงเครื่องสายไทยกับวงปี่ชวากลองแขก วงเครื่องสายปี่ชวามีเครื่องดนตรีได้แก่ ปี่ชวากลองแขก ฉิ่ง ซอด้วง ซออุ้ ขลุ่ยหลีบ ด้านรูปแบบวงสามารถแบ่งออกได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องเดียว วงเครื่องสายปี่ชวาเครื่องคู่ (ซออุ้ 1 คัน) และวงเครื่องปี่ชวาเครื่องคู่ (ซออุ้ 2 คัน) โอกาสในการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวา เนื่องจากเป็นวงที่มีความเป็นเอกลักษณ์รวมถึงเป็นวงที่ผู้บรรเลงล้วนมากความสามารถ จึงมีโอกาสดำเนินทำนองวงเครื่องสายปี่ชวาในงานต่าง ๆ ทั้งในงานมงคลและงานอวมงคล ในส่วนของเพลงที่ใช้ในงานเพลงที่มีความหมายมงคล เพลงในงานมงคลเริ่มด้วยเพลงโหมโรงออกสรหมา เช่น โหมโรงชมสมุทร โหมโรงราโค ตามด้วยเพลงขับกล่อมดำเนินทำนองทั่วไป เช่น เพลงดัดลมพัดชายเขา เพลงเทพนิมิต เพลงเทพไศยาสน์ เป็นต้น บทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีในวง ผู้นำในวงคือ ปี่ชวาเนื่องจากมีเสียงที่สูงกว่าเครื่องดนตรีอื่น ๆ ซอด้วง มีหน้าที่ดำเนินทำนองคู่ไปกับปี่ชวา เนื่องจากมีเสียงที่สูงใกล้เคียงกันเพื่อไม่ให้เกิดช่องว่าง จะเข้าทำหน้าที่ดำเนินทำนองเก็บแทรกแซงเช่นเดียวกับปี่ชวาและซอด้วง ขลุ่ยหลีบดำเนินทำนองเก็บแต่เมื่ออยู่ในวงเครื่องสายปี่ชวา จะเปลี่ยนมาดำเนินทำนองเป็นเครื่องตามพร้อมไปกับซออุ้ ซออุ้ทำหน้าที่สร้างสีสันในวง เติมเต็มในส่วนของกลุ่มเสียงต่ำ กลองแขก ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะหน้าทับเพื่อเพิ่มอรรถรสในการบรรเลง ฉิ่ง ทำหน้าที่ควบคุมอัตราจังหวะและควบคุมความเร็วไปกับการบรรเลง

การดำเนินทำนองของซออุ้มีหน้าที่คอยเติมสีสันให้แก่วง เนื่องจากมีลักษณะเสียงที่ต่างกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ลักษณะการดำเนินทำนองให้ซออุ้มีความโดดเด่นทั้งด้วยการหลบหลีกจากทำนองของเครื่องดนตรีอื่น โดยใช้การล้วงจังหวะ การย้อยจังหวะ การโดดเสียง หยอกเย้า และต้องสังเกตการบรรเลงของเครื่องดนตรีเพื่อหาช่องว่างในการสร้างสีสันซึ่งปี่ชวาและซออุ้ เป็นสองเครื่องดนตรีที่สามารถหยอกล้อ ละล้าละลัง ไว้ที่ทำการบรรเลงได้ ดังนั้นนอกจากซออุ้จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับซอด้วง จะเข้า และปี่ชวา ผู้บรรเลงซออุ้จำเป็นต้องฟังผู้บรรเลงในวงและสังเกตการดำเนินทำนอง

เพื่อช่วยสนับสนุนและไม่กลบทำนองของเครื่องดนตรีอื่นและหาวิธีในการสร้างความโดดเด่นแต่อยู่ในความพอดี

ซอู้จะต้องพิจารณาการดำเนินทำนองในการบรรเลงของตนเอง เนื่องจากแนวการบรรเลงวงเครื่องสายปี่ชวาค่อนข้างเร็ว ผู้บรรเลงและมีความสามารถขั้นสูงที่สามารถประเมินสถานการณ์และต้องมีความรู้และใช้อย่างเหมาะสมเพื่อให้วงเกิดความสมบูรณ์ การดำเนินทำนองซอู้ในวงเครื่องสายปี่ชวาเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา พบการออกภาษาทั้งหมด 4 ภาษา ได้แก่ ลาว, ขวา, จีน และญวน กระบวนในการบรรเลงตั้งต้นเพลงเทพนิมิต สามชั้น จากนั้นออกเพลงเร็วไปคั้งใช้อัตราจังหวะชั้นเดียวออกทำโยนเสียงโตครั้งที่ 1 เพื่อส่งร้องไปยังเพลงกราวนอก หลังจากต่อด้วยเพลงภาษาลาวออกทำโยนเสียงโตที่ 2 เพื่อส่งร้องไปยังเพลงกราวนอก และออกด้วยภาษาขวาและโยนเสียงโตครั้งที่ 3 ส่งร้องเพลงกราวนอก จบจากเพลงกราวนอกเข้าภาษาจีนและออกทำโยนที่ 4 เสียงโต เข้าภาษาญวน เมื่อถึงภาษาญวนจะไม่พบเพลงกราวนอกและโยน จะพบรูปแบบเพลงสำเนียงญวนสลับกับรวกรีน โดยเริ่มจาก ภาษาญวนออกกร้วกรีน ครั้งที่ 1 ภาษาญวนออกกร้วกรีน ครั้งที่ 2 และกลับมาภาษาญวนครั้งที่ 3 เมื่อถึงตอนท้ายจะเปลี่ยนเป็นการใช้โยน ซึ่งเป็นโยนที่ 5 เหตุของการใช้โยนในทำยญวนเนื่องจากเป็นภาษาสุดท้ายและเชื่อมไปสู่ลูกหมดเพื่อลงจบเป็นอันจบกระบวนเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษา ด้านการดำเนินทำนองซอู้ของครูจืรพล เพชรสม ในวงเครื่องสายปี่ชวาให้พบวิธีการดำเนินทำนองที่สามารถสร้างความโดดเด่นและสีสันให้แก่วง 10 วิธี ได้แก่ การโตเสียง การล้วงหน้า การล้าหลัง การกล้ำเสียง การย้าเสียง การรูดนิ้ว การสะบัดคันทัก การสะบัดนิ้ว การพรมนิ้ว และการเน้นคันทัก

กลวิธีการบรรเลงของครูจืรพล เพชรสม นับว่าเป็นเอกลักษณ์ในการบรรเลงซอู้สำหรับบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวา โดยพบว่าการใช้กลวิธีทั้ง 10 กลวิธีสร้างความโดดเด่นในลักษณะของซอู้ ซึ่งในเพลงเทพนิมิต สามชั้น ออกกราวนอกภาษาของครูจืรพล เพชรสม เน้นการดำเนินทำนองที่มีลีลา ยกเยื้อง ซึ่งเป็นเสน่ห์ของซอู้

5.2 ข้อเสนอแนะ

ครูจืรพล เพชรสม ปัจจุบันดำรงตำแหน่งข้าราชการบำนาญ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และผลงานโดดเด่นทางการบรรเลงเครื่องสาย ทั้งซอด้วง จะเข้ ซอสามสาย และโดยเฉพาะซอู้ท่านมีความเชี่ยวชาญและมีผลงานทั้งการบรรเลงเดี่ยวและการบรรเลงรวมวง วงเครื่องสาย วงเครื่องสายปี่ชวา วงมโหรี วงเครื่องปี่พาทย์ไม้นวม ซึ่งการบรรเลงซอู้ในแต่ละวงมีความแตกต่างกันออกไป ควรแก่การรวบรวมองค์ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ในวิชาการทางด้านดุริยางค์ไทยสืบต่อไป

บรรณานุกรม

- ข้าคม พรประสิทธิ์. สัมภาษณ์. 29 พฤษภาคม 2566.
- จิรพล เพชรสม. สัมภาษณ์. 20 เมษายน 2565.
- _____. สัมภาษณ์. 21 เมษายน 2565.
- เซวงศักดิ์ โพธิสมบัตติ. สัมภาษณ์. 10 ตุลาคม 2565.
- ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์. (2535). *สารานุกรมเพลงไทย*. โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- ดุขฎิ สว่างวิบูลย์พงศ์. สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2566.
- มนตรี ตราโมท. (2538). *ดุริยสาส์น. หนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ นายมนตรี ตราโมท ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันอาทิตย์ที่ 22 ตุลาคม 2538*. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สนับสนุนการพิมพ์.
- บุญธรรม ตราโมท. (2481). *คำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย*. กองทุนสมเด็จพระรัตนราชสุตา สยามบรมราชกุมารี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (ส.ย.ช.).
- บุญธรรม ตราโมท. (2545). *คำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย*. กรมศิลปากร.
- ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน. (2559). *เครื่องสายปี่ชวา*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.
- ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน. สัมภาษณ์. 30 กันยายน 2565.
- ประเวช กุมุท. (2543). *หนังสือพระราชทานเพลิงศพครูประเวช กุมุท ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร วันพฤหัสบดีที่ 22 มิถุนายน พ.ศ.2543*. บริษัท เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด.
- _____. สัมภาษณ์. 26 เมษายน 2566.
- พิชิต ชัยเสรี. สัมภาษณ์. 8 ตุลาคม 2565.
- พูนพิศ อมาตยกุล และคณะ. (2532). *นามานุกรมศิลปินเพลงไทยในรอบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์*. รายงานวิจัย, ทุนเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2529). *ดนตรีวิจักษ์*. บริษัท สยามสมัย จำกัด.
- ภัทระ คมขำ. สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม 2565.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2517). *บทละครเรื่อง วิวาหพระสมุท จัดการรับเสด็จ วิไลเลือกคู่ และล่อมดี*. ตีรณสาร. (ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพท่านผู้หญิงประภาศรีธรรมมาธิเบศ).
- มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัญญ์. (2523). *ฟังและเข้าใจเพลงไทย*. เรือนแก้วการพิมพ์.

- มนตรี ตราโมท. (2505). *หนังสือเครื่องสายไทยของมนตรี ตราโมท ประชุมเพลงไทยเดิมของ
กรมศิลปากร อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายเปกซ์ สุขวงศ์ ณ เมรุวัดธาตุทอง
30 พฤษภาคม 2505*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เกษมสุวรรณ.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2521). *ที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 11 ณ มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์ 23 ธันวาคม 2521*. โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2)
บริษัทศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นต์ จำกัด (มหาชน).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*.
สหมิตรพริ้นต์ตั้ง.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). *เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์การประเมิน*.
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชุตติกาญจน์ กลั่นฤทธิ์
วัน เดือน ปี เกิด	14 พฤศจิกายน 1997
วุฒิการศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาโท สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY